S.S. SHAHID ALI SUBZPOSH
GORAKHPUR.

گنج ارشد

GORAKHPUR.

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على رسوله اول الشافعين والمشفعين واخر النبيين والمرسلين وعلى آله الطاهرين واصحابه الطيبين اجمعين اما بعد تحميد بيزدان عالم افرين ونعت سرور شفيع المذنبين بيقياس بي پايه از اعمال وعاجزي از احوال اگر چه بمقتضاي امید وارم رحمت بر دردگار طالب طلبه توحید وحید ابو العباس قمر الحق غلام رشید ارشد محمد رشید مصطفی العثماني عفی عنهم العفو الحمید مرآة ضمایر صاحب بصیران وآئینه خواطر دوراندیشان بعین الیقین وحق الیقین دیدنی گردد که این جواهر کنج الکلام ربانی وزواهر کان العلوم صمدانی برامده از زبان فیض ترجمان ولی الرحمان کرامت نشان قدوة اولیاء کرام اسوة اصفیاء عظام قدوة العارفین المتخلق باخلاق رحمة للعالمین قطب عالم غوث بنی آدم عارف اسرار احد پیر دستگیر المکنی بابی الکشف الملقب بدر الحق المسمی بحضرت شیخ محمد رشید محمد رشید العثماني قدس الله اسرارهم وعلی درجاتهم وافاض علینا فیوضات برکاتهم راحقایق آگاه اشفاق پناه شیخ شکر الله الداموی سلمه الله تعالی وابقاه بر صفحه روزگار بلباس بحر بر نمودار ساخته جبه مرتبش جوهر جامع الفضل وکمالات وسگاه مولوی شیخ فضل الله شهید پور بجوی نور الله مرقده کروه بسیی مرتب گشته بابن قلیل البضاعة تل عدیم الاستطاعة التفات نموده خاکسار برآکنده روزگار بتر آوردی بسا

تمی ظاهر

مریدان مخصوص و معمولات و تذکیل و مکتوبات و اشعار و وفات و تجهیز و تکفین و تدفین و تاریخ وفات حضرت پیر دستگیر
قدس الله سره بخط و تاریخ اعزاز و اقارب و بزرگان طریقت رضوان که بدین خط خاص است و متعلق بدین مجموعه کرده و
باب و خاتمه نمود و الله الرحیم لفضله القدیم و بعون رسول العلیم صفحه خاص خامه ستان و سفید کرده است تصدق کرده و باد
باعث نجات این عاصی پر معاصی گناه همه و فضله بحرمت سید الابرار و اله الاطیب و صحبه الاخیار و اقصی حاجتی فانک مجیب الدعوات
و قاضی الحاجات امین برب العباد و هر جا که در یکی از کتاب لفظ قطب الاقطاب ست از ان حضرت شیخ محمد رشید و
پیر دستگیر شیخ محمد رشاد قدس سره مراد است و از جامع شیخ شکر الله از مرتب و احقر الناس غلام رشید را دعا
در ذکر نسبت حضرت پیر دستگیر قدس الله سره بخط ستاد بخط خود و شرح وصل و در ذکر والدت حضرت
پیر دستگیر قطب الاقطاب و تاریخ ان و احوال فرزندان و در ذکر والد حضرت پیر دستگیر قطب الاقطاب
حضرت محمد رشید مصطفی و شمه احوال فرزندان حضرت ایشان قدس سرهم و در ذکر قدوه اهل اعتبار حضرت
شیخ محمد مصطفی و شمه احوال پیران و مرشدان و فرزندان حضرت ایشان قدس الله سرهم شده و فایده و
در احوال حضرت ایشان معه احوال فرزندان قدس سرهم شمه از احوال پیران و مرشدان و خلافت نامه
حضرت ایشان قدس سره هم و در ذکر قدوه اهل الله الوحید حضرت شیخ عبد الحمید و فرزندان ایشان و غیره
اجداد حضرت پیر دستگیر قدس سره و در ذکر اسوه اهل الله دستگیر بعید و شفیع حضرت محمد و شیخ ابو محمد بن علی و
و فرزندان حضرت ایشان قدس سرهم و در ذکر سلطان نوال و بعضی اجداد حضرت پیر دستگیر قدس سرهم
و در ذکر خواجه سری السقطی قدس سره و در ذکر معلس سقطی و بعضی اجداد و نحضرت قدس
و در ذکر خلیفه رسول رب العالمین صاحب الحیا و الاحسان حضرت عثمان ابن عفان رضی الله تعالی
عنه و اجای کرام حضرت وی و در ذکر حضرت عبد المناف و وصل

وصل دوازدهم

در ذکر کلاب و کر در ذکر مره در ذکر عدی در ذکر

کعب در ذکر یونی در ذکر غالب در ذکر فهر

در ذکر مالک در ذکر نضر در ذکر کنانه در ذکر خزیمه

در ذکر مدرکه در ذکر الیاس علیه السلام در ذکر مضر در ذکر نزار

در ذکر معد در ذکر عدنان در ذکر اد علیه السلام

در ذکر اد علیه السلام در ذکر ربیع در ذکر شعب در ذکر

نسبت در ذکر قیدار در ذکر اسمعیل ع در ذکر ابراهیم ع

در ذکر تارخ عرفا زر در ذکر ناجور در ذکر شاروع

در ذکر فالغ شاروع ارغون در ذکر فالغ در ذکر عابر

در ذکر شالخ در ذکر فخشد در ذکر شام ع

در ذکر نوح علیه السلام در ذکر لمک در ذکر اخنوخ عرف ادریس علیه السلام

در ذکر متوشلخ در ذکر برد علیه السلام در ذکر بارد

علیه السلام در ذکر مهلائیل در ذکر قینان در ذکر انوش علیه السلام

در ذکر شیث ع در ذکر آدم علیه السلام در ذکر ارات

حضرت پیر دستگیر و احوال سلسله حضرت پیران حضرت پیر دستگیر و ذکر خلافت نامه حضرت ستلبر سی و

در ذکر ارات حضرت پیر دستگیر قدس سره در ذکر قطب الاقطاب حضرت شیخ

و ذکر مرض موت و وفات و تاریخ فوت و ذکر خلفا حضرت ایشان قدس سره

در ذکر حضرت راجی سید احمد مانکپوری قدس سره

در ذکر حضرت راجی سید مبشی قدس سره

در ذکر حضرت راجی سید مبارک قدس سره

در ذکر حضرت راجی سید نور قدس سره

در ذکر حجة العاشقین حضرت راجی حامد قدس سره

در ذکر مخدوم شیخ حسام الحق مانکپوری قدس سره

در ذکر مخدوم شیخ علاء الحق قدس سره

در ذکر حضرت شیخ سراج الحق قدس سره

در ذکر حضرت سلطان مشایخ نظام الدین اولیاء قدس سره

در ذکر حضرت خواجه فرید شکر گنج قدس سره

در ذکر حضرت خواجه قطب الدین بختیار اوشی قدس سره

در ذکر حضرت خواجه معین الدین حسن سنجری چشتی قدس سره

در ذکر حضرت خواجه عثمان هرونی قدس سره

در ذکر حضرت خواجه حاجی شریف زندنی قدس سره

در ذکر حضرت خواجه مودود چشتی قدس سره

در ذکر حضرت خواجه ابو یوسف چشتی قدس سره

در ذکر حضرت خواجه ابو محمد چشتی قدس سره

در ذکر حضرت خواجه ابو احمد چشتی قدس سره

در ذکر حضرت خواجه ابو اسحاق چشتی قدس سره

در ذکر حضرت خواجه ممشاد علو دینوری قدس سره

در ذکر حضرت خواجه هبیره بصری قدس سره

در ذکر حضرت خواجه حذیفه مرعشی قدس سره

در ذکر حضرت خواجه سلطان ابراهیم ادهم قدس سره

در ذکر حضرت خواجه فضیل عیاض قدس سره

در ذکر حضرت خواجه عبد الواحد بن زید قدس سره

در ذکر حضرت خواجه حسن بصری قدس سره

در ذکر خلیفه رسول رب العالمین مظهر العجائب و الغرائب اسد الله الغالب حضرت ابو المومنین علی ابن ابیطالب کرم الله وجه

در ذکر سید المرسلین شفیع المذنبین

خاتم النبیین صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم در ذکر اوراد باری تعالیٰ در خلافت نامہ
حضرت پیر دستگیر و شجرات در ذکر عطایای اشغال و اذکار وغیرہ خواید کہ از اولیاء کرام
باالخصوص حضرت ذوی الاحترام قدس سرہ رسیدہ در ذکر چہار وہ خانوادہ در ذکر
اسامی آن حضرت و فوائد و اسامی کتب کہ در عمدہ سابشان استفادہ فرمودہ در
ذکر خلفاء و مریدان آن حضرت قدس سرہ مشتملبر دو فصل در ذکر خلفاء در ذکر بعضی
از مریدان مخصوص در ذکر شرح معمولات و تذییل و قرات نماز تراویح مشتملبر شش فصل
در ذکر شرح معمولات در ذکر تذییل در ذکر قرات نماز تراویح
در ذکر کلام و مکتوبات آن حضرت مشتملبر شش فصل در ذکر کلام آن حضرت
در ذکر مکتوبات عزیزان کہ بخدمت حضرت پیر دستگیر مرقوم ساختہ اند در مکتوبات
آن حضرت کہ بعزیزان مرقوم فرمودند در ذکر اشعار آن حضرت مشتملبر دو فصل
در ذکر اشعار فارسی در ذکر اشعار ہندی در ذکر رویای و سیر و وصیت
آن حضرت مشتملبر شش فصل در ذکر رویای آن حضرت در سیر آن حضرت
در وصیت آن حضرت در ذکر ملفوظات آن حضرت مشتملبر بست و پنج فصل
در ذکر توحید در ذکر فقہای عشق در ذکر سماع در ذکر
خالی عزوجل و ترک دنیا و فقر افضلیت بر اغنیا در ذکر رویت الٰہی در شب
معراج بحضرت رسالت پناہی در ذکر توکل و صبر در ذکر فتوح و اطعمہ
و تاجران و فواید بعضی فواکہ و ذکر قیلولہ و اتفاق بر فقر او ذکر ختم در ذکر

قطب الاقطاب واماثان عبدالرب وعبدالملک و ذکر زاهد و فقیر و صوفی
انبیاء و ذکر معنی نبی ای و ذکر انبیا علی نبینا علیهم السلام
رضی الله علیهم اجمعین
و ذکر صحابه رضی الله علیهم اجمعین و بعضی قصه های دیگر
رضی الله علیهم و قصه های دیگران
و ذکر مصافحه و تقبیل قدوم بزرگان و رکوع که مشایخ در میان خود و با شیوخ خود
و ذکر اعتکاف
و ذکر تنها کوه و نیک
و ذکر ملک
حضرت پیر دستگیر قدس سره
ماه نوو دیگر قواعد
و ذکر تاریخ وفات انحضرت و ذکر تاریخ اعراس اولیا کرام و بزرگان
ذوی الاحترام که بخط انحضرت ذوی الاحترام و ما یتعلق بهم و همه از احوال حضرت ایشان قدس الله سرهم
از کتب بزرگان علیهم الرضوان مشتمل بر دوازده وصل
و ذکر تاریخ اعراس اولیا و بزرگان
در ماه محرم
و ذکر تاریخ اعراس اولیا الله بزرگان ماه صفر ختم الله بالخیر والظفر

فصل سوم در ذکر اعراس سرور انبیا و اولیا و بزرگان قدس سرهم در ماه ربیع الاول

در ذکر تاریخ اولیا الله و بزرگان در ماه ربیع الثانی فصل چهارم در ذکر تاریخ اعراس اولیا و بزرگان

در ماه جمادی الاول فصل پنجم در ذکر تاریخ اعراس اولیا الله و بزرگان در ماه جمادی الثانی فصل ششم

در ذکر تاریخ اعراس اولیا الله و بزرگان در ماه رجب المرجب فصل هفتم در ذکر تاریخ اعراس

اولیا و بزرگان در ماه شعبان المعظم فصل هشتم در ذکر تاریخ اعراس اولیا الله و بزرگان در ماه رمضان

المبارک فصل نهم در ذکر تاریخ اعراس اولیا الله بزرگان در ماه شوال فصل دهم در ذکر تاریخ

اعراس اولیا و بزرگان در ماه ذیقعده فصل یازدهم در ذکر تاریخ اعراس بزرگان اولیا در ماه ذیحجه

فصل دوازدهم در ذکر [illegible] حضرت پیر دستگیر بحضرت

آدم علیه السلام بواسطه این اسامی میرسند بدر الحق ابی الکشف حضرت شیخ محمد رشید ابن ابو البرکات سمش الحق

حضرت محمد رشید ابن جمال الحق حضرت مصطفی ابن حضرت شیخ عبد الحمید ابن حضرت شیخ زاهد ابن حضرت شیخ سعدی ابن

حضرت شیخ عارف ابن شیخ عبد الواسع ابن حضرت شیخ منجلی ابن حضرت شیخ بدری ابن حضرت شیخ عبد الملک ابن

حضرت شیخ شهر ابن حضرت شیخ نصرت الدین ابن حضرت شیخ الاسلام و المسلمین شیخ نجیبی شیخ رومی ابن حضرت

سلطان بوالی ابن حضرت شیخ حسام الدین ابن حضرت سلطان نظام الدین ابن حضرت سلطان شهاب الدین ابن

حضرت شیخ عبد المنان ابن حضرت شیخ عبد القدوس ابن خواجه سری السقطی ابن حضرت شیخ مغلس سقطی ابن حضرت

شیخ امان ابن امیر المومنین خلیفه رسول رب العالمین صاحب الحیا و الاحسان حضرت عثمان ابن عفان رضی الله

تعالی عنهما حضرت عفان ابن عاص ابن امیه ابن عبد الشمس ابن ابن عبد المناف ابن قصی ابن کلاب ابن

مره ابن حدی ابن کعب ابن لوی ابن غالب ابن فهر ابن مالک ابن نضر ابن کنانه ابن خزیمه ابن مدرکه ابن

الناس ابن مصعب ابن نزار ابن معد بن عدنان ابن اود ابن سمع ابن شعیب ابن ثابت ابن قیدار ابن اسمعیل علیه السلام
ابن ابراهیم علیه السلام ابن تارخ عوفا زر ابن ناجور ابن شاروع ابن ارغوا ابن فالغ ابن عابر ابن شالخ ابن
ابن ارفخشد ابن شام ابن نوح علیه السلام ابن لمک ابن متوشلخ ابن اخنوخ ابن برد ابن بارد ابن مهلائیل ابن قینان
ابن انوش ابن شیث علیه السلام ابن آدم علیه السلام و احوال مفصل و سامی حضرات مذبوره در روضة الاحباب
و معارج النبوت و کتب دیگر مسطور و مرقوم ساخته و بر تفصیل احوال بعضی اجداد حضرت پیر دستگیر
اطلاع نیافته هرگاه که خواهد یافت ارقام خواهد ساخت از مطالعه کنندگان مهربان رجا آنکه اگر مباحثه مندرج
سازند فصل دوم در ذکر ولادت و تاریخ ولادت حضرت سرور سکندر قدس سره الغفور حضرت
یکهزار و چهل و یک در بین عالم متجلی جمالی جلوه گر شده قطب الاقطاب تاریخ تولد آنحضرت ابو الکشف
محمد ارشد فرموده و لقب بدر الحق داده و اکثر کتب آنحضرت و تحصیل فاتحه فراغ علوم در بین سنه و یک سالگی
در خدمت قطب الاقطاب استفاده نموده و در بین سنه و دو سالگی خلافت و اجازت و خرقه تبرکات بر
علیهم الرضوان قطب الاقطاب بان حضرت عنایت فرموده و ذکر و اذکار و نماز معکوس قطب الاقطاب
با آنحضرت تعلیم فرموده و آنحضرت را انچه بترتیب ظاهری و باطنی هست از قطب الاقطاب آموخته
با فاده قطب الاقطاب بکمال رسیده و آنحضرت اکثر تا دو پاس روز با فاده طلبه علیم مشغول و وظایف
و اشراق و چاشت نا غفلی نموده و بعد از آن اکثر خورد نی میل بهم میرسند تناول کرده قیلوله میفرمود و بعد
قیلوله نماز ظهر اول وقت بجماعت ادا می کرد و جماعت را بعد از نماز تعلیم میفرمود و اکثری سعادتمندان
مخلصان را افاده ذکر اذکار اوراد و وظایف افاده مینمود و در مراقبه اوقات معمول بیدانست و در
اقوال و افعال و احوال در تبعیه قطب الاقطاب و طاب مشغوف می بود و اکثر در نماز جماعت و عبادت

تبسکشت و امرار اعجاز مخالفت وی نمود و حالت و دیانت وی اظهر من الشمس است شبهه من انکر است
گجا یارای مرتب است که در سان آرد و وی جواد وقت بود و هر سال که هر کاهش بر وی وارد و محروم
نبگشت و اراد و بخدمت قطب الاقطاب داشته و از مریدان مخصوص انحضرت بود و هر سال در بلده
دهلی که فضای انجا است عرس پیر خود منعقد و اعتقاد تمام و شت در خدمت پیر خود و پیر وی بر وی
بسیار مهربان بود در وقت افتتاح پیر وی تعریف و دیانت وی فرمود و بوی در شادی وی
او جود ابار رمضان پیر وی به مکرمابور رفته بود و وفات وی در روز چهارشنبه و هفتم و نقد سنه یکهزار
و یکصد و نوح در بلده دهلی واقع شد و از دوسم ماه جمادی الاخر سنه یکهزار و یکصد و شش در
جونپور در محل حضرت خواجه میر آب در باکوی مرفون ساخته تاریخ وفات وی دل از بن
گفت تاریخ وصالش زهی مردی بهشتی اهل دین بود این شیخ صفا را که عالم با عمل بود
مرید قدوة الاولیاء حضرت راجی سید احمد جعلهم الله ما یشاء ری ست قدس الله سره بود رس و تدریس و
غربت و نامرادی وفات سپرده یک مرتبه بنیت پسر خود و بخدمت پیر خود در رفته پیر وی اسم پسر خود
عطا فرمود و حق تعالی او را پسر عالم نوی عطا فرمود و وفات وی سوم ماه ربیع الاول سنه یکهزار
و شصت و پنج وفات وی رحمة الله النعم علیه و قبر وی در مقبره حضرت بندگی میان شاه احمد زین
در موضع بروند بگی از ان حضرت قاضی سبب الله که احوال انسان مالا گذشت و در حضرت قاضی
عصمت الله که تولد وی در سنه یکهزار و چهل و نه گردیده در خدمت حضرت قطب الاقطاب کتب خوانده
خواهد تحصیل فاتحه و فراغ از علم پیر در خدمت انحضرت یافته و ارادت بحضرت پیر قطب الاقطاب
داشت اما کلاه و تبرک یافته بود و وقت وفن حضرت پیر دستگیری عطا فرمود وی سنگفت

چنین بست اما برای رسم شیرینی جنس دیگر بر من واجب نمود و من بدو شروع نمودم طالب علمی شیرازی
همراه شروع نمود و اتفاقا آن طالب علم مرید قطب الاقطاب بوده و قطب الاقطاب اورا
استعمار کتاب و جای نمود و می گفت جای که من ایستاده ام نمودم شیرازیان دیگر از من
میخواند گفت چون من برای ایستاده ام فرمود و مذکر فلان طالب العلم آمده بود و انجا
و شما تکرار میکنم از آن پیشتر با شما تکرار نمایم اکنون شما تکرار کتاب نمایم که در این کتاب
نمایم که در این کتاب احتیاج نیست اخر حساب کتاب دیگر شروع نمودم و دیر انجا دست قطب
ارادت بود و اما شجره و کلاه نداشته بود از حضرت پیر دستگیر قدس سره گرفت در اخر وقت
هر دو را همراه خود و در قونیه در اخر عمر از و اختیار نمود و مجلس و محفل را ترک نمود و نماز اول
وقت بجماعت حسب المقدور سر خود ادا می نمود و نماز جمعه و عید من نیز بسبب ضعف در مسجد خود می کرد
و کودکی حسب طلب وی مختصر مرتب داد و دیر ایسار حسب تا بسر وی بود روزی از مرتب احقر
چشم بر اشک نموده ملک گریان گشته باول بریان گفت که مرا در دار آخرت بدهی
از من هیچ آرزو بالاتر نیست که در بر و قطب الاقطاب یک هم نمود و یکبار ذکر من بطرف قطب
الاقطاب نگران باشم وفات وی در ماه ربیع الاول سنه نکرار یکصد سی و هیچ
و شمس نهری روز با قیمانده روز جمعه بیست نهری شب روضه وی که در موضع خاص
پور متصل روضه قدوة الاولیا حضرت بندگی میان معروف قدس سره قدم والده
بزرگوارده وی موافق انچه تحت اقدام اهالی مدفن نمودند مالح وفات وی خلف وی
سیح احسن الله چنین گفته زاتف و وش در گوشم رسیده بجنت رفت تاریخ

این سخن را از وی شنیده بودی که پسر کلان و جانشین او بود و در وی صاحب وقار بود و حیات
ساده دری وفات یافت از این سبب شیخ را ایشان تک پسر رسید که شیخ بدری نام و او سبب عقب
ماندی صاحب دولت و منعم احوال و ماکیره روزگار بود و دارد و طریقه و حرفه خلافت از
خدمت قدوة العارفین حضرت مخدوم حاصه بن حضرت چشتی قدس سره و پشت قرار و نسبش
اینجا ست رحمة الله علیه و از وی اولاد بسیار بوجود آمده این شیخ دانیال ثانی بن بدر الدین
ابن شیخ معین الدین ابن شیخ قطب الدین ابن شیخ فرید ابن شیخ نظام ابن شیخ نصر الدین
از مولانا عود و یک پسر عقب ماند شیخ نصر الدین بن شیخ دانیال از وی اولاد بسیار
شد و معیشت وافر هم رسید و فرزندانش در قصبه ستر کهه بودند تا اگر نوبت سلطنت
بهلول لودی رسید و جمیع مخادمان ایندیار را بیش طلبید ایشان ناموافق استحقاق بر
وجه معیشت مقرر و از ندوران رفت از اولاد شیخ دانیال عرف مولانا عود و تنها
میان شیخ بن میان شیخ دانیال ثانی در قصبه جیوة ماند بود او نیز همراه جمعی مخادمان رفته بحضرت
سلطان حاضر گشت سلطان هر یکی را بوجهی مخصوص گردانید چون نوبت میان شیخ رسید دیگر
محال دیرا تغیر نموده بموضع بکهره من اعمال برگنه امیٹهی و دیگر در سرکار لکهنو بسروی مقرر و
بنابران بجهت پرداخت امور معیشت که لوازمه بشریت است میان شیخ از قصبه ستر کهه انتقال
نموده و در امیٹهی متوطن گشت قبر او نیز در قصبه مذکور است رحمة الله علیه ابن میان شیخ دانیال
عرف مولانا عود و چشتی از سید بدر الدین یک پسر یادگار ماند که شیخ دانیال عرف
مولانا عود سید بدر الدین باشد وی مادر خود را در قصبه ستر کهه گذاشته بجهة تحصیل علم کرد

جانب قصبه رامه رفت انجا بزوجیت قاضی عبدالله اکثر علوم نقلی و عقلی تحصیل کرد و قاضی مشارالیه
کمال قابلیت حسب و نسب او را دریافته دختر خود را در نکاح وی داشت بعد ازان شیخ
دانیال خواهش کرد که منصب شد کامل علوم اهل متقدمین سازند و در اوقات شدت کمالات و خوارق
عادات حضرت شیخ نصیرالدین محمود را دیده که از شرق تا غرب ذره بوده و بس بحیرت و در
سعادت معنوی افتاده است که ابتدا مطالب خود متوجه حضرت او شد و در خدمت او
الحق به مهندگشت و سالها در خدمتش بر حسب ماکره بعبودیت خرقه خلافت خانه گرفته و چون
حضرت شیخ نصیرالدین محمود اکثر اوقات او را بالقب عمو در میخواند از انجهت مادر و او را لقب
عمو میخواندند بلکه نام او دانیال است پس موجب اجازت حضرت قصبه رامه را وطن
خانه را اختیار کرده متوجه وطن گشت چون قاضی عبدالله خبر او چنین شنید از اسباب و چیزی که در
خود داده بنابران قطاع الطریق و دنبال افتاده ذکر که دخت با قصبه شیخ دانیال گذشته و منتظر
بگیرند بهر کیف چون شیخ از لکهنو گذشته قریب رسیده جماعه قطاع الطریق در پیاده کرخانه
نجانه بسر او ازدست ما نجات می ما بدلی اختیار شده شیخ را شهید کرده و بعد ازان خواستند که
عیال و اطفال شیخ را هلاک ناگاه آوازی عجب از بدن مبارک شیخ ظاهر گشت جمعیت قطاع
الطریق یک دفعه دست و پا گم کرده و ناپیدا گشته کس خاندان جماعه شیخ را بسرعت تمام
سترکیه او رده بموجب فرموده مادرش جانب شرق قصبه مذکور متصل مرقد پدر او
بدرش مدفون ساختند خانقاه مرقد شیخ او تا امروز در پاکی خلق است رحمه الله علیه رجب
اخیر در سنه یکهزار و یکصد و شصت و سه هجری برای زیارت حضرت مخدوم سلمی بخشی شیخ فرشر

الفتح

موضع سنگلاخی رفته بود و زیارت حضرت مولانا نموده و در قصبه سنه کرک نهوم کرده از موضع سنگلاخ
بود و زیارت حضرت مولانا نموده مشرف گشت قرائیان نهراندکی فرق در جای دیگر رفته حضرت سلطان ولد
و پدر بزرگوار حضرت سلطان مسعود غازی معروف غازیان است و قبر میر بدرالدین هرچه قرائن
نموده و نیافته و الا بزیارت مشرف میگشت حضرت حق سبحانه و تعالی از دوستداران خواجگان چشت گرداند
و مخلص و دوستدار آل بیت رسول صلی الله علیه و سلم اند حافظ بحق کرداناد بحرمت مولانا نموده
گرفته تا این زمان از سلسله دیگر ارادت نیاورده ام بعد ازین هرکه در اولاد مولانا نموده خواهد تا
بسلسله غیر از سلسله خواجگان چشت دیگر جا ارادت نخواهد آورد و بگذاریم بیشت بهشت برده و
از خاک برآورده و پسران چشت هشتم و ابن بدرالدین از خراسان آمده و هندوستان در قصبه سنه کرک
متوطن شدند العرض کاتب الحروف حقیر الفقیر عبدالرحمن چشتی غفرانه
خود منقل متواتر و معتبر چنین رسیده است که میر بدرالدین مدر مولانا نموده از جانب والدت مرحوم
در زمان سلطنت سلطان غیاث الدین بلبن دهلی رسیده و در لباس اخفیا گذرانیده بعد
ازان جذبه حق در کار او شد و هر چه بود ازان برآمده ثابت شده و در قصبه سنه کرک گوشه انزوا گرفته
سکونت اختیار نمود و تا آنگاه ازین عالم نقل کرده بجا نجا مدفون است رحمة الله علیه ابن میر حسن ابن
ثالث ابن عبدالله ثانی ابن عباس ثانی ابن یحیی ابن فضل ثانی ابن محمد ابن شاه فضل ابن حسن ابن عبدالله
ابن عباس بن علی ابن ابیطالب کرم الله وجهه

مذکور است که حضرت علی کرم الله وجهه بقول اشهر سی و شش فرزند بود و مدفن شش معصوم
ان حضرت واقع شده و شش در کربلا شرف شهادت چشیده اند و از پسر عقب ماند امیرالمومنین

حضرت امام حسن و امام حسین و محمد اکبر که محمد حنفیه گویند و عباس شهید و عمر اطرف

عباس و عثمان و جعفر و عبدالله اند از امیرالمومنین علی کرم الله وجهه و حضرت امام حسن شهید سه نر و ما در

و مادر ایشان و سلمه لیلی بنت مسعود دارمی بود و ابوالفضل عباس بن امیرالمومنین علی رضی الله عنه

را سقا لقب پدران نمود و ازان کرد و روشت کرد آب را منع کرده بود و ازین عباس برفت تنگ

برداشت عصیان کرد و او شمشیر فرو آمد و مشک را سوراخ کرده بست و دگر خبر آمد که

و شمشیر بزد تا آنگاه که آب را امیرالمومنین رسانید و او پسری بود و عبدالله و او را امیر حسن و حسن

بیع پسر بود و عبدالله عباس حمزه ابو الفضل عبدالله مرمن و قاضی مکه بود و او را مسکار و فرزندان ایشان

حاکم مکه و مدینه شدند و در زمان خلافت بنی العباس او بود و عباس را پسری بود و او را فرزندان در مکه

و کوفه و مشهد و کاظم و مشهد حسن و حمزه را فرزندان در طبرستان و حرات یتیم اند ابراهیم حمزه

او را پسری علی الاعوج و فرزندان او در مصر اند فضل را نیز فرزندان در مصر اند تمنی ارم

من شاه عبدالرحمن وهمی در کتاب عمدة المطالب فی نسب آل ابیطالب که مشهور تر

نسب است و نزد یک بسیار مات سیر بغایت معتبر و در نجا او ده و پسر امیرالمومنین علی ام حسن و ابا حسین

و محمد حنفیه و عمر و عباس بات مفصل ذکر کرده شده ام محمد احوال عباس ابن علی را حسن نقل میکنند

که بعد وفات فاطمه زهرا رضی الله عنها علی مرتضی علیه السلام ابطالب برادر حقیقی خود را طلب کرد و گفت

او اعلم نسب آل عرب بسیار ما مرا و ده پس با وی گفت که برای من زنی تفحص کن از خانواده

ان عرب باشد تا او را در نکاح خود آورم که از وی فرزندان با فراست بوجود آیند بعد تفحص

عقل القاس کرد که نکاح کن ام البنین بن حزام بن خالد بن ربیعه را که منسوب بسوی قبیله بنی کلاب

ابوالمعالی

پدران او در عرب بشجاعت و جوانمردی ممتاز بودند بدین مکرمت ام البنین را در نکاح

خود آورد و پسری آورد نامش عباس بن علی بن ابیطالب متولد گشت او بغایت صاحب جمال است

و صاحب شجاعت و بلند همت بود و نام او عباس است و کنیت ابو الفضل و

و لقبش سقا کویند از بهر آنکه در جنگ کربلا مشک گرفته بود تا آب برای امام

حسین رضی الله عنه آورد و در اثنا راه در وقت آب شربت شهادت چشید

و در جنگ کربلا و از حسن هیچ پسر عقب نماند مگر پسر اول عبد الله بن عباس است

که قاضی و حاکم بغداد بود پسر دوم عباس بن حسن بن علی بن عباس بن حسن

او بود

چنانچه شیخ ابو نصیر صاحب کتاب بخاری در کتاب مذکور روایت

امام جعفر صادق رضی الله عنه می کند که ان عباس

کان عباس

که آن عباس بن علی انجانب آستوار داشت و مجاهده نمود همراه امام حسین در سن سی و چهار سالگی
شهید شده در کربلا در مرقد منور او همانجا است پس از وی یک پسر غیب ماند که حسن عبدالله نام
عباس بود که خطیب فصیح وقت خود بود پسر سوم حمزه الاکبر بن حسن ماه بشنه و پسر چهارم ابراهیم بن
حسن و پسر پنجم فضل بن حسن است نسبا بایشان اورد فصیح و شعر در دین عظیم الشان بود و نسبش مذکور
اولاد بسیار شده است و اکراد ایشان متفرق گشته بعضی در بغداد متوطن شدند و بعضی در سمرقند و
بخارا گرفتند و بعضی در شیراز سکونت نمودند اکثر در دیار خراسان جابجا آن گرفتند الهی و دوی در

خدمت والد بزرگوار خود بتاریخ دهم ماه مضان سنه یکهزار نود و چهار هجری رحلت نمود علم بسیار در
خدمت آن حضرت نموده است عدد تمام بهم رسانده چنانکه تفصیل مرقوم شده و حسن و جمال تمام داشت
و حسبا بکمال اتصاف والد بزرگوار خود عین طاعت و عبادت بود بهیچ وجه قصوری نمود و غصه و مرض
حضرت میبود و شب دوشنبه بیست و ششم ماه جمادی الاخر سنه یکهزار نود و هفت جان در راه جانان داد
و در مقبره مقدس قطب و اقطاب منتسل بامین مرقد منور که حضرت پدر بزرگوار سمت مغرب مدفون است
تمام عمر شریف سال یازده ماه هفده روز تاریخ وفات وی مولوی فضل الله شهید ساکن برهنه گفته

منظوم ساخت

آن ولی خدا محب الله — که بود ذات او سلاح آگهن — داشت از عمر خویش وان مقبول
شباب — چون شده روح او بعلیین — چشم عالمش زدیده مردم — شد نهان هم
چو گنج زیر زمین — تا تعیب گفت هاتفش — اندران دم که بود ام علیکن — از سر حزن بگذر و بسیار
سال آن ساکن بهشت برین — رحمة الله علیه رحمة واسعة — در ذکر قدوة العارفین
برهان المحققین قطب الاقطاب فرد الاحباب اسوة المقتدای اهل الله الوحید حضرت شیخ محمد رشید

محمد آباد معروف بنارس سکونت گزیدند الخ و بعد وصال پدر بزرگوار قطب الاقطاب سی و هفت

سال حضرت شیخ محمد حمید متولد گردید و در چهل و یک سالگی نور دیده حضرت پیر دستگیر در ایام

تابیدند بعد تولد حضرت پیر دستگیر دو پسر و پنج دختر شدند و در صغر سن همه دو لعب حیات

سپردند چون عمر قطب الاقطاب شصت و سه سال گشت حضرت شیخ غلام معین الدین

متولد شدند و در سنه یکهزار صد و هفت حضرت شیخ غلام قطب الدین بوجود آمدند چنانکه شمه از

احوال هر چهار گوهر قطب الاقطاب بیشتر قوم خواهد گشت ان شاء الله تعالی و قطب الاقطاب برای

کسب علم در دوازده علوم علما افضل فضلا حضرت مولانا شمس الدین جان مودی بود و تحصیل علم

منظور بود مولانا در اله باد بعلاقه نوکری بادشاه زاده پیر و پیری ماند چون از آنجا بازگشت از تحصیل علم

کناره نمود قطب الاقطاب نام کاغذ گرفت در بسوی خیری بسر نمود قطب الاقطاب خواندن خود را خود سر فرمود

در جواب سه سال مراقبه گردید و فیض و جودت فرمت قطب الاقطاب شد و حضرت

مولانا بواسطه احسن گشت حسب امر حضرت مولانا قطب الاقطاب شروع بخواندن کرد تا ماندن مولانا بخواندن

چون مولانا اراده رفتن اله آباد نمود قطب الاقطاب منظور نمود که پیش قطب الاقطاب بماند از گمان اکمل حضرت

شیخ محمد افضل خواهد خواند قطب الاقطاب امر باستادن نزد حضرت شیخ محمد افضل رجوع بسن کرد حضرت شیخ

فرمود که از حال خود شیخ جیب داشمند بسی رجوع جبرانی نمایند قطب الاقطاب عرض نمود که قبول نمی فرمایند

حضرت شیخ فرمود که هر چند نا قبول نکنید قطب الاقطاب عرض نمود که این بنده حضرت شیخ تسلیم نموده

قبول فرمود قطب الاقطاب کما ینبغی ادب شاگردانه بجای آورده بوسی قدمبوسی شیخ حاصل نمود

بخانه برگشته سینه اول بوسیده بعد از ان قدم نموده می نشست از انجا بخشیدی بانجم سوم

ماه صفر سنه یکهزار و نهصد و چهار حضرت پیر دستگیر برای تمام حضرت شیخ ادریس بنارسی قدس سره العزیز
شیخ از اصحاب حضرت میان فرمایند هفتی وقت قرائت سطوات شما بلا نمود و بعد از فصل کلمه
چنانچه قطب الاقطاب بندا نگفت قطب الاقطاب زمان مبارک آورد کسیکه سخن چنین نقل خواهد نمود
رد خواهم کرد و احیاناً اگر بلا نمود یا خبره نقشبندیکرد قطب الاقطاب چنان رد میفرمود که طبیعت
حضرت میان سبکدوش و وقت قرائت منحرف انشعب از حضرت میان بطرف قطب الاقطاب دیده برسیده
انشان بعضی گان نکنون سبداند یا چیزی فهمند حضرت میان فرمود که بعضی سبکون میکنند و در
درس حضرت میان در سبق قطب الاقطاب ملا موسی بهاری که عالم جید شنیدا حضرت میان بود اند
میان خواستند که درس موقوف نکنند ملا گفت که سبق تمام شود تا استعداد انشان معلوم بود از قطب الاقطاب
و ملا مذکور نادیده در میان آمد قریب بود که ملا ملزم شود حضرت میان بطرف قطب الاقطاب سکوت فرمودند
مرتبه قاصر را بر پیر دستگیر خود نشنیده که هرگاه از تو نا بخود ملزم شدی چه تدابیر کرده قطب الاقطاب
شعشعه تمام بود که اول خواسته حضرت میان فرمودند که اول کسیکه بنشیند سبق اول همان کس از
قطب الاقطاب عرض نمود که از ملا عبدالحی که در دایره می باشند از و سبق جگونه نتوانم کرد میان فرمود
کسیکه اذان صبح بر وقت اول گوید اول وقت انکس است قطب الاقطاب اول وقت صبح اذان منظور بود
احیاناً آن طالب علم اگر اذان قبل از قطب الاقطاب بگفت اذان او بر حضرت میان سبب قبل
از وقت معتبر نمی گشت مولانا رکن الدین بحر بادی که عالم جید بود و سبق مذکره تمام در آنجا
بوی نشنیده و از دگشت و بارش آب گرفت سایه بر سر نمود که مدت قطب الاقطاب آمده و نشسته انفاق نمود
قطب الاقطاب تشفی خاطر او نموده خیمت نمود چون وی بخانه رسیده با کمال خود و بعد تا مرحله

هیبن سبب ابهی اولاد قطب دین بر چون بر حلقه ان بیمار قدوة العلماء زبدة سلوک

الوحید حضرت شیخ محمد حمید قدس سره عالم عامل و فقیر کامل بود در سنه یکهزار سی و سه متولد شد نام نامی

قطب الاقطاب ابو المعالی محمد حمید فرموده و نام محمد حمید چنین گفته شیخ تاج فقاک در سنه دوازده

نوکر نهای عمده فرموده و داد سپاهگری داده اخر در سنه یکهزار و هفتاد و هفت نوری را رفت

حاکمه در کنج رشتبه ی در نهم و هشتم ۱۰۰۸ احمد الاول سنه مذکوره مسطور است و میان شیخ جمالی

عرض نمودند که مرزا اسحاق بجهت بیرون نشان حمید خواهند آمد حضرت سر بسجود گذاشته فرمودند که مشیر

میر اعظم را طلبیده گفته خواهد شد که نشان محمد حمید را گمذارند که بیش فقیر نشان دیگر نشان شما باشد شما را باد

دهند تمام کارخانه نشان بمعلق دارد و میان محمد ارشد بدین مشغول می باشند دیگر فرزندان

خوردند و از فقیر هیچ کار نشود و در اقطاب الاقطاب از جمله سلاسل که قطب الاقطاب از حضرت شیخ

و حضرت سر بر شمس الدین و حضرت راجی سید احمد مانکپوری و حضرت شاه جزء القدوس قلندر جونپوری قدس سره

داده چنانکه حلاوت نامه که قطب الاقطاب از خط مبارک خود نوشته داده مرقوم است اخفر بنده خود داده و سلسله

قطب الاقطاب را اورده الله بر رگوار وی رسیده در حلاوت نامه مرقوم نموده لیکن در وی نامه قطب الاقطاب

اینقدر مرقوم نموده که اجازت جمیع سلاسل بفرزندی محمد حمید و محمد ارشد دادم و اجازت دادن سلسله

شیخ و ابنال و لد شیخ محمد رفیع پیر منوچی عصر لهاکه جلیفه حضرت جمال الحق بوده دیده این عبارت نوشته بود

بحرمت شیخ الاسلام و المسلمین حضرت شاه شمس الحق قدس سره الی بحرمت شیخ الاسلام و المسلمین حضرت شاه

جمال الحق قدس سره الی بحرمت شیخ الاسلام و المسلمین شیخ نظام الدین قدس سره تا اخر سلسله مذکور نوشته

این سلسله در فرزندان شیخ محمد ابنال جاریست و دیگر جا از شیخ سلسله از حضرت شیخ محمد حمید قدس سره

در یکم مرتب جاری مذکور بس با علیحده این سلسله را اجازت قطب الاقطاب نوشته داده با لوای و نوبت

نامه که مرقوم شده اجازت آن به شیخ داماد داده والله اعلم بالصواب

در پانیج بازدهم بست یکم ربیع الثانی

بیع بر اجرای تسلیم نقاب کردند وقتی که دایره دولت اشکر نواب سلطان پور رسید گوارش مفسدان از حضور فوج عموم کار بشکر

تمام کردند نواب آنطرف لودیانه رسیده در قصبه بود و زور جرت افزود که کار از تدبیر ظاهری زیاده غلبه و هجوم گوارش

از حد گذشته و مقهور کرده در جهول ظفر نشین مال متوجه و پانیج خضر بیگ دیوان گشته و علاقه و محصول قدوم

ظفر ملزوم مخدوم زاده عالیقدر بمنال محمد مقرر کرده دو کار نشد و هم کردم همین که سلام انعام دیدار نصرت مدار مخدوم

زاده شرف شدم بر دوشه در خدمت نواب رفت قصه مفصلا گفت لودیانه فتح یافتیم گفتند الله تعالی فتح مبین شد

که تو حضرت دیوانجی و شامل حال آنجنابی از این فتح آسمانی بمحض از توجه حضرت مقبول درگاه مرد انی و بسیار اسعلق

خاطر نقاب بهمین وطیره نمودند

در پانیج بیستم ماه صفر بشکر ارتفاع و مرقوم است سعادتمندی پانیج محمد

بعضی غریب است از وکاری که توجب لوگری بود بظهور آمد چنانکه پانیج محمد و میان نسیم خان با جمل و بجاه سوار

بر جماعه کثیر از گوارش بدابری تمام افتاده و فریب صد کس را کشتند و انگری بگرفته در آب گوگی غرق شدند و انها

هر که لام بسلامت نماند مگر دو کس نمی شمارند از باشندگان عنایتپور اقتی دو بی ارادت در سلک خضر شاه

خشته از قطب الاقطاب بجاز از حضرت شیخ طیب بشیخ بهمین بیت آورده و قبل از حضرت قادر به و شیخ

و شیخ در دیره و فرود و سیوه مدار به از قطب الاقطاب و در شته و اجرای آن توجه احسن نموده

در پانیج بازدهم ماه رمضان المبارک در بشکر ارتفاع و بشمش مذکور است که قطب الاقطاب بوی

گندی بعطا فرموده اقتی و بود بزرگ نوازی باداده علم و ارشاد چنانچه از و بکلان و منقول منبود و بوده

طیبت و حدت و غریب نواز در شته می آرند و قطب الاقطاب بتقریب شیخ بود بشکر آورده

حاضر بودند که در بیان برادران امتیاز حاصل شد ابتدا بحمد الله که نشد و بعد وصال قطب الاقطاب
بر درد سفر خانقاه مغرب رو بر نشستگاه قطب الاقطاب نشسته درس میفرمود و حضرت سید سرور سنگر
هرگاه در اثنای تقریر می آوردند وی از اینجا برمیخورست و حضرت سید سرور سنگر را می نشاند ربا وجود که
از حضرت سید سرور سنگر کلان بود در بیان سایر درس نمیکرد و نماز دیگر راه رمضان
مسطور است بمیان محمد حمید و میان محمد نصیب گفتند که وهو معکم اینما کنتم
فهمیده میشود و در بعضی کار نسبت فعل بنده است و اعانت از حق و بعضی بعکس این در هر دو قول ثواب
مسیر است اگر مطابق امر حق باشد و اگر به عذاب دهد عذاب میباشد چه اعتبار در کار منسوب الیه است
نه از معین فقیر گاهی که برای دیدن کارخانه عمارت میرود نه همین و بدن عمارت قصد دارد و بیک
ملاحظه اینچنین میکند اعتبار کار از منسوب الیه است که میکوشد دیوار عمارت معمار درست میکند باکه مزدور این
درخشت و گل میسازد این معین و محمد اندرین فصل است نازمینت اذ زمینت و گلین از گله رمی
این مثال کار حق و اعانت از بنده نمایند و نیز کار و که نسبت و خصوصیت بحق دارد و بنده معین است
الفضولی سیلی و انا اخری یا که از بنده سیوای نیست که فعل قلب است و دیگر فعل نیست
و اعتبار فعل از فاعل است نه از معین فرمود چنانکه میبینید که از آدمی میگویند و وقوع آن بی اعانت
آلت از کاوش غیره متصور نمیشود و نیز فرمودند که یک کار است که اگر آدمی هوای نفس کند عرضیه
متشکل شده بر دوام نماید و اگر بانشان امر کند باسانی متشکل شود الغرض روزی بنظر رسید
چند بزرگوار از خود حضرت شیخ لطیف قدس سره به پیرمنه مصافحه نموده بیکبار بنظر در آمده بودند در خانه
شیخ محمد فاضل که از مریدان قطب الاقطاب بود و ماهیت ماند بار اوده بنظر جوهر نقل کنان از

تلف عطا کرده بود از تصانیف بوعلی پوشیده که کودکی که از شیر نبل او رخته بود او را دوش مبارک
خود برآورد و بوی عطا فرمود و وی را ارادت بسلسله حضرت جنت که قطب الاقطاب بخارا است
حضرت سید سنگر راجی سعید احمد مانکپوری اندآورده باین جمله از هیچ مریدی سر گردن خود نداشته
باوجود یکه در عقد مرید بعضی مردم تقلید تمام دارد
در تاریخ هشتم ماه مبارک سنه یکهزار و بیست و
سه حضرت سید سنگر بعد ادای نماز عصر ما وقت کتابها بهر شب دو جزو کتاب مانده بشعر بعضی مسمی بزبده
معنیه نوشته بیان غلام معین الدین داده بعد از ان تراویح آورا مقرر نمود اما معنی در واقع قطب الاقطاب
بسیار جلد خط حسن ارقام میفرمود
در تاریخ بازدهم ماه ربیع الثانی سنه یکهزار و بیست و
چهار مرقوم است که حضرت سید سنگر بان جعفر فرمودند که بعد ادای نماز عشا بر خورد ار خواهید گفت
که رنجه کاغذ بود در سر قلم آمد شب کاغذ شب نمار کرده آید نا شب هم نوشته شود چنانچه تا
این وقت شب ورق ارقام فرموده بودند شب هم ارقام خواهند شد چنانچه هر روز مقدار یک شب
بقلم معروف مردم نامه نبشتند و معمولات از ورد و طاعت و نوافل آورا میگذشت و بی کار دیگر
نمی پرداخت حضرت بر حال حق تعالی در وقت تصرف خود وسعتی داده بود این همه کرامت وی بوده
در تاریخ بست و پنج ماه شوال سنه یکهزار و بیست و مرقوم است که چهره سال گره میان غلام معین الدین
مجی از اندرون آمده باحضار غذا مامور فرمودند و فرمان مبارک آوردند که اهل خانه حاجی اندر
غلام مجی معین الدین را گرفته بودند و فانحه سال گره مینمودند
از ملفوظ قطب الاقطاب
که جامع آن فاضی محمد بود و دانند در تاریخ بست و ششم ماه شوال سنه یکهزار و بیست و چهار به تقریب
فاتحه حضرت خواجه معین الدین که روز سالگره مخدوم زاده مقبول و الهامیان غلام معین الدین

از شکر و بیت خود گرانده ام یک تنگه انعام نموده از حضرت شیخ محمد ارشد فرموده که فقیر ای یاری
حسن انعام جهت آن داد که هر کار که مکان یاد رساند و گمان شکار همین است که از خود برانند و شکار
نماید انسان نمود فرمودند آدمی را باید که هر خبر که یاد که شروع نماید ما تمام باید رساند ناقص
نگذارد در تاریخ بیست و هفتم ماه رمضان مبارک غلام معین الدین بسبب برای درس آمدند بسیار
از آدمی نماز فجر فرمودند عرض نمودند که نموده ام فرمان مبارک باد که بر دیدن گرده آمدند شما و صبح
کسی نه بیند که او سر و نماز از فاضل است بهر وجه معاف خواهد کنند نماز فجر را ده آمد نماز از
همین نگار است در تاریخ دوازدهم ماه رمضان سنه یکهزار و هفتاد و هفت حضرت سپهر و شکر
بسبب درس فرمودند که نیم روبه را شیر مبارک باد در بسبب غلام معین الدین روزه در شد اند و
افطار شیر مبارک تناول فرموده نماز مغرب آه نمودند در تاریخ چهارم ماه شعبان سنه یکهزار
هفتاد و چهار شیر مبارک فاتحه حضرت امام اعظم رحمة الله علیه فرمودند حضرت سپهر و شکر فرمودند که
له دو بخش بسبب غلام معین الدین بدید یک حصه سردار نام انسان که ان غلام سردار ایران
ماند در سنه یکهزار هفتاد و نه بعد نماز فجر مخدوم زاده بسبب غلام معین الدین بحق سبحانه تعالی
ناصر درس گفته فرمودند که حق فرزندان از حق دیگران زیاده است که در حیات نفقه بر مدد و ارند بعد وفات
مالک دوازده ترکه بدید شوند بتاریخ بیست و دوم ماه محرم سنه یکهزار هفتاد و هفت بادشاه
جنت جایگاه فرمان غلام معین الدین بحق خرید شده بود فرمودند از حریه خوش کنید خانه ساز
گفتند حریه بسبب بهای خوش کنند حضرت سپهر و شکر بسیار خوش شده فرمودند خوبی و سعادت دنیا آنست که
کار از فرزندان خود ندارند که گفته اند سر و پا بش یکی گفت دامن و چور یکسان میکند فرمودند

یک طور دیگر بود بسیار خوب و بهتر و فرخ و مبارک است که دو رنگ کوتاه فرخی باشد
نبیند برآمده و در نمود مادر بر جسته قوتش نمی آید جامع قطع کرده به پوشید دوی در مرض
موت قطب الاقطاب اکثر اکمال می یافت در آن مرض اگر یکدفعه کسی طعام تناول نمی نمود حسب
او تناول نمود حضرت پیر دستگیر مقرر نمود که قطب الاقطاب فرموده اند که در شادی وی
جلدی نکاشید و الا بعد چند او در دیگر دیگر خواهد ماند بعد چند روز به قطب الاقطاب مرض شد
از همان مرض وفات یافت از بعضی بزرگان استماع نموده که مرحبه وی در عهد بن
و خزه خواهی از قطب الاقطاب میخواهد عنایت کنند فرزندان دیگر را از این رشته نمود فاضی خیر الدین
بمرض رسانید قصد دارم که از شادی یا محمد و محفوظ فارغ شوم قطب الاقطاب فرمودند که بعد
شادی غلام معین الدین فاضی بعرض رسانید که یک پسر دارم اگر نام او قرآن است که اگر
این شادی بعد او از آن شادی یعنی غلام معین الدین انجام خواهد یافت چون گفته
فاضی معروض قطب الاقطاب ساختند بموجب نام بر زبان مبارک آورده که از فاضی بتوقف
بگویند که شادی یکه پس هر که از فرزندان ما بعد شادی غلام معین الدین خوانده شده فلاح
نخواهد دید یاد آورد بلند از عقیده چنان فرمود که در دهلی نزد حضرت شیخ محمد چشتی نشسته بود
برخواسته دو بدو رفت اتفاقاً بعد وفات قطب الاقطاب فضل شادی فضل شادی محمد محفوظ
با حضرت شیخ محمد چشتی نشسته بگذشته از اهل خانه محمد محفوظ وفات یافت بعد از آن که فرزندی
دیگر نموده از آن هم فرزند نمانده الله تعالی توفیق رفیق که حسب مرضی اولیاء الله بوقوع آرد
مرحبه وی بعنوان سیاهگری میگذراند اما استقامت از زیاده تر از نظر آمده است

ما بسیار ما انصاف بود روزی از مرتب منگفت که مرا در سیاه بگری رنج کس نمی رسد
اما وقتی که کمالات قطب الاتقیا و نام حضرت پیر دستگیر گرفته شود کومیشود
مزرگان نسبت و صحح وصف چیزات انسان در خود می آیم و معمول حضرت پیر دستگیر چنان
بود که اگر خط و لوایا مبرشید می دوی در آن وقت حاضر میبود و منفرمودی که دل خوش
کرده بگیرید بعد ازان بدیگر خطا منفرمود و بزبان مبارک می آورد که سنت پیر ما دوی بغداد
نوری بادشاه شاه عالم تسخیر کرده بود همراه بادشاه در حیدرآباد نبارخ بست و هفتم
ماه ذیقعده سنه یکهزار یکصد بست روز شنبه بعد الفضا شه گزی روز جان بجان آفرین سپرد
از انجا تابوت آورده تاریخ چهارم ماه ربیع الثانی روز یکشنبه سنه یکهزار یکصد بست و یک بعد از
نماز عصر در روضه منوره قطب الاقطاب متصل و منوره دوده قبر پیر دستگیر حسب وصیت فرمودند
گفت عمر دی بهفتاد و هفت سال و یک ماه و سه روز تاریخ وفات دی چهرت شیخ غلام قطب الدین
فرموده و منظوم ساخته

حریف نفس را دولت قرین بس شهید زنده را فقر

برین بس فنا فی الله چون کشفی بسانت معین الدین نزا ابزد معین بس

اسوده اهل اللہ المتین چهرت شیخ غلام قطب الدین سلمه الله تعالی و ابقاه تاریخ بازدهم ماه
ربیع الثانی روز جمعه سنه یکهزار یکصد و هفت منوله شود و هم دی تاریخ تولد خود برآورده

گفت یوم او دینه یازدهم ربیع الثانی در تاریخ سی ام ماه رمضان شب جمعه

و عید سنه یکهزار و شانزده میان غلام قطب الدین ناصر مرید شده اند انمی ارادت دی در سلسله
چشتیه قطب الاقطاب نزد چهرت شیخ طیب بن معین الدین مجاز است گشت

در تاریخ پنجم ماه رمضان سنه یکهزار و هشتاد و چهار مرحوم مغفور حضرت پیر دستگیر میان
غلام قطب الدین ناصر بیشتر از وصال با چهل خلافت و بیعت عطا فرموده بودند الهی در روزی را
کودری شیخ غلام معین الدین قطب الدین عنایت فرمودند در دل وی گذشت که مرا هم کودری
عنایت شود موجب سعادت گردد چاندم بحضرت وی دیده با لطائف نام فرمودند که دولتی بنیاد
حضرت شیخ پسین بنیاد بسر فرستاده اند میان سنگ بیاید چون موی الیه آورد حضرت او را
ملقن ازبت عبادت کرده فرمودند که از خندی یکی هر دو گوش فقیر دوخته نمی در استعمال غسل و بیش
بود بجای کودری همین یکپرده و بار دستور کودری پوشیده باشید و از بت عبادت یک پرده گوش می اند خندق
لب دوخته و لقدم مبارک سایده و فقیر از گفت الهی دوخ بیفتد تمام بعضی مردمان در حضرت

الفائز: ارادت آورده و حضرت عذر نموده اما مردم اهل اعتقاد گذاشته در تاریخ پنجم ماه
رمضان سنه یکهزار و هشتاد و چهار مرحوم است که دستار ریکپس از بیل که بر سر مبارک بود حضرت
الفائز: پیر دستگیر میان غلام قطب الدین مرحمت فرمودند در تاریخ هشتم ماه ذیحجه سنه یکهزار و هشتاد
الفائز: و شش است که میان غلام قطب الدین استفسار نمودند اگر رضا باشد بیاید حاضر شده بیابم
در تاریخ غره ماه شوال سنه یکهزار و هشتاد و چهار مرحوم که میان غلام قطب الدین بار چه پوشیده
نموده نشستند میان محمد یعقوب گفتند که شما در دوش با ساعتی ایشان گفتند نشسته در دوش
من طالب علم ام حضرت پیر دستگیر فرمودند که راست میگویند اما فوطه بطور خاکساران نشسته
الفائز: در تاریخ غره ماه محرم الحرام سنه یکهزار و هشتاد و حضرت پیر دستگیر میان غلام قطب الدین
نادر فرموده بودند که از وقت تا وقت از چیزی نخورید این هم نوعی از روزه است

باز دوم ماه رمضان سنه یکهزار و شصت و هشت بعد نماز مغرب حضرت سید شکر فالکم فخر دادم
میان قطب الدین مردم قبیله و اکابر را جمع فرموده از دار فنا رحلت نمود و اکثر مردم بعد از
طعام خورده مردم را رخصت نموده نماز عشا ادا کردند سنه دوم ماه رمضان سنه یکهزار و هفتاد
و شش حضرت سید شکر فالکم صوم بیان قطب الدین فرموده بتسبیح جلالیه طلبیده فاتحه نموده مقسوم ساختند
و افطار از شیرینی و میوه ادا نمودند در تاریخ دوازدهم ماه حمید الآخر سنه
یکهزار و هشتاد و یک بوقت عشا حضرت سید شکر فالکم بگنبدی کمر مبارک مخدوم زاده میان قطب الدین
مرحمت فرمودند یعنی که این چفیه شیخ طیب بن میمن الدین قدس سره القطب الآفتاب عنایت
کرده بودند و وی جامع فضایل و فواضل و کمالات انسانی است در شیخوخیت بی نظیر و بی همتا است
و از صبح تا پاس روز در تلاوت قرآن و وظایف اوقات بسر می برد و در مدح والد بزرگوار خود
اشعار فارسی بسیار می گوید و تاریخ وفات قطب الاقطاب اولیا بگوید چون حسن منظوم ساخته و اکثر کم شنیده
مضبوط بیرخود مطالعه نمایند و بگوید از مطالعه این خود را بجلس قطب الاقطاب می بالم و شجره از
خود و چه احسن در قلم آورده مرقوم گردد چون منظور اسرار سرمد چون مطلوع انوار احمد
محمد افسر فرق رشید است سر برآرای اقلیم وحید است با خلاق نبی بود شبیه
ابو البرکات شمس الحق ملقب ز نور مصطفی تابنده مهری شعاع او سریع در سپهری
چه نور است یکه اول بود مستور کنون روشن شده نور علی نور چون شیخ طیب شیخ پاک
محیط معرفت دریای ادراک در آن دریا چو غواصی نمودی ز بحر فطره در یکبار بودی
چون شیخ تاج الدین وه نیا بود فرش افسر توحید زیبا ز شاهان جهان زان سر برآمد است

که ملک جاودان زیر نگین اوست چو اکثر دیده خوارجه کلانست ملک مظفر الدین

علیست فخر دین مصدر رفیع الفضل زمانش مظفر سر کماهی چو فخر دنیا ناصر الدین

رسیده از ره تلوین به تمکین درین عالم که هر یک صفاتست کسی کو کرد خود بین

ذاتست چو آن فخر کرخس کز خس ایام حسین است شهادت فیض انجام مجاهد بود چون

در راه بطیحی شود مشهور مانند رعیرا چو آن فرید نواده ایجاد سنا معرفت راوی

جواهر گشت عرف چو عرفان جهان موج بود اکنون است عمان چو عمش چو جواهر

مبارک کلاه چهار ترک زیب تارک چو نم الفقر گشت از وی هویدا مجرد شد ز غیر

عین پیدا چو خلت خواجه محمد خلیل است و لباس چو احمد بطور معرفت سوی

زوی شد زنده دین عیسی زمانی چو آنکه فتح الله هاست فتوح غیب زایش

زباطن کرد لایش نمائی رسیدم صدر رفیع گشتی چو کو طبیبی درد دلهاست که صدر الدین

بهم صدر الصدر ایاست بیارش روز فانون ارادت شفا در دم دهد از یک سنا

چو آن نصیر الدین چو خود چراغ و پیلی نور العیان بود زهی نور سرایا شعله طور زمانش

مهر گردون شمع بانور چو آنکه محبوب الهی است نظام الدین دولت زنباهی است

کسی کو دولت او گشت پیدا چو آن فرید الدین مسعود بوا چه دار سیده فرد چون بود منور گشت

از انوار تشبیه کنون محبوست در بی رنگ منزه چو خواجه قطب الدین دنیا

طی مقام ماسوی را بملک لامکان تاب قدم شد فلک گردان فرش و مسند شد چو آن

معین الشریعه والدین امام العارفین سلطان چشتی بجمع جامعیت بر علاوست

در خلوت دشت بچق خواجه عثمان مچو اندات معرا از حدوثات و اضافات انیس خلوت

تسلیم بودی سر از امید و بیم بودی بچق خواجه کوچای بیشت به کعبه رفتگان اللطیف است

ندیده خانه غیر از در خانه حدوث آخر قدم را شد بهانه بچق خواجه قطب الدین مودود

که جمع اولیا اندر وجودش بود صفات ایقدر کافی و اولی است بظاهر بنده باطن

ذات بولی است بچق خواجه یوسف ولی چشت چو فخر جامه دنیا از و چشت فراشد بر سریر

ملک تجرید عزیز مصر فخر الفقر گردید بچق خواجه محمد احمد را یافته از ذات احمد

نگردد فرق در تشبیه و تنزیه همان تنزیه پیدا شد از تشبیه بچق خواجه احمد شاه دین

ندیده در مقید غیر مطلق ز دریا صد هزار ان موج پیدا است بچشم دور بینان عین

دریا است بچق خواجه اسحق آن مه نشانم طلوع مهر حق را صبح ایام به مشکات نور

فیض سبحانی خورخوهد بچق پاک مطلق خواجه ممشاد تقید از تنزه بود آزاد

گهی بچون و گه بچون و چرایی همه یکتان و جمله آشنایی بچق انکه وی عین البصر بود بصر ناظر

نور النظر بود دو رنگی نیست در چشم بصیرت گهی صورت پرستی گاه سیرت بچق انکه حدیقه

صاحب قوف باو صاف صفا بود موصوف ز عین العین چون غیری ندیده بصر لنگاه پا

مذهب دیده بچق خواجه ابراهیم سلطان چو نارک شد ز تاج و تخت گیهان سر بر آرای ملک

بی نشان گشت جهان بود و هست اکنون همه جان گشت بچق انکه فضلش لا تناهی است

تفصیل و منطق علم الهی است کلامش با معانه توامان چشت اصولش برتر از خود بینی است بچق انکه

وحدت روی عین است ز عبد الواحد و احد نشان است نظر کن در میان تا بینی

بذات خود جمله فروع افراد بحق آن چون کان علم یقین لقلب مرتضی جون بقین
بطلعت بنش جسم روی گردد پدید اکنون سرشته شد وجود ازی آن علی کو باب علم ست
ست دریا کوه حلم ست حر آن علم که در ذات نبی بود بی تعلم و تفهیم وصی بود علی
والی ملک لاست علی وهادی راه هداست علی ولافتی شرع کمالش علی بوالحسن
جمالش علی وصفدر میدان کفار علی وحیدر ابرار و اخیار بحق آن سر سرار
نولاک که کرده بای اشش طاق افلاک نخستین لوح حسنی بود ساده نخجسته
فرخنده نامش اراده بزنگ نور اول بافت مظهر عیان آخر شده ختم پیمبر بهمبر بود آن سرور
وران دم که بین اماء والطین بوده آدم کنون شد جلوه گر در ملک ایجاد شریعت
باطریقت بیاد چه ماند آدم زنم در بیج آن پاک که وصفش برتر ست از وهم ادراک
عنان زینها بلغز خویش ایم مناجات نجات خود سرایم سنبع عاصم کم کرده راهی نشد همراه
درگیش مارا بنای شفیع المذنبین دفع شفاعت کن شفاعت کن شفاعت
خداوند الوجد انته خویش که بگشاید بیت شاه و درویش تو گروی آفرینش امنیار
نبود ای نور بخش اصفیا ولایت از تو جلیت از تو پیدا تو در ذات چه گوی بودا
گرگوشند سره از ره عیب کرامت کرده اسرار لاریب کسی کو از سر ما ماند ست بجور نشان بی
ز قرب گشته دور سر سر عیب و حلم ات نمودست تو سر را اندر وجودت
صفت موجود شد لاغیر ولاعین بقین گشته کنون نابی زریب و بدین حرا اوصاف تو موصوف
صفات ست صفات نیز از آن ذات ست گر اید اگند جون جزوی اگر ذاتست

خلافت و اجازت حضرت خشیه و حضرت قادریه و حضرت مداریه و حضرت شطاریه و حضرت شیخ
نظام الدین قطب اوان بهاء الدین دانشمند و دیگر حضرات ایشان خلافت حضرت خشیه از حضرت شیخ نظام الدین
داشته و حضرات ایشان از حضرت شیخ جلال الدین خود داشته و حضرت ایشان از حضرت شیخ بدر الدین
و حضرات ایشان از شیخ کبیر حضرت سبحانی معروف بجونپوری الی آخره و از حضرت شیخ فتح الله رحمه الله
دیگر نیز خواهد یافته شد آن از مکتوبات سی و ششم که از مکتوبات چهل و چهار گفته طالبان واقف احوال
در تصوف و سلوک و غیره خواهد در ماه رمضان از بین نسخه مرقوم فرموده مرقوم میشود ای مهر جون
فقیر در صغیر سن بسلک سلسله پیر دستگیر قدوه فی تسبیح شیخ محمد این عمدة الواصلین شیخ نظام الدین قدس سره
منسلک گردانید و بعد از ادای بیعت و ارادت رسول الله صلی الله علیه و آله وسلم او را در ما امرنی بشنیدن منتهیه
مشرف گشت الحمد لله علی ذلک بعد ازان چون مامور بتحصیل علوم بود مدتها از علوم خوانده بود بخدمت
پیر دستگیر رسیده بطلوع تهجد و بعضی چیزهای دیگر مامور شد باز بتحصیل پرداخت در این اثنا نسخه
کتاب مشهور نامه از مصنفات وارث الله شیخ فرید عطار قدس سره بدست افتاد و در آن نسخه مطالعه آن مشغول شد
در انجا مرقوم بود که رابعه رسول الله صلی الله علیه و آله وسلم و امر کرد او که این چیزها را مخفی دار
و موضع علیحده باو داد همچنان نسخه مشهور نامه بر بسیار چوب بر دوش مرتبه دوم و سیوم لکهنؤ حمل
خدا را که جای بس نشست فضلا رود و شیخ دیگر متصل آنحضرت علیه السلام بدست رسد بیدار نمود آن
شخص را بس نشستم رو با آنحضرت علیه السلام آورده فضلگاه را بشت نهاده ساخته بس استغفار نمودم از این
چیزها گفت آن شخص دست رسالت پیغمبر علیه السلام است و من فرید عطار هم بس تو سیوم بای سایر آنحضرت
علیه السلام را امر فرمود آنحضرت علیه السلام مرا باد ای نماز تهجد یا چیزهای دیگر فرمودند الیه و

دلبود مرا اشکال در کلام آنحضرت علیه السلام رفع آن اشکال از آن سبد نامرجو استم آنحضرت علیه السلام
اشاره بسوی عطار فرمود عطار رفع اشکال نمود و رفع آن اشکال نمود و آنحضرت علیه السلام ساعتی
و ساکت بود پس بناگاه بیدار شود و شروع برای ادای نماز تهجد را و آنحضرت علیه السلام نشسته بود
بر نفس من پس ایستادم و منوشدم و نماز ادا کردم و بعد من را داد فقد راء الله ابدا و از گشت
از رفقا الرد و آنها کم با رجب امر بر دستگیر لحد مدت برای تحصیل علوم مخصوص بجوبور گردیدم و با علماء
مرشدی میان الحق حضرت شیخ فیام الدین مشرف گشتم تا بانت بیران سرفراز ساخته خرقه خلافت
و مفراض عطا فرمودند یکبیاری در بلده جنابه بودم از انجا از مالا دست سید احمد نام که کامل خود مرد بود
با وی ملاقی گشتم از آن عنبر بر خبری با وی خواهش نمودم آن سید فرمود که شب استخاره نمود و خبر دار
پنجم اینده چیب امر استخاره نمود و بار فرمود سوم رسول صلی الله علیه و آله وسلم را در رویا دیدم
که آن سرور علیه السلام باده باد مردم کرد ان حضرت علیه السلام و من در زدهام آمده بودم قدم
آنحضرت بوسیدم رسول خدا بر پشت من نمود و رفع کرد سر من و گرفت را از دست مبارک خود و توجه آنحضرت
علیه السلام بسوی قبله گشت و من همراه و مردم ایستاده بعد بندیس آمد سرور انبیاء و بر خانه که در وی یعقوب
رو به بود و با بنیاد آنحضرت علیه السلام و فرمود ندا بنت فتح الله منیا پس گفتم که ای رسول خدا
مادر بیتی که این واله متصل بیت و کلید آن ندارم که بدان وا نمایم پس اشاره نمود که آنحضرت علیه السلام
بسیار و فرمود افتح با الشهادة پس داخل نمودم شتابه در قفل و مالا که آن حضرت علیه السلام ایستاده
بود در زده پس فرمود ادخل عرض نمود که ای رسول خدا علیه السلام این خانه بسرت از حوت حیض پس
گفت آن حضرت علیه السلام پس مرا آوردم از تردباب آن خانه چیب از حضرت علیه السلام پس

نشستم در آنجا به حال آنکه جوب چیزی بر سنگ از زمین با سقف خانه‌اش نقش آن علیه السلام حتی
در آن جای رسول خدا علیه السلام نشسته بود بر آن سنگ امام علیه الصلوة والسلام وقتی در آنجا
الحمد لله علی ذلک علی الصباح آن معامله حضرت سید احمد گفتم سید فرمود شیخ فتح چیزی گفتم
گفتم بلی فرمود از نصیب دارید خود بشناسان گفتم نام انسان نوشته گرفتند بود سایه شاید
در آن جای خاک به سر خاک اله آباد نزول نمود حضرت شیخ فتح الله برای مهم سجده تشریف آورده
وقت نماز شام مشرف بملازمت او شدم مرا فرمود که سر من درد می نماید نزدیک او بودم حسب الارشاد
وایی ماجرا که دیده بودم محدث او عرض نمودم چندی در خدمت او بودم آنچه نصیب خود یافتم
با لفظ نازه و لغت بی اندازه مشرف شدم آخر روز یکی فرد ای آن منبوذ فرمود آنچه شنیده عرض
نمایند آنچه دیده بودم حسب الارشاد عرض نمودم بعد آن لقمه چند کچری از دست مبارک خود در دهن من نهاده و رخصت
فرمود الی گرمیت فرموده شیخ فتح الله را این حسنه را فتح الله بخش با الیه و اله الا محاه بعد مرتبه مکتوبات
حضرت بیرد دستگیر را در عین خواب دیدم و عصا از دست مبارک وی یافتم بعد آن بیرد دستگیر را دیدم که
گفت چنان پادشاه باشد با بنده النماس کردم که حضرت بهتر میدانید فرمود که چنان پادشاه باشد و باز خواهد
بیرد دستگیر را در معامله دیدم که قرص نان در دست مبارک آورده مرا داد بعد آن فرموده نمود مرا
سر از زانو دامن مبارک خود کشیده بر سرم پوشانده بر زبان راند او صف علیک الخ و آن قرص نان بر
فرمود دیگر دیدم بیرد دستگیر را که دست مبارک در دست من کرده تسبیح فرمود تا الحمد اسپردم باز بیرد دستگیر را
سوار شده منوجه جهانی گشت من در همان جا ماندم در شب دیگر در خواب همین خواب مردم چیزی هم
که بیرد دستگیر حضرت شیخ محمد از حضرت شیخ عبد الرسول آمده کاغذی به من داده فرمودند که بنگاله بیا

قال الله

قدس سره فرموده که این لفظ را بغیر خواجگی و آن متعال نبود باز حضرت پیر دستگیر نوچه
روضه بندگی سبحانی شدند من هم همراه بودم چیزی بنهم که زیارت مبارک را بران کرده از سر نو
راست بسازند چون پیر دستگیر اندرون درود آرد بایمان و بحضرت شیخ عبد العزیز طالب العلم نشانند
بنشستند و دست راست ایشان چون حضرت شیخ فیام الدین و دست چپ حضرت شیخ فتح الله و ما بین هر دو
خود نشسته حضرت شیخ فتح الله قدس سره بمن فرمود که پیران صاحبزاده چرا چیزی بمطلبی از کس نخواهد برای
نفی خاطر دعا کنند چون شیخ محمد پیر ما قدس سره دعا کرده آن حرف دو رنگ امین فرموده در میان
حضرت شیخ فتح الله قدس سره را حالت سماع در گرفت آنچه حضرت شیخ محمد بر خوانند و دست قفر
گرفته عقب او رفتند حضرت سید بگمان برده بی رقص چنانکه حال ایشان دیده بودم در حین دست کدری
چنده که پوشیده بودند را در همان کدری کناره گرفتند و چیزی دعا فرمودند سبب اخفا معلوم نمودم
بعد ازان قصد پای بوسی حضرت شیخ محمد کردم چون حضرت شیخ فیام الدین نزدیک بودند رفتم که رخصت حاصل
کنم بعد ملاقات این عاجز را معروض حضرت ایشان ساختم حضرت ایشان فرمودند که شما خلافت این چنین
نصیب شد بخاطرم خطور کرد که خلافت خواب سیم جایز باشد فرمودند در جواب خلافت هم میشود بعد ازان
چیزی ذکر کرده ساکت شدند بعد از رخصت از حضرت ایشان قصد ملازمت حضرت شیخ محمد کردم
پنج روز توقف واقع گردید خواهش وی قصد متوجه شده در روضه بندگی سبحان در حین توقف
وقت شیخ محمد رسیده که هنوز ترتیب پرسیده روی ما بسته قصد جمیل آوردم انحضرت بر خاسته
بخلوت رفتند و بنفس نفیس دست خاص خود مرقوم فرموده اند مرقوم میشود شب نور دشبر و بحجره
بگذارد و بیرون رفته و در معامله دیدم که حضرت شیخ نظام الدین نارنولی فرموده اند و حضرت شیخ عبد الجلیل

شده بوری و شیخ ناصر فیاضی سده بوری و بعضی مشایخ دیگر حاضر آمده و بزرگ بلندات و معروف شده
واب و ضو فقیر بخت و بعد وضو فقیر را بران پلنگ نشانده فرق از دوش مبارک کشیده و
نهاد و باز دستار و پیراهن عنایت کرده فرمودند که ملک خود بتو دادم و درین میان
قاضی مبارک سده بوری گفت که سده بوری را ملکی بوده فرمودند بعد از رفقرش شیخ
شهاب الله سده بوری داده بوده و اکنون بمصطفی داده ایم سده بوری تمام ملک خود باید که
در خانه باشد و درین میان بعضی گفت که برای عروس حضرت فلانی کاوکشه فلانی بزدیج
کرده فرمودند که کاو نر بسیار دیج می کند اما سیری همچو نمی پزد فرمودند که تو برای
برای ما ساک به سر که مابسیار راضی از امانتی و نصحت عالم عامل و عارف کامل بود و پیش
فقرا که رفتی محض بلاوست مقصود بوده امتحان خانخانان از مکنونات ایشان و در مکوت مقدم
مرقوم بوده مرقوم میشود و این فقیر روزی در خدمت حضرت قدوة السالکین شیخ نظام
بار بولی قدس سره رفت و طلب چیزی بنحاچیطور کرده بود و آن مرضی حق بود و لیکن
غیر ذات او بود و یاران دیگر با متحان پیش آمدند حضرت شیخ التفات نموده بنچه مراد آن
بود یکیک گفتند پیش آورده و این فقیر چون طالب امتحان نبود و بسیار التفات نمودن
در حجره بردند فرمودند که اگر پیش فقیر بردید اول آنکه باید که اعتراض و امتحان در نظر
نباشد و از فقیر چیزی باید طلبید که هیچ بادشاه و نیاز نداشته باشد و اگر چیزی باید طلبید که
همه جا از همه کس بدرستم و دینار توانند یافت از فقیر چیزی باید طلبید که او در هیچ جا
نیابد و جمله یاران طلب داشتند و این فقیر را فرموده اند تو طالب بودی اما

در طلب چیزان نه طلبی که همه از و بالی فی الحال نیست مستعاب بالقبض فرمودند و هفت روز
در حدیث نگاه داشتند روز هشتم رخصت نمودند و رزقنا الیه العمل بما قال

و امر به در تاریخ پنجم ماه رجب سنه یکهزار و هفتاد و هفت سبز همن قصبه
مذکور بهت و الحضرت در اکل و شرب احتیاط تمام داشت و بخانه اهل اولاد طعام تناول نمیفرمود
اگر طعام شبهه بروان حضرت می نمود معلوم ان حضرت میگشت از ان اجتناب میفرمود

در تاریخ بست و هشتم ماه جمادی الاول سنه یکهزار و هفتاد و هفت حضرت پیر دستگیر
فرمودند ولی نعمتی فقیر از خانه ملکی چیزی نمیخورند مگر تا حدی که از خانه خال من حضرت مولانا
شمس الدین نمیخورند و ملک قبول نکردند در تاریخ بست و ششم ماه ربیع الاول
سنه یکهزار و هفتاد و شش حضرت پیر دستگیر لطایف اشرفی مطالعه می کردند و زبان
مبارک راندند که حق سبحانه تعالی ابدوستان خود طعام شبهه نمی خوراند و در وقت
خوردن ایشان را معلوم نماید به بعضی را انگشت از رگ می جهند و به بعضی ان طعام
رنگ خون مینماید روزی طعام شبهه پیش ولی نعمتی حضرت شیخ مصطفی اوردند کرم
کرم حرکتی به نظر مبارک ساندازان اجتناب نمودند چون تحقیق کردند معلوم شد که از شبهه
بوده بعضی دوستان خود را باین موضع میخوراند که طعام نخته بوقت کرسکی یا کسی از غیب
ای معلوم می کرد با فرشته از هوا طعام و اب برساند انتهی

و بگمان انحقارت بن اسد الصحاسبی رضی الله

عنه کان اذا قدم الشی شبهه ضرب عرق علی اصبعه کما روی عن بایزید البسطامی رضی الله عنهما ما دامت
حاله ما می یزید لا تمدید ما الی الطعام واخر نباوی فعال له تورع واخر ما حد العسان واخر
الطعام الا میه وما واخر مری علیه سواد واخر مری خمر ما الی مثال هذه العلامات الی
حین هما او لبا ره واصفا ره وکما ره وی عن شیخ الکاتب وامنه الشیخ الموسوم بمصطفی
عبد الحمار نه رای طعام الشبهه کانه وقع فیه دوات یکون فی القدره صحب عنه والمار
واعنه بین مارای فی الطعام رضی الله عنه الکاتب امنه محمد رسبه عفی عنه

در طریق طعام و ضیافت الکرام حق تعالی کسی را که از لقمه شبهه محفوظ کرده است
هرگز ملوث نسکرد و در روزی یکی از امرا را لاجین که به نسبت حضرت قدوة الکبری اندکی معا
داشت ضیافت ایشان کرد و در روی بساط انواع ماکولات و الوان مشروبات
حاضر کرد و در یک طبقچه جوزهای مرغ نها د و پیش حضرت ایشان آورد و یکی از آن جو
که از ظلم گرفته بود و نباوان ان حضرت ایشان تقدیم نمود حضرت ایشان جوزه مرغکه نوجه
حلال بود و بجانب اصحاب خود انداخت و جوزه مرغکه مشکوک بود و بجانب ان جماعه
رحمه کران مناسب شماست و این مناسب فقرا کسی در اخذ احفوظ دارد
بر دسنگ جفا هر گز نیازد و در ملازمت حضرت ایشان ما را معاینه شد که هرگاه طعام
مشکوک باو لیمه مملوک ظاهر میشد انگشت های سبحنه که معلوم حضرت ایشان بیکشت انتهی

در تاریخ بیست و هشتم ماه محرم سنه یکهزار و هفتاد و چهار حضرت پیر دستگیر
که حق سبحانه تعالی گوید که اگر دنیا پر از حرام شود و دوستان خود را جز از حلال نخوراند

علم محبت میفرمایند که حلال کجا باید فرمود و ذا مصارا حالتی اسد بان انچه بدیگران حرام باشد
برایشان حلال شود بسبب عقل یا حالت مخصصه انهی وان حضرت از موضع سکلای وطن خود
من اعمال برکنه امیهی اورده از دختر حضرت شیخ نور بولهٔ موضع متبرکه حضرت بردند که
خدای نمود و سلسله نسبت حضرت سیح نور بواسطه این اسامی بخلیفه اول صدیق اکبر رضی الله
تعالی عنه میرسد حضرت سیح نور ابن شیخ عبد القادر که کجا هور موضع رحیم پور من اعمال
برکنه حویلی حویلی هور در خانه سیح فرید از فرزندان حضرت سیح حمید الدین ناگوری قدس سره که زوجه
ایشان حضرت بی بی مدنی میخورند و اگر زنان و فرزندان ایشان بهر سر سند سرمان صالحه
میخورند اسناد این سند کی سیخ زین الدین ابن حضرت شیخ نظام الدین ابن حضرت شیخ فخر الدین ابن
ابن حضرت شیخ احمد ابن حضرت شیخ جمال الدین ابن حضرت مولانا نفی الدین اودی که صاحب
استغراق بودند مولانا نفی الدین اودی بصفات متقی بود و کار او ان
بود که کساد و اودی داشت انرا میگرفت و در اخر شب از خانه بیرون می امد تمام او روز بجا
مشغول می بود چون پاره از شب میگذشت بخانه می امد روایت اند که ابدال بر مولانا امدند
گفتند که تو میان من باش مولانا گفت من با زن و فرزند دارم با شما نه خانمان مرا صحبت
برنخواهد امد اورده اند که مولانا نفی الدین کنیز که خریده بود روزی ان کنیز ک فرزندان خود را
باد میکرد و مولانا نیم شب او را با خود برد و ان داد روز دیگر چون زن مولانا شنید
عتاب اغاز کرد و قصد را بعد از چند گاه ان داده با شوهر و فرزندان بیامد و در پای
مولانا افتاد که همه بندهٔ شما هم فرمود که ما همه شما را ازاد کردیم رحمة الله تعالی علیه این

ابن حضرت شیخ نصرالدین ابن حضرت شیخ صلاح الدین شهر وردی که مدفن و حضرت وی است

شیخ صلاح الدین در ولایش قدس سره العزیز مرید و خلیفه شیخ صدرالدین عارف است

بزرگ بود و عالی مرتبه با شیخ نصرالدین معاصره و مصاحبه بود و پیش از جانب سلطان محمد و من تعلق شاه

به مشایخ از اندازه و تکلف شیخ نصرالدین ان همه را بموجب مشایخ خود تحمل میکرد و در بسیاری شب مخالف

شیخ صلاح الدین که سلطان مذکور سخت پیش می آمد و وی ملتان و دهلی امد همین جا متوطن

شد و وفات یافت مقبره او نزدیک شیخ نصرالدین محمود است و عرس او بست و دوم شهر

صفر است صاحبانی است و در مزار او کرامات شیخ صلاح میگویند و در بنجا منقول است الهی

بحرمت انوقت و ساعت که صلاح در ولایش را قبول سعید هر اندری الهی بحرمت انوقت و ساعت

در ولایش را در زیر درخت بر در مقام ابراهیم ادهم رحمه الله تعالی بقراوک السلام کفتی و امثال این کرامات

دیگر نیز هست که جوانی بر اسپ سوار میرفت و ان اسپ سیار جوش شکل عجیب و خوش

رفت ناگاه ان جوان بروی تازیانه زد که ان زخم بر بدن اسپ نقش کرفت شیخ بران

جوان غضب کرد و وی از اسپ فضا و جون نگاه کرد و در زخم ان تازیانه بر اندام شیخ صلاح الدین

نقش بسته بود رحمة الله علیه والله اعلم ابن حضرت شیخ بدرالدین ابن حضرت عبدالغفور ابن

حضرت شیخ عبدالشکور ابن حضرت عبدالحکم ابن حضرت شیخ هاشم ابن حضرت شیخ اوحد الدین

ابن حضرت شیخ عبدالقادر قدس سره ابن حضرت شیخ مسعود ابن حضرت شیخ ابوالفضل و بنابر

مولوی محمد حسین ابوالفضل و دیانت خاتم محمد کرار فرزندان حضرت کرد و در مونسة ابوالفضل ابن

حضرت عبدالغفور نامه ابن حضرت عبدالغفار ابن حضرت شیخ ابوالحسن ابن حضرت شیخ حسن ابن حضرت

از اخبار الاخیار

کرامات

نقش

شیخ عبدالغنی ابن حضرت عبدالرحمن ابن عاقل الکفره والزندیق خلیفه رسول الله باالحق ابوبکر
ابوبکر صدیق رضی الله تعالی عنه و نحضرت دران موضع متبرکه بوطن نموده فرزندان دران
متوطن گردیده چنانچه احوال فرزندان مرقوم خواهد گشت انشاء الله تعالی و نحضرت قبال
و فرزندان را دران موضع متبرکه گذاشته خود به بلده بورنده معاف صوبه بنگاله رسیده وطن
اختیار فرموده مروت خان برادر کلان الهیار خان که حاکم ان بلده بود اعتقاد محبت
و او در حضرت نحضرت پیدا نمود و نحضرت را هم بروی شفقت زیاده از حد بود بلکه
در واقعه اختیار وطن نحضرت بدان بلده بیشتر سبب وی بود و روزی وی عرض نمود
که شخصی در بن بلده رسیده استعمال تیر خان دارد که در دوسه تیر سر طاوس از وی منقش
درست میشود امیدوارم که از من هم گردد نحضرت مایل فرموده گفت که شما هم فیض خواهید
انشاء الله تعالی شما زیاده خواهد شد خان حسب فرموده او عمل نمود تمام سوره طاوس
منقش گشت شیخ محمد رفیع الدین ولد حضرت شیخ عالم و عزیزان دیگر در محفلی حاضر بودند
طبعت مبارک از عزیزان نشسته گرانی روی نموده و از شیخ محمد رفیع مسرت بزبان مبارک
ادا و گفتند برادرم شیخ محمد رفیع در سمیع شمار رسیده باشد چون حکم باستقامت بلده
بورنیه بوالده شما شدند ایشان از پسر والدین صاحب ولایت صوبه بهار دارم و بلده بورنیه
مضاف بصوبه بنگاله که در تحت ولایت حضرت ایشان شاه نور قطب عالم است لی حکم
و اجازت حضرت ایشان پیشوا است باستقلال نماید سر حضرت شاه عالم ان مقدمه معروض
حضرت شاه جهان ساخته حضرت مخدوم جهان فرموده که عمر شما ماند و باد سیح سطوت و سیح

ایشان

شیخ احمد زین البرونوی النحونوری که شاگرد و خلیفه شیخ معروف بود تمام اوقات تقوی

و زهد بسر می‌برد و در شریعت راسخ و استوار و در حالات طریقت را تکمیلات شریعت

منور و عالم بجمیع علوم و از دیدار بیشتر مشایخ برزوق بود و در بن علم رسائل نافعه نوشته است

نصایح کریمه موجود این بود و اسال العلماء فان الحق معهم و الوه الفقراء فان الحق

فیهم و در قدس الله سره از خانه هیچکس طعام نخوردی و از کسی طعام قبول نکردی سرمایه

بود که از پیروی رسیده بود از همین یک فلوس بطریق تجارت سود کرده ما دام توکل بهم رسانیدن

قوت او در نهصد و سی و شش بود موافق عدد شیخ احمد در موضع برونه که متوطن او بود

مرقد وی هست انتهی وفات وی غره ماه جمادی الاخر جماعت خانه در آن موضع سر که بنا کرده

کرده و بیست مرتبه احمد از بزرگان شنیده که در وقت بنا در انجا حضرت شاه عاشقان و

حضرت بندگی ایشان معروف و حضرت بندگی میان نظام الدین امتی وی حاضر بود و ندا در

ابدی مبارک کل در بنا ران اندا مصدر از کمی از دن او ساده بزبان مبارک خود اورد که تا قیامت

خواهد ماند و علما و فضلا و عرفا در دستهای خود ساخته اند و تا هنوز که قرب دو صد سال

گذشته درست و قایم است و بسیار جا بر فیض هست اگر مرد در پس ماند در انجا بعلم و

رسیده اند برادر تبرک به

بسم الله الرحمن الرحیم الحمد لله

مراد ما من تکلون و ما تکونون عارفو اختلف همو هو الواحد الصمد ما قدمت علیکم

خرقة الخلافة واجرى له كما اجرى لسائر اصحابه وابنائه ومرشدنا قطب الاقطاب تاج الحق والشيخ قطب الدين
قدس الله سره وادام علينا فيوضه بالباس الخرقة بالنهج المسنون وارشاد جماعة المريدين وهو مجاز من سجنه
ومرشده وابيه قطب العالم خواجه من ابدال المعروف بالشيخ ادن وهو مجاز من سجنه
ومرشده وابيه قدوة الطالبين سلطان المرشد بن بهاء الحق والشرع والدين وهو مجاز
من شجنه ومرشده الشيخ محمد عيسى وهو مجاز من سجنه ومرشده الشيخ فتح الله وهو مجاز من شجنه
ومرشده الشيخ فتح الله وهو مجاز من سجنه الشيخ صدر الدين وهو مجاز من شجنه الشيخ نصر الدين
محمود الاودهي وهو مجاز من سلطان المشايخ الشيخ نظام الدين بن محمد بن احمد البدوني
الى اخره احرمانه كما اجاز لسائر اصحابه وابنائه وهو مجاز من سجنه وابيه الشيخ بهاء الحق والدين
وهو مجاز من سادات تبع البركات تجر العاشقين راجي سيد حامد راجا الماكپوري
وهو مجاز من سجنه الشيخ حسام الدين الماكپوري وهو مجاز من سجنه قطب الاقطاب قليل محبت
ملك الوقت الشيخ نور علاء وهو مجاز من سجنه وابيه محدث العالم الشيخ علاء عز الله الا
هوري وهو مجاز من سجنه الشيخ سراج الحق والدين عثمان اودهي وهو مجاز من شجنه سلطان
المشايخ نظام الدين بن محمد بن احمد البدوني الخ احرمانه كما اجاز لسائر اصحابه ومرشدنا
وابوئنا تاج الحق الشيخ قطب الدين وهو مجاز من سجنه سادات الساوات امير سيد جلال عبد القادر
الحسني وهو مجاز من ابيه سيد السادات سيد عبد القادر المبارك وهو مجاز من السيد مبارك
الحق وهو مجاز من سجنه ومرشده الشيخ رجو قتال كبير البخاري وهو مجاز من سجنه وابيه قطب
العالم مخدوم جهانيان سراج جلال البخاري وهو مجاز من سجنه والفقيه ركن الدين ابو الفتح

وهو مجاز من سحه ومرشد وابيه الشيخ صدر الدين ابو الفضل وهو مجاز من شحه الشيخ بهاء الدين ذكريا
بالفرشي وهو مجاز من شحه ومرشده الشيخ شهاب الدين ابي عبد الله محمد العمر السهروردي
وهو مجاز من سحه ومرشده عوت الثقلين الشيخ محي الدين ابو محمد عبد القادر جيلاني وهو مجاز
من شحه ابو سعيد المخزومي الى اخره احرمالة كما اني مجاز من شحي ومرشدي والي
الحق الشيخ قطب الدين وهو مجاز من شحه ومرشده وابيه قطب العالم خواجه من الله
المعروف شاه اذبن وهو مجاز من سيد السادات سيد سيد شهاب الدين محمود الحسين
مجاز من شحه ومرشده سيد سيد برهان الدين وهو مجاز من سحه ومرشده الشيخ
قتال كبير البخاري وهو مجاز من سحه وابيه قطب العالم محمد ورجهانيان سيد جلال
البخاري وهو مجاز من شحه ومرشده الشيخ ركن الدين ابو الفتح وهو مجاز من سحه وابيه
الشيخ صدر الدين ابو الفضل وهو مجاز من سحه ومرشده وابيه الشيخ بهاء الدين
ذكريا الفرشي وهو مجاز من سحه الشيخ شهاب الدين عمر السهروردي وهو مجاز من شحه
الشيخ ضياء الدين ابو النجيب السهروردي وهو مجاز من سحه السيخ وجيه الدين وهو مجاز
من سحه السيخ عبد الصمد وهو مجاز من سحه الشيخ احمد اسود الدينوري وهو مجاز من سحه الشيخ
مسعود علو الدينوري وهو مجاز من شحه السيخ ابو القاسم جنيد البغدادي الى اخره
احرمالة كما اني مجاز من سحي ومرشدي والي تاج الحق السيخ قطب الدين وهو مجاز من سحه ومرشده
امير سيد جلال عبد القادر الحسني وهو مجاز من سحه وابيه السيد عبد القادر مبارك وهو
مجاز من سحه وابيه سيد مبارك امجد وهو مجاز من سحه وابيه امير سيد اجل المعروف

بجان

جهان و هو مجاز من شیخه و مرشده الشیخ بدیع الدین المعروف بشاه مدار و هو مجاز من شیخه و مرشده الشیخ عبد الصمد الشامی و هو مجاز من شیخه و مرشده الشیخ عبد الله دوانی و هو مجاز من شیخه و مرشده شیخ الاسلام الشیخ امین الدین و هو مجاز من امیر المومنین علی کرم الله وجهه و هو مجاز من صاحب الرسالت سلطان الانبیاء احمد المجتبی محمد المصطفی صلی الله علیه و علی آله و اتباعه و سلم

مثال من قدوتی و مرشدی شمس الدین الشیخ قوام الدین مد ظله الکامل الحروف مصطفی ابن عبد الکریم عفر الله ذنوبهما و ستر عیوبهما اجازتی نوزدهم ربیع الاخر سنه نهصد نود و دو من الهجره

ولی وقت و قطب زمان

بود و جماعه در ریقه ارادت وی در آمده و اکثری از وی فیض یافته اند و خصوصا حضرت شیخ عبد القادر بن عبد الصمد که قاضی لشکر شهریار شاه بود و از فرزندان حضرت قاضی محمد عرف عرف شمس صدیقی که صاحب کمال و از خلفای کمل حضرت مخدوم سید اشرف جهانگیر بود و کرامات خود از ان حضرت و حلف صدق متولد گردیده قدوه اهل اجتبا حضرت شیخ مصطفی قدس نفس سره احوال حضرت ایشان بالا گذشته زبده اهل الله الرحمن حضرت شیخ عثمان قدس سره نوکر بها عمده ستر فقر و صلاح نموده و جان در بن کار داده و مدفن وی در بلده مورنبه بر جنوبتره راه در رکوار و بست مرتب احقر از سر و سکر خود شنیده که والده حضرت شیخ مصطفی و شیخ عثمان صاحب کمال بود و مدت العمر در عبادت بسر برده شبها بسجاده میگذشت روزی بخواب مجیب الدعوات درخواست

نموده‌اند که بخانه مصطفی علم و فقره جاری باشد و بخانه عثمان شمشیر اثر و عادت دری الی الحال
جاریست و حضرت شیخ عثمان بسبب مصاهرت از سنگلاخ آمده در موضع امبلی سکونت
نموده و شیخ نصرالدین نیز دری بسبب مصاهرت در قصبه سنبهور در محله متولیان سکونت
نموده تا هنوز شیخ احسان الله و شیخ محمد فیاض و اولاد شیخ شرف الدین عرف بنی از
وی در قصبه مذکوره و در محله مذکوره مستقیم اند حضرت شیخ عثمان ابن حضرت شیخ زاهد ابن
حضرت شیخ سعدی ابن حضرت شیخ عارف ابن حضرت شیخ عبدالواسع ابن حضرت شیخ مجلی
ابن حضرت هدی ابن حضرت شیخ عبدالملک ابن حضرت شیخ مشمس ابن حضرت شیخ نصرالدین
قدس اسرارهم حضرت شیخ نصرالدین قدس سره را حضرت شیخ حسین کبیر اور خود و حضرت ایشان
و صاحب سجاده والد بزرگوار خود حضرت ابو محمد بخشی بوده‌اند خدمت روضه و مسجد
فرموده که شما و فرزندان شما را کافی است از سر دستگر خود و مزید استماع مافه کرار حضرت
مخدوم شیخ بخشی را الیوم همه صاحب کمال شده امده اند و سلسله ارادت و اجازت
جاری داشته جماعه را ارشاد و هدایت نموده اند

از مکتوبات شیخ مصطفی در مکتوب سیم و هفتم مرقوم است که انحضرت ارادت و خلافت
از قطب الاقطاب حضرت سلطان مشایخ نظام الدین اولیا داشته و جد حضرت مخدوم از طرف
عربستان آمده در کلکه که مقامی است در روم سکونت کرده سر پستان بزرگوار در کلکه
گذشت بعده ان مخدوم از انجا تشریف اورده در سنگلاخ که موضع سنبهور اعمال برگه

امبلی

اعلی اقامت فرموده و بلقب نعمت ان مخدوم را حضرت نصیر الدین محمود که خلیفه کامل حضرت
سلطان مشایخ بوده اند یافته و منقول است از حضرت شیخ عبد الکریم که خلیفه حضرت
شیخ نصیر الدین محمود بوده اند که حضرت شیخ نصیر الدین فرموده بوده اند که جنازه ما را بر اوده
بخشتی شیخ برخواهند داشت بر زمین خواهند ماند ان ایام جذبه حضرت مخدوم بوده که حکم
غیر کردن نتوانستی چنانچه حضرت مخدوم را شش ماه ایام جذبه فرزندان و خادمان
در پای مبارک زنجیر کرده نگاه میداشتند و شش ماه خلق را بدایت میفرموده اند در حجره
بعد دفن وصال حضرت شیخ نصیر الدین محمود شد بعد تکفین جماعتی قصد برداشتن جنازه نمودند
نتوانستند تا یک پهر نگاهداشتند و اخر بار قصد کردند خواستند بار نگاهداشتن تا پهر چهارم
حضرت مخدوم بر تخت در بار رسیدند بسم الله الرحمن الرحیم کفنهای جنازه کرفته برداشتند
بعد صلوة جنازه دفن کردند وفات حضرت مخدوم بست پنجم ماه رمضان المبارک است
و مدفن در موضع تبرکه سکلای است بزار و تبرکه بمعمول اولاد حضرت مخدوم تا الیوم است
که در روضه فرزندان جلوه دنان مشک بنام حضرت ایشان فاتحه نموده باقی
احیا فیست نمانده و حضرت پسر و دستگیر بزارت حضرت مخدوم مشرف شده اند و
بعنایت بعضی اشغال نماز گشته اند بتفصیل در وصل علمای بزرگان مرقوم خواهد
انشاء الله تعالی

تمت

کر احوال حضرت ایشان بالا گذشت

و فرزندان حضرت ایشان در سکلای موجود اند

بسیار بزرگ و صاحب کمال و فضل بوده و در زمان

شیخ محمد نیستند

حضرت ایشان معتقد اشدند و بسی بزرگ و صاحب سجاده و والد بزرگوار خود و کشاورز
امام حضرت ایشان کروش بادشاهی شد چون برادر کوچک بود با
و با بادشاه گذشته جهت داشتند با بادشاه جدید قصد ایشان کرد ایشان از مقام خود خارج
نمودند چون تعب ظلم که به برادران رسیده بود با ایشان نیز رسید مخروج شده و در
اندران مسلمانان که بودند در آمدند بعد چند روز نجابه رحمت حق پیوستند از برادران
هیچ کدام حاضر نه برای تجهیز و تکفین مشکل شد شب بود و ای از خدمتکاران شکوه کرد
کرد و گفت سبحان الله احسن شیخ در جای بمیرد که برای غسل و دفن کسی پیدا نمی شود
که افتاده است بحضرت برخواستند و فرمودند که روان شوند چون بخانه خود آمده
طلبیدند در روز جمعه غسل نمودند و جامهای سرگان که از پدر رسیده بود و خرقه
حضرت سلطان المشایخ و حضرت شیخ نصیر الدین محمود پوشیدند به مسجد نماز کرده با
برادران بخانه آمدند وصیت کردند که این بخشت بزرگان پدر بفقیر داده و بشما یان
که از ما کلان بودند داده از هر آنکه امروز همراه با بگ زود فرمود جاهائی که در برادر
و این عصا و نعلین که از سلطان المشایخ قدس سره رسیده است نیز در قبر ما خواهند
دشت بروید قبر راست کنند و مسجد در وصیه پدر به برادر کلان حضرت شیخ نصیر الدین
سپرد که خدمت این بشما تعلق دارد شما را کافی است چنانچه گذشت باری بخشت

بلاد ولیه

جادر پوشید جواب کرد و گفت جان بجانان سپرد و گفت بر او ران ماجرا مامور نمود و گفت بجا
اورد و گفت می کوشد که در وقت دفن نعلین از حضرت سلطان المشایخ کرفته بود و پیراهن تا
عصا و سبحه نعمت بود و بقبر سپرد و گفت ان نعلین پاک که حاوی و اسطه سیخ احمد نام نهان کرد
که حدود سیخ سالها کرده ام این سرک پیش من بیاری بعد مدت که روز عید الاضحی
رسم بود که روز عید جامهای خلافت می پوشید گفت و ان نعلین چنانچه مامور بود و گفت و بای
می کرد و گفت و عصا کرفته بمصلی سیر فتند ان عزیز که جامه تشبیه که از شیخ یافته بود و پوشید و ان
نعلین سلطان المشایخ قدس سره را در پاکرد و روان شد همین که پا نعلین کرده متصل پا نهاد
و در روضه شیخ احمد لاحق شد سکوت کرد که در پا پاکرم افتاده رنج صعب بیش آمده بعد بیس ماه حکم
به بر او ران شد که نعلین حضرت سلطان المشایخ از سیخ احمد کرفته بسر ما نهیم ما او خلاص نمایم باید
کرد و قبر مبارک کشاده نعلین نهاد و سیخ احمد جان بحق سپرد و در زیر پای الحضرت قبر کردند
رحمة الله علیه رحمة واسعة

حضرت سلطان قول ابن حضرت سلطان سیخ حسام الدین
ابن حضرت سلطان نظام الدین ابن حضرت سلطان شهاب الدین ابن حضرت شیخ
عبد المنان ابن حضرت شیخ عبد السبوح در ذکر نقش کشف مجاهده ول و وزد
مشاهده سالک و ملکوت مشاهده عزت و حیرت نقطه دایره لا یعطی شیخ وفت سری
سقطی قدس سره و از حاشیه عبد الغفور بر نفحات الانس
از طبقه اولی است کنیت او ابو محمد است و استاد جنید و سایر بغدادیان است از قران

عارت محاسبی از شرحانی ست و سا کرد معروف کرخی ست و اما کرد از طبقه ثانی اند از کبار

بوی درست کند جنید گفت ما رایت اعبد من ابلیس به ات علیه منعوت بسیده

مرده مصطلحها الا فی علیه الموت و هم جنید گفته که روزی بخانه سری سقطی در آمد

لا فی النهار ولا فی اللیل فرح فلا ایامی اطال اللیل ام قصرا فی شبانه

روزار نالد واه خواهی شب من دراز خواهی کوتاه سری در وقتی که مختصر بود

جنید را گفت ایاک و صحبت الاشرار و لا تقطع عن الجمعه الا لخاص شیخ الاسلام گفت

که پیش سری سقطی بودم نشسته قومی بر در سرای وی بودند نشسته پیری مرا گفت کیست

بر در هیچ سگانه نیست گفتم در دل خویش همچین کار منحوند گفت مرا بخوان خواندم سری با او

در سخن آمد دیر نماند و سخن چنان مارمک شد که هیچ در نیافتم سکدل گشتم آخر سری گفت

شاگردی که کردی گفت بهر او مرا استاد بست گفت نماز نماز مرا بوی باید آموخت اما علم

توحید او مرا ملقن می گشت سری گفت تا این علم در خراسان بجای بود همه جای بود

چون انجا برسد چه جای پیری گفت معرفت از بالا فرود می آید چون مرغ پرواز کند

تا دلی نبود که در و نرم بود و حاوی او گفته اند انبه المعرفت تجرید النفس للحق و هم و

گفته من تزین للناس بما لیس فیه سقط من عین الله عز و جل و هم وی که در راه بود بجانه

جمعی از کبران جانان قرآنیان بعیادت می آمدند و چندان بنشستند که من از یافتم و ملول

شدم بعد از ان از من استغفار و عا کرد و مرا دست بر و بشتم و گفتم اللهم علمنا ما ینفعنا

المرتعش جنید گفته که روزی به سری سقطی در آمدم مرا گاری فرمود و زود و اسرا ساخته

وبپس وی برفتم و دکانداری پاره بمن داده در وی نوشته که سمعت حادیا یجد وانی لایاتیه
ویقول ایکی و باید ریک و باید یکنی ایکی حذران تعارفی و تصنع جیلی و تجرنی

چون می کریم ز تو چه پنهان داریم کز بهر تو این دو دیده گریان داریم هر چند دل وصل شاوان داریم
گوید در خانه سری بگو فتم شنیدم که میگفت اللهم من شغلنی عنک و اشغله بک نعمی از برکت
دعا روی می سبحانه تعالی مرا چهل چیز بیاموزد از حلب دزدی کردی با مروزاهد اهل تصوف بود
در اصناف علم بکمال و در ریاضت و در کوه و در خلوت و ثبات عجوبه بود و در رموز اشارت کامل
در خزانه سروت و شفقت بود اول کسیکه در بغداد لسخن حقایق و تحقیقات گفت او بود و بیشتر
مشایخ عراق مرید او بودند و حال جنید و مرید معروف کرخی بود و جنید را می راه داده بود
ابتدا در بغداد نشست دوکانی داشت پرده در دکان او نخیته داشت هر روز هزار رکعت نماز
کردی یکی از کوه لبنان بزیارت او آمده پرده در دکان برداشت و سلام کرد او گفت فلان
نیز تر از کوه لبنان سلام میرساند سری گفت او در کوه ساکن شده است پس کاری نباشد مرد را
که در میان بازار بحق مشغول تواند بود چنانچه یک لحظه از حق غایب نبود که از خرید و
فروخت از وه و نیاز تهی و نباز من شود طمع نداشتی یکبار بسلع نشست و نیاز بادام خرید
بعد از ان گران شد دلال آمد و گفت بفروش گفت بچند دلال گفت نود و نیاز گفت
قرار من نیست که از وه و نیاز تهی شود پیش نخواهم دلال گفت من مال تو بنقصان بفروشم
تسبیح گفت من عزم خود نقض نکنم نه دلال فروخت نه سری رو داشت که دلال عامل
مقاطعه و متی گروی یکبار آتش در بازار بغداد افتاد او را گفتند دکان تو هم سوخت گفت من

نیز فارغ شد و نگاه کرد و نسوخته بود و چون بیان دید هر چه داشت بدرویشان داد و طرق
پیش گرفت پرسید که ابتدا حال تو چه بود گفت روزی حبیب راعی بدروگان من بگذشت
من چیزی بدو دادم که بدرویشان صرف کن گفت چنان کنم گفت خدای تعالی از آن روز
سر شد روز دیگر معروف می آمد کودک یتیم همراه خود دید گفت او را چه کس
کرد معروف گفت حق تعالی حبیب را بدل تو دشمن کرد او ترا ازین شغل راحت داد
یک گفت یکبار کی از حب دنیا فارغ شد و بر کات دعا او کس ندید ریاضت او و مجاهدت او
او کرد و تا حدی که چند گفت همگنان را ندیدم در عبادت کامل تر از سری که نود و هشت سال بگذشت
پهلوی بر زمین ننهاد مگر در بیماری مرگ که گفت چهل سال است تا نفس من عدای بعمل
نداد غسل میخواست گفت هر روز چند بار در انیه مینگرم از بیم آنکه نیابد که از شومی گناه روی سیاه
باشد و گفت خواهم که هر اندوه که بر دل مردمان باشد بر دل من پابستی تا ایشان فارغ
اندوهی از اندوه دل گفت اگر برادری پیش من می آید من دست بجای من فروی آرم تر سم
که نام من در جریده منافقان ثبت کنند بشر حافی گفت من از هیچ کس سوال نکردم مگر از سری
که زاهد او را دانسته بودم و دانستم که شاد شود که چیزی از دست او بیرون رود و جنید گفت
روزی پیش سری دیدم که میگریست گفتم سبب گریه چیست امشب کودکی گفت کوزه آب
ترا دزدیدم از جای تا آب سرد شود و گفتم شاید خبان کرد و در خواب شد چوری را دیدم گفتم
ازان کیستی گفت از آن آن کس که کوزه آب بر نیاورد تا کوزه آب شود و پس کوزه را بر زمین
زدم جنید گفت سفال آن کوزه را دیدم که مدتی افتاده بود جنید گفت شبی پیش من تقاضا

بمسجد رفتم از خانه بیرون آمدم و روان شدم بر در مسجد شخصی حال دیدم ترسیده بر گفت
بنیداز من ترسی گفتم اری گفت اگر خدا را بسر اشناختی از غیر او نه ترسیدی گفتم تو کیستی گفت ابلیس
ام گفتم خواستم که ترا به بینم گفت ان ساعت که از من یاد کردی از خدای تعالی غافل شدی و ترا
خبر نه مرا و توانرا دیدن من چه بود گفتم خواستم که ترا به پرسم که ترا بر فقیر هیچ دست یابی گفت به گفتم
چرا گفت انرا که خواهم که بدنیا بگیرم به عقبی رسانم و اگر خواهم به عقبی بگیرم بدنیا رسانم و مرا در اینجا راه نیست
گفتم اگر به ایشان دست نیابی ایشان را چی گفت نبینم انگاه که در سجاده اند در رو بندند و مرا
افتند و انم که از کجا میایند این گفت و ناپدید شد چون در مسجد شدم پیری را دیدم در گوشه
مسجد سر بزانوی نهاده سر بر آورد و گفت در روزی که دیدان و شمن خدا که عزیز اینند که حق تعالی
ایشان را بخود مشغول نه نماید ما با بلیس که نماید خندید گفت یا پیری یا معنی مختان نگذشتم بدل من در آمد
که حال این قوم چون خواهد بود سری گفت بر گذر بدل من نگذشته است که مرا بر هم افریده فضلت و عالم
بخندید گفت همیش سری رفتم او را دیدم متغیر شده از ان حال پرسیدم گفت جوانی از پس من در آمد
و از حیا سوال کرد و جواب دادم در حال اب شده چنانکه می بینی ای دیدم ایساده
که سری خواهد دستوری خواست تا خانه او برود و اجازت نداد و گفت زندگانی کرا به این نکند تا دوست
خواهرش در آمد سر زنی دید که خانه بر فت گفتای برادر ما را نمی گذاری تا خدمت تو کنم اکنون
نامحرمی را دیدم که او را دوست سری گفت ای خواهر دل مشغول مدار که این دنیاست که در ما نوخت
و از نامحرم بود اکنون از حق تعالی دستوری خواست تا در روزگار ما او را نصیبی بود و بر زبان
گوید چند من مشایخ را دیدم که همگیش را بر خلق شفقت تر دیدم که او را بود هر که سلامش

کردی روی ترش کردی و گفتی که پیغامبر علیه السلام گفت است هر که سلام کند بر دیگری صد حسنه
فرو آید نبود انکس را بود که روی تازه دارد و من روی ترش میکنم تا نبود و نه حسنه او را
او را بود اگر کسی گوید که این ایثار بود و درجه ایثار از آنجا کرو زیادت است نگویم برای
را از خود زیادت خواسته باشد گویم نحن و نحکم بالظاهر چنانچه روی ترش کردن را حکم بود
کرد اما بر ایثار حکم نکنیم تا از صدق بود و از اخلاص چون بر ظاهر آنچه بدست او بود بجا آورد
که یکبار یعقوب علیه السلام را در خواب دید گفت ای پیغامبر خدا این چه شورست که در
جهان انداخته چون ترا از حضرت حق محبت کمال است حدیث یوسف بیاد بردهٔ تا به سر آید
که با پیری دل نگاهدار یعنی یوسف را بادی نبود تا نعره بزند و بیهوش شد سیزده شبانروزی
عقل افتاده بود چون باز بخود آمد ندا شنید که این جزا آنکس است که عاشقان ما را
ملامت کند که یکی پسر طعامی آورد و گفت چندروزست که بخورده گفت پنجروزست گفت
گر سنگی نخل است نه گرسنگی فقر پیری خواست که یکی از اولیا را بیند پس ما تفاق یکی را
بر سر کوهی دید چون بدو رسید سلام کرد و گفت تو کیستی گفت او گفت خدایرا گوی نعره
بر دو جان بداد و جنبید گفت سری روزی از من سوال کرد که محبت چیست گفتم گردی گفت
موافقت است و گردی گفت اشارت است و گردی چیزها دیگر گفت سری پوست دست خود
بگرفت و بکشید از دست او جدا نمی شد اگر گویم این پوست در دوستی او خشک شده است
گویم از هوش برفت و پیش چون ماه سری گفت بنده رسد بجای و در محبت اگر تیری باشد
بروی نرنجد خرسند دارد و از آن چیزی بود در دل من تا آنگاه آشکارا شد که چنین است

چون خبر یابم که مردمان پیش می‌آیند تا از من علم امور دین بگیرند گفتم الهی تو ایشان را علمی عطا کن تا ایشان مشغول گردند
من ایشان بکار نیایم بر من نخواهم که ایشان پیش من آیند که یکی هستی هزار اینت بر مجاهد اینت باده بود
گفتند این بچه یافتی گفت بدعا سری گفت چگونه گفت روزی پدر سرای او شدم
در پرده‌ام او در خلوت بود گفت تو کیستی گفتم آشنا گفت اگر آشنا بودی پروای مات بودی
مشغول او بودی پس گفت خداوندا او را مشغول گردان چنانچه پروای کس نباشد من در حال
چیزی در سینه من فرو آمد و کار اینجا رسید که بینی که در مجلس یکی از مدار خلیفه
که نام او احمد کاتب تا تجملی تمام و جمعی خادمان و غلامان در خدمت او گفت در رودم این مرد
می‌گوید در آمد بزبان سری رفت که در هزار عالم چنین نیست آزادی ضعیف‌تر چنین از
انواع خلق خدای جهان عاصی نیشود که آدمی عجب است از آدمی بدین ضعیفی که عاصی شود در خدای
عظیم این سخن تیری بود که از کمان سری بر دل احمد چنان بگرست که بیهوش شده گریان بخانه رفت
آن شب هیچ نخورد و هیچ نگفت دیگر روز تنها پیاده به مجلس آمد زرد و غمگین در روز سیوم جامه‌ها پوشیده به مجلس آمد چون مجلس تمام شد پیش سری گفت ای استاد آن سخن تو مرا گفته است و نیاسود
دل من سرد شده میخواهم که عذرت کنم و دینار بگذارم تو مرا بیان کن راه سالکان طریقت گفت
راه طریقت یا راه شریعت یا راه عوام خواهی یا راه خواص گفت هر دو را راه بیان کن گفت راه
راه عوام آنست که پنج نماز در پس امام بگاه واری و زکوة مال بدهی اگر مال بسیار است دینار
نیم دینار و راه خواص آنست که همه دینار را پیش پای زنی و هیچ دینار را پیش دل مشغول
نباشی اگر بدین قبول نکنی تو دانی امیست راه پس روی بصحرا نهاد چون یکچند برآمد پیر زنی

پیش شیخ آمد گریان و سوزان گفت ای امام مسلمانان فرزندی داشتم تازه و جوان بر
تو امد چنان و خرامان باز گشت گریان و گذاران اکنون چند روز است که غایب است نمیدانم که
تدبیر کار من بکن از بس که زاری کرد شیخ را رحم آمد گفت بفتح و شکی بکن که هر جز نباشد چون فرزند
نیاید تر اخیر دهم که او ترک دنیا کرده است و اهل و دیار را گذاشته ثابت شد و مدتی چون برآمد آن
پسر پیش شیخ آمد و گفت ای استاد مشفق چنانکه مرا در راحت افکندی و از ظلمات رهانیدی خدای تعالی
ترا راحت دو جهان دهاد پس شیخ خادم را فرستاد مادر پسرش را خبر کرد و مادر پسرش با زن و فرزند
آمد در پای احمد افتادند پسر کی خورد دست او را در پای پدر افتاد و بسیار بگریست احمد گفت
ای شیخ چرا ایشان را خبر کردی شیخ گفت از آنکه قبول کرده بودم که خبر دهم مادرت بسیار
گریه کرده بود پس احمد خواست که برود پس زن و فرزند او را پیش احمد آورد و گفت اگر پیرهن
او را با خود ببر احمد در حال آن پیرهن را از تن وی در آورد و پیرهن دیگر وی پوشانید و
موی سرش تراشید و غسل بر دست او در پیش نهاد مادرش چون چنان دید طاقتش
نماند و گفت او را چنین نتوانم دید پسر را در ربود پس احمد برفت مدتی بدید برآمد شبی
وقت نماز خفتن درویشی بخانقاه آمد و گفت مرا احمد فرستاده است می گوید که کار من
باخیر رسید مرا در رباط شیخ بجانب گورستان روان شد احمد را دید در گورخانه بحال نزع افتاده
ست زبان می جنبانید شیخ گوش بر داشت احمد میگفت لمثل هذا فلیعمل العاملون و وفات کرد
شیخ روی بشهر نهاد تا بخبر دی که این شهر را دیو بجاه اند شیخ گفت کجا میروید گفتند ایشب
از آسمان آوازی شنیدیم که هر که میخواهد تا بدوستی از دوستان حق نماز کند بگورستان شونیه

لود نفی

تو ترجمان دل است و زدی تو انسته دل است بر روی تو پیدا نشود و آنچه در دل نهاد داری از
دلها سه قسم است دلی است مثل کوه که از او جای جهان جنبانیده و دل است مثل درخت
بیخ او ثابت اما گاه گاه باد او را حرکت و جنبش است مثل برگ که باد او را سوی می گرداند
دلها از این جهانست و دلهای مقربان علی السابقت است یعنی حسنات ابرار سیئات مقربان
و حسنه ازان می بود که بر روی فردی ای و بر هر فردی ای از کار بر توختم می شود از
ابرار ان خوف است که فردا بندگان الابرار لفی نعیم بر هست فردا بندگان و اما دلهای ایشان معلق
خاتمت بود اما سابقان از که مقربان اند چشم بر ازل بود و لاجرم بر که فردا بنده گر بر گزیده تر است
از محبت چون بر هم فرو نهاند که ایشان را نیز تحریر پیشت باید کشید و گفت چنان انس گیرد دل
تو را که در ان زهد و ورع بنیاند فردا نهاند و اگر نه باز گردد و گفت هیچ چیز است که تو از او بگیرد و دل
اگر در ان دل چیزی دیگر بود از خوف از حق تعالی و رجا از حق تعالی و رجا از حق تعالی فردا
خدا تعالی و حیا از خود تعالی و انس بحق تعالی و گفت سقدار بر مردی در فهم خویش سقدار ترا
او بود بخدای و گفت فهم کننده ترین خلق ان بود که فهم کننده اسرار قرآن و تدبیر کننده در ان
اسرار و گفت ترین خلق بود که بر حق بصیر کننده و گفت فردا سان را بنیاز خوانند و بکس دوستان را
بخدای باز خوانند و گفت شوق بر تر مقام عارفان است و گفت عارف آنست که خوردن
او خوردن بیماران بود و خفتن او خفتن بیدار گزیدگان بود و جنبش او جنبش غرق شدگان
و گفت در بعضی کتب منزل است که حق تعالی فرمود که ای بنده من چون ذکر من ترا شاد
غالب آید من عاشق تو شوم و عشق اینجا سبب محبت و گفت عارفان آفتاب صفت اند که

زیرا که ما بدو زمین مشکل اندر کار بار کش موجود نیست بود اندر که میوه و بهار بر شان باشد و آتش مشکل
اندر که عالم بدیشان روشن کرد و گفت تصوف نامی ست سه معنی را یکی آنکه صفت شان با تو در
ورع فرو نگذارند دوم در عالم با خلق هیچ نگویند که نقش ظاهر کتاب بود و کرامات و ایمان دارد و له
که مردم را باز دارد و ایمان دارد و گفت علامت زهد آرام گرفتن نفس ست از طلب و قناعت کردن
بدانچه کرشکی بر دو از دی و راضی بودن بدانچه عورت پوشش بود و نفور بودن نفس از فضول
و بیرون کردن خلق از دل و گفت سرمایه عبادت زهد ست و رونق دنیا و مایه فتوت رغبت
از عقبی و گفت عیش مرد زاهد خوش نبود که او معشوق او بگور و عیش عارف خوش بود خون از
خویش مشغول بود و گفت کار مرد زهد همه بر دست گرفتم هر چه خوستم از دی یافتم تکریر
و گفت هر که بیمار امد در چشم خلق بنچه در دی نبود مقدار از نظر حق و گفت هر گز ابسار مختین
ست با خلق از اندک صدق ست و گفت حسن خلق این ست

نام او فهر و نام مادر ش جندله دختر حارث که پادشاه مضر بود چون بحد بلوغ رسید و بسالارشد در خانه وی مالک بن نضر الجرالساب

عمر وی نود سال وفات وی بمکه است ذکر مالک بن نضر الجرالساب

گفت امیر المؤمنین علی کرم الله وجهه که نام وی مالک و نام مادر ش جالک بنت عدنان و چون او

بحد بلوغ رسید در خانه وی متولد شد عمر وی هشتاد سال وفات و قبر وی مزدلفه است

ذکر فهر بن مالک بن نضر الجرالساب گفت امیر المؤمنین علی کرم الله وجهه نام او قیصر او پادشاه مضر بود

و شجاع بود و چنان مثل نام مادر ش دانه دختر ناقوس بود و اخلاق اهل عرب نام وی

قریش بود و قریش از وی نگیرد چون قریش بسالارشد در خانه وی مالک متولد شد وی

ملک عرب و عجم و هند سند او عمر وی بود و صد سال از وفات و قبر وی در شام است

گویند قریش لقب وی است بقول اهل شکان که ذکر این بود که قریش این اند و سامر قوند

نضر را قریش نمیگویند تا آنکه از مدت حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وسلم و زمان سه و سوال کردند

که قریش کیانند گفت فرزندان نضر بن کنانه و جمع از اهل سیر و تواریخ بر اند که قریش لقب فهر بن مالک

بن نضر است و هر که از فرزندان فهر نیست او را قریشی نگویند بدین که در این روزگار قریشی زاده نشود

در هیچ کتاب از کتب انساب که بانفوق فهر منسوب بود و این استدلال خوب نیست زیرا که مشهور

در میان بنو خزان است که از سر اولاد نضر بن فهر بعقب نمانده و قریش گویند فرزندان نضر بن فهر

خواندند و وجه تسمیه ایشان بقریش آنست که همه در حرم جمع شدند بعد از آن که متفرق شده

بودند و قصر ش جمع شدن ایشان است گویند ایشان اهل تجارت و کسب بودند و این تفسیر بر

تفسیر ش که بمعنی کسب گرفته اند و بعضی گویند بجهت آنکه ایشان را قریش گفتند که مردم چون

سعد و عدنان و نزار و معد بن عدنان را بحر الانساب گفت

علی کرم الله وجهه که نام او معد بود و نام مادرش معانه بنت جشم بن قیطان و او را بحر
بدین اسم از آن جهت گفتند که چون پدرش عدنان او را در آماده عمر او معد و نوزده سال
در شام و قبرش نیز در آنجا از بقعه الانبیاء است معد او فضا است

در ذکر عدنان بن ادد علیه السلام گفت امیر المؤمنین علی کرم الله وجهه که نام او
و نام مادرش علیانه بنت معد بن عدنان و وی بود پادشاه حجاز چون عدنان پسر شش
سعد در خانه وی نزد مادر معد نوزده سال و نوزده ش و طائف و قبرش نیز در آنجا است
اما بر کاه حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وسلم و شمار بدان جوهر بود وی بحر وی که
رسید ای قال کردی و بگفتی کرا زعدنان تا رسول علیه السلام در زمانهای مختلف است
اما این بحر الانساب را راوی امیر المؤمنین علی کرم الله وجهه است و در و اینها است
اما عبد الله بن عباس رضی الله عنه گفت که من از حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وسلم شنیده ام که
این عدنان تنها نشسته بود نزار بر او گذشت و بر روی تنها و عدنان فی الحال با ایشان بگفت
پوست با که چهل و چهار نزار از ایشان پیدا شد و اسب عدنان پیدا شد بعد از آن بگذشت
دیگر بار و بگذشت بر تنها و عدنان بگذشت کوه رفع کرد سواران او را و در یافتند عدنان از حضرت
جل جلاله خواست و سنگی از کوه پیدا شد و او را بگرفت و بر سر کوه تنها و بعد از آن بگذشت
عشر سواران ظاهر شد همه را بهیبت افتاد و بگریختند عدنان سلامت بماند و به
حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وسلم و نمود که این نیز معجزه من بود زیرا که در آن زمان نزار

بین عدنان بود و که بین ایشان و بین عدنان نزدیک چهار یا پنج پشت باشد و اختلاف در عدد سال و فوت و قبری در ایشان
نسبت اظهر علیه السلام تا عدنان متفق علیه است و میان ارباب سیر
و تواریخ و اصحاب علم النساب و از عدنان و تا اسمعیل و از اسمعیل تا آدم اختلاف بسیار است
است در عدد و تعیین اشخاص و ضبط اسامی بعضی میان عدنان و اسمعیل چهار عدد و کرده اند و بعضی
زیاده تا بعدی که بین عدد رسیده و همچنین از اسمعیل تا آدم نیز اختلاف بسیار است فی الواقع
عدد و اشخاص که میان عدنان و آدم است در روایتی صحیح که خالی از معارضی باشد
به ثبوت نه پیوسته بنابرین سکوت از ذکر انها اولی نماید و در روایتی که از حضرت
الله علیه و آله و سلم کابی نسب خود را بیان میفرمود و چون بعد عدنان رسید توقف میکرد
و در روایتی آمده که میگفت کذب النسابون الی ما فوق عدنان از عمر خطاب منقول است
که گفت ما نسب خود تا معد ضبط کرده ایم و بعد از معد نمیدانیم که چیست بلکه شهور اهل سیر
و تواریخ متفقند بر انکه ابراهیم و اسمعیل و نوح و ادریس از اجداد کرام آنحضرت اند و قول ابوبکر
بن حبیب که گفته که ادریس از اجداد پیغمبر ما صلی الله علیه و آله و سلم نیست مالک از بنی
اسرائیل بوده و شاذ است و استدلال او بحدیث معراج که در ان پیغمبر صلعم در سماء
دوم گفت و مرحبا بالنبی الصالح و الاخ الصالح اگر اجداد پیغمبر انبیا می بایستی که ابن الصالح
گفتی همچنانکه ابراهیم گفت تمام نیست زیرا که احتمال دارد که انها را بر سبیل تواضع و تلطف
گفته باشد و الله اعلم بالصواب
و ذکر اولاد او علیه السلام

از بحر الانساب گفت امیر المؤمنین کرم الله وجهه که نام او علیه السلام نام مادر
سلمی دختر عمرو بن قحطان بود و او را از برای آن او نهند که او فرزند اول از بود و
مثل او از او شایستن و او نبی بود چون هفتاد سال شد به آن در خانه او
و عمر او صد و نود سال بود و نوشش در دمان و قبرش نیز در آن

در ذکر اود بن سبع از بحر الانساب گفت امیر المؤمنین علی کرم الله وجهه نام او اود و نام
مادرش سمنه دختر قحطان بود و این اود نبوت و چهار زبان تکلم کرد و بیست
چهار نوع خط و نوشتنی اول کسی که از اولاد آدم علیه السلام نوشت او بود و بیست
مرقوم را چون هفتاد سال شد او را عمر او صد و پنجاه سال بود که فوت شد و قبر او
در شام است

در ذکر سبع بن یسجب از بحر الانساب گفت امیر المؤمنین علی
کرم الله وجهه که نام وی سبع بن یسجب و نام مادر وی چاریه دختر عمر بن
بود چون چهل سال شد او را و این سبع بر اولاد اسحاق دست یافته بود
او با شاه حجاز و شام و یمن بود تا بقسطاط مصر رفت و زمین را بر زیر تصرف
گرفته بود هر که او را بدیدی بگریه کردی از بیت او و عمر او نود و نه سال بود
فوت او در شام و قبر وی نیز در آن

یسجب بن نبت از بحر الانساب
گفت امیر المؤمنین علی کرم الله وجهه که نام وی یسجب و نام مادر ش فاطمه دختر
علی بن جرهم بود چون صد و دو سال شد الله تعالی او را بسوی خود برد و عمر او
دوازده سال شده که در دمان نبوت شد و قبر او نیز در آن است و او نبی بود از

اما جابر بگی روایت میکند که او را بسبب برای آن گفتندی که بنده او را اولاد و اخلاق علیه السلام
کشته بود بسبب سوگند خورده بود که هر سر که بنده خود را از اولاد و اخلاق علیه السلام بگشتم
همچنین هزاران را بر سر بنده خود بگشت او را بر همین سبب گفتندی یعنی بر زن زن

در ذکر نسبت بن قیدار از سخر الانساب کعب اسرار المومنین علی کرم الله
وجهه نام وی بنت و نام مادرش مهایل دختر زین کیلان بن سبا بود چون نود ساله شد شعیب را
عراد صد و بست سال و فوت او در مصر و قبرش نیز در مصر است اما فیض بن قاتیل مدنی گوید بنت را
از برای این نسبت گویند که مادرش در راه میرفت بنت در راه متولد شد و مادرش بمرد و پدرش
او را بگرفت و در غار در آورد و خود نیز در زیر افتاد بعد چهل روز پدر بن نیز بمرد شخصی
در راه میگذشت و بنت را در راه بگرفت و پرورد و او را بنت نام کرد یعنی پرورده شده

در ذکر قیدار بن اسمعیل علیه السلام از سخر الانساب گفت امیر المومنین علی کرم الله
وجهه نام وی قیدار و نام مادرش سلمی دختر حارث بن مضاض چون هشتاد و نه ساله شد و هشتاد
و دوازده روز شده بود بنت براد و عمری دویست و هفتاد و سه ساله شده بود که فوت شد اما علم
علیم بود و فوت او در شام است و دفن او نیز در آن است اما ابو الحسن طوسی و عامر مدنی روایت
کرده اند که این قیدار را از حضرت عزت جلت قدرته هفت خصلت عطا بود که در زمان او
کسی را نبود یکی انکه امور را نیک کردی دوم انکه تیر انداختی بر گز خطا نرفتی سوم از دور دیدی
چهارم انکه قوت علم داشت پنجم انکه باهیبت بودی ششم انکه شجاع بود هفتم انکه در شبانه روز
بر هفتاد زن رفتی و در ماندی نشدی

در ذکر اسمعیل بن ابراهیم علیهما السلام از

از بحر الانساب گفت امیر المومنین علی کرم الله وجهه نام او اسمعیل و نام مادرش هاجره رضی
عنها و خانه او در مکه بود و مولود و مبعوث او نیز در مکه چون هفتاد سال شد قیار برادر عمر او
شصت و هفت سال بود که در مکه رحلت نمود و دفن او نیز در مکه است ابو الحسن طوسی و
روایت می کند که هاجره رضی الله عنها مملوک کوفه بود و سیاره بخشیده بود و در آن وقتی که کرامت
سیاهه کرده بود و نخسانا بود که چون مهتر ابراهیم علیه السلام از پیش کوفه رفت بادشاه کوفه صادق را
چون او را احوال جمال شایره خبر شد سیاره را پیش خود طلبیده بخدمت سیاره قرار کرده بار
دستش خشک شد و بعد از این صادق از شاره دعا التماس کرد او دعا سیاره دستش بحال آمد کنیزکی
این صادق بود هاجره نام او را و سیاره بخشیده و سیاره هاجره را با ابراهیم علیه السلام رحمه کرد
و مهتر اسمعیل علیه السلام از هاجره متولد شد چون هاجره را با ابراهیم علیه السلام سخت دوست گرفت
را غیرت گرفت و گفت هاجره را از نزدیک من جای دیگر به مرکه من او را نه بینم ابراهیم علیه السلام
هاجره را با پسر من حجاز آورد و در موضعی که امروز زمزم است بنهاد الله تعالی ابراهیم سه روز با هاجره در مکه
و مقام مکه خراب بود و بعد ابراهیم علیه السلام از وی باز گشت هاجره را با فرزند بخدای تعالی سپرد
اما بعد از ولادت اسمعیل علیه السلام هاجره را آتشکی غالب شده بود از حاجت او حشت زده
بجهت ایشان ظاهر گردانید و قوم جرهم که اعراب بن بودند مضاض بن عمر جرهم بادشاه ایشان
و بسبب ایشان آنجا ساکن شدند و اسمعیل علیه السلام میان ایشان نزدیک شد و زبان عربی
از ایشان بیاموخت و مهتر ابراهیم علیه السلام متواتر بر ایشان می آمدی و با مر الله تعالی به کعبه
اسمعیل علیه السلام بنا کرد و سنگ از پنج کوه بیاورند و از کوه طور سینا

جری چون ازین کوه های سنگ اورد نه خانه ساخته شد مهتر جبرئیل علیه السلام ایشان را مناسک
حج بجا اوردن تعلیم کرد و در شب سه نوبه بخواب که فرزند را قربانی کن یعنی اسمعیل را چون ابراهیم
فرزند را برای قربانی ببرون اورد و الله تعالی گوسپندی را فدای او ساخت بعده اسمعیل علیه
السلام را زن خوست دختر مضاض بن عمر الجرهمی سید بار بود و مستر اسمعیل علیه السلام را
فرزندان بسیار شدند چون سیده ابرد سلمی و دختر حارس بن مضاض را نکاح کرد پسر بنشان مضاض
بود عمالیق را از حجاز یکه سرون کردند و هر که بر شریعت ابراهیم و ملت حنفی بود و ماند و اسمعیل زنده
بود که هاجره رضی الله عنها وفات کرد هاجره را در ان حجره نهادند در جوار مادر خود ان حجره
نزدیک میزاب است درین وقت زیر زمین است قبر هر دو اما اسمعیل احسن اولاد ابراهیم
بود و او را ابو العرب می گفتند و لقب اعراق ازست و مادر وی هاجره ست چون وی را
ابراهیم بمکه برد و نوزشیر میخورد می گویند دو ساله بود اختلاف ست علما را که ذبیح اسمعیل بود
یا اسحاق قاضی بیضاوی در تفسیر خویش و ایام نووی در کتاب تهذیب الاسماء اللغات و غیرهما
اورده اند که اکثر بر اینند که اسمعیل بود و قدر جمعی کثیر بر اینند که اسحاق و سر طایفه یزید عامی خویش
و اسلمی دارند واختلفوا فی الولد الذی امر ابراهیم علیه السلام بذبحه
قال بعضهم وهو اسمعیل علیه السلام وقال بعضهم هو اسحاق علیه السلام وروی عن علی وابو هریره
وعبد الله بن سلام وعکرمه وقتاده ومقاتل وذهب من سمینا انهم قالوا هو اسحاق وقال عبد الله
بن عباس وعبد الله بن عمر وابو بکر ومجاهد ومحمد بن کعب القرظی والکلبی انه اسمعیل انتهاء
اسمعیل باید گفت چون مرا ذبح کنی دست و پای من محکم به بند از من مرو تا مضطرب نشوی کر

موجب نقصان اخرت بود زیرا که موت بسیار و معاودت کار و خود را سنگ تیز ساز
خلوص سوم چون مرا بجهانی روی من بطرف زمین کن زیرا که ترسم که چون در روی من
شفقت پدری در حرکت آید و حایل شود در میان تو و امر خداوند و اگر خواهی که پیراهن مرا
مادرم جری بری تا بدان تسلی خاطر خود دهد ابراهیم گفت نعم المعین است ای بنی علی امر الله
پس اسمعیل را بر نسبت بجهانی که گفته بود و کارد بر حلق او نهاد هر چند که برید نمی برید و در وی اثر نمی
که کارد در سر بکشت گوید که حق تعالی قطعه مس را بر حلق اسمعیل بجای کرد تا مانع قطع شد چون حضرت حق
ابراهیم را در بذل فرزند و اسمعیل را در بذل اسمعیل نفس خود صادق دید کبت یافت ندا کرد که ای ابراهیم
تصدیق واقعه خود نمودی و فدای بزرگ بجهت اسمعیل فرستاده چنانچه مسطور است و فدیناه بذبح عظیم
عباس گوید که فدای اسمعیل گوسپندی بود از بهشت که چهل سال در مرغزاری چنان چریده بود

در تاریخ سانزدهم ماه جمادی الاول سنه ۹۱۰ باکتاب تاج القصص مرطالعه مسطور بود و مذکور
قربانی حضرت اسمعیل علیه السلام بگوسپند نیشتر و غره نبوده چون حضرت ابراهیم علیه السلام با حضرت اسمعیل
روان شد مکاری در راه خود گرفته مرد را پرسید که حرا گرفته اید گفتند تا بذبح گوسپند برای
برای بستن و ذبح کردن بکار آید چون ایشان نام گوسپند گرفتند قربانی از آن جنس آمد و نیز گویند
که این گوسپند همان گوسپند قربانی هابیل که مقبول شده و در بهشت می چرید و کلانی برابر قبیل بود
و سر و هر چهار سم او طلا و پشم و استخوان و خون نداشت و پشک او مشک و عنبر بود و دران
حدیث آمده که سر و چهار سم او را در زمان برکت دست حضرت ابراهیم بود و پشم و استخوان او نداشت
که آنحضرت رنگ ریا و سمعه از خود دور کرده بود

چون جبرئیل علیه السلام

فدای

فدای ورا از آسمان می آورد از خوف آنکه مبادا ابراهیم تعجیل کند و فرزند را کشت علیه گرداند
الله اکبر ابراهیم نظر کرد و دید جبرئیل است و فدا را در دهن گفت لا الله الا الله والله اکبر پس اسمعیل واقف شد
و گفت الله اکبر پس بحمد این سبب در اوقات دیگر یاد کار ماند عمر وی صد سی و هفت سال چون ابراهیم
از دنیا رفت وی هشتاد و نه ساله بود و میان وفات او و مولد پیغامبر ما صلی الله علیه و آله و سلم دو هزار
و شصد سال بود و بعضی کمتر گفته اند والله اعلم ترتیب مقرر گشته است تا حضرت اسمعیل از آن وقت
نبست حضرت ابراهیم انتقال نموده که نور محمدی صلی الله علیه و سلم از حضرت ابراهیم انتقال نموده در پشتی
حضرت اسمعیل آید چون وقتیکه حضرت ابراهیم را در آتش انداختند و حضرت جبرئیل رسید و گفت ای ابراهیم
هیچ احتیاج هست یا نه ابراهیم گفت بسوی پروردگار خود سوال کردن علمه بحالی عن سوالی با وجود علم او
ما شست کرده اما این همه استقامت بسبب نور محمدی صلی الله علیه و سلم بود و در وقت گذاردن ابراهیم
علیه السلام بن آزر از بحر الانساب گفت امیر المومنین علی کرم الله وجهه که نام او ابراهیم بود و نام مادرش
امیلیه دختر حام بن نوح میان بود چون پسر ابراهیم علیه السلام پنجاه ساله شد خدا تعالی او را اسمعیل علیه السلام
داد و چون شصت و دو ساله شد او را اسحاق نبی علیه السلام داد و عمر او دویست سال بود که او در مکه
فوت شد و قبر وی نیز در قدس است اهل تواریخ عرب ابو محسن طوسی و شبه
کرده اند که روزگار مردی از زمین کوتاه سوار گرفته بود چون بعد از طوفان تاج بر سر نمرود بن کنعان
کوشن بن ارم بن سام بن نوح علیه السلام بود و این نمرود بادشاه شارق و مغارب بود و بعضی
گویند که نمرود در مملکت دعوی خدائی میکرد و خاک در دکان او باد چون وقت ولادت پسر
ابراهیم علیه السلام نزدیک شد منجمان نمرود را خبر کردند که یکی از زادگان ابراهیم که ملک تو از دست او زوال

کیومرث نمرود فرمان داد که جمله مردان از زنان جدا کنند حق تعالی ابراهیم را از صلب او در رحم
در فرزند داد و حضرت صمدیت علت قدرت عمل او را ظاهر گردانید چون ابراهیم علیه السلام از مادر بزاد فرشتگی
سنگی گذید و او را در آن غار پرورش کرد چنین روایت کرده اند که نمرود در این مدت چهل و هشت
سال هزار کودک جهت دفع ابراهیم علیه السلام هلاک کرد چون ابراهیم علیه السلام بزرگ شد ناگاه از
دیدار مادر پرسید که این فرزند کیست مادر گفت آن فرزند منست و ابراهیم در غار پرورش
یافت بتان مجاوله کرد و با قوم بحجت کواکب و با نمرود بحجت شکستن بتان پس نمرود بدو سوختن او کرد و او
نا در دامن کوهی گذید مدت گرد آری و چهل روز آتش بر گرد و آتش در او زد ابراهیم
علیه السلام ایشان را تعلیم منجنیق کرده تا ابراهیم را در آتش انداختند روز گذشت نمرود علیه اللعنت
محلی بلند برآمد ابراهیم علیه السلام سلامت دید مادر و پدرش را فرمان داد تا ابراهیم علیه السلام را از آتش
بیرون آورد و بعد از آن نمرود دست از ابراهیم علیه السلام بداشت آنگاه گوسفندی برآورد و نوبت چهل سال
تا هفت هزار بر دست نهاد چون مالها بحرج رفت تا با سلمانیان جنگ کنند هیزم علیه السلام
بر وی و دان گوشک خراب شد و نمرود هلاک و مدت ملک او دویست و هفتاد سال و
در روایتی سبب مرگ او آن بود که پشه در بینی او رفت بدان عذاب هلاک شد و در روایتی هفتاد و
در روایتی هفت سال بود که هلاک شد و هیزم ابراهیم علیه السلام بعد بیرون آمدن و متزعم خود را ساره
نام نیست او و بتا جور بخواست و با نمرود بود و ندیکی با نمرود علیه ابراهیم علیه السلام بدو ساره رضی
رضی الله عنها و در پسر از برادر ابراهیم علیه السلام بود و لوط النبی پسر هاران از برادران دیگر
پسر او لوط که برادر زاده هیزم ابراهیم علیه السلام بود و در عهد ابراهیم علیه السلام

ماهو المقصود وچون ابراهیم علیه السلام ساره رضی الله عنها را خواست شصت ساله بود و هاجر رضی الله عنها یکسال کهتر بود اما بهر روایت ابراهیم علیه السلام هر چهار کس را یک جا کرد و ندساره را سیان صندوقی انداخته بیرون آوردند و صندوق مال باز طلبیدند چون ساره از صندوق بیرون آمد خواست پیش نمرود برود حق تعالی تعاوت میان ایشان و او کرد هر گاه را سخن دیگر شد بهمین سبب آن زمین را بابل نام کردند و ابراهیم علیه السلام از آنجا بشام رسید بزمین فلسطین بساکن شد بعد ازان حق تعالی بست صحیفه بروی فرستاد و در شریعت که از اولاد نوح علیه السلام منسوخ نگشته بود و آن سنت که از حضرت علیه السلام بستان بر ابراهیم علیه السلام فرض بود یکی آب در دهن کردن و در آب در بینی کردن سیوم مسواک و موی بستردن و فرق را راست کردن و ناخن چیدن و موی بغل کندن و موی زیر دامن ستدن و تراشیدن و موی قضا و استنجاب باب کردن و ابراهیم علیه السلام چون هفتاد ساله شده بود از پشت ختنه خود کرد و اعوان مهمان را نمود و نماز در روزه و حج در کعبه نیز فرض بود کعبه را بنا کرد صلوات الله علیه وسلامه

ملازم وی بود و نمرود روزی باو گفت امسال در مملکت تو پسری زاید که تغیر دین اهل بوی زمین گیرد در زمان ملک تو نسب وی پاک او گویند که در کتابها چنین یافته بود نمرود و پرسیدان مولود در رحم مادر قرار گرفته یا نه گفتند نمرود از شهر بیرون رفت با تمام لشکر حوس و حکم کرد که همه مردان از شهر بیرون آیند و در ظاهر شهر منزل گیرند و هیچ مرد با زن صحبت ندارد و از خوف تکوین نطفه مولودی که دی گفته بود و در پنداشت که بان مدبر تغیر تقدیر الهی تواند کرد و از مضمون اذا اراد الله شیئا هی اسباب غافل بود قضای آسمانی را و کرکردن توان

راه راست نمودی برایشان از جمله قوم گمراهان بودی آنگاه آفتاب را دید که طالع شد گفت این از همه
ان نیز بزرگتر است و غروب نکرد گفت نیاز قومی را بری مما تشرکون انی وجهت وجهی للذی فطر السموات
والارض حنیفا و ما انا من المشرکین اختلاف است مفسران را در معنی این آیت بعضی بر ظاهر حمل کرده و گفته اند
که ابراهیم در اول حال مستر شد و طالب تو چنانکه در ناز مانیکه آفریدگار او را موافق گردانیده بود در اول
مرا این کلام در زبان نمی رسد و در مقام استدلال و جدل و در این قول را انکار میکنند و میگویند که جایز
نیست که وقتی از اوقات پیغامبری گمراه بود و خدای تعالی او را موحد نبود و خدای را نشناسد این مرتبه در حق
کسی تصور توان کرد نگهبان بود و مقصود نگردانیده باشد و خدای بطبارت وی راضی نباشد
و ایمان نبوده باشد چنانچه سفر مابد لقد اتینا ابراهیم رشده من قبل و کنا به عالمین از جمله بعضی بر سیدند
که معنی این آیت چیست پس ایشان را بر سبیل مقدمات اینست را از ظاهر صرف کنند و تاویل نمایند و چند وجه
در تاویل این گفته شد ابراهیم خواست که استدراج قوم کند این قول و خطاب را بایشان
نمایند چه جماعت تعلیم کواکب میکردند و انها را میپرستیدند و زعم ایشان چنان بود که جمع امور
بکواکب است پس ابراهیم علیه السلام بتدریج با ایشان نمود که هر چه قابل افول و تغیرست معبود نشاید
این قول از ابراهیم بر سبیل استفهام انکاری واقع شده در آیت کریمه حرف استفهام محذوف است
ای اهذا ربی یعنی نیست این پروردگار من و این طریق در توبیخ و انکار بر قوم الیع ستار اگر گفتی ایم
هذا ربی این قول را ابراهیم بر سبیل احتجاج بر ایشان واقع شده یعنی این پروردگار من است
بر عقیده شما چون غروب کرد و غایب شد اگر این آلهه بودی بایستی که غایب نگشتی
در آیت کریمه فعلی محذوف است ای بقولون هذا ربی و بحذف علی بر مذهبی رحمة الله علیه کوفیان

هزار بلی کرا برایم گویدن بود والا از نفس وی نیز روح و دل از زیرا که دل در هوای
نیست کرا روح و دل وی مناصحت کرد چون کوکب را دید نفس وی مرغاب روح را
هزار بلی و همچنین تا بر اقول افتاب بر سد روح و دل با نفس او گفتند این اشیا بمثل مشغول کن اما تو
باش به پروردگار ما و خواه همچنانکه با مشغول ام قوم لم و بمثل هذا ابتلی فلان

در تاریخ بست یکم ماه رمضان سنه یکهزار هفتاد و چهار هجری

مرقوم بست ذکری در دین افتاد و کرا برایم علیه السلام کرا فتاب و ماهتاب را گفت هذا ربی چون بر
چقدر عرض کرد که با حضرت این قبل نبوت بود و یا بعد نبوت فرمودند که پیش از نبوت هم در ولایت و
بهر تقدیر چگونه بشمس نگوید هذا ربی عنایت شد در تفسیر و ملی بنویسد که آن شمس و قمر نبود و ملک حق بر آنها
متجلی شده بود و گفت هذا ربی و ابرایم چون طالب شهود و ایمی بود و جویای مطلق از تقید شمس و قمر
را گفت لا احب الافلین یعنی دوست نمیدارم من زائل شوندگان را لبذا بعد از این گفت انی وجهت وجهی
للذی فطر السموات والارض یعنی متوجهم من ان ذاتی را که پدید کرده است آسمان و زمین را یعنی
محیط است کل را اورده اند چون ابرایم با تش نزدیک شد جبرئیل فرستاد و گفت
محبت و برایرجاب اعتبار زیاد در رسید و گفت هل لک حاجة ابراهیم گفت اما الیک
فلا یعنی حاجتی دارم که بنده را احتیاج منفک نیست لکن بتو حاجت ندارم جبرئیل گفت با کس که
داری چرا نمیگوئی خلیل گفت حسبی من سوالی علمه بحالی ابو منصور سباح گوید چون جبرئیل با خلیل
گفت هل لک من حاجة خلیل گفت من نفس خود را بدو فروخته بودم و استظار وقت تسلیم نمود
اکنون وقت ان آمد که حاجتی دیگر ندارم چرا که فروخته ام تسلیم مشتری نمایم و گوید چون جبرئیل

باوی گفت چرا با نگر حاجت داری بسکوی گفت چون دوست رود دوست را سوختن خواهد رسیدن روست
همان ساعت خطاب آمد چون دوست دوست را خواهد سوختن روا نیست و قبل ما قال جبرئیل ان لک
حاجة قال ابراهیم لیس من النفس عوی و من الفرد شکوی و انا من بلوی و الی رب سوی المولا عرض
خطاب فرمود چون خلیل از طبع خویش برون آمد تو نیز از طبع خود برون آی چنانچه میفرماید
قلنا یا نار کونی بردا و سلاما علی ابراهیم گوییم غیر از بند که بر دست و پای ابراهیم بود و آتش چیزی دیگر نسوخت
این خبر می گوید اگر خدا تعالی نگفتی بر دا و سلاما هلاک شدی و ورق اندکه ملک بازوی ابراهیم را گرفت
و او را بسته بر زمین نشاند تا خدا تعالی چشمه آب عذب در میان آتش ایجاد فرمود و انواع گل و ریحان
و نرجس گرد او بر ابراهیم برد و بنشست و جبرئیل پیراهنی بهشتی او را در بر ابراهیم کرد
چون ملک برای قبض روح ابراهیم کرون آمد بر ابراهیم سلام کرد ابراهیم سوال کرد که یا ملک الموت چیستی
گفت آمدم تا صادق الیقین را روح ابراهیم کرون آمد ابراهیم روی فرمود او گفت ای ملک الموت مرا استقالت میخواهم ان خلیلان از خاطرم مرتفع گردد و پرسیدن گرفت یا ملک
الموت هل رایت خلیلا یقبض روح خلیله هیچ دوست دیدی که جان دوست خود قبض کند گفت یا ابراهیم
حضرت حق سبحانه و تعالی میفرماید هل رایت خلیلا ان یرید تعانق خلیله هیچ دوست دیدی که عناق و دوست خود خواهد
چون این بشنید خود بتقدیر تقاضا پیش آمد و گفت زود تر جان مرا قبض کن که هیچ بشارت از این زیادت نخواهد بود
چشمی که عاشق رویت بیند لبش که رک بهتر از حیات است نبی الحیات الصحیح
ملک ابراهیم قبض بالقدوم و جان ابراهیم بستد اول کسی که فعلین در اول پوشیده و می بود و در عالم
شفاعتی کرد است که حق تعالی وحی فرستاد با ابراهیم که خوگرای حبیبی هل رسمی نزد من چون جبرئیل

خلیل مشهور است و در ترجمه مشکوة حضرت شیخ عبدالحق دهلوی قدس سره از فضل اول اب بود بعد از
الانبیاء علیه السلام و در تراجم حدیث عمر ابی بریره رضی الله تعالی عنه صلی الله علیه وآله وسلم اخبرنی ابراهیم و در
سن ثمانین سنه بالقدوم مرقوم است که مشته کرد ابراهیم حالانکه وی هشتاد سال بود و در اتقی صد و
سال بقدوم بفتح قاف پیشه ورد و گفته شد بر نام موضعی است از شام و در مختصر نهایه گفته که به
و تشدید عبری پیشه است و در پشتی گفته که بقدوم تخفیف دال است و نام موضعی است از شام
و بعضی از محدثین به تشدید میخوانند و این خطاست و بعضی مردم گمان می برند که مشته کرد و بقدوم
کرد تراشه و پیشه و بران چون این غلط است پیشتر گمان من است که این به تشدید است انتهی
عبارته در تاریخ شانزدهم ماه جمادی الاول سنه یکهزار و هفتاد و نه فرمودند که در کتاب
که در کتاب تاج القصص مینویسند که سنگ در دست ابراهیم علیه السلام همچو موری شد تا بر قدر دو بر
که همچو است بالت می آرد و دست از کجا رسیدی در تاریخ نهم ماه جمادی الاخر سنه یکهزار و هفتاد
و شش حضرت پیر و دستگیر فرمودند که مهمانی خوب کار راست که سنت حضرت بطلب مهمان بیرون شهر شد
صدای گریه زنان او و بخانه او در و چون بر خوان نشستند علی زمان آنحضرت بنام رازق شروع کرد و
تناول کردند و مهمان موافقت نکرد و آنحضرت گفتند که شرط خوردن روزی گرفتن نام روزی
رسان است بگفتا طریقی بگیرم بدست که نشنیدم از پیر او در پرست آنحضرت فرمود که
گیرست از برخوان بر انداز حضرت جبرئیل امین پیک رب العالمین و در رسید وحی رسانید که حق تعالی
سال روزی او رسانده و بران بی ادبی کاهی نرانده امروز که تخواه او بر خوان تو کرد و بر یک
نوبت صد و هفتاد و سال در باد او بی آنحضرت بجرد استماع این عتاب شتافته ان گیر را بانه

گردانیدن کبرا را دون و باز گردانیدن از تعجب پسر خلیل و جز اینها بیان فرمود و کبر اخلاق الهی را
ملاحظه نمود و گفت که چون پروردگار تو چنین هست بوی سجان او روم خلیل علیه السلام تعلیم کرد بوی
نمود و کبر کلمه گفت و مسلمان گشت و در تاریخ دوم ماه رجب سنه یکهزار و هفتاد و دو هجری
پیروست بگیر فرمود ند که چون حضرت ابراهیم را لقب خلیل الله شده و نشانه امتحان بصورت او
در صحرای که حضرت ابراهیم کلمه ثانی کرده آمد ند بسم الله باد از بلند گفتند حضرت ابراهیم در دیده
انها آمد ند گفتند باز نام چیست را گویند ملائکه ثانی کرده ند حضرت ابراهیم گفت تمام کلمه بشناد او
ملائکه گفتند باز فرمود که هر چه بشناه خانگی دارم بگیرند باز بگویند ملائکه گرفتند بعد ازین ملائکه گفتند او
ما را انبیا کار نمی آید شما بگیرید ما برای امتحان خلت بشما آمده بودیم شما را کامل یافتیم
در ذکر تاریخ عرف او زین تاجوره علیه السلام از بحر الانساب گفت امیر المومنین کرم الله وجه که نام او
تارخ و نام مادرش سکنی دختر جوسیان بن نقطان بود و ناخ نام نهاده پدرست و برادر بنی حو
نمرود و تارخ را خراز خود تسلیم کرد او زنا رسانید و برادر بنی او زخان اگویند و برادر بنی او زنام
بنی ست به روایتی او زنام صانع بت است بربان عبری چون تارخ بچاه ساله شد حضرت ساله
او را ابراهیم داد و از وقت آدم علیه السلام تا تولد ابراهیم علیه السلام دو هزار و نهصد و هفت سال
گذشته بود و عمر او صد و هفتاد و هفت سال و قوت او در مصر مرقوم نیز و آن در ترجمه حضرت
شیخ عبد الحق دهلوی قدس الله سره بر شکوه در باب البر برترین خدمت عن ابو هریره عن النبی
علیه السلام پیش می آید ابراهیم علیه السلام پدر خود را که نام او در بیست و نوزده قرامت تحقیق نزد بعضی
علماء رحمهم الله که قابل آذر ناکه اما بر حضرت علیه السلام و الصلوة همراه لوط لشکر و گفتار

دهنده اند آنست که او در عراق ابراهیم علیه السلام است که همه را از پدر خوانده و نام پدر وی تارخ است از این جهت مقید ساخت آزر را با او زیرا که خود پیش می آید پدر خود را ابراهیم که او در است

در ذکر ماجور بن شاروغ علیه السلام از بحر الانساب گفت امیر المومنین علی مرتضی کرم الله وجهه که نام او ماجور بود و معنی اسم ماجور روزی را گویند یعنی او را روزی فراخ بود و نام مادرش مکنه بنت اجیل بن غویلم بود و چون او چهل ساله شد مادرش بزاد عمر او و بست و چهل سال شده بود و وفات او در کنعان و مدفن هم در آن

در ذکر شالوخ بن ارغو از بحر الانساب گفت امیر المومنین علی کرم الله وجهه که نام او شالوخ و نام مادر وی عروی بنت کوک بنت غویلم و شاروغ علیه السلام پیغمبری صالح و عابد و ذاکر بود علی الدوام در عبادت بوده چون عمر او سی سال شد الله تعالی او را شاروغ علیه السلام را بعمر او و بست و سی سال شده بود و وفات او در مدائن و قبرش نیز در آن

در ذکر ارغو بن قالغ علیه السلام از بحر الانساب گفت امیر المومنین علی کرم الله وجهه که نام او ارغو و نام مادرش انه دختر سقرین غویلم بود چون او بست و نه ساله شد خدای تعالی او را شاروغ علیه السلام را و عمر او سیصد و هفتاد و نه ساله بود که در مدائن فوت شد و قبرش نیز در آنست

در ذکر قالغ بن عابر علیه السلام از بحر الانساب گفت امیر المومنین علی کرم الله وجهه که نام وی قالغ و نام مادرش عروه بنت صفوانی بن غویلم و سوله قالغ بعد طوفان چهل سال بود از جاویس نمرود تا او ان قالغ صد و سی سال و از او علیه السلام تا نمرود یازده و شصد سال و عمر او صد و هفتاد سال و در بعد بیوار جرجانیه و قبر او در شام

در ذکر عابر بن سالخ علیه السلام گفت امیر

علی کرم الله وجهه که نام او غابر و این غابر جد پیغامبر علیه السلام بود و نام مادرش کعبه بود و او
عویلم بن شام چون عمر وی صد و شصت سال شد الله تعالی او را قابض روح گردانید و عمر او صد و
سال بود که فوت شد و قبرش نیز در شام است و در ذکر صالح بن ارفخشذ از بحر الانساب
امیر المؤمنین علی کرم الله وجهه که نام او صالح بود و نام مادرش سرود و دختر سروخ بن شاذقر
صالح صد و سی سال عمر شد الله تعالی او را قابض روح گردانید و عمر او صد و سی سال
سال گذشته بود و عمر وی چهار صد سال شده بود قبر او در شام است و قوت نیز در آن

و در ذکر ارفخشذ بن شام علیه السلام از بحر الانساب گفت امیر المؤمنین علی کرم الله وجهه که
او ارفخشذ بود و نام مادرش حلیله دختر سائیل بن قبر و مولد او بعد از طوفان دو سال بود و
آدم علیه السلام تا تولد ارفخشذ دو بست و چهل و چهار سال گذشته چون ارفخشذ صد و شصت سال
را بزاد و عمر او در صد و چهل و پنجاه سال کرد رحلت کرد و فوت او در شام و قبر او نیز در آن

و در ذکر شام بن نوح علیه السلام امیر المؤمنین علی کرم الله وجهه گفت که نام وی سام بود و
مادرش عزوت دختر برائیک بن محوائل حنوخ النبی علیه السلام و در میان فرزندان او نوح
بود و نوح علیه السلام در میان سه پسر از فرزندان خود قسمت کرده بود سام و حام و یافث را اقلیم
و ترکستان و شمال برای یافث داده بود و او را سوم داده بود و اقلیم را سوم داده بود و
و عرب و عجم بود و اقلیم را سام داده بود و العرب جزیره من جزایر البلاد عرب و اصل ایشان
اقلیم خیر و عجم و سام را بود و چون سام صد و دو سال شده بود و خدای تعالی او را رفع عطا کرد و عمر او
سیصد سال بود که رحلت کرد و فوت او در شام است و قبر او نیز در آن است

و در ذکر

ذکر نوح بن لمک علیه السلام از مجمل فصیحی گفت پیر او شین علی کرد الله وجهه که نام وی نوح علیه السلام
مادر رش شمخوس دختر برا کیل بود چون نوح علیه السلام صد و پنجاه ساله شده بود حضرت جلت قدرته وحی
فرستاد و او را نوح علیه السلام در زمین ضحاک مبعوث شد و بنام تبان ایشان یعوب و یعوق و لبر الود
و نوح علیه السلام نهصد و پنجاه سال خلایق را دعوت کرد و اما بصحبای او ده کس بودند و در رکاب علیه السلام
هیچ کس از ایشان ایمان نیاورد و بعد سنگر شدند حق تعالی بر ایشان عذاب فرستاد یعنی در طوفان و اهل کشتی
نجات یافتند و مدت طوفان ده سال بود و بر اکثر سفت سال ابو نصر مکی گوید از چهار پسر نوح
علیه السلام سه پسر در کشتی بودند و در بوماطن در سفینه هلاک شدند و نوح علیه السلام را یک دختر بود و چهار نفر
در کشتی بودند نوح را گفتند اگر ما بر حذر را و اما دکنی با تو در کشتی راست کردن یاری کنم نوح
نوح علیه السلام را یک دختر بود و فرمان رب العزت شد که دختر خود را در حجره کن و ماده سگ و ماده
خوک و ماده گبی را نیز در حجره کن یکبار دختر خود را در حجره کرد و هر چهار دختر سگ صورت
شدند گفته نوح علیه السلام دختر خود را نشناخت در کشتی نوح علیه السلام با چهار داماد و چهار دختر
در کشتی بودند بعد از ایشان متولد شده اند گفته اند که حق تعالی و جل ذریت ایشان قبض فرمود
ادم و حوا علیهما السلام نیز در کشتی بودند عمالیق تابوت ایشان را از کشتی فرود آورد و در زمین عرب
دفن کردند و این عمالیق از فرزندان یافث اند و نوح علیه السلام را گفته نوح میگویند بسبب آنکه
بسیار نوحه میکرد وی عمر یک هزار و چهار صد سال بود و گفته اند رحلت کرد و قبر او در شام است
اما نوح علیه السلام حوا بن ملکان و قبیل لمک بن متوشلخ بن ادریس گویند اسم وی
ساکن و گویند ساکت بود بجهت آن دیرا نوح گویند که نوحه و زاری بسیار کردی چون ایشان

بعد درستی کشتی زمان رسید که یک یک از حیوانات برای ابقای نسل و تربیت بیشتر او بر سر او گذشته
حضرت نوح به مهر بدری به پسر گفت یا بنی ارکب معنا جواب داد سادی الی جبل یعصمنی من الماء گفت
لا عاصم الیوم من امر الله الا من رحم شد از آسمان و جوشش از زمین شد و در یک موضع بیت المقدس
تا محظوظ از آب عذاب ماند کشتی بر مقام بیت الله رسیده طواف کرده تا چهل روز بر کوه جودی
قرار گرفت و آب طوفان از کوه ها تا چهل گز بالا گذشته تا ساق عوج بن عنق که از بنی حضرت آدم است
رسید و خوراک او در مدت طوفان ماهی بود که گرفته با فتاب بریان کرده میخورد و عوج در وقت
چهار صد سال بر سر سید بالغ میشد گویند فردا قیامت حضرت نوح را او عاد رب لا تذر علی الارض من الکافرین
دیار اگر سبب طوفان غرق عالمی شد محالست باشد بدان نتوانند که در مقام شفاعت اینند انتهی
گفته اند در ابقای عوج بن عنق حکمت ان بود که اخبار کند مردم را آینده را انچه مشاهده کرده
گفته اند بجهت انکه امانت کرده بود نوح را در شب چوب کشتی غرق نشد که کشتی نوح
مطبق بود و هوا چنان تاریک و ظلمانی که روز شبانه یکدیگر نمیدیدند شمع نمیسوخت و مهره نور را
بر دیوار کشتی تعلیق فرموده بود که مثل آفتاب و مهتاب حرکت می کرده از شرق
انبار و شب و اوقات صلوه معلوم کردند مدت طوفان شش ماه بود و چون از
تمام کشتی شد که هر صنفی از اصناف حیوانات حفظ در ان کشتی و را نوح گفت الهی حیوانات دیگر نه
جمع کنم طلب آمد که جمع کردن ان بر ما ست الهام کرد حیوانات تا جمع شوند پیش نوح و جمله مطیع او
شدند گویند که حق سبحانه و تعالی انها را جمع کرد نزد نوح و جمله مطیع و منقاد گشتند تا دست خویش از
بر صنفی خفتی میگرفت و بگوشی میزد و در پیش نوح گفت الهی چگونه باشد کار گرگ

وگوسپند و مانند انها خطاب آمد انکس که میان انها حاوت بجا و کرده است قادر است

الفت میان ایشان از ابن عباس رضی الله عنه اخر حیوان را که نوح در کشتی

در ارکوس بود حال انکه ابلیس دست در دم وی زده می کشید نوح بر جنبانید و با

در ارکوش گفت نمی دانست نوح بعد گفت وای اگرچه با تو شیطان باشد در ارکوش وان معنی

بود و نوح چون شیطان را در کشتی دید گفت ای دشمن خدا ترا که آورد گفت تو مرا

اگرچه با تو شیطان باشد که نوح با وی گفت وای بر تو که مرا هلاک کردی

در جواب گفت مپندار ای مرا نوح گفت نعرب چون خدا تعالی گفت یا توبه ترا قبول کند نوح از خدا

حق تعالی در خواست که توبه شیطان را قبول فرماید خطاب آمد که توبه او انست که سجده

آدم کند که توبه تو وقتی قبول افتد که سجده آدم کنی ابلیس گفت انرمان که زنده بود

نکردم اکنون که مرده است سجده او خواهم کرد که طول کشتی نوح سیصد گز بود و در

هزار مرد بست گز بود بقولی سیصد و شصت گز و عرض ان سیصد و سی گز بقولی پنجاه گز و بلندی

ان بقولی سی گز بقولی چهل گز بود بروون و اندرون را بقیر مطلا کرده بودند و در اندر کشتی

نوح سه طبقه بود و طبقه اعلی بجهه طیور و طبق اوسط بجهه اوسیان و طبقه اسفل بجهه وحوش

تولد نوح علیه السلام بعد وفات آدم علیه السلام نهصد و بست و شش سال بود و سیصد و پنجاه

سال بود که به پیغامبری مبعوث گشت و بعضی گویند که پنجاه سال بود و بعد از طوفان و بست سال

بزیست و بقولی سیصد و پنجاه سال و اصل انست که گویند عمر وی بعد از ان بعثت و پیش از

طوفان نهصد و پنجاه سال بود و کرا رانه تعالی معلوم همیشود و فاما پیش از بعثت از طوفان

قوله تعالی

خدا تعالی دانست که چیستان او در رده اند چون وفات وی در رسید جبرئیل بوی آمد و گفت
با خود را بنیاد عمر آنچنان مدت بنیاد این عمر دراز گفت مانند خانه بافتم دو در دارد یکی
در آمدم و بحضرت در میان خانه توقف کردم و از دری دیگر بیرون رفتم و در واجبی است که
این سوال ملک الموت بوی نمود و این جواب شنید چون نجاست در کشتی بسیار شد
من کریه او کشتی را مستغرق گردانید نوح علیه السلام و اهل آن از آن متاذی شدند حضرت سبحانه
شکایت نمودند خطاب آمد که دست بر دم قبل فرود آور و به قدرت ما را شاهد گیر بفرمان ما
فی الحال دو خوک نر و ماده بهشت و نجاست کشتی را بخورد و مدد اهل کشتی باشد و مدتی بدین
بر نمود و مدتی که هیچ حیوانی با جفت خود جمع نشود و موش انسان از نمود با جفت خود جمع شد و در کشتی
موش فراوان گشتند و بسوراخ کردن کشتی مشغول شدند حضرت نوح علیه السلام دعا کرد فرمان
آمد شیران و ببر و پلنگ بسیار بیافرید تا موشان را بخورند و گربه هم بیافرید و گربه هم بیافرید
موشها را بخورد و مدد و کلب شر مخالفت فرمان نمود و بخفت جفت جمع شد گربه دو بره مرد نوح علیه السلام
آمد و از واقعه واقف گردانید نوح علیه السلام در عقب سگ ملازمت کرد سگ منکر شد گربه
را بدر دو غ منسوب نمود و چون روزی چند از سگ باز بر خلاف فرمان نمود و بخفت خود جمع شد
گربه باز عرض واقعه کرد نوح علیه السلام سگ را طلبید تا تادیب کند باز سگ منکر شد گربه را گفت باید
نمود گربه باز مشغول شد از انفعال سجاده و مدد جمال و علی بنالید و گفت خداوندا تو عالمی و میدانی
که من راست میگویم و دروغ نمیگویم که کلب مرا بدروغ منسوب میسازد و الهی بفرما تا بدین رسن
سگ کرت سوار بسیار شد مشغول شد زبرای پاسخ گربه حق سبحانه تعالی آن دو سگ را

عزرائیل بن سلاخ بن خنوخ بن شیث علیه السلام و این ملک ملکی بود که شام و حجاز و عراق و کرمان
در سلطنت او در آمده بود و مدت او فرزندی بوق نام میسل بود و او را دوست داشتی و آن فرزند
پیش او قوت شد و به بسط بسیار بر مثال فرزند خود در کردن خود و بیاموخت و میخواست
و کار سیصد چون بود سال شد او را الله تعالی نوح داد و عمر وی صد و هفتاد و سال بود که قوت شد و قوت
وی در شام است و قبر وی نیز در آن

در ذکر متوسلخ بن اخنوخ علیه السلام و هیاکف پسر او بن کرا

و چهار کرنا وی بن اخنوخ علیه السلام بر مسند قوم بود چون هفتصد سال از شاهد او فرزندی ملک نام داد و آن
متوسلخ بر شست انبیاء علیهم السلام بود و عمر شصد و دو سال شده بود که رحلت کرد و قوت او در آن
عراق است

در ذکر اخنوخ بن برد علیه السلام و هیاکف امیر المومنین کرا الله وجهه کرنام
وی اخنوخ بود و نام مادر وی سن بنت سیان بن ادریس علیه السلام و لقب او ادریس از آن گویند
که در بسیار کردی بجز مرسل بود و بروی شصت صحف مرسل شده بود و وی صحف در خانه تو
و عظ و وی صحف در علم نجوم و وی صحف در علم طب منزل بود اول دعوت به توحید و وعظ
میکرد و هیچ کس ایمان نیاورده بعد از وی علیه السلام معجزات خود را بعلم نجوم و طب ثابت کرد و همه بر وی
بر و ایمان آوردند و باتفاق اهل یونان نام مادر ادریس برمس گویند و جمع حکما و اهل زمین حکمت ایرد
گرفته اند و لقمان حکیم گوید در حال صباح فوت او بود ابو نصر مکی گوید مرا در پس علیه السلام رافزندی
بود و در غایت علم و خرد او را هرمس پیش او نقل کرده بود و او از جبت ان فرزند جمع بسیار کرد و حکمت
صعبت حکمت قدرتا و را فرا گرفتند میان زنده شان پسر او میان و رازی عمر او پس علیه السلام
و را یکی عمر خود و انتخاب کرد شصد و پنجاه سال عمر و دریافت بعد از مرگ سه بار حیات یافت

برسبیل امتحان و تجارت بحدود رحبت برود و زوجه سه و بست سال حق سبحانه و تعالی او را
فرزند دری کرداند پس علیه السلام بکسب خاطی و رونیا مشغول شد اول جامه که دوخت
اول کسکه خط نوشت او بود و عمر او سی و پنجاه سال بود که رحلت نمود
ادریس علیه السلام پسر بود کوینده و نویسنده بار دوم و مادر زنش شوب نام و دانسته گویند دری بود
بمرتوح است نام وی اخنوخ یا خنوخ بود و جمهور بر انند که ادریس و اخنوخ هر دو یک شخص است
گفته اند ادریس لقب است نه اسم و در بسیاری از کتب در ست الصحف فیس دارد اول اسم زیرا که از حدت
غفاری که از صحابه جهان اسناد را بر سیده چنان معلوم میشود که نام او ادریس سریانی است نه عربی
حدیث صحیح هست و ران لفظ او ادریس عجمی نامست زیرا که ثابت کرده اند نام بوده او ادریس اخنوخ
پس تواند بود که ادریس لقبی بود و اخنوخ عجمی باشد لکن مافقیر این را در کلام عرب غیر متصرف
بران سکنه که عجمی است زیرا که سیوطی علت هیچ سبب دکر نمیوان یافت غیر از عجمه بکر انکه او را
بتقدیر عدل در دو و ابن اسحاق کوینده ولادت او در زمان او در بوده و بعد سال پیش از انکه آدم از
دنیا برود و قولی انست که او در وفات یافته آدم او ادریس سیصد و شصت سال بعض از انکه
آدم بگذشته بود و جمهور بر انند که او اول پیغامبری که بعد از آدم مبعوث شد نوی بود و فوت بعد و شصت
سال بود و بعد و پنجاه سال در نبوت که در نبوت او اول کسیکه پاس پوشیده دوی بود پیش از
کوشیدن پوشیدن نظر کرده اند او اول کسیکه نظر در علوم نجوم و حساب کرد او بود و او اول کسکه
در راه خدا جهاد نمود و او اول کسیکه بشمشیر و سنان او در و بود و بسبب او در زمان او قتال
و ایشان را بشمشیر کردن و بندی مقرر شد و گویند قاتل الناس و صائم الدهر بود و او را چون

ادریس

او را بس متعلق شجره از اشجار بهشت شد و گفت والله که بیرون نروم تا خدا تعالی مرا بیرون
کند ملک الموت مرا میگوید که بیرون رو و او را بس ای نمود حضرت حق تعالی را راست تر و میان
باشد ان ملک پرسد که حال چه نوع بست ملک الموت قبضه بار گفت از او بس پرسید که
میگوی گفت میگویم خدا تعالی فرموده کل نفس ذائقة الموت و من موت را چشنده ام دیگر گفت
میگویم الا اراده ما در مراد رد و دافع شاد و شان اهل بهشت گفته و ما بر ضمان خبر حق خدا سوگند که بیرون
نروم تا زمانی که مرا خدا تعالی بیرون کند پس شنیدید که گوینده از غیب میگفت با وی فعل کن بر
قدر ملک معنی و در فضاء بکا ما علیا در شرح ابن حجر رحمة الله علیه و در شرح صحیح بخاری از ضمری نقل کرده
کعب الاحبار با ابن عباس رضی الله عنهما میگفت که او بس را دوستی بود از ملایک و درخواست کرد
از وی تا بر بر خویش بردست و با آسمان برود چون بخانه رسید ملک الموت بر پیش آمد از ملک
گرد درست او بر پیش بود و قابض ارواح سوال کرد از عمر او بس گفت با من ملک الموت گفت
ان بنده نشنی عجب مامور شده ام بقبض روح او کعب الاحبار گوید نسبت معنی در فضاء بکا و علیا شنیع
ابن حجر میگوید این حکایت از اسرائیلیات است و الله اعلم بصحته و بعضی گفته اند که او بس بعد از انکه با سمان
رفت و احوال دور افلاک و طالع کواکب و خواص انها معلوم کرد و باز بزمین آمد و ان معراجی بود
ویرا ورده که چون او را رفع کردند چهار صد و پنجاه سال از عمر وی گذشته بود و بقولی دو کم زیاده
بوده و بقولی کمتر

وانبوبی کمتر از زین و چون او را رفع کردند مردمان مختلف شدند و فتنه و جنگ شد تا زمان [illegible]

[illegible] الرحیم [illegible]

در ذکر هرون بن مارد علیه السلام چنانکه گفت امیر المومنین علی کرم الله وجهه که نام

وی هرون نام مادرش سمیا دختر هرمانکه بن شیث علیه السلام بود و در ایام وی خلایق متعرف شدند هر کسی پیشی اختیار

کردند القاب عجیبی بدان زمین شد و لوطی از اهل فساد خواستند و با تفاق یکدیگر سالار ایشان نام ملک گردانیدند او

چهل سال ملک بود و فتنها با اهل فساد چون برو صد و هشتاد سال گذشت چنانکه او را اجنحه او عمر برد و بیست

و شش سال و دیگر از وفات وی بقدر چهل گز قبر وی در طالقان است

در ذکر بارد بن

مهلائیل چنانکه گفت امیر المومنین علی کرم الله وجهه که نام او بارد و نام مادر وی براجین دختر مهلائیل بن شیث

بن شیث علیه السلام بود و این بارد ملکی بود با حشم بسیار و لشکر گران کردی علی الله و ام در فعل مفسدان

بودی چون بارد نود ساله شد در خانه او هرد متولد شد عمر او صد و چهل سال بود در چلت کرده قبر او در [illegible]

در ذکر مهلائیل بن قینان علیه السلام چنانکه گفت امیر المومنین علی کرم الله وجهه نام او مهلائیل

و نام مادرش کلمه دختر شنون بیطل و این مهلائیل با اولاد خویش بر روی زمین در فساد افتادند و بدو

مشغول شدند و فرزندان مهلائیل فرزندان قابیل در ظلم و تعدی و جباری می نمودند اول ظلم و

فسادی در نگه در زمین ظهور شد از ایشان شد و بعد از فرزندان شیث علیه السلام کنان بدیشان

و چون او هر یکی و فرزندان دیگر با جمعیتهم با تفاق یکدیگر اجماع کردند و بیطل بن شیث علیه السلام را در میان

خود بادشاه کردند و لشکر انبوه ساختند بعد از انتظام ازین ظالمان و زایشان و جابران شدند

چون مهلائیل شصت ساله شد بارد متولد شد و عمر مهلائیل صد و نود ساله بود و فرزندش عدین این بود

او عمر یکی که شصت و شش سال بود و بادشاهی که اول هر زمین شد فرزندان آدم علیه السلام و ایشان کلید ایشان

نامند اول انسان پیغمبر بود که او را اکثر شاگرد گفتند بعد از آن او را شیث علیه السلام شدند اما در این

علی کرم الله وجهه صحیح است که او وصی هبت نشانیده بود و غیر ازین چه دانند

ذکر فضائل آدم صفی الله

منها گفت امیر المومنین کرم الله وجهه که نام او فضائل بود و علیه السلام و نام مادر وی و البله دختر کهان بن انوش

علیه السلام بود چون آدوس هفتصد سال شده بود چنین بنا بعالی فرمان را بره عطا کرد و این فرمان شیث بعد

علیه السلام قوم خود را دعوت کرده فرزندان خود را وصیت کرده بود که شما اختلاط فرزندان قابیل نکنید از

آنکه از ایشان مفسدان و ظالمان پیدا شوند اول زنا و فساد و شرب خمر که در زمین شد از فرزندان قابیل و حاصل کرده

چون شده عمر او نهصد و پنج سال و فوت او در روز جمعه دوم شعبان بود و هزار و دوازده سال گذشته بود از خلق آدم

ذکر آدوس بن شیث علیه السلام منها گفت امیر المومنین علی کرم الله وجهه که نام

علیه السلام

آدوس و نام مادر وی حوریو بود چون شیث علیه السلام صد و چهل ساله شده بود که حق تعالی او را آدوس داد این آدوس را علم

وساعات و ما مضی و تواریخ آموخت داده و در شریعت پدر خود بعلم نجوم قوم خود را دعوت کرد آدوس نیز فرزندان خود

تعلیم کرد و بنا بود بنی هفت تابوت های مهتر آدم علیه السلام و حوا رضی الله عنها از آب طوفان و عمر او هشت صد سال بود و

سال هفتم ماه ربیع الاول سنه کوه بحوار رحمت ایزدی سبحانه تعالی پیوست و قبر او در شهر شام است

ذکر قینان بن آدوس علیه السلام منها نام او بیت بود و شیث بزبان عبری

عبوص میگویند و عاد بکوان نیز نام بود و مادر قینان حوا بود چون آدوس علیه السلام را یا نهصد سال شده بود

الله تعالی مهتر آدم علیه السلام را بیت عطا کرده بود بیت را علم ساعات شب و روز و علم طوفان عامه معلوم او

و بنجاه صحیفه بر بیت نازل شده بود و او در روز هشتم بتوفیق و یکزده م از ماه حیب یکهزار و شصت و هفت سال از

خلقت مهتر آدم علیه السلام گذشته بود و قبر او نیز در زمین بلاخ است

در بیان مردمان بعد از آدم علیه السلام منتقل شدند گویند چون آدم را وفات نزدیک رسید شیث را وصی خود ساخت و تعلیم کرد
در آنچه مخلوقی بر پرستش چه عبادت میکند و امر کرد او را که علم خود را از اولاد خود مخفی کند تا حسد نبرند
نه بند محمد بن جریر که از اکابر مفسران است گفت انساب تمام بنی آدم امروز بشیث منتهی میشود زیرا که نسل ها
از اولاد آدم منقطع شدند در ایام طوفان نوح این قبیله در مغارها خویش آورده که سبب از اجل او زنده آدم
و افضل انسان بود آدم او را از سایر فرزندان دوست تر میداشت او اشیه بود به آدم از فرزندان گویند ولادت
شیث بعد از قتل هابیل به پنج سال بود وی را بعد از فوت در غار بوقبیس مهلویی مادر و پدر دفن
کردند و بر بنات خلق بعد از وی بوصیت وی به پیشتر آنوس منتقل شد و الله تعالی اعلم

فصل شانزدهم

در ذکر آدم علیه السلام حضرت امیر المومنین علی کرم الله وجهه از مغاز صلی الله علیه وآله وسلم روایت کرده اند
که حضرت صمدیت جل قدره آدم را از حوا چهل و یک فرزندان کرامت کرد در بیست و یکم شکم اما در بیست یکم
پسران ما و دختران تو آمادا داده اند و در یک شکم شیث علیه السلام بخواهر متولد شد زیرا که حق تعالی حوض حبل
آدم علیه السلام را داده بود و تبعیت آدم علیه السلام چنین بود که خواهر شکمی مقدم بود بی برادر موخر داده
و موخر را مقدم داده بخانه صحیفه بر آدم علیه السلام منزل شد و خانه یک دری بود بی فرمود آمده در بهشت
از درخانه بجنت بنهاده بود که آنرا بیت المعمور گویند آدم علیه السلام در خانه بود در آن خانه فرزندان را
در آن خانه جوار داده بود اول خانه که در روی زمین ظاهر شده بیت المعمور بود و ما فعل الله تعالی آن اول بیت وضع
للناس و بر وایتی دیگر هم از امیر المومنین علی کرم الله وجهه است که آدم علیه السلام در سر اندیب ساکن بود و پیاده
برای حج در بیت المعمور رفتی و فریضه نماز دیگر بیت المعمور بود آن اصح است زیرا که بر وایت اول اگر سکونت
آدم بر بیت المعمور بودی نماز آدم علیه السلام فرزندان او بکدام قبله نمودی پس اصح است که سکونت

آدم علیه السلام در سرندیب بود و حوا در جده و آدم علیه السلام منزل بود جون عمر آدم علیه السلام
برسید قابیل هابیل را بکشت و قابیل بعد از هابیل بعضی سال ها بعد از هابیل متولد شد جون قابیل شصت ساله شد هابیل را بکشت
و قابیل حوا را بگرفت و بکابین خویش آورد و اولاد بسیار شدند تا در طوفان نوح علیه السلام
در صحیفه های آدم علیه السلام حرمت قمر و طم خبر هر حرام بود و انچه حلال بود مباح آدم و فرزندان او بود
حلال و حرمت و اباحت اسرار خلقت افلاک و طبایع مشتمل بود بر وی نازل بود و در عهد کشت فرزندان
بخدمتی شدند که در جنات و شام و عراق شنیده و سالها آدم علیه السلام عمر از سال و حوا رضی الله عنها نیز
بسال وفات آدم در شهر دهم شتری و شروع در وفات آدم روز جمعه وقت ظهر و دوازدهم
ربیع الاول وفات حوا در شب جمعه وقت عشا و شش از محرم بود تابوت حنوط کرده و در شیث نوح و شیر علیه
در زمین بلد است و جبرئیل علیه السلام فرود آمد بر آدم علیه السلام دوازده بار و بر شیث شصت بیکبار و
بر اولاد بر سر جمله یک بار و بر نوح پنجاه بار و بر ابراهیم صد بار و بر اسمعیل هفتاد بار و بر موسی پنجاه بار و بر سلیمان و
و بر عیسی پنجاه بار و بر محمد صلوات الله و سلامه یکبار و بر امت محمد صلی الله علیه و سلم هرچند
مکلم از پیغمبر ما صلی الله علیه و سلم پرسیدند اسمی و مانکان آدم آن حضرت در جواب فرمود نبی مکلم و گفت ام
ابو البشر و ابو محمد است ابن عباس رضی الله عنه گوید که بر آدم گویند بجهت آنکه از آدم زمین یعنی از روی
زمین مخلوق شد و بعضی بر آنند که او را آدم نام کرده بجهت آنکه گندم گون بوده بر قول اول آدم از
آدمه و بر قول دوم از ادمت ماخوذ بود و بعضی گویند که بر آن جهت آدم گفتند که طینت
از آب خاک مخلوط بود و من ادمت بمن آتشین آذر خلط بهمدیگر و این کلام دلالت میکند بر آنکه
آدم اسم عربی است و الاعجمی را اشتقاق نیست و انچه امام نووی رحمه الله علیه در تهذیب الاسماء و اللغات

ابو البشر

از ابو المنصور اللغوی بخوبی نقل کرده که نام همه جانوران عجمی است الا اسب که نام او فارسی است و عجم او را فرس گویند
و سلم میدانی قول است ابن عباس مجاهد قتاده و ازایمه تفسیر احمد که تعلیم اسم حرفه شناسی کرد و ابو الفضل
بعضی مراد تعلیم کردن او را اسم ملائکه نام و منافع ایشان آورده اند که اول کسیکه از ملائکه سجده نمود
اسرافیل و جبرئیل بود حق تعالی جزای آن وفا فضیلت لوح محفوظ باسرافیل تفویض نمود و جبرئیل را امین وحی ساخت
بود از ابلیس که سجده کردند مگر ابلیس که با وجود سجده مکرر لاجرم طوق لعنت ابدی در گردنش افتاد
آن علیک اللعنة الی یوم الدین ملعون شد او را از بهشت بیرون رود فاخرج منها فانک رجیم و این دلیل است
بر انکه هر که عالمی بشیم حقارت نگرد از عمر خود منتفع نباشد و موافق شیطان کرده باشد چه ابلیس بحسب
دنیا گفت علم آدم مذموم باید ملعون ابد شد و بسبب که در زمره عالمان بحرمت نگرد و بسبب ایشان نجوید که آدمی بسبب
عجب و تکبر ملک عجب ایشان بتعلم ایشان بهوشد فدم بموافقت جبرئیل و میکائیل فرشتگان زیادت فرود آمدند
که مقصود دین ایشان فاخر باشد و آید از بحث است که بعد از ما صلی الله علیه و آله و سلم نبود پس آدم عالما فضل از منبع
و قول ایمه مقصود بیان آنکه تعظیم آدم از جهت نور محمدی صلی الله علیه و آله و سلم بود و از ینجاست که در تفسیر حضرت علیه السلام گفته اند

در آدم بود نور او وجودش و گر کی ملک کرده سجودش و کتب ابلیس الوهره و نامردی

بسر نامه عزازیل بعزل و طرد شد چون آن نافرمانی از وی صادر شد اسم و صورت وی بتغیر گشت و هر ابلیس گشتند
لابه ابلیس من رحمة الله ای ابلیس من جنة الله و لقبی میگویند ابلیس بقطع حجت است گویند خلق آدم بر وجهی واقع شده
در مقابله چهار بنی از بعد ما صلی الله علیه و آله و سلم نصیحت شنیده بعد از آن ابلیس بر آدم و حوا آمده و گفت ای آدم
نمرده ای تا نگشتم بر و خیز که چون از تمر آن نخوری جاوید در بهشت بمانی و ملک بهتر از تو نازل نشود و مراد او
آن درخت بود که بعضی گفته بودند انسان را از آن آدم این سخن باز آدمی نمود شد سوگند یاد کرد که من شما را

از جمله ناصحان او در بهشت بود و با آدم پیش ایشان سوگند دروغ خورد و گفت زنهار که گمان نبرید که من بر خدای سوگند خورم و دروغ گویم و گفتند خدای تعالی بر دروغ گوینده لعنت کند پس ابلیس گفت من ناصح شمایم و نصیحت کنم مگر از کسی که اعتماد بر وی دارد و اما آدم را دشمن دارم و نصیحت نکنم پس خطبه در نصیحت کردن تو بنوده و بر بهتر و احتیاط کن پس شیطان آدم را در خاطر مخصوص کرد و گفت این درخت را بخور و پس چون از آن درخت بخورد بعد از آن آدم نهی را فراموش کرده او نیز بخورد

فرمان شد تا هبوط کنند آدم علیه السلام را با حوا و ابلیس لعین را با طاوس و مار و هر یکی را بجایی فرستادند و آدم را بر کوه سراندیب فرستادند و حوا را بجده و مار را بکوه اصفهان و طاوس را بهندوستان و ابلیس را بدریای ابله و چون آدم بر کوه سراندیب رسید بسیار گریست و بر آن گریه بسیار بکرد و چون حوا را گم کرد و بجده

من تو دانایی گفت اگر سجده میکنی تو لازم آمده و از این بسبب ای حق تعالی و تقدس
بگو بیش ز آنا از سجده نزا علم بود که انا از سجده در علم من بهتر بود گفت بیش از آن
فرمود پس برای این ترا رانده ام که انا تو از این رنگ نموده که در علم من نموده ملک نه روی
و انگار بود ناهیج سبب دوم ماه محرم سنه یک هزار و هفتاد و شش از هجرت
حضرت سید دو سرا فرموده اند که چنانچه طاؤس زیبا شکل و بهشتی بود مار هم زیبا شکل
و با بهای چون پای شتر در بهشت ابلیس بعد منع از درخت خوش خورت که گندم در بهشت روئیده
اول او را دیده پیش او آمد ابلیس گفت مرا بگیر در بهشت که هر طاؤس گفت از من نشود از مار بگو مار پیش او آمد او را
در دهن کرده در بهشت برد از ساعت نشئه ابلیس آب دهنش ریزش شده و از غضب با دهانش گزیده شد
و طاؤس را در حراء دیده آمد از نزد ابلیس با بهای زشت شدند مار ملعون بعد عصیان آدم و حوا چهم شد
تا آدم را در سر هند و حوا را در جده و مار را در صفاهان طاؤس بسمان و ابلیس را با بهای خر
انداختند و گویند شیطان بسبب طاؤس بر زمین کابل افتاد و مختفیان مرا ند که غیر از یقین موضع آدم
بصورت سر بیده و مدت صد سال آدم بگریست بعد ده حضرت جبرائیل را حکم شد تا این آیه زیبا
ظلمنا انفسنا الایه بیاموخت از برکت خواندن آن عفو شده و نیز حدیث خوانده بعضی
آنکه هر مار را رحم نباید کرد باید گفت خصوص مار بکدم و از ساعت اگر در راه نشسته و گزد در خانه باشد بگو
سه بار بگوید چون محمد رسول الله صلعم از بهار در جون مرد و بانگ شنید گفت تا بعضی بصورت مار شده بود آنرا
گفت جن دیگر او را گرفته پیش سردار خود که سلیمان بود و در ایام آن شریف حضرت رسول صلی الله
علیه و آله وسلم و بسیاری قرآن شرف شده بود برده گفت که من از بهار خدا شنیده ام هر که بخواند

آدم بر زمین نشد افتادند فرمودند بلی پیش از آنکه آفتاب فرو رفت و اهل خیام بیامدند
سنه یکبار از حضرت پیغمبر شنیدم از اشرف الفضائل فرمودند که چون خاک از بهشت آدم بر زمین
چشم چون بر زمین بود آنرا عزرائیل چون قبض روح مردم کند سر زنده و زبان مرده گذاشتند چون
محمد ارشد گفت سبب قبض روح او بنان خوردن عزرائیل شد
و شنیده ام مطورده شما امجد بصیر بر شمند آدم بگذران بود این چه احتمال دارد که زنده از کی شد چون
از آنکه آدم مظهر کل آمد در زمره هر صفتی را که غلبه باشد حکم و اثر آن ظهور یابد چنانکه پس که حیوانی
آثار خون ریختن و فتنه انگیختن و غیبت و بهتان گوئی و امثال این چون مخلوق شدند تمام زمین را پر کردند پس آنکه نمازش
خاک بر هر قدم او سند گاه شد و آنکه از خاک بهتر از انواع بنان از ان هر یک از اقسام دین
از نخلهای باقوت و زمرد و در آن آشنا نظر وی علیه السلام فرود آمد گوئی محاسن نورانیت مضاعف تر شد و
نزد یک گردانید مرا خدا بتعالی مناجات کننده و از گوئی چند سال پیش نورانیت قبل از خلقت من
گفت قبل از چهل سال آدم علیه السلام گفت بلی ما نیز در آن توشه که آدم گناه کرد بر درد کار خود را دیدم
کرد راه خود را گوئی علیه السلام گفت بلی ما نیز در آن این معنی را پس آدم علیه السلام گفت چرا اعلام
میکنی مرا احوالات تقدیر هر چگونه وقوع آید از من گفت رسول ما علیه السلام که غالب آمد آدم بر گوئی بان
آورده اند که گوئی علیه السلام شبی در قصه آدم افتاد و گفت چند
جا آدم یک خطبه کرد او را بان گرفتند و شنیده ای نارد زمین نهاد و بست چنین کنید خداوند تعالی
وحی فرستاد که مخالفت احکم علی اجب شد بعد از ابو بکر و عمر شنیده اند انبیا چه حالت که
بایشان زود تر می رسید آدم را یک مخالفت گرفتند گفت سوء الادب اقرب کسی الی

در زمین شد مسلمان گشت هفتم ماه شعبان سنه یکهزار و هفتاد و هفت حضرت پیر دستگیر در بغداد

در سجود فرمودند اول این تکرار از ملایکه گردد چون بامر فاسجدوا لآدم سجده کردند حضرات

دیدند که دیگران هنوز در سجده اند باز باد سر بسجده نهادند این ادب بحضور بارگاه الهی سنت تمکر

و تقدیم با امام همین حکم است و نیز گویند چون ملایکه از سجده برداشتند ابلیس لعین تکبر آسیاه رو

دیدند بشکرانه توفیق دو رکعت نماز بجا آوردند هفتصد و هفتاد و هفت سنه یکهزار و هفتاد و هشت

ذکر از بخشش حضرت آدم چهل سال از عمر خود بحضرت داود و انکار آن در آخر عمر آمد حضرت پیر دستگیر فرمودند

که پیغمبر گفته اند انبیا معصوم اند چه طور شد که انکار مدروح کنند و گوید چون دنیا و نیا و نظر انبیا

و ملک و لباس بهشتی نیز روا نیست مراد از عمر چهل ساله باشد که بخشش هر کس شد در حوالی آنش شد

تاریخ سبز و دهم ماه محرم سنه یکهزار و هفتاد و هشت بعد از نماز عشا جای او از سر و آمد فرمودند که اول

سر و آن بود که ابلیس در بهشت فرقه کرد که خواهش او آمد باد غریب بنیاد نیاد حاجی حلال الفقه که بگوید

که روح در قالب نمی آمد چون در قالب دمیدند در آمد فرمودند چه خوب شد که جان بین حیله در قید افتاد

بهتر و چه سر و خوب تر که ارواح در قید نمود تاریخ چهار دهم ماه ذی قعده سنه یکهزار و هفتاد و

هشت بیان شیخ محی الدین پیر سیدند که صورت آدم در بهشت بود کتاب شکوان دین فرمودند بلی باز گفتند تکمر

از فیض آدم است و در بیان تکالیف قالوا بلی بود که شیطان تمام غالب است خود خود چون تکلم خوف

فی البعد نزد یکان را بیش بود حیرانی کز ایشان دانند سبحانی ما اعظم شانی

بران حاوی شده که مانند گان خواص خویش از انبیاء و اولیا مواخذه بر لغزشها و خطرات واقع سود دل
از چیست قرب و منزلت که نزد حضرت حق دارند اگر اعتقاد ارادت عامه حاصل شود و معاتب نشوند آورده اند که
که در آن زمان که ابلیس لعین را نمود گفت من سجده آدم نکنم من بهتر از وی ام بجهت آنرا از آتش آفریدی و مرا از
گل چنانکه آیه کریمه خبر میدهد از خلقتی من نار و خلقته من طین دلالت بر معنی میکند بحسب قیاس عقیم تمسک جست اول
کسیکه قیاس نمود و خطا کرد ابلیس لعین بود آنست که قیاس در مقابل نص باطل است زیرا که چون امر ارباب که خداوند تعالی
او را آفریده متوجه گشت بانکه امر وی بر وجوب دلالت دارد مع هذا انکه قیاسش فاسد بود زیرا که خاک را بر آتش
ترجیح دهد بفضل و شرف است اول انکه در وجود خاک سکون و وقار و حلم و ثبات و صبر است این صفات بود آدم
و فروتنی و تواضع وی گشت بمغفرت اختصاص یافت از آن مرتبت و سر من تواضع رفعه الله و من تکبر وضعه بحقیق پیوست
دوم انکه در وصف ثبات دارد شده که خاک ساکن باشد و معلوم نیست که آتش در وی بود دوم انکه آتش سبب
عذاب است بخلاف خاک چهارم انکه خاک منبعی است از آتش و آتش محتاج است بخاک تا مکان او گردد و هشتم انکه
سبب عمارت و جمع و انتظام اسباب است و آتش سبب خرابی و تفریق و جدا شدن اسباب و عمر آدم نهصد و سی سال
بود و ابنی محرار سال بود گویند آدم بازده روز رسیده بود در آنجا مرض موت بشت راه فنی خود دست مرد و بسبب از آنی
ان کعب رسول صلی الله علیه و آله و سلم فرموده که چون آدم منحصر شد حق تعالی گفت وی خویش بدست ملائکه بگیرید و می بفرمود
موافق فرمود آدم دید چوبست که بر آدم در آمد آدم با او گفت ترا بگذارد بسولان بر فرود گار من گرسیده مرا بخانه رسیدم
بالا سبب نرسیدم بین انجم رسیده الا از عمر نوح بن فاتحه ملائکه بخبر و کفن و غسل او شتافتند الفاء جبرئیل
علیه السلام بروی گذار کرده و روایتی آنست که بیست جبرئیل را گفت که گذار بر آدم جبرئیل گفت نوبت

وقت آوردن عصر بنده و حنفی تا خیر تعجیل صف و در باقی ائمه تعجیل مستحب اما وقت فضیلت

بعضی بر آن رفته که در اول وقت از جهت رضوان معلوم میشود و در آخر غفران پس

رضوان حق را اختیار داده عاصی شده طالب غفران بودن خوب نیست و جماعتی

در تعجیل بر قول حنفی صبر نموده و مطابق حدیث فوت رضوان بدست می آید انتهی

بنابر آنکه محرم سنه یک هزار هفتاد و شش بعد ادای فریضه جمعه رسیدند

که ادای نماز اول وقت بهتر یا تاخیر وقت کرده اند نگرفتند که معتبر اول است یا

دوم بار او آخر او خاتمه غیر معرب کرده اند تا بعد او حنفی وقت و پسلحاب

شود در باب نوقات صلوات از فصل اول عن عائشة قالت مارسول الله صلی

صلی الله علیه وسلم صلوة بوضبا الا خرمتن حین فصه الله تعالی رواه الترمذی از مرقوم

حضرت شیخ اگرچه واضح شده است انحضرت را که گذارده است نماز را در آخر وقت

اما زیاده از یکبار نبوده است از باب مذکوره در فصل ثانی عن ابن عباس

وقال قال رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم امنی جبرئیل عند البیت یعنی خانه کعبه

مرتین فصلی بی الظهر حین زال الشمس کانت قدر الشراک وصلی بی العصر حین صار

ظل کل شیئ مثله وصلی بی المغرب حین افطر الصائم وصلی بی العشاء حین غاب الشفق وصلی

بی الفجر حین حرم الطعام والشراب علی الصائم فلما کان الغد صلی بی الظهر حین کان ظله

وصلی بی العصر حین کان ظله مثلیه وصلی بی المغرب حین افطر الصائم وصلی بی العشاء الی

ثلث اللیل وصلی بی الفجر فاسفر ثم التفت الی فقال یا محمد هذا وقت الانبیاء من قبلک

الوقت باب ما جاء في الوقتين رواه ابو داود والترمذي

نمازرا بتاخير آرند چه ان آخر الصلوات عن الوقت تشقط عد الله

رد نوکده بقوله صلی الله علیه وسلم الجماعة سنة من سنن الهدى لا يخلف عنها الا منافق

في الجماعة فصليا من صلى الاول عن ابن عمر قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم صلوة الرجل

صلوة الفذ تسع عشرين درجة متفق عليه وعن ابي هريرة قال قال رسول الله عليه وآله وسلم والذي

نفسي بيده لقد هممت ان امر بحطب فيحطب ثم امر بالصلوة فيؤذن لها ثم امر رجلا فيؤم الناس ثم اخالف

الى رجال في رواية لا يشهدون الصلوة فاحرق عليهم بيوتهم والذي نفسي بيده لو يعلم احدهم

انه يجد عرقا سمينا او مرماتين حسنتين لشهد العشاء رواه البخاري وسلم نحوه من الفصل الثالث

عن ابي هريرة رض عن النبي صلى الله عليه وسلم قال لولا ما في البيوت من النساء والذرية لاقمت الصلوة الشاء

وامرت فتاي تحرقون ما في البيوت از فتوحات مكيه للشيخ محي الدين عربي رضي الله تعالى عنه در فصل جمعه

هل هي واجبة على من يسمع النداء ام لا واجبة فمن قائل انها سنة ومن قائل انها على فرض الكفاية

ومن قائل انها فرض عين على كل مكلف آزاد وجدا بي ذلك سبيلا

تمام شد بتاريخ بيست و هشتم ماه محرم سنه يك هزار بيصد و چار حضرت سرور كشكر فرمودند بايد كه

نماز جماعت آورند كه بهمه مذاهب نماز درست آيد الى شبه علما بر تشيع غايه در باب

امامت الجماعة سنة واجب الفوت لقوله عليه السلام الجماعة من سنن الهدى لا يخلف

عنها الا منافق وقيل واجبة وتسمى سنة بوجوبها سنة هدى وعند ابي حنيفة فرض كفاية

وعند بعض اصحاب الشافعي والطبري واحمد بن حنبل فرض عين كذا في التجاري

في فضل القراءة والتسمين على سبيل الاحتياط فيما روى عن محمد رح وكره عند بعضهم قراءة من المصحف

في باب القراءة وذكر في كتاب الصلوة من قرء خلف الامام بكسر همزة وصل ابدا وقف ابدا ووقف ما الاعراب

بتاريخ نهم ماه رمضان سنه يكهزار بفتاد و پنج حضرت پيرو دستگير رضي الله عنه فرمودند

آرزان فرمودند كه در شب سيزدهم اگر امام شود ما كراهت قوم امامت او را دوم همشه تارك

جماعت نكند سيوم اگر مردار بي حرمتي ببيند و خبر شود بدترين امت خواهد بود پنجم اذان كافي

حضور مسجد كند فرمودند كه رسول خدا صلى الله عليه وسلم فرمود كه بدترين سرقه است من سرقه در نماز است

انكه اركان را تمام نكند و چون بسي در نماز مي انديشد دو فرشته جيب او مي گيرند اگر باخلاص تمام كند

دعا ما در حق او كرده نماز گذشته برآسمان مي رود اگر بقبول نقصان و خلل اركان كثرت خلل كار را كند قبول

و لايق نخواهد شد چو خانه ذر بخوام بخنده مرا دوي زند

في فضل الاول از صفه صلوة عين يا

ابي هريره رضي الله عنه ان رجلا دخل المسجد ورسول الله صلى الله عليه وسلم قاعد في ناحية المسجد فصلى ثم جاء فسلم

عليه فقال له رسول الله صلى الله عليه وسلم وعليك السلام ارجع فصل فانك لم تصل فقال في الثالثة او في التي

بعدها علمني يا رسول الله صلى الله عليه وسلم فقال اذا قمت الى الصلوة فكبر ثم اقرء ما تيسر معك من القرآن ثم اركع حتى

تطمئن راكعا ثم ارفع حتى تستوي قائما ثم افعل ذلك في صلوتك كلها متفق عليه

بتاريخ نوزدهم ماه شعبان سنه

يك هزار بفتاد و چهار پيوسته كه همراه تارك نماز نخورند فرمودند كه براي اهانت

و اثر خمار او اگر نخورند بهتر است حضرت پيرو دستگير قدس الله سره فاتحه قبل سوره فاتحه قبل شورة

بسم الله نخوانند روزي حضرت پيرو دستگير مي فرمودند كه در آن ما بسم الله قبل سوره فاتحه

بعد از آنكه سوره امردي بالست رسول ما عليه السلام فرموده كل امر ذي بال لم يبدأ بسم الله

حضرت سید دستگیر الله اکبر بزبان آورده داخل مسجد گشت بمجرد استماع این کلمه بر تمام بدن جنبشی
لرزه می افتاد و چون پس کم گشت چون مکرر این برهان قوی دید از اراده افعال شنیعه نادم
و پشیمان گردید مخلص بر ماشد حضرت سید دستگیر از بسیار تالف می آورند در قصبه آره بخانه حاجی محمد امام
الدین که از مریدان آنحضرت بودند نزول اتفاق در آن شب آتش خانه حاجی افتاده بمثابه در چهار اطاق
آتش بلند شده حضرت سید دستگیر بر حسب خبری خوانده اند از خشت بحر داد اطاق مشتعله
رفع گشت و القاء آتش بالکلیه شد ملا محمد امین و غیره کثیره حاضر آنوقت شعله بخشم خود ها
دیده معاینه نمودند و شیخ فتح محمد مدلور برای قصد نوکری سید دار خان آله آباد رخصت
طلب نمود بزبان مبارک آوردند که راه همان است وی بمکرر عرض نمود بزبان مبارک
همین جاری گردیده چون او نفهمید یکی از برادرانش مزرد و فانوس نام گفت با
که مرضی حضرت نوکری شاه عالم است آنجا و پیش سید دار خان در آله آباد نوکری
رجوع نموده مستفید شد از اخبار بر خورد شده نوکر شاه عالم گردید و بسر فساب سید مرتب آنجا در بلده
بود بتقریب زیارت حضرت رفته بود میر سید علاء الدین ساکن آن بلده باو بزرگ پیش آمد و
حضرت شیخ محمد حمید الدین سره ملاحی گشتند ازین مرتب نقل مینمودند که نام حضرت سید دستگیر قدس سره
را میگرفتند که در این بلده تشریف آورده بودند روزی مرا طلب نمودند در آن ایام طبیعت من
چنین بوده چون اندک گرمی بهم میرسید دوران سر میشد که هوش در جا نمی ماند لهذا بحضور
نمیگشتم بالفعل امر بخدمت سیدم جلگم شد تنها بر خاک نموده اند ارسال داشتند عرض نمودم که طاقت ندارم
فرمودند شما اندک بدفعت خواهد شد حسب الامر جلیل القدر کردم بالکلیه دوران سر همانطور
رفت آن روز ابی بوقتی که زیاده از سی سال گردیده است نشنود و بحضرت مباشر نمودم

قطب الاقطاب حین از حال خلوه و چله بعد وصال اقدام نمیفرموده

شب نماز مغرب بعده اخوه حضرت سید سربندگی را احیانا استغراق شد بعده و هر حاجی جلال جان اگر شنید
حضرت سید را بیک گفت و بگرا و اگر زدند سلام گفتند بعده حاجی عرض کردند که چها رکعت شد
فرمودند نماز در دست نشد نیم ماه و مجموعه شد بگزار قضا و دوش در رکعت تلف و اقدم
حضرت سید سربندگی مشغول شمعلی جان شدند که بعد از یاد برگوع کردند و در رکعت چهارم متوجه
حالت شدند حاجی جلال یاد آرد بلند الله اکبر گفتند از آن حالت باز آمده اعاده فرمودند
الله اکبر اگر نماز نوافل شش رکعت می گردید که در هنگام حالت طاری میشد و بمجموعه می فرمودند
پسنگاه حضرت شیخ محمد ارشد را حالت میشد انقدر بیگانگی و بی خبری پیدا میشد که دوی از آن
بر خواست و بیک او جود شدند ما چه جای که از قطب الاقطاب می طلب ارشد و رشد از آن
مضمون این شعر من نوشدم نو من شدی من تن شدم تو جان شدی تا کس نگوید
از این تو دیگری من دیگرم تا بنا رت یابند ملاقی بمنبع سال موضع انموده که عشر بمده و یک ساله دانشه
در شادی سید محمد ی پسر حضرت سید محمد ما و حضرت سید سربندگی سفر نموده بودند بحضور حضرت سید سربندگی گفته بغرض
کمال نزد قطب الاقطاب آمده بود گفت که از شما چند خواهد پرسید که شما این جهان چه فهمیده اید چه خواهد گفت
قطب الاقطاب گربه بسیار بودند بعد از آن در بودند دست ارشد را خورد گرفت پیش برد روبکار خود
که همین را آورده ام سبحان الله ملاحظه باید نمود که پیر پرشد و می در حق وی چنین فرموده باشد از این
کمال چه خواهد بود حضرت سید سربندگی استماع نموده سر بسر نموده استماع نموده سکوت نمودند از این
معلوم میشود که درست گفتند اگر چنین نمی بود حضرت سید سربندگی سر بسر کمالات بسیار نمودند
که نمودند که نفرموده اند اما چون بکشف بود چیزی نگفتند و سکوت نمودند چنانکه فضل کرم قطب الاقطاب

در حق حضرت پیر و شیخ ما همان بود و بعین حضرت پیر و شیخ ما را بسم حق را با القاب قطب الاقطاب
اگر نامد لیک نوعی تجاوز و تفاوت راه نیافته و در ذکر قطب الاقطاب مشعوف و مشغوف بوده
این را از عباد اب دیگر بهتر نمیدانسته اگر کلام با مرقوم قطب الاقطاب کسی خلاف فاحشه ظاهر
میساخت حضرت پیر و شیخ ما متوجه نمی گشتند انچه قطب الاقطاب مرقوم فرموده بودند بدان عمل
مینمودند و همان را حق میدانستند روزی حضرت پیر و شیخ ما خطبه میخواندند و ذکر قطب الاقطاب
آمد و خطبه را موقوف نموده در ذکر قطب الاقطاب زبان کشودند و فرمودند که در این خطبه
چنین مقرر بود که تا تمام نشود سخن در میان نباید گفت اما چون ذکر قطب الاقطاب در میان آمد این را از آن
خطبه بهتر دانسته در ذکر شیخ خود مشغول گشتم و حضرت پیر و شیخ ما را خلاف تمام بود اگر کسی سخن
میگفت هیچ بخاطر نمیرسید و در دل هم نمی آوردند محمد و اصل فقیری بود و بسکالی مرید حضرت پیر و شیخ ما
او سخن ما مناسبت و شدید نحضرت پیر و شیخ ما بسیار میگفت اصلا خاطر را راه نمیداد روزی زاد
السالکین بصحبت قطب الاقطاب را بوی بخاطر میرسیدند آن کتاب را از دست خود نوعی بسوی او انداخت
از آن روز حضرت پیر و شیخ ما بر آن بسیار ناخوشی فرموده و سخن نمیفرمودند و فرمودند که مارا بسخنی گفته
بود و میگفت خبر ندارد خاطر نمی آورد م اما کتاب پیر مارا چنین نمود ناب آن ندارم ملتفت نشوم

اگر مریدی که هیچ وقت نماز نمیگذارد و اندک دروی میخوانند اما محبت شیخ در دل
وی بسیار باشد و اعتقاد و خدمت پیر بکمال داشته بود و مرید دیگر باشد او را طاعت بسیار باشد نسبت و مرید
او را زیاده بی اندازه و هیچ کرده اما در محبت شیخ قصوری نباشد میان این هر دو بهتر کدام باشد فرمود
که محبت ما معتقد شیخ است و بعد ازین بلحظ بسیار گویند اگر محبت و معتقد شیخ باشد وقت او بر
او فات اگر معتقد شیخ اعتقاد شیخ در دل او هیچ در دو اعتقاد را اثر تمام است

روز جمعه گرد او مردم از طرف زنخشید و ثنا عذر نهادند که شاید خاطرش از استماع آن چیزها
منقبض شد گفت با کی بسبب آمدن جماعت دیگر بود آخر بعرض رسانید فرموده بودند که پیر خود را
الصاف و خواجهٔ دل بندد الکریم اذا وعده وفا یفعل آن نکنند بعد خود وفا بایند گفت خوش باشند
باید جمع کثیر همراه او روان شدند این عابد متفکر راه برفت که ایا این جماعه مرا چه خواهند گفت
که من مرید خار چنبد شاه ام چون نزدیک نهالیجه خار رسید با گاه نظرش افتاد دیده بیفتاد
که در نهالیجه خار سبطی عرب نشسته اند و سبطی عجب نشسته اند و بروی پیرے
نور از نمی رس دراز سفید نشسته گفت الحمد الله از خلق رسوا نشدم چون نزدیک
رسید بانگ جماعت گفت که انکه پیر من نشسته است سر در قدم وی آرید جماعت
همه یکسر در قدم او آوردند و تعظیم ربانی بخش بمناسب تصوف گذشت اخوان الصفا مرد بود که
من بدر ایشان خواهد دید کسے را که داعیهٔ ارادت من باشد لعبد الصمد که مرید جلیله من است ارادت
آرید هر یک قبول کردند بدرود کرد چون جماعت روانه شدند صورت مشغول شیخ نیجورست از
نظر غایب شود عبد الصمد دامن همیم گرفت و از احوال خود عرض نمود پیر دے گفت که این صورت
صدق تو ام خدا رسانید کانو با انجام رسانید هم محور تو از ان بیفکر باش و کاری مسکره باما
گرد و مشغول نماز باش و مرید را باید که مجموعه افعال پیر خود را محبوب خود دارد و هیچ فعل او را نه وده
و مشوص نداند بموجب کل ما یفعله ان محبوب افعال یوسف چب بر محبوب نیاید و اگر ناگاه
امرے غیر محبوب بیاید بمقتضی احوال از اله آن کند خود اندیشه که در ین حکمت خواند بود که از احاطه
علم من بیرون است و در واقع مرا ما ین چه کار باشد در مجاری قبض نشود و اکابر را بسیار
همین بیعے گفته اند اصل بحبت پیر از خلیفه و فرزند پیر تعقد باید بود که ان همه اثر حب پیر است

گذاری الکشاف و فی شرح المواقف و فی جواب طعن الکفار بان بدان لسانهم لحن قبل الفاء الالف فی التثنیه و الاسماء الستة الاحوال کلها نقلت بفضائل لسن العرب نحو قوله ان اباها و ابا اباها قد بلغا فی المجد غایتاها و علی هذه اللغة قراءة اهل المدینة و العراقیین هذه المواضع و فی شرح المقاصد منعقد جواب هذا الطعن ان حروف کلمین فی العلم الاعراب التی

در لطیفه ششم حضرت قدوه الکبری مذکور میفرمودند منقوله شیخ عین مقوله چنین دانند اگر نحوی در مقوله شیخ تسلقی افتد بفضور فهم خود حمل کند لهذا از خطاء ادراک بیان سخن بکمال صواب خواهد رسید نقریبا مذکور میفرمودند که حضرت مخدومی مغفور میفرمودند که حضرت شیخ نظام الحق و الدین طاب ثراه و علاء از پیر خود حضرت شیخ فرید الحق و الدین اعنی بودند نحو حسب الحکم فرموده پیرو در وظائف اورده مدار و مسئلت نگیرند زنهار که لغط ظاهر غلط می نمود هر چند علماء نحوی مبالغه بسیار کردند تغیر اعراب نمودند اثبات ان نمی توانند چنین شنیده یکی که منعلمی گذشت که اعراب این لغط غلط است فرمود اگر من این را غلط بندارم پس پیر خود را بنسبت غلط کرده باشم مدامی چنین لیدار تحقیق و تطبیق مسئله نحوی هر یک معلوم نمودند همان ابتدا صواب بود که حضرت شیخ بخوانند کسیکه طالب سالک راه خدا باشد دهم از خطا ش زنهار بتر از خطا باشد انتهی و همان صادق گفته پیران صادق کلامی گفته اند که در خطا و خلاف شرع بسیار خورده قرین گردیدند

لطیفه هشتم حضرت قدوه الکبری مذکور میفرمودند که روی از راه دور نزدیک است لطیفه آمد ایاد آورده و طالب اشتهار کرده که طریق سلوک و سبیل مقصود در راه نشسته و فرمایند حضرت سید لطیفه فرمودند اگر طالب صادق باشد مگو لا الله الا الله خواهد رسید و سوال اینکه چون طالب صادق بود بگوید یا نشان استدلال کرد پس فرمودند انکه بعد از مرگ و سوال مطلق حضرت ذات بنا بر اصل ارسله و سلم

من بگی رکنیه عزیزان درگاه و گنج جاروبان بارگاه و علم لیکن آنچنان اعتقاد و تحقیق انقیاد نوکرام مر
الله طیب حضرت بنده اگر می مفهوم نمودند که مرید را باید که مراد وی خود شیخ بود و مقصود کلی وی
خود شیخ بود چون تعالی شیخی بصورت شیخ است در راحه بهدی من یشاء هفت چون تعالی شیخ

در بیاز خرسند بیش است تی دفع ترشی تشنگان آب کند تی دفع از خصمان آب
کند حتی که کند غزی سبکساری لیکن ز پس برده هشیاری کند

صد و هفتم نمایت ملک قطب الدین ایدگر را بر سر جوانش انتقاد و حب

ولازم باید ای فرزند شنیده و قتی که خواجه معین الدین سنجری را فرمودند که ای اله الله معین الدین
رسول الله بگوان مرید چون اعتقاد بسیار در شیخ خود چنان گفت معین الدین رسول الله حضرت
محمد رسول الله است از برای انتقاد تو گفتم ای عزیز باید که انتقاد

جمیع اولیاء او لیاء بدین است هر که را فتح شد از صدق خود و هر که هلاک شد از کذب علیه السلام
الصدق منجی و الکذب مهلک که داند بدرستیکه که صدق بر دو نوع است یکی آنکه با خدا باشد دوم آنکه با شیخ صدق
با شیخ آن بود که روشن تر شیخ را خدا داند و کلامش را کلام الله داند و فرموده او کنجینه گوهر داند
و بین اسلام است و بداند و چنانکه حضرت شیخ شرف الدین فرماید هر چه او گفت یا نطق آن

هست چیزی او کرد و کرده چون دان و بیخ وی را از دو بیرون داند و در گفت او چو گردد و چنانکه شاه
مظفر بلخی در حق شرف الدین شرف الحق فرخ شده گفته است اگر فرد احد تعالی و بدار نماید بصورت
شرف الدین منم و گر بنظر بلغم و گر مظفر الدین او بساط فرمودند اگر فرد احد تعالی و بدار نماید
بصورت حضرت شیخ فرید بروی نظر بلغم و گر نه روی بگردانم و دگر حضرت شیخ فرید فرموده اند اگر فرد
احد تعالی روی نماید بصورت خواجه قطب الدین بروی نظر کنم و گر نه چشمان خود بر هم دارم

صبح الاعشى

از حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و آله وسلم هست نماید بعلاج او نمی توان پرداخت و مطلب مرید ازین پرسی همین هست که او با پیر او شفاعت مرید کند کار نماید پس اگر چنین فرماید که باعث کفر و خلود نار گردد پس فقرا آن مرید را چگونه خواهند گفت که فرموده پیر نماید و اینکه مرقوم هست که اجماع فقرا است که مرید خلاف دین حسب فرموده پیر نماید ازان مراد پیر کامل داند که بعلاج توان پرداخت چنانچه طبیب کامل که بر نبض زهر دهد پس علاج رفع ان خواهد بود چنانچه عبارت فوائد رکنی مشعر بآنست که سوای پیر کامل هلاکت است و عبارت انیس العاشقین تصنیف حضرت مخدوم شاه حسام الحق ماکپوری قدس سره مصرح است که پیر کامل باید والا ضلالت است

مشایخ گفته اند نادر و بستی صاحب ولایت برسراد مقراض براند

و قبول نکند او را مرید نگویند کما قال حسن البصری رضی الله عنه المرید لا یکون مریداً ما لم یاخذ الشیخ صاحب ولایت بالمقراض من استعار رأسه و اگر از شخصی صاحب ولایت که خلاف او متفق حدیث مجاز نباشد و عالم بالحکام مقراض نبود او را حرام است که مقراض بر سر کسی راند که فضل و افضل کرده انتهی اما موافق لطایف اشرفی و رفیق العارفین مطبوعه حضرت شیخ حسام الحق ماکپوری قدس سره معلوم میشود که پیر ناقص که سلسله وی تا حضرت علیه السلام منتهی می گردد بشفاعت مریدان میتوان پرداخت و پیری و مریدی صحیح می شود و در لطیفه دوازدهم اما صحیح است

کرارادت آوردن و بیعت کردن به مشایخ از زمان رسول صلی الله علیه و آله وسلم الی یومنا منقول و متفق آمده است و اولی آنست که اراده صوری هم بکسی آرد که رسیده درگاه الهی و برگزیده بارگاه تا منتهای او سلسله او بحلقه نبوت رسیده باشد اگر تخلل در سلسله و اجازت او باشد دست نزند و انانکه سلسله اجازت ایشان چنان باشد ایشان هم ارادت آوردن و از دست ایشان شربت نوشیدن جایز است اگرچه بسر حد کمال رسیده باشند حضرت قدوه السالکین میفرمودند که فایده سلسله صحیح آنست اگر معاذ الله در میانه واسطه ها در جور افتاد

چرا در نشنید خواجه با مریدان روان شد پیر را دید از خیال برگشته و دگرگون شده خواجه زاری و مناجات کرد
در خواب دید خواجه عالم را صلی الله علیه و آله و سلم فرمان شد ای فرزند پیر تو بنشنید ما بعث خواجه پیر را از بخارا آورد
در حوضی غسل میداد و اندام می مالید و عرض میداشتند که بندگی حضرت مخدوم فرموده بود در شیخ زاد انموذ بود
یاد می آمد بحدیکه کلمه بهم فرامش شده بود و قفل گشاد نوحید روزی بشد و دکانها را دگرگون روان شد در سایچه بنشست که
که شیخ میرود عقب دوید و گفت ای پیر دل من کجا میروی و ایمان آورد و مسلمان شد شیخ دعا کرد و گفت خدا و ند جهان
این برآرد و بستان فی الحال بر دشیخ روان شد زهی حضرت بی نیازی که برای هدایت تر سایچه انجمن شیخ را
گمراه کرد و امید و باز خرد انتهی

شیخ صنعان پیر عهد خویش بود — در کمالش هر که گوئی کم نبود
شیخ بود اندر حرم پنجاه سال — با مریدان چار صد صاحب کمال
هر مریدی کان او بودی عجب — می نیاسود از ریاضت روز و شب
هم علل هم علم با هم یار داشت — هم عیان هم کشف هم اسرار داشت
قرب پنجه حج بجا آورده بود — عمره عمری بود تا کرده بود
خود صلوة و صوم و حج و دانش او — هیچ سنت را فرو نگذاشت او
شیخ او در کعبه یاری جست بود — در ازاوت دست از کل شست بود
بود بس بیننده و بس راه بر — رو نبودی شیخ را آگاه تر
شیخ چون از کعبه سوی هند رفت — او نبود آن جا که حاضر نگفت
چون مریدان شیخ باز آمد بجای — بود از شیخش تهی خلوت سرای
باز پرسید از مریدان حال شیخ — باز گفتندش همه احوال شیخ
کز قضا او را بشاخ آمد بسر — در فتاد و راجه کار آمد بسر
سوی ترسایی بگلبوئیس رفت — راه بر ایمان نیابد و پیش رفت
عشق میبازد کنون با زلف و خال — در فتد کشتش محرقه حالش محال
دست کلی باز داند از طاعت او — خوک بانی می کند این ساعت او
این زمان با خواجه بسیار درد — در میان زنار دارد جا کرد
شیخ مادر دین با کرده بتافت — از کهن گبرش نمی تواند شناخت
چون مریدان این قصه بشنیدند از شگفت — روی چون زر کرد و زاری در گرفت
با مریدان گفت ای تردامنان — در وفاداری مردان نی زنان
یار کار افتاده باید صد هزار — یار ناید جز بهنگام بکار
گر شما بودید یار شیخ خویش — یاری او را چه نکردید پیش

شرم تان باد آخر این یاری بود | حق شناسی و وفاداری بود | چون تعهد این شیخ نبرد از دست | جمله تان نزدیک می‌شد پست

از برش عدالی نبایست شد | جمله تان ترسا همی بایست شد | این نه یاری و موافق بودنست | کاینچه کردید از منافق بودنست

هر که یار خویش را یاور شود | یار باید بود اگر کافر شود | روز ناکامی توان دانست یار | خود نبود در کام رانی غمگسار

شیخ چون افتاد در کام نهنگ | جمله زد بگریختید از نام و ننگ | عشق اینست و برید اینست و بس | هر که زین ره بازگشت او را مگس

چون بشنیدند این سخن از بحر خویش | برنیامد در دو تن سر بر پیش | مرد کفت اکنون این خجلت چه بود | کار چون افتاد بر جستن چه سود

لازم درگاه حق باشیم ما | در تقلم خاک می‌باشیم ما | پیرهن پوشیم از کاغذ همه | در ریبم آخر شیخ خود را چه

جمله سوی روم رفتند از عرب | معتکف گشتند پنهان روز و شب | بر در حق هر یکی را صد هزار | کاه داری که تضاعف در دهد

همچنان تا چل شبانه روز می‌تمام | سر بر آرد هیچ از یک مقام | جمله را چل تب خور بود در خواب | همچو شب چل روز لی‌لان روز آب

از تفرج کردن آن قوم پاک | در فتاد آوازه‌ی در شهر و خاک | سبز پوشان در فراز و در فرود | جمله پوشیدند از ما کاه بود

آخر الامر آنکه بود او در پس صف | آمدش تیری دعای بر هدف | بعد چل شب آن مرید پاکباز | بود اندر خلوت از خود در فراز

صبحدم بادی در آمد مشکبار | شد جهان کشف بروی آشکار | مصطفی را دید می‌آمد چو ماه | در بر افکنده دو کیسو سیاه

سایه‌ی حق آفتاب روی او | صد جهان جان و فلک یک موی او | می‌خرامید و تبسم می‌نمود | هر که می‌دیدش در و گم می‌نبود

آن مرید او را چو دید از جای جست | گای بی‌الله دستم گیر دست | رهنمای خلق از بحر خدای | شیخ ما گمراه شد او را بیاب

مصطفی گفتا بهیچ این بس مباش | رو که شیخت را برون کردم ز هش | همت عالیت کار خویش کرد | دم نزد تا شیخ را در پیش کرد

پس اگر چنین پیر ناقص بمرید گوید که کفر بگوید و اعتقاد بران دارد و جان را بران اعتقاد سزا کرد که باعث خلود نار گردد

اگر نگوید مرید پیر نباشد اگر بگوید خلود نار نصیب او کرده در فضای مرتبه احقر قاصر چنین می‌آید کرامت بحری کنه که خود

عصیان نبود نماید که پیرا و شفاعت خواهد نمود تا شفیع المذنبین خواهد گشت و اگر کلمه کفر گوید که باعث خلود نار است

عرفا می فرمایند که در جواب بگوید که من معنی اصطلاحی نمی فهمم پس مرید چیزی نیست مثلا اگر بلفظ عربی گوید و معنی آن ندانند پس مرید چیزی نیست و اصلاح در میان فقرا است

در لطیفه چهارده حضرت قدوة الکبری می فرمودند که حضرت شیخ نجم الدین کبری مریدخود را نزد شیخ مصلح مجددی فرستادند تا معلوم کند که حالت کدام است چون رفت فرمودند که چه دیدی گفت مریدان شده نزد حضرت شیخ نجم الدین کبری آمده عرض نمود حضرت بسیار خوش شده فرمودند که معلوم گشته که بر ملت حضرت موسی علیه السلام است چه جهود ام قوم حضرت موسی اند عرض حضرت شیخ رفیع الدین حضرت قدوة الکبری که بر ملت کدام است از نزد حضرت شیخ نجم الدین بصفاهان فرستادند چون نکر قلی بخدمت حضرت قدوة الکبری رسید فرمودند افتاح است تو در چکار است نکر قلی بخدمت حضرت قدوة الکبری گفته حضرت شیخ نجم الدین را عرض نمود حضرت قدوة الکبری خوش شده فرمودند الحمد لله حق تعالی مرا بقدم صدق کرامت کند و کارش بملک مسیح انجامید چنانچه از حضرت قدوة الکبری احیاء اموات و اماته احیا بوقوع می آمده است

پس در حق هر ناقص که مرید افرماید بگاه که باعث خلود نار نباشد فقرا فرمایند که عمل کند و همین گوید که من نمی فهمم اصلاح حضرت او اگر مرید عامی و مجذوب شود که خواص خود را در محبت سر باخته پس مجبور است که بر مجنون و عشاق قلم تکلیف برقه پس مجبور است بر سر او بعلاقه جنون برای او مدد خواهد و نماید جنون بر کامل بر مدد ناقص اجازت داده ذمه مریدان بر ذمه خود گرفت پس این شفاعت خواهد نمود نا بتراه قبله کرده دیده چون مسافر بعد بحری بطرف غیر قبله نماز کند با وجود یکه توجه بطرف قبله شرط است و بعد نماز خطا معلوم کند و اعاده نماز نکند و بران

آب آمدن تیمم برخواست چه وجه دارد که زوال طهارت بحدث است وحضور آب بحدث نیست حضرت میان شیخ محمد ارشد فرمودند

طهارت تیمم حاصل بخلاف بین اصل که قوی است بداند اثر موثر ضعیف باطل شد فرمودند طهارت حاصله از ضعیف

از قوی بحدث زائل میشود و باز کتابهای حدیث طلبیده ارشکوة فرمودند که میان معلوم میشود که آن تیمم خوب است

و وضو خوب نیست از ظاهر عبارت این حدیث در فصل ثانی از تیمم است مستفاد میشود عن ابی ذر قال قال رسول

صلی الله علیه وآله وسلم ان الصعید الطیب وضوء المسلم وان لم یجد الماء عشر سنین فاذا وجد الماء فلیمسه بشره فان ذلک

رواه احمد بعده فرمودند دو کس مسافرند آب نیافتند تیمم نماز اداکردند چون آب یافتند یکی وضو کرده باز اداکرد و

دیگری سابق اکتفا نمود بخدمت آن سرور رسیده مقصود حال نماز خود را بیان نمودند آن سرور یکی را فرمودند نماز تو در

دست او اشده و دیگری را ثواب تکرار حاصل شد در فصل ثانی در باب تیمم است حدیث عن ابی سعید الخدری قال

خرج رجلان فی سفر فحضرت الصلوة ولیس معهما ماء فتیمما صعیدا طیبا فصلیا ووجدا الماء فی الوقت فاعاد احدهما

الصلوة بوضوء ولم یعد الاخر ثم اتیا رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم فذکرا ذلک فقال للذی لم یعد اصبت السنة واجزاتک صلوتک

وقال للذی توضأ واعاد لک الاجر مرتین رواه ابوداؤد وباز فرمودند اگر وضو باشد در وقت نماز تجدید وضو کرده نماز کند

نماز خوبتر است

حضرت شیخ محمد ارشد سوال فرمودند که عجب است که با رمدن العاقل باتنوین میخوانند فقیر گفت که در گفتن مرفوع آنرا تنوین را

اصلا متعرض نشدند اگر می بود البته نشان میدادند معلوم شد که نیت آخر حضرت مخدوم فرمودند منقول است

خود در عبارت شرح لباب و شرح مفصل باید و باید شاید تنوین باشد و ظاهر برای این می آرند که صورت مرفوع نشود

تا توهم مرفوعیت العاقل که تابع اوست باعتبار لفظ ظاهر نشود در تاریخ سیزدهم ماه جمادی الاولی سنه یکهزار

بعد از عصر در میان وظیفه حکم شد که میان محمد ارشد را طلب نمایند بعد فراغ وظیفه توجه نموده منافع بیغایت از زبان در بار

عنایت فرموده از انجمله آنچه یاد مانده در حیز قلم آورده عنایت کرده مذکر چیزی که بآن صوت و حروف علم شنیده
گفته شده که نه فرموده مذکر پس آنکس که زید قائم شنیده اگر منکر شود و سوگند خورد که من از زید نشنیده و بدست
درست نشنیده گفته شده که در تعارف مجاز غالب گشته که چون لفظ دال را احتمال شنیده مدلولش را مجازاً گویند قوله
که فایم شویم که تخصیص آنست که چنانچه محسوسات را مراتب در لطافت و کثافت است حواس را نیز معنی زید قائم
در لطافت تمام است که احتمال چندین عبارات دارد چون به تقیید و غیر عبارت مخصوص اند پس کثیف شنیدن را
احتمال ندارد پس مرتبه سماع که در عین کثافت است حرف و صوت را درک کند مرتبه دیگر که بالاتر است معنی مخصوص را
خاص ادراک کند مرتبه بالاتر از معنی لطیف عاری از قید لفظ خاص را علی هذا القیاس فقس حواس الباقیه و اگر گوئی که
حواس در مرتبه لطافت ادراک معنی لطیف کنند تعطیل عقل لازم آید جواب آنکه حواس هر چند که مدرک لطیف است
اما جزئیات را درک کنند و عقل مدرک کلیات بعد ازان مذکور شد فرمودند ان الله تعالی بحب السامن ارکه
در مخلوق مرتبه عبودیت و ربوبیت است و بسیار که جانب ضعیف است مناسب عبودیت است پس الله تعالی مناسب عبودیت
دوست دارد و عبد مرتبه خود را لهذا میلان بنده بطرف چپ می شود و توجه او بهمین جانب میکرده عرض کرده شد
چنانچه دل آنکس هم بطرف چپ عنایت کرده اند که دل هر طرف باشد لیکن بشکل صنوبری خود بطرف چپ نهاده اند
که حضرت بهمین و بسیار فهمیده نمی شود که نسبت بکیست اگر نسبت خود است چگونه شود که بهمین و بسیار غیر
بلکه داخل او و این نسبت را خود غیریت در کار است و اگر نسبت دیگران است این هم چگونه درست شود و گاهی بهمین گاهی
و گاهی بسیار کسی عنایت شده که بهمین را نسبت وحدت و چنین است که انسان را واحد گویند و این معنی
مردمان میفهمند که باعتبار مجموعه واحد و به اعتبار اجزای کثیره ای همین طور است و لیکن معنی اش این نیست بلکه این است
که انسان را در هر اعضا تمام و کمال است و در جمیع هم بی کم و کاست لهذا اگر دست کار می کند می گویند که زید کرد

واگر چشم می‌بیند میگویند که زید دیده و حال آنکه دارنده و بیننده بجز چشم و دست دیگر نیست پس عین بسیار
بنسبت وجه می‌گویند که انسان تمام و کمال و روبدست دارنده اعضاء هم علی هذا القیاس و اگر نه بعین بسیار
خوش گفت شیخ حمید الدین که در شرح مقامات نقل کرده می‌گوید زید نه عین زید است نه غیر زید چون مردمان
نمی‌فهمند تحمیل میکنند حقیقت این است که اگر گوید کسی که زید عین زید است چگونه گوید که زید خود را عین نیست و دست
باو نیست اگر گوید که غیر است چگونه راست آید و نفی کردن زید چیزی را بر او روا می‌گوید که زید روا نیست و میگوید
که دست زید چنین کرد پس وقتیکه زید از دست کار می‌کند یا از چشم می‌بیند تمام زید در دست و چشم می‌آید و خود
در سایر اعضاء هم کامل است چنانچه در حدیث است که ان الله ینزل الی السماء الدنیا یعنی خدا از آسمان دنیا
فرود آید جواب همه جاست و خود معلوم است اینما گفتم چه معنی دارد که نزول میکند معنی این است اعتبار خلفه العلمی که دلالت می‌کند
نزول میکند باوجودی که همه جاست برای همین خدای بزرگ می‌گوید که دلالت می‌کند بتکلیف باوجود یکه نزد اکثر
و انچه می‌گویند که صفات نه عین ذات است نه غیر ذات مثلاً سمع اگر بگوییم عین ذات است باید سمیع باعتبار همین قدر
بصیر هم باشد و حال انکه همچنان نیست و اگر بگوییم غیر است این هم نیست که سوای ذات چیزی دیگر نیست همان است که قدر
سمع کرفته بعد ازان عنایت شد که یکمرتبه فقیر در شنوده بود در خاطر گذشت که انچه در حدیث است القران ظهر و بطن
و للقران سبعة البطن موافق عقل هم درست می‌شود صدق رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم می‌باید که قران هفت بطن باشد
حقیقت این است که کلام تا که در مرتبه عرش بوده مرتبه وحدت داشت بعد نبوده و بسوی او امر و نواهی فرستاده شده
چون از کرسی فرود آمد تقسیم پیدا کرد چنانچه در حدیث است که خدای تعالی دو قدم را خود از کرسی اورا کرده یعنی
ازهمانجا بظهور آمده بعد از فرود آمدن از کرسی هفت افلاک که در عالم بطن است گذشته در مراتب عناصر که ظاهر است
ادراک چون خفاست محسوس نمیشود و بنابران داخل باطن گشته چون عناصر جاراند ظهر قران هم جاری گشته

ظاهر و کاف و شتغال بطاهر و انت بسیار چیزها معلوم نمی‌شود و بیداری نیز در جواب از تعریف ذکر شده

اگر خبر معلوم میکرد در بیداری هم در جواب میگفت

در تاریخ هشتم ماه مذکور خبر رسید که از پیشاور و دوه دور

حضرت برد دستگیر حضرت جمال الحق مصطفی قدس سره بود با همه فرزندان و غیره عزیزان طعام ترک فاتحه تناول میکردند ذکر آن

که در مجلس کسیکه بدست خویش نیاورد اما باید که رعایت یمین چون کند اگر رعایت یمین اهل مجلس هم کند خوب است

دو کس مقصد می این کار شوند تا رعایت یمین بجا آید حضرت مخدومی عرفان دستگاهی شیخ محمد ارشد گفتند و هر دو رعایت یمین

و دراک سلطان بدین بست چرا بطرف پیشتر فرمودند در بن نکته است گویند چون آن بسا کت شدند خود فرمود

نامتوجه یمین باشید

در تاریخ دوم شهر شعبان سنه یکهزار و هفتاد و پنج از حضرت شیخ محمد ارشد در کفایت یمین

و طعام عسر مساکین و غیره فرموده اند که حسنی مارحتی سبب آن بدین جهت که سبب کفاره و فرحات بعضد

استحقاق عقاب شود بعفو و فک رقبه از آن خلاص باید و در آن ترک تعظیم الطعی باشد پس در اطعام که اطاعت عمل عسر

استطعتک فلم تطعمنی امان بعظیم باشد و همچنین در صیام که الصوم لی و انا اجزی به و اختیار عدد عسر تا آنکه نهایت

عدد جمعی باشد و سه تا آنکه در سه مرتبه وجود خود از عالم اجسام و برزخ و ارواح عاصی شده

بتاریخ دوازدهم ماه مذکور

سنه مزبوره حضرت مخدومی عرفان دستگاهی شیخ محمد ارشد وجه جواز حج وارث از مورث با عدم جواز قضا صیام و صلوه

پرسیدند حضرت برد دستگیر فرمودند که در اول بردارث حرج نباشد از آنکه باسانی می تواند که تمام عمر یکی از خود ادا کرده

دیگری از مورث قضا نماید بخلاف صوم و صلوه که از نفعه و دکنز آن بالزام ادا و قضا در حرج افتد پس مجتهدان در قضا حج

حکم بجواز نکردند و فرمودند که صدر را استدعا ضیافت کرد بشروط قبول کرده شد که در مجلس بحضور فقیر سرود نخواند

و فارسی نگوید و چند ساعت نشسته بخانه آمده نماز ادا نماید باز فرمودند مومن را باید که بخوف ابتلا به بلا تضرع نماید

بتاریخ سیزدهم ماه مذکور

بذرحم رحیم مطلق در امن باند اما باید که صابر باشد

در تاریخ چهاردهم سنه یکهزار و هفتاد و پنج محمد

حضرت شیخ محمد ارشد گفتند که حدث در اثنای وضو مانع اعتبار غسل اعضا نشود یا نه فرمودند که ناقض وضوست
مانع اعتبار اما قول آنست که از سر گیرد باز محمدی گفتند که فتوی را قال بکوه خوردن و گرفتن حرام است فرمودند
املاک فتوی غیر است حرام باشد نه گرفتن بحمل که بصاحب حق رساند بتقریبی فرمودند صوم وصال را بعضی
نهی کرده و خود داشته
فی فصل الاول از باب الصوم عن ابی هریره رضی الله عنه نهی رسول الله صلی الله علیه
عن الوصال فی الصوم فقال رجل انک تواصل یا رسول الله قال وایکم مثلی انی ابیت یطعمنی ربی ویسقینی ربی فلما
شیخ اکبر می فرماید من روزه وصل کردم مرا خدای تعالی طعامی خوراند که وقت صبح از بوی آن طعام معطر محابس شدم بکی از اصحاب
پرسید چون صاحب حال بود گفت با او گفتم و او گفتم و او نیکران از آن بست که رسول خدا بیطعمنی ویسقینی گفت گفتم
بیان نفرمود که اهل اسباب سیری و سیرابی منحصر در خوردنی و آشامیدن عادی دانند و بس و خاص چون ایشان
بقدرت کامله و عقل شامله دارند منحصر ندانند و بقسمت خود در نکی و بیشی و نیستی راضی و شاکر باشند باز فرمودند
در فوت عیال بهتر است از ساختن حوض و جاه و غیره اسباب رفاهیت حال که اول فرض است و دوم تبرع است
و باز فرمودند که دل آدمی میان نفس و روح او باشد و هر که غالب شود تابع و محکوم خود گرداند آواز خواننده را
فرمودند کسی خبر آرد اول میان ظهوری آورد که گوتوال میرود و بعده میان ماهر و فرمودند اعتبار سابق است
قال الله تعالی السابقون السابقون اولئک المقربون محمدی عرفان و دستگاهی حضرت میان شیخ محمد ارشد گفتند
چون شنیده شد که در بنارس جزیه می گیرند فرمودند که این چنین است ضعف نکوه مسلم یعنی نصف عشر که می رسید
جزیه باشد فرمودند آنچه بدل امانی ذمه از هندو گیرند و بدان او را ذمی گویند و ان در سالی از ظاهر العتا جهل تنکه
بوزن سبعه و از فقیر معتمل دوازده و از متوسط بیست و چهار طلب کنند و ذمی بر دست خود نهاده پیش عامل حاضر آورد
و دست خود را بالا نگهدارد و عامل دوش او را جنباند و گوید اعطی الجزیه یا عبد والله
بتاریخ چهارم ماه رمضان

سنه یکهزار و هفتاد و پنج مخدومی حضرت میان محمد ارشد بسعادت ملازمت شیخ الاسلام والمسلمین رفیع
مرتبت و نقیب حقیقی پس این را متابعت صورت متبوعه کافی یافته بازفرمودند که روز سه شنبه غره ذیقعده
فرمودند بمصیبت وفات امام اعظم رضی الله عنه و در روز جمعه بعد و فرصت عبادت در شب و روز بسیار
از غسل شتاب که متقدمان بار به بدست خود می شستند و غسل و تکفین و حمل بمسجد و در ماه رمضان بکثرت تلاوت قرآن
عبادت شب و روز می کرد و در ماه رمضان قدمها را متورم یافتند فرصت افطار میسر نمی آید از نیمه ماه شعبان افطار میکردند در این وقت
این همه باقی نمی شود فرمودند دوی روز بعد نماز مغرب دال وغیره خورده شده اما بصورت بود که در غسل او نمی
باز عرض نمودند که در این زمانه در میان طالبعلمان میان بیرن مستعد اند اما بسبب میان شیخ فیض الله مسبق کم میسر می آید و
دیگر را تجویز نمی فرمایند و ایشان منفرما شده فرمودند خوب میکنند که استاد تا ممکن یک یاد گرفت شل سودای باز آمد
این نسخه آن شد بتاریخ چهاردهم ماه رجب سنه یکهزار و هفتاد و پنج تقریب نسبت پسران حضرت شیخ محمد ارشد بود
از دوجا آمد یکی و نیاورد دوم خاندان عالی در نسب و حسب صاحب اعتبار فرمودند که نزد یک فقیر و نیا مستقل است اعتبار دارد
و عنایت خاندان عالی اگرچه فقیر اند مواقف الفقر فخری احسن و اولی است بتاریخ بستم وی سنه یکهزار و هفتاد و پنج
ذکر او و یه و غیره بود فرمودند که چون حضرت آدم از بهشت بر زمین رسیدند تخم هر چیز بدست داشتند چون دست
واکردند شیطان دست خود بر دست آدم نهاد از تخمها تاثیر نفع کم شد شیخ معین الدین پرسیدند که تخم از دست
شیطان سلامت ماند مخدومی عرفان دستگاهی حضرت شیخ محمد ارشد فرمودند که شاید حبة السوداء رسیده شد
از کجا رسیده فرمودند از بنکه او دارد شده که حبة السوداء دواء لکل داء چهاردهم ماه جمادی الاولی
سنه یکهزار و هفتاد و یک الماس در چشم زیاده شد مرقوم بسعادت که از چه شد فرمودند فقیر معتقد قول حکماست که
بگوید از همه وی هوا یا کرمی دوا مسبب الاسباب خداست هر چیزی را هر کیفیت که خواهد بکند و هر کیفیت هر تاثیر

خواجه خسته از مرض انحضرت مخدومی عرفان و دستگاهی حضرت میان شیخ محمد ارشد جمعه می کردند حاجی جلال گفت
و تحریر نشانی میکنند انتظار اتمام اقامت نمیفرمایند از من بشارکت در تحریمه فوت می شود فرمودند فقیر هم وقت
بگویند بعد از شنیدن اقامت تحریمه می گویند و قبل آن الی وجهت وجهی الایه بخوانند تاریخ ماه مذکور
عرفان و دستگاهی حضرت میان شیخ محمد ارشد بودند حضرت فرمودند که حاجی جلال شکوه از تعجیل تحریمه می کنند ما
اقامت الی وجهت وجهی خوانده تحریمه گویند ایشان از ادب جواب گفتن نتوانسته باین حقیر گفتند که حاجی می گوید
مطابق روایت فقه است برای صادق گردانیدن قول مؤذن قد قامت الصلوة ست عرض کردم که من نیز همین
که فعل حضرت شان ضابط از وجهی نخواهد بود غره ماه جمادی الاخری سنه یکهزار یکصد و هفت فرمودند که وضو
که آب خوردن و پیدا این حقیر حاضر بود فرمودند اذا عرق سید مشک داخل کنید که خوشبو کند مخدومی عرفان و دستگاهی حضرت
محمد ارشد فرمودند که پیغمبر خدا صلی الله علیه و آله وسلم طیب را بسیار دوست میداشت از آن بسیار مجبوبات دنیوی شده و فرمود
که حبب الی من دنیاکم ثلثة الطیب و النساء و قرة عینی فی الصلوة شیخ بخاری معنی قرة عینی فی الصلوة بر سیده
فرمودند که پیغمبر صلی الله علیه و آله وسلم را خنکی جسم کنایت از راحت است در نماز می شد چنانچه در وقت نماز انتظار بلال
آنسرور می فرمود ارحنا یا بلال یعنی اذان بگو از نماز راحت بیابم محمد محفوظ بر صبای بر سر کرده نماز می کردند فرمودند
فرو کرده نماز گذارید آنچنان در ذکر این حدیث و حدیث لقد تم از زبان فیض ترجمان حضرت پیر دستگیر شنیده بودند
رسول صلی الله علیه و آله وسلم رحمة للعالمین بودند نفع عامه را مقدم فرمودند طیب را بر هر دو چیز از آنکه بسیاری
و یک یکه بوی از آن بر سد نفع ست و در نساء هم نفع عام ست نسبت قرة عینی فی الصلوة که خاصه بحضرت تعلق دارد
بیستم ماه مزبوره سنه مسطوره بخشی به میر سید امان الله که پابوس نرسیده در مسجد جامع ایستاده بودند تفرقه
درین حضرت پیر دستگیر رسیدند بخشی شکایت از میران کردند میران گفتند شما را اعراض نمیرسد نیت صاحب

مثل است که آب پاک در آوند ناپاک حدیث ست شنیده و رده را صاحب مصباح می نویسد که روایت آن اصلی ندارد و

عدم سرایت نجاست اراده کرد با وجود حجاب نه این ست نه که با عدم حجاب

بتاریخ ششم ماه ذی حجه سنه یکهزار

مخدومی عرفان و تکاهی حضرت شیخ محمد ارشد فرمودند که در قلعه رفته بودم معتقدخان دعا کرده اند و معنی تمکین در تلوین

گفته شد که تمکین در تلوین که حصول اول در ثانی نه این ست حضرت پیر دستگیر فرمودند این چنین ست میان شیخ نورالدین و

تمکین بعد تلوین باشد

التلوین بنقل العبد فی احواله وهو عند الاکثرین مقام ناقص وعند بعضهم احوال

واحوال العبد فیه حال قوله تعالی کل یوم هو فی شان التمکن عندنا هو التمکن فی التلوین

در لطیفه نقشبندیه

در باب اصطلاحات تصوف مذهب شیخ اکبر آن ست که هر چند در تلوین ملاحظه کثرت و انتقال ست اما فرق بعد الجمع

رجوع بعد الفناست مرتبه شیوخ کل ست و بنا بر مذهب دیگران التلوین العبص والطلب المقام الاستقامة والتمکین الاستقرار

فی الرسوخ والاستقامة انتهی

که جامع آن فاضلی محمد مودود و غفرله در تاریخ هفدهم ماه جمادی الثانی

سنه یکهزار و یقتاد و چار مسطور ست پرسیده شد که چون صاحب حال تلوین و تغیر دارد و از نرقی از حال ست اما صاحب مقام

که از تلون فارغ است او را باید که ترقی نباشد حضرت پیر دستگیر فرمودند ترقی منافی مقام نیست از آنکه مقام باقی باشد

و بر آن چیزی مرتب شود و صاحب حال متنوعه می شود گاه در خنده و گاه در گریه صاحب مقام آن ست که جامع خنده و گریه

در یک آن باشد

ششم ماه رمضان ماه رمضان سنه یکهزار و یقتاد و هفت مخدومی عرفان و تکاهی حضرت شیخ محمد ارشد

پرسیدند که بر دوش حضرت رسول صلی الله علیه وآله وسلم دو چشم بودند که با آنها جمال جماعت عقب را می دیدند فرمودند

تمام جسم آنحضرت چشم بود انوار شیرین از جائی آمده بود و دفع افطار شکسته قسمت کردند فرمودند افطار را میوه ست

میان برخوردار کردن کج کرده نشسته بودند لغیر خلف الظهر پی ادبی ست عضوی که براست مخلوق نشده کج آنرا نکنند

هفدهم ماه شوال سنه یکهزار و یقتاد و هفت حضرت پیر دستگیر فرمودند که چون میان محمد ارشد جان بود وجده و سجده

هفتم ماه شعبان سنه یکهزار یکصد و دو بخدمت حضرت پیر دستگیر فرمودند یک سجده و ریاضت ارکان و دیگر کیفیت
تکبیر که در قیام بود بکمال تواضع سجود شد شیخ محی الدین گفتند بخاطر فقیر میرسد که باول اشارت آنست که خاک آدم
انسان است دوم اجابای بانکه قرار گاه بیان است باز حضرت پیر دستگیر فرمودند بعد رکوع تکبیر قرار ان کویند که تضع
خطاب الهی دانند و بعد ان مقام مخاطبه و حضور دانسته رسانک الحمد گویند و از تکبیر اولی تا تکبیر ثانی چیست گفتند سالک باید چون
رکوع بزرخ میان قیام و سجود بعد آن قیام مسنون شد تا باستقبال آن عجز و تواضع ابد بوجود و در سجود و بهیاد بر مرتبه
ایستاده دارند تا حرکت سایر اعضا در سجود از مصلحت خلیفت خود که قیامت تمام خالی نماند چون از سجود اول سر بردارند
دستها نیز بر زانو نهاده سجده دوم کنند تا از دستها هم دو سجده بروحه اتم ابد بطهد از زانوی فرو نهند تا از تو
قبیله باز نماند و شبیه سجده نشود باز فرمودند حق سبحانه تعالی بنده را بعطای نعمت حیات مکرامت مظهریت صفات خود
مکرم داشته از امیت کشیده خود بدست خویش کرامت می کند از شناسائی این کرامت تا حق مجرد از
که مظهر انعامات الهی است می شود که جامع آن قاضی شیخ غلام محی الدین عرف شیخ کوچک
ساکن مصطفی اباد عرف بهندار می در تاریخ هفتم محرم الحرام سنه یکهزار یکصد و دو حضرت پیر دستگیر فرمودند
که شیخ اکبر رضی الله عنه وجه دو سجده فرموده که هر گاه انسان مظهر کل است و هم جزو پس یک برای کلیت و یک
برای جزویت ذات خویش کنند و در خاطر فقیر میرسد که چون قیام بیت تکبیر تمام است و در رکوع که شبه آنست لایق انسانیت
پیر گاه در نوع قیام یکنوع تکبیر و عظمت است بنابران سجده حکم کنند که لایق ذات تو این است که با خاک برابر باشی پس یک
برای تمام قیام و یک برای نیم قیام که رکوع باشد لهذا میان هر دو فصل از جلسه واقع شده تا دلالت کند که یک برای
قیام است و یک برای رکوع لهذا سجده قیام از قیام تام و سجده رکوع از قعود که قیام نصف وجود است
پنجم شعبان سنه یکهزار یکصد و نه محمد وی کمالات پناهی عرفان دستگاهی میان شیخ محمد ارشد عرض کردند در خواندن

اهدنا الصراط المستقیم کلام الهی است و مسائل از وی طلب مواهب غیر متناهی است مقام این بنده

خود را مخاطب بناخوانش گفتگو دارم مناجات بحجم ماه صفر سنه یکهزار و یکصد و دو هجری حضرت عرفان پناهی میان

فرمودند که ظرفی را آب بشناسند و دران خاکستر کنند آب رنگ نگردد و کثیف تر نشود و مظروف مساوی چگونه نگردد و

در کثیف در آید و از ان مقدار نیفزاید پرسیدند و قتیکه شد میان بر محمد گفتند فرمودند بچه دانستید گفتند بر اثر

از سمت الراس طرف یکی فرمودند اگر متوجه مغرب شدی ملاحظه اقتضا کند یکی گردن سمت الراس ملحوظ نشود و باید که

ملاحظه نماید که این کجی محل نشود هشتم ماه شعبان سنه یکهزار و یکصد و پنجاه و یکوره آمدن اعتقاد خان

مرزا بهمن یار بود حضرت پیر دستگیر فرمودند که چون خبر او خواهم یافت که متوجه از بنارس این طرف گشت فقیر با همراهان

دهم ماه مذکور اعتقاد خان آمد و ذکر تسویه میان سفید و سنفید در وجود بود که شیخ محب الله الاله آبادی در رساله

ثبت کرده اند در میان آورد حضرت فرمودند ای عزیز چیزی را که می نویسد فقیر معتقد آن نیست از و پرسید باز گفت

بدرجه حضرت موسی نرسیده باشند چرا حضرت موسی را رویت نشد و اینها را می شود فرمودند تابنده متعدد بر

عنصری است تاب دیدار ندارد چون روح مجرد از بدن و تعلق بان شود در بروز موعود دیدار یابد اما اهل بصیرت

بنوعی ادراک می شود که بعضی تعبیر برویت کنند باز عرض کرد که شیخ ملک البسیطی می گوید بچه معنی فرمودند من کلا

تابنده ام اما این قدر دانم که ماسوی الله مرکب است باز گفت فتوحات است فرمودند رویت مخدومی عرفان پناهی محمد

از حجره جلد ثانی فتوحات آوردند میان متین پسر میان سعید الحکیم حاضر بودند بسیار تفحص نمودند برنیامد حضرت فرمودند

این سخن ملمعت انچنین چیزها از فتوحات برنمی آید گفت الحال برنمی اید انشاء الله تعالی برآورده می فرستم فرمودند

باز فرمودند اگر شیخ هم نوشته باشند باصطلاح خود گفته باشند نه باصطلاح ناسد حکما وغیره ملاحظه اکثر اعتقادات بر

انحضرت می نهاد و بر چهره خود می مالید چون رخصت شده رفت حضرت فرمودند عجب آدمی است تمام حقیقت خود را

ذکر کرد که من از ده سالگی شیعه بر مذهب آباء و اجداد خود بودم بازستی شدم الحال حنفی مذهبم

محمد جمیل که در این مجلس حاضر بود گفت که من شنیده ام که شیخ محب الله بود می گفت که می گویند که جبرئیل

که در رسول الله صلی الله علیه و آله وسلم ظهور یافته بود در ما هم ظاهر گشته مجتهدین مقلدات در حق شیخ می گفت و اعتقاد قطب

می پرسید قطب الاقطاب میفرمودند که آنچه موافق شرع است حق و خلاف آن باطل است چون می برخواست بر سر جمیر آمده

تنها آنحضرت در خانقاه ماندند من چند قدم رفته باز ماندم معروض ساختم در حق میان شیخ محب الله چه می گفت فرمودند

کجا استعداد فهمیدن کلام میان شیخ محب الله است و می نویسند که بعضی عزیزان که چند صد یقان از زمره گویند او واقع

صدیق اند مثل ملا محمود و ملا رکن الدین و غیره علمای ایشان را زندیق میگویند

قال المجتهد سیدیده الطایفه لا یبلغ احد درج التحقیقه حتی یشهد علیه الف صدیق انه زندیق الی آخره و ایشان واقع حین شهادت

فرمودند که خان آمده بود خواست که از من همراه شود بگوید بنجاره رفته ترک مناهی بود و وجه کلام کرده گفت که معتقد

پس عذاب کجا من باد ان نیستم که بحضور مجتهدین دم زنم جنبش سخن بر زبان آرم

مرتب احقر از بعضی بزرگان استماع نموده که بعد

مبلغ خطیر از شرفی در وجه نذر فرستاد و قبول نفرمودند و گفتند بکارم نمی آید باز گفته فرستاد که جوهر بنوده صرف فقرا نمایند

فرمودند این قدر جای داشتن چه دارم چون ابرام تمام نمود چون از بن شیر خواهند ظرف طلبیده چیزی خواهیم گرفت چون

دیره صاحب شهر بود گفته فرستاد که ایفاء وعده فرمایند یک ظرف طلبیده گرفتند و حضرت شیخ محمد حمید عطا فرمودند

بتاریخ هفتم ماه رجب سنه یکهزار و یکصد و بیست و شش کوری که معتقد خان از گذرانیده بود بعرفان و نگاهی حضرت شیخ محمد از عنایت کردند

فرمودند که بابا شما جوانید این لایق شماست حضرت ایشان بر سر کرقه قدمبوسی کردند اعضای آن کوری را حضرت بر سر

در عید بس میفرمودند چون کیفیت گذشته بر بالای آن جا بر شیر شکر روضه منوره که حضرت شیخ مصطفی قدس سره مانوف ساخته

بنشستند فیل دران انداخته گدری را مرتب احقر کاهی یوم عید این برکات و تمنا بس مینماید

تاریخ هفتم شهر

مخدومی حضرت شیخ محمد ارشد و دیگران گفتند سلام بدو رکعت شد بعد از شنیدن از سه یک رکعت او اکرده همه گفتند
و چون بر رکعت تمام حضرت پیر دستگیر برخاستند مخدومی از سر نو اقتدا کردند و یک رکعت بجماعت او اکرده و در رکعت دیگر
او اکردند و آنها که همراه مخدومی گفته بودند بعد از این بعد نماز گفتند که شما بان نماز را باز ادا نمائید حسب امر بجا آورده

بتاریخ بست و ششم ماه شوال سنه یکهزار و یکصد و هفت حضرت پیر دستگیر بجماعت نماز عصر و مغرب بسبب کسل طبیعت مخدومی شیخ محمد ارشد
امام فرمودند بتاریخ بیستم ماه ربیع الثانی سنه یکهزار و یکصد و چهار خیاط برای دوختن پارچه حضرت شیخ محمد ارشد آورده
گفتند که امروز تاریخ چندم است حضرت پیر دستگیر فرمودند چه شنبه است یکشنبه داخل روز جمعه است بتاریخ بازدهم ماه جمادی الاول
سنه یکهزار و یکصد و حضرت پیر دستگیر قبای خود بحضرت شیخ محمد ارشد عطا فرمودند که شما پوشیده که سرما

بتاریخ سیم ماه شعبان سنه یکهزار و یکصد و چهار اسپ مخدومی حضرت شیخ محمد ارشد بسبب خوف دزدان در جای قید بسته شد
حضرت پیر دستگیر فرمودند که فقیر ازین جهت نگاه ندارد و مثل میدوی بسته شکم سوزین جگر بی کای نکورد بتاریخ دوم ماه رمضان
سنه یکهزار و یکصد و حضرت پیر دستگیر این جعفر را فرمودند که بسمان محمد ارشد بگو بند و دفن کردن بسم الله الرحمن الرحیم
بر بستانی شاه عبد النافع از انگشت خود بنویسید بتاریخ هفتم ماه مذکور مخدومی حضرت شیخ محمد ارشد عرض نمودند که
مردم نقصد نکاح میان بهلی نهم این ماه دارند و اگر نه در ماه چیت نمیشود و مرضی صاحب شادی چنین است که بغیر حضور بزرگان چگونه کرده
حضرت پیر دستگیر فرمودند اگر فقیر نقصد نماید و چیزی بیش آید مردم عوام الناس و زمان باز ان بدظن نمانند و موجب تضیق او نشود
باعث گمراهی نشود بتاریخ بست و ششم ماه مذکور مخدومی حضرت شیخ محمد ارشد فرمودند که چند صوم نامردم قضا شود
بسبب ضعف یکهر با پور گذار شهر سه گرده است بسبب مرض حضرت پیر دستگیر استماع نموده ان نگاران سنگم مرضا او علی سفر فقده
من ایام اخره فعده من ایام دیگر بی پرسیدند که این بود زنا که بسبب ضعف یکهر با پور و مرض که نگاه داشته بودند باز خواستند
حضرت پیر دستگیر فرمودند که وضو بر وضو می باید حضرت امام اعظم رضی الله عنه سه بار نماز ادا کرده بودند که کدام مقبول افتاد

فمن قابل ایهما ان صاماه وقع واجزاه ومن قابل ان لم یصم ایهما

عدة من ایام اخر والذی اذهب الیه ایهما ان صاماه فان ذلک لا خر ایهما وان لم یصم ایهما ایام اخر

واخرج عبید بن حمید عن عبد الله بن عامر بن ربیعة ان عمر اخر رجلا صام رمضان فی السفر ان یعیده

ان الفطر الجائز للمسافر انما هو فی سفر محدود واما غیر محدود فمن قابل ان یفطر فی السفر الذی یقصر فیه الصلوة وذلک

اختلفوا فیه فی هذه المسئلة ومن قابل ان یفطر فی کل ما یطلق علیه اسم سفر واقول جامع ان حضرت هر دو لشکر شنیده که الطلاق

یک کرده هم آمده چنانچه حدیث ورسند الدنیا اربع السفر ولو کان میلا رسول خدا فرموده واین معلوم شد که

اطلاق سفر بر سیل کشته پس مسافر را قضا صوم بر سفر یک کرده موافق عدت باید اخر بر قول شیخ اکبر رضی الله عنه

وموافق قاعده لغة وعرف بر انچه مسافت اطلاق سفر می تواند شد چنانچه مرقوم از صحاح جوهری و غیره

السفر فی اللغة قطع المسافة والمراد ههنا قطع خاص معتبر بالاحکام سفر بفتحتین بریدین مسافت

مسافت دوری و بعد در خاطر فاصر مرتب حضرت خطور می نماید که هر گاه از رسول خدا صلی الله علیه وآله وسلم صریح حدیث

قصر صلوة در حضت افطار صوم بود در رد و نیافته بر حضرت امام اعظم و امام محمد رضی الله عنهما انفاذ بر سفر قصد بر سه روز فرموده

وحضرت امام ابو یوسف رحمة الله تعالی قصد سیر دو روز و اکثر روز و نان و حضرت شافعی رحمة الله علیه قصد سیر یک روز و نان

انفاذ نموده و باعتبار لغت معنی سفر قطع مسافت و معنی مسافت بعد و دوری ست بنابران شیخ اکبر رضی الله عنه بعد دوری

عرفی انفاذ کرده و در قصد سیر سه چهار کرده بقضای صوم حکم نموده والله اعلم بالصواب تاریخ دهم ذی

سنه نهصد و یک هجری بمقام دوشاب حضرت هر دو لشکر یک ستاره شالی به مخدومی حضرت شیخ محمد ارشد عنایت کرده اند و حضرت

بر بالکی نشسته بعیدگاه تشریف می برده اند تاریخ بست و نهم ماه محرم سنه نهصد و یک هجری بمقام دوشاب مخدومی حضرت شیخ

و مردم دیگر حاضر بوده اند حضرت هر دو لشکر فرموده اند در فرض مغرب مشرب مرغ النهایات چگونه نوشته شود چگونه جواب نگفت

خود فرمودند که یکی در رکعت دوم بعد رکوع داخل شده التحیات اول با امام خواند بعده و بعده و اخیره التحیات دوم خواند
و با امام سهو بود التحیات سیم بعد سجده سهو خواند باز با امام اسجده تلاوت بود سجده تلاوت ادا کرده برای سلام
بعد التحیات چهارم خواند باز این کس در بعده اولین الحساب پنجم خواند و در اخیره ششم و هفتم سهو و دستم سجده تلاوت خواند
بتاریخ پنجم ماه شعبان سنه یکهزار و هفتاد و هفت حضرت پیر دستگیر از محمد وی حضرت شیخ محمد ارشد پرسیدند که جناب
کاستر ش سرخ است نماز درست است فرمودند بلی استر مرفنی حضرت میان هم سرخ بوده شده است و بالا پوش حضرت شیخ
و مسایخ دیگر نیز بوده شده است یکی آمد ملاقات کرد و پرسیدند از که کدام قبیله اید گفت چشتی از فرزندان خواجه معین الدین
فرمودند از حضرت شیخ معروف شنیده شد که حضرت خواجه از فرزندی بود و معجنین خواجه قطب الدین و سلطان المشایخ و شیخ
نصیر الدین از قبیله چشتیه از فرزندان بزرگان این سلسله اند که بالا ذکر بودند چنانچه حضرت خواجه بود و چشتی از حضرت محمد وی
عرفان و تکاهی شیخ محمد ارشد پرسیدند که حضرت خواجه سیداند فرمودند که می گویند باز گفتند صاحب سجاده در اجمیر
و سیداند فرمودند که صاحب سجاده خواجه خلیفه و صاحب سجاده اند چنانچه میر سید اشرف جهانگیر را عرفان
یکهزار و هفتاد و هفت سنه بتاریخ سیزدهم ماه مبارک حضرت میان در دست استفسار از این معما خواندند
که میخواهی که دانی نام آن آرام جان ای محاسب با تو می گویم رمزی بس نهان نصف حرف نهم و دو یکی زن بعد از آن
حرف دوم و دو گرفته نصف حرف دوم گفتند حل این معما کسی نمیکند بر کاغذی نوشتند منتظر شدند که معما نام هر چیست
و طریق استخراج این است که نهم صد است و حرف آن ده نصف پنج که حرف ش است آزاد یکی که چهل است ضرب کنند نا و صد
حاصل شود و حرف ش است ناء را جمع با را کن تا لفظ هر سه شود و دو عدد شش و ده است و حرف آن یا و عدد شش نه
و حرف آن ج است و حرف آن جیم پس جیم را با یا جمع کن و نصف حرف دوم که ش است و حرف آن واو بعد جیم یا زاده کن تا مجموع
معرفت شود بر پرده کاغذ نوشته حواله فرموده که نزد محمد وی حضرت شیخ محمد ارشد برید محمد وی دیده فرمودند بسیار خوب

بتاریخ بیست و ششم ماه شعبان سنه یکهزار و هفتاد و هفت دوشنبه نماز آدینه را اشغال کرده در بساط

که وضع مبارک چنین است و یکی حضرت شیخ محمد ارشد عنایت کرده بعد از ان از زبان حضرت برامد

مصرع باقی قاضی غلام رسول خواندند بدیگر فعل ما را مزاید و محمد وی حضرت شیخ محمد ارشد پرسیدند که این

دارشاخ فرگان مراد باشد حضرت پرستگیر فرمودند که این از قبیل امثال است که معنی آن مقصود نیست

سنه یکهزار و هفتاد و چهار محمد وی حضرت شیخ محمد حمید بسفارش این بنا بای محمد وی حضرت شیخ محمد ارشد کرده

مراد می از خدا میخواستم دل و من و دان میخواستم بدو موسی بیرامین گفتم بر کوه طور ان دعا می کرد و من

حضرت پرستگیر فرمودند که شاید موسی دل را گفته باشد بتاریخ چهاردهم ماه جمادی الثانی سنه یکهزار و هفتاد و چهار

شروع بسنت نمودند فرمودند ملا ما گفته اند که تکبیر نشنیده سنت نکنند و بعضی متقیان در شهر نخجوان میدانند که در کعتی

می کنند حاجی جلال پرسیدند که بعد فرض سنت نکنند حضرت همان فرمودند که نوشته اند لیکن فقیر را از فرمودهای پرستگیر

که بعضی فرض میسر نیاید بعد فرض ادا کنند میان ظهر و از محمد وی حضرت شیخ محمد ارشد پرسیدند که بعد فرض سنت فضائل

فرمودند در کتابها نوشته اما مایان میکنیم و این نیز گفتند که بعضی بچه جهان مشغول که تا طلوع وقت فرض دانند لیکه

تاخیر کنند که تا اخر وقت مشغول باشند و هیچ سخن نگویند بتاریخ بیست و سیم دی چهار سنه یکهزار و هفتاد و نه حضرت

از حضرت شیخ محمد ارشد فرمودند بارکان نماز و روزه و دیگر عبادات که بیماریهای طولانی گرفتار شوند و انها

در خدمت مولانی خود بعبادت مشغول باشند فرصت تعجیل می شود و چنین معلوم شد که بیماری کفارت ذنوب

چون ایشان از ذنوب بسیار پاک باشند تکفیر ان طولانی باید بخلاف صاحب عبادات که تکفیر آن بعبادات کرده

بتاریخ بیستم ماه شعبان سنه یکهزار و هفتاد و چهار حاجی جلال گفتند که میرا براهیم خرد جویلی بچهار صد روپیه

حضرت پرستگیر گفتند جویلی ندا قلی نگرفته اند کسی گفت که از انجا میگویند حضرت پرستگیر فرمودند عجب است که

میان شیخ منصور میگوید فقیر حضرت شیخ محمد افضل فرمودند که من بودم و شیخ گروه حضرت شیخ محمد ارشد گفتند زبان مردم ما بیان
جنابه در بیت خانه و مسجد بهروستگیر فرمودند لهذا فقیر عرض میکند که جای که خانه باشد مسجد گفتند بلکه مزید شان
سنه یکهزار یکصد و پنج حضرت بهروستگیر با محمودی حضرت شیخ محمد ارشد فرمودند که بجا طرفی ایدکه در تصرف نیاشد عرض کنند عرض شد
دو آل من طبع سابق هم در انگشتری بود و انتهی مرتب اخیر استماع نموده که چهار سجده قطب الاقطاب داشتند یکی عرض شیخ
دو آل من طبع بارشید دوم دوم عرض شیخ یارشید و سیم محمد رشید مصطفی و چهارم یارشید اول خلف خود حسین
حضرت شیخ محمد حمید عطا فرمودند دوم بحضرت بهروستگیر عطا فرمودند سیم بحضرت شیخ غلام معین الدین چهارم بحضرت شیخ
غلام قطب الدین مرحمت فرمودند و سجده که قطب الاقطاب بحضرت بهروستگیر عطا فرموده بوده تا الیوم نزد احفاد مرحوم
موجود است — بتاریخ یازدهم شعبان سنه ۱۰۹۵ حضرت شیخ محمد ارشد گفتند که شیخ محی الدین عربی مینویسد که صوم شیخ
شانزدهم ماه شعبان حرام است — فصل فی صوم سادس عشر من شهر شعبان صوموه عندنا من الایام السنة الی یوم
وهی هذه الیوم یوم عید الفطر و یوم عید الاضحی و ثلثه ایام التشریق خرج الترمذی عن ابی هریره — رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم
اذا بقی نصف من شعبان فلا تصوموا قال ابو عیسی هذا حدیث حسن صحیح — بتاریخ چهاردهم شعبان سنه یکهزار یکصد و پنج
حضرت بهروستگیر بحضرت شیخ محمد ارشد فرمودند که فقیر امروز نماز فجر بتاخیر ادا نموده شاهم تاخیر ادا نموده باشد بهروستگیر
بار حضرت امام اعظم رضی الله تعالی عنه — بتاریخ دوازدهم ماه شوال سنه یکهزار یکصد و نه بعد نماز جمعه حضرت بهروستگیر
بحضرت شیخ محمد ارشد فرمودند که میان شیخ محمد ماه بفقیر گفته فرستاده بودند که بعد نماز توقف خواهید نمود جهت مسئله
خواهم پرسید شما باشید من بزیارت شاه عبد القدوس میروم که در ساهل خرخشه افتاده — بتاریخ یازدهم ماه ذی حجه سنه ۱۰۷۱
کشتی آمده عرض نمود که مانشی و بیخ خانم بیت و بیخ من از خانه ملا رکن الدین آمده حضرت بهروستگیر بحضرت شیخ محمد ارشد فرمودند
که در باب چنین معاملات فقیر دخل نمیتماید بگویید که اینقدر اعلم با مور دنیا کم انچه بهتر باشد بکنید و میان محمد حمید صاحب خانه اینجا

از زبان شیخ محمد خلیل و شیخ محمد خلیل پرسیده کار کنید چنان کنند که مردم عجب کنند

بیان شیخ محمد از احیاء العلوم آورده از کتاب احیاء العلوم فرمودند فلانی وفات یافت از اینجا رفتیم
غسل و کفن نمیشد از هر جا مردم جمع میشدند از امر غسل و کفن فارغ شدند چنانکه بر جنازه می کردند و در خواهی نشد
غازین
و دران زاویه مشغول بعبادت بود وی که زینهار بیرون نیا مد تا ترا دفن آورد او برای نماز جنازه که پس آن زنی را بیاورند
و آن زاهد بیرون آمد منتظر نماز جنازه ایستاده ماند چون رسید از نماز فارغ شد از زنش احوال او پرسید گفت او هیزم
خرد خوردی و بدیگر وجوه قوت نکردی اما چون وقت نماز میرسید برخاسته قبل از وقت باز چه شسته وضو و غسل کردی باز
ادا می کردی و از غصبان نوره می نمودی و گریه و زاری بدرجه تمام می کردی و سه یتیمان را طعام می دادی و بر خویشان نفقه
و باز مشغول بلعب و لهو می شدی زاهد کف از برکت نفقه نماز تا این مقبولیت رسید باز فرمودند طریق خانگی هم چنین
روایت است از ابن عمر رضی الله عنه که چون بزیارت پدر خود بدر روضه منوره رسید و گفت السلام علیک یا رسول الله السلام
علیک یا خلیفه رسول الله ابو بکر و السلام علیک یا امیر المومنین عمر پس بسمت قبله و در طرف فرق نموده می نشست و
دعوه می خواند باز می نویسند که میت از زیارت خود معلوم نماید که بزیارت او از شب جمعه فارغ شده اند بعضی گویند بروز
فارغ از و بعضه آن بزیارت فرزند شیخ مبارک محی الدین آمده تحقیق بعضی احادیث کرده رفتند فرمودند طریق قوت
که حدیث می نویسند و باز آمده تحقیق میکنند این چنین از برکت اشغال حدیث حسب امر پدر بزرگوار مخدومی حضرت شیخ مجد از
بخانه مرزا محمد تشریف برده میان شیخ مجاهد را اخلاص کرده آورده و یک اسب رنگ سرنگ نموده نمودار
میان غلام معین الدین رفته بود و رسیده ایران باز فرستادند حضرت پدر بزرگوار فرمودند الحمد لله که خوب شد فتح نمود
که متعلق از رفتن اسب تاخوش و راز آمدن جمع شدند فقیر را چنین طور باید که می آمد و می آید این است بعینه و سه
بنام حضرت جواد معروف گردی که در میان حضرت امام علی موسی رضا علیه الصلوة و السلام بوده اند فاتحه فرمودند

فرمودند که

بتاریخ نهم ماه ربیع الثانی سنه یکهزار و یکصد و چهار محدومی حضرت شیخ محمد ارشد فرمودند که حضرت پیر دستگیر نام والد ابو محمد صالح و نام

والده امة الجبار فاطمه ثانیه بتاریخ شانزدهم ماه رمضان سنه یکهزار و یکصد و هفت بقدوم شریف ضیافت بخانه میان شیخ کبیر

محی الدین تشریف برده بودند وقت مغرب محدومی حضرت شیخ محمد ارشد از دکان گفتند و حضرت پیر دستگیر امامت نمودند

بتاریخ هشتم ماه جمادی الاخر سنه یکهزار و یکصد و نوزده وقت عشا حضرت پیر دستگیر استفسار از آمدن فلان که برای شکار رفته بود

فرمودند محدومی حضرت شیخ محمد ارشد عرض نمودند که بشکره ایشان برده رفت اصلا بخاطر هیچ نیاورده خصوص بنده

قطب الدین که هیچ بخاطر نیاورده حضرت پیر دستگیر فرمودند که میان محمد ارشد میروند تعظیم و تواضع ایشان میکنند و میان محمد حمید که میروند

چون نمی گویند تعظیم ایشان نمی نماید بتاریخ هشتم شعبان سنه یکهزار و یکصد و پنج محدومی حضرت شیخ محمد ارشد باین حقیر فرمودند

که قرائت در نماز جهان باید خواند که معنی آن ملحوظ شود و نانیز بخشد بتاریخ هشتم ماه جمادی الاخر سنه یکهزار و یکصد و پنج صاحب

محدومی حضرت شیخ محمد ارشد بسیار خوب اند حضرت پیر دستگیر تسلیم نموده فرمودند که میان محمد حمید و میان غلام معین الدین سبز خوب اند

از ملفوظ حضرت قطب الاقطاب که جامع آن قاضی محمد مودود غفرله اند بعد نماز جمعه برای سواری محدومی میان شیخ محمد ارشد

بخواستند که اسپ بیکی بخرند دو اسپ خانه آورده بودند در خدمت حضرت پیر دستگیر عرض کرده شد که در نظر اشرف

در آمده بر سر بازار ایستاده شدند فرمان شد بعد نماز جمعه بیع و شراء مستحب هر دو اسپ را دیده یکی را تجویز فرموده

در نشستگاه مکرم تشریف نزول نمودند بتاریخ بیست و چهارم شهر شوال سنه یکهزار و یکصد و چهار پیش از نماز عصر

بوسه داده شد حضرت اندرون محل تشریف داشتند و برای برداشتن تختهای سنگین برایوانی که نزد برای محدومی میان شیخ محمد ارشد

فرمودند تشریف آوردند هر شخصی از سعادت اندوزان که میرسید باین سعادت سرفرازی یافت محمد سعید بن حجاره

هم درین هنگام رسیده بود برداشتن سنگها با یاران شریک شد شخصی ازان میان از روی تواضع گفت که شما نکنید ما میکنیم

خواهم برداشت فرمان شد متعرض مشو سعادت سوداگران کاه تهیدستی دهد باری پنج شش سنگ برای برداشتن باقی

نزایا نام برنامیده آمده بنشستگاه همایون مراقب جمال روزافزون نشست

چهارم ماه ذی قعده سنه یکهزار و هفتاد و شش شیخ عبد العزیز

شیخ عبد العزیز فرمودند که بعد ما مردی فقیر مید احوا پسندکه نام وی محمد رشید خواهد بود و او را خدا که دیده شد الحق او را بسیار

و تعریف کنان حضرت پیر دستگیر فرمودند اشخص مرتب احترام پیر دستگیر خود نشنیده که روز وفات شیخ العلماء حضرت

شیخ محمد افضل قدس سره در لاهور چه روز حضرت ایشان خواجه قدس سره فرموده که امروز قطب جهور وفات یافت

حضرت شیخ محمد رشید نامی خواهد شد آن حضرت مرید والد بزرگوار خود قطب الاولیا جمال الحق حضرت شیخ مصطفی قدس سره

و خلافت نیز از ان حضرت یافته چنانچه بعد از دست مبارک مرقوم فرموده مرقوم می شود الحمد لله علی ذالک

علی سبیل التحمید باید دانست معلوم فرزندان فقیر محمد رشید و اخوان و محبان و مخلصان باشد که فقیر محمد رشید مرید والد بزرگوار خود

شیخ جمال الحق مصطفی عبد الحمید است و حضرت ایشان مرید شیخ الاسلام و المسلمین حضرت شیخ محمد بن بندگی میان نظام الدین

و حضرت ایشان مرید والد خود حضرت بندگی میان نظام الدین بانیپتی اند و حضرت ایشان مرید حضرت شیخ الاسلام و المسلمین جنت

میان معروف اند و حضرت ایشان مرید شیخ الاسلام و المسلمین حضرت بندگی شیخ الهداد اند و خلافت از حضرت ابی الوفا

هم دارند و حضرت ایشان مرید السیادات منبع البرکات حضرت راجی حامد شیه مانکپوری و حضرت ایشان مرید شیخ الاسلام

و المسلمین حضرت مخدوم شیخ حسام الحق مانکپوری و حضرت ایشان مرید شیخ الاسلام و المسلمین قطب العالمین حضرت شیخ نور

والدین قطب عالم اند و حضرت ایشان مرید والد بزرگوار خود شیخ الاسلام و المسلمین غوث العالمین حضرت مخدوم شیخ علاء الحق

و حضرت ایشان مرید شیخ الاسلام و المسلمین حضرت شیخ سراج الحق والشرع والدین معروف باجی سراج اند و حضرت ایشان

مرید شیخ الاسلام و المسلمین قطب العالمین حضرت مخدوم شیخ فرید الحق والدین گنج شکر تا آخر سلسله چشتیه قدس سرهم

[illegible] بیست ششم ماه جمادی الاول سنه یکهزار و چهارده [illegible] سلسله ارادت حضرت [illegible]

فرمودند فقیر مرید پدر خود حضرت شیخ مصطفی در سلسله چشتیه و اجازت اجراء سلسله قادریه چشتیه این فقیر از حضرت

راجی سید احمد حلیم الله و میر سید شمس الدین کالپی است ذکر بر این آمد فرمودند در خاندان چشتیه ادب بر این بسیار گذشته

که پوشیده بطهارت خانه نروند و بر این باقسام باشند کی چابک و گریبان بوجهی دارد که در وی استمداد هیچ و پس و پیش

لهذا فقیر و چنین بر این علامتی میکند تا ادب بیش و پیش از دست نرود و دیگر آنکه وارد حضرت شاه نور قطب علاء الحق [illegible]

و آن اینی اذن خلافت نمیدهند و خلیفه او را هیچ نباب نمیکند و را وقات ایام متحیر گذشته بس

در سنه هزار و دوازده تاریخ دوازدهم رجب قصد زیارت قدوة العارفین

حضرت مخدوم بخشی قدس سره کرده بودم شبی معاوده دیدم که بزیارت روضه مقدسه ایشان مشرف شدم نزدیک قبر ایشان

کتابی و بخچه ایست فقیر رقعه آن بخچه را کشاد یکی از جمله برادران که در خدمت روضه بود مگر امانت حضرت شیخ است نا

شما هم دست بخچه فقیر گفت اگر از فقیر خواهید بود خواهید گرفت والا چه حد باری چون بکشاد دید که کتاب اشغال بود آنگه

ما با که مشغال بنام پدر فقیر آن برادر نمود و گفت که میراث بفقیر رسیده و بخچه کشاد دستار و بر این بهنگ کهنه و مرقع چند بود

فرزندان فقیر محمد سعید و محمد رشید جمله ما من کلاب اجتماع حاضر بودند یکی مرقع و بدیگری دستار و بر این بر حکم حضرت شیخ

پوشانیده الحمد لله علی ذلک شکر بجا آورده که باری میراث باین بنده زاده نا رسید لک الحمد و المنة و علی جمیع النعمة

در مدت طفلی کلاه ارادت بنام حضرت و خلافت از دست والد شریف خود که شیخ عصر و مرشد دهر بود نیوشیده

از آن لباس و روزگار نما کرده اخفی انجا قطب الاقطاب بسخط خاص خود بعبارتی مرقوم می نمود و اسم شریف و قدوة

المتقین امام العاصین جمال الحق شیخ مصطفی بن عبد الحمید العثمانی مرید حضرت بندگی شیخ محمد بن بندگی شیخ نظام الدین امیشهی

واجازت خلافت سلاسل از حضرت شیخ الاسلام والمسلمین حضرت بندگی قطب الدین قطب الاولیاء بهاء الدین

واز اکابر دیگر نیز فواید کرده فقیر عبد الرشید بعد بیعت شریف والد خود جمال الحق الشیخ مصطفی کرده و در اصل سلسله

سلسله شجره بدین این بیت الفقیر عبد الرشید من والده جمال الحق الشیخ مصطفی عبد المجید وهو من الشیخ قیام الحق والدین

تاج الحق الشیخ قطب الدین وهو من ابیه الشیخ من امه المعروف الشیخ امین وهو من ابیه الشیخ بهاء الحق والدین وهو

السیادات سید عالم در اجی وهو من شیخ الاسلام مخدوم العالم حساد الحق والدین قدس اسرارهم انتهی ووالد قطب الاقطاب

از حضرت شیخ نعمت الله جلال اجازت سلسله حضرت چشتیه یافت آن بقطب الاقطاب داده وقطب الاقطاب بحضرت بابا

وقطب الاقطاب برادر خورد حضرت شیخ محمد ولید کواز مجاز بوده داده اند واینان اجرای این سلسله نموده اند بنابر

در بلده پورنیه که رفته بود شجرات که بمریدان خود داده بود مرتب نموده دید قطب الاقطاب سلسله سهروردیه

از قطب العارفین حضرت شیخ تاج الحق والشرع والدین جیو سی مجاز است چنانچه حضرت شیخ محمد حمید قدس سره مرقوم فرموده

بعبارته مرقوم می شود بیست دوم ماه شعبان سنه هشتاد و دو این اضعف عباد الله المجید محمد حمید محمد زیارت

حضرت شیخی والی پرد تکیر عرض کرد که در سلسله سهروردیه که از جانب حضرت شیخ الاسلام والمسلمین بندگی شیخ تاج الحق والدین

بحضرت مجاز بالاسم مبارک حضرت بندگی شیخ تاج الدین قدس سره اسم مبارک حضرت نوشته شود و در میانه واسطه

حضرت شیخ الاسلام والمسلمین بندگی شاه طیب معین قدس سره نوشته شود یا نه ارشاد فرمایند که روزی بخدمت فیض

حضرت بندگی شیخ طیب معین قدس سره ما التماس کردیم که اگر شخصی خلیفه بزرگی باشد و مستلف آن شخص خلافت را از طرف خود

بزرگ مرحمت فرماید آن شخص را نوشتن نام آن بزرگ درمیان خود و مرشد آن بزرگ می سد یا نه فرمودند که اگر مستلف آن

بزرگ در حق آن بزرگ این کلمه گفته باشد که من نوام تو منی یعنی درمیان خود و خلیفه خود اتحاد ثابت کند می سد بعد از چند

وخلافت سلسله علیه سهروردیه را از طرف حضرت بندگی شیخ تاج الدین کرده بسیار خوش شده اند روز طیبه تادیر می

وفرمود دل تو دام من پوست تو پوست من گوشت تو گوشت من مقبول تو مقبول من مردود تو مردود من پس این بیت بر زبان راند

من تو شدم تو من شدی تو جان شدی من تن شدم تا کس نگوید بعد ازین من دیگرم تو دیگری و نام زمان وی را در کنار داشت و

امر نشستن کرد و انتقال بحضرت قطب الاقطاب در میان خود و حضرت شیخ تاج الدین نام قدوة المتورعین حضرت شیخ طیب بن معین الدین

قدس سرهما در سلسلهٔ سیصد و ده می آرند استاد ولی استاد العالمین ملاذ الصالحین زبدة الاخیار عمدة الابرار

مجیب قلوب المشتاقین صاحب الارشاد والسداد المکین فی مقام الارشاد قدوة اهل التجرید والتفرید بقیة السلف شیخ عبد الرشید

ابد الله تعالی ظلال عاطفته علی رؤس المعتقدین والمریدین که فرید عصر بود و وحید دهر در شریعت استاد بود در طریقت جواد ارشاد

مخزن حقایق بود و منبع دقایق طالب مجاهده و صاحب مشاهده قطب ولایت و یگانهٔ زمان غوث وقت بود و قبلهٔ جهان

و با وجود این همه کمالات اعتقاد بجماعهٔ فقراء صوفیه آنقدر دارد که هر کجا نام فقرا می شنود بلا توقف بنزدی می رود و قصد

ملاقات وی میکند فی الجمله هر صاحب نعمتی که او را دیده قبول فرموده و هر نعمتی که خود داشته و هر طریقی که دانسته بنزدی جهاده

و ازان اعلام نموده مشایخ وقت انور عین اند و فقراء عصر را راحت کونین خدمت وی کاملان سعادت خود میدانند

و اطاعت او را اصلان سرمایه دو جهانی می شناسند هر چند در لباس قید ندارد و اما آن معمور وقف شده مجاهده که وی دارد

خارج از طرق بشریت نفس اماره را تابع و مطمئن ساخته و بهوای او نپرداخته بلکه از خود فانی مطلق گشته وی ازان است

که هم او را ذکر الله وی سلمه الله تعالی قبل از اختیار این طریقه مدتی در تحصیل علم گذرانده و بعد فراغ تحصیل ارکت مسند افاده

و تدریس همیخواند اما ذوق این طریقه تمام داشت نعمت حرمه در سینهٔ مبارک وی مودع بود و خزینهٔ عشق در دل او مخزون

و در سن طفلی کلاه ارادت بلکه خرقهٔ اجازت و خلافت از دست والد شریف خود که شیخ عصر و مرشد دهر بود پوشیده

و ازان لباس در روزگار نگرده اما در زمان حیات والد شریف خود سال بود بطریقه صوفیه مشغول نشده لیکن داعیه تمام داشت

و طلب مرشد کامل مینمود در آن زمان که حضرت جد او شیخ عبد الرشید در جونپور تشریف فرموده بود ملاقات باو می نموده اما آن مقصد

چشم دارند گرچه تعالی را در رفرده بیش هزار رحمت که بر خلق نازل می فرماید تسعة و تسعون للعلماء و المتقین و واحدة لجمیع الخلق ذلک فضل الله یؤتیه من یشاء و الله ذو الفضل العظیم و تلمیذ نثار الله دره توفیق بیش بود که در بی تحصیل بوده از وی که از غفلت بیدار و دور کرده و انچه

می خواهید که از برای شما فرمان بوساطت نواب ارباب

طلب نمایند ما شما در بن بنارس اقامت نموده درس فرمایند که در بن کان کفر رواج اسلام شود انچه مرتب اعزه استماع نموده که جای اعتکاف قطب الاقطاب حسب امر شیخ طیب قدس سره حجره حضرت ایشان که جای در از نمودن نا نموده بود مرتب از بعضی اعزه استماع نموده که چون انحضرت را بعد اعتکاف از حجره منبر که مذکوره برآورده بخلافت و برکات مشرف ساخته بزبان مبارک حضرت شیخ آورده که دل تو دل من و پوست تو پوست من و گوشت تو گوشت من و معقول تو معقول من و مردود تو مردود من بعد ازان این بیت بر زبان مبارک راند

من تو شدم تو من شدی تو جان شدی
من تن شدم تا کس نگوید بعد ازین تو دیگری من دیگرم قطب الاقطاب حسب امر مرشد خود بدرس و تدریس تا اخر عمر مشغول بوده قطب الاقطاب انچه از مرشد خود یافته و کسب از استاد ان خود خوانده بتفصیل بخط خاص مبارک خود مرقوم ساخته بیادگار مرقوم نموده

فقیر حقیر خادم اهل توحید محمد رشید مصطفی عبد الحمید را از مشایخ عظام رسیده و بدان باد و فق الخلق الله و فقنی بعمل

ما امرت به

خرقه و منال سلسله حضرت شیخ طیب معین الدین طیب الله سره خرقه و منال سلسله حضرت شیخ عبد الحق و خرقه و منال سلسله حضرت قادریه و منال سلسله سهروردیه و منال سلسله مداریه و اذن عمل برادر ادحضرت شیخ عبد الحق حضرت شیخ صفی الدین برادر ادیویه که مسمی بتاج الاولیاء است و برادر ادشهریه و ذکر اسماء چشتی و ذکر جهاریه است و ذکر نامی و ذکر نفی و اثبات طریقه سلسله چشتیه و سلسله نقشبندیه پایه

خرقه و منال حضرت قادریه و منال سلسله مداریه و طریقه توجه بجانب مقبره غوث الثقلین و طریقه پنج گنج سلسله قادریه و طریقه صلوة فی الدوال از باب سلسله نگوره و طریقه تهجد و ورد ان و اوراد اوقات و اذکار سلسله قادریه و من تفصیل

انچه داشته بقطب الاقطاب اعلام فرموده بمشرف برده بتاریخ نهم ماه شوال سنه یکهزار یکصد و بیست هجری

فرمودند یک شغل سه پایه از مولوی شهباز بقیر رسیده بتاریخ سیزدهم ماه شعبان سنه یکهزار یکصد و چهار هجری

بخرقه و دو قمیص مزین گردند حضرت پروردگار فرموده اند که از پارچه دوخته بلباس خویش مپوشد و از نصف بعد فرمایش قطع دوخت

خلاصی مجوید فقیر را اجازت چنین است و در لباس قمیص اشعار بقمیص کفن ست

براین جمله که بران نامی پوشند آنرا براین بحره می گویند از این مفهوم میشود که بحره امارت قطع ست

کسی پوشند که انقطاع ماسوی الله کرده باشد و توجه بحضرت الوهیت آورده باشد و بران که در ابتدای حال آن جامه می

پوشیدن امر می کنند برای تشبه بقوم فهو منهم و تفاءل میکنند و بران ترغیب میدهند تا در کار دین رغبت بعمل

و بتدریج در مراتب یقین کامل رسد چنانچه گفته اند من طلب شیئا وجد و جد هر که طلب کند وجدی بیابد توبره

ازان نمودند و رنه که زاین در که برون کشودند در لطایف راطیفه دوازدهم حضرت قدوة الاکبریه

اگرچه در اصل خرقه تیفت کونه بوده ست لیکن در جریان روزگار هر کسی از مشایخ خرقه بنوعی اختراع کرده اند و آن از حد

خارج ست و دودمان چشت و خاندان اهل بیت بر این اختیار کرده اند حضرت قدوة الاکبریه می فرمودند که خرقه پوشیدن

بر شش قسم ست ملمعه و مرقعه و سیاه و کبود و هزاریچی اول کسی که صوف پوشیده آدم علیه السلام بوده و بعد از ما

علیه الصلوة والسلام نیز صوف پوشیده و صوفی را صوف نیستی تمام ست تا می حروف صوف معنی معروف دارند

که پیر کو موصوف بان بود سزاوار آن باشد بسندی که صوف پوشد باید که در گرفت ریاضت و مجاهده جد بلیغ نماید تا این

صفات کمال در وی سرایت کند اگر این صفات در وی نباشد اسمی بود بلا مسمی مرتب احقری گوید که لفظ صوف مشتمل

بر شش حرف ست الصفاء صفاء القلب عن کدورات غیر الالوهیت الواو الولوله بشوق الربوبیة الفاء فناء البشریت

بمشاهدة الوحدانیة چنانچه در انیس العاشقین در حروف تصوف در اشاره حروف مرقومه چنین مرقوم نموده اند که

که صوف معنی معروف دارد همین باشد تا موصوف باین معنی نباشد نباید پوشید طمع اگر بیشتر

تا مالک نفس خود نشود دارنده حروف خود در اسم صوف نشود و اگر کامل پوشیده باید که همچو عالیان از ملک و ملکوت

و از نهایت سلوک تا نهایت منزل از هر منزلی و مقامی حظی کامل بقسمتی شامل یافته و لمعه از لمعات غیبی بر او تابیده

است بیشتر باید که پیرو از لمعات انوار نگذشته است طمع آن کسی در پوشیدن این باید که بر تابیدن لمعات انوار

بوده باشد نیک کی یابد اندرین کار اگر پوشد باید که در دل عزم جزم کند که این مرقع از بحران بیرون برد

از آدم در حوا علیهما السلام و بوصف حروف او موصوف بوده از حضرت قدوة الکبرا شیخی پرسید که چون اصل معانی

صورت حرفه بکار آید فرمودند تا ممتاز از عوام و این صفات که از جوهر حروف او مستفاد شده اند اگر در صوف باشد

در قیامت انیس اولیا و جلیس انبیا باشد و با ایشان محشور گردد و الا از لباس اولیائی و انبیائی بی بهره گردد و آن بهای

خصم جان او باشد اگر پوشنده باید که همچو فلک از کار یک ساعت خود را فراغ ندهد و از گردون دوار هرگز

که رسد رضا داده باشد و نفس او از زندق و ریا آزاده و خُلق استعداد خود را از نیل معارف نکند که هر عوارضی روزگار

بگرگ برآید این همه نیرنگهای پرنیرنگ جسم وصلت کینه هر لباس که می بینی اشارت است بر حالتی پس باید که اول

پس باید که اول بآن صفت خود را موصوف کند آنگاه بر آن لباس دست کند و این لباس تعلق تا بیل مصیبت دارد روزی

جامه سیاه پوشیده و کفت بمصیبت سه طایفه پوشیده ام یکی علماء دوم فقرا سیم امرا که اهل غزا اند حضرت سلطانی

از سرای فانی چون رخت بکاروان سرای باقی بست از میراث سه چیز گذاشت یکی علم دوم فقر سیم تیغ علم علما فتنه

ساده غرور و تحصیل جاه و سرور ساخته و در مبدأ و معاد مذمت افتاده اند بزبان ما دنیی برآمده اند و فقر فقرا اختیار و از آن

معاش و آلات عما کرده اند تیغ اهل غزا اختیار کرده اند آنچه حق جهاد است بجای آرند و بر حکم شریعت جهاد می کنند

هر سه طایفه با صل کار نمی کنند گویا مرده اند پس من از این جمله مصیبت این سه طایفه پوشیده ام سیاه آن کس پوشد از حزن

کرا در ماتم کس شسته نباشد ... زاین ماتمسرا او بیرون نباشد ... هر که بیگانه

از جمله معاصی مبانی تایب شده باشد و غم دنیای خود را بصابون امانت شسته جهت مثال علیه السلام خیر الشیاطین

وجیفه دل خود را از نقش اغیار و هوای اشرار پاک کرده و صافی شده بحب المواطنین و بحب المستطهرین اهل اشارت

درین مقوله مقالات است ای تطهیر البواطن بیاکی ظاهر هیچ کار نیاید ... با سبته ناشسته چه بود زر و شستن گرچه

چو یار دلی پوسته درین کردی ... اگر پوشند باید کرد وجود خود را بضرب مجاهده در بافت مجرد کرد اندر چرکه

شربت زهر ناکامی هر لحظه نوش و نهاد خود را بسوزن نامرادی بر دوزد و فقر و فاقه بهم برزند ... کسی گشاد بر خود

هزار میخی که بر هوای دل خود هزار میخ زند بصد پیراهن صلابت مراد دنیا را ... زند چو فرعون دانکه بچار میخ زند

بتاریخ بست و دوم ماه جمادی الاولی سنه یکهزار و هفتاد و هفت

بسعادت مشاهده غزه همایون سرفراز گشت درین هنگام فرخی زمردی و دستار شال ملبوس بود ... غزه جمادی الثانی

سنه یکهزار و هفتاد و هفت بملازمت مشرف گشت لباس درین هنگام فرخی زمردی و چادر سفید بر دوش ... یازدهم ماه مذکوره

لباس مبارک درین هنگام فرخی شال زمردی و دستار بلاکوشی بود ... بتاریخ نهم ماه جمادی الثانی سنه یکهزار و هفتاد و هفت

حضرت پیر دستگیر میان شاه عبد المنافع فرخی ملبوس خود عنایت نمودند

اگر فرخی و لباس لباسچه بوشند باید که پیراهن وجود خود را از عشق تعالی چاک کرده بود و بعهود شریعت و طریقت وفا کرده

از تخت امر و نهی زده و گوید هر که من را گوید سر آدمی پوشیده دارم و هر که پشت پناه طلبد پناه بدهم و به آستین حرقه

بادران خود را پوشم سجاده بساط قربت که با محبت بر عجب می نهند

ارشاد فرمان شد که پیراهن را مانند نگین چنانکه حالا میدهند نشان تلوین است یعنی هر دم و ابتدا حال

وقتی ترقی میکند و وقتی فرود آقده و جامه سرفشان ماتم است یعنی هر دم روزگار خود بدارد و جامه صفت نگین

[illegible] لعل نشان می‌فرمودند بس بهر لایق بمناسب بقدر هر کسی جامه عطا کنند هر نظری را که برافروختند جامه [illegible]

بتاریخ بیست و هفتم ماه متوال سنه یکهزار و هفتاد و هفت حضرت برهانگیر فرمودند که فقیر اگر در خدمت حضرت [illegible]

ذکر کرده می‌گفتی از حضرت میر سید شمس الدین کرمانی اجازت صد نماز معکوس از حضرت میر سید شمس الدین [illegible]

فرمودند که می‌گویند نماز معکوس حضرت ادریس کرده اند از حضرت شیخ ابو الخیر مسموع است که چون شنیدند که نماز معکوس [illegible]

نیز کرده اند سنت دانسته تعجیل ادا نمودیم حضرت برهانگیر فرمودند نقل میکنند که این نماز را پیغمبر خدا صلی الله علیه و سلم [illegible]

حضرت عایشه رضی الله عنها دیده اند و رواج و اشتهار از کنج شکر یافته باز میر حیر گفته در دهلی نزد یک دکان حضرت خواجه [illegible]

آن جماعه که حضرت کنج شکر آویزان نشده بودند نیست

بتاریخ سیزدهم ماه جمادی الاول سنه یکهزار و هفتاد و چار لباس مبارک در بین هنگام بر ستاره پیشین در بر شد و میکشیدند و میکشیدند [illegible]

بتاریخ بیست و ششم ماه جمادی الثانی سنه یکهزار و هفتاد و چار لباس مبارک در بین هنگام بر ستاره در بر شد و یک [illegible]

بتاریخ سیزدهم ماه ربیع الثانی سنه یکهزار و هفتاد و پنج حاجی حلوال قبا سیم بیک یک بندی داده اجازت [illegible]

فرمودند یک بندی بستن کار آن است که در بند یکی باشند نه تردد برای معاش که در مونس و بیگانه زنده فقیر را میر سید شمس الدین [illegible]

حکم فرمودند گاهی نظر بر اطاعت کرده می‌بندد و گاهی بعدم لیاقت خود می‌گشاید بتاریخ هفتم ماه ربیع الثانی یکهزار [illegible]

مذکور میر سراج الدین بود ملبس بر این لباس فقیر را دیده بیش اقتضا می‌فرمودند حضرت برهانگیر می‌فرمودند که می‌باید یکهزار [illegible]

باین لباس می‌گفتند و اینک میگویند که جنبش سبب حرکت مردم می‌شود و معتبر نیست اگر یقین مردم کرده که جنبت می‌کند [illegible]

هر گز جنبش نمی‌کند و فقیر را یاد نیست که گاهی فقیر بخانه دنیا دار بر این باگدری پوشیده رفته باشد اگر رفته باشد [illegible]

دیگر پوشیده رفته است بتاریخ ششم ماه ذی قعده سنه یکهزار و هفتاد و پنج بسعادت مرزا شریف باستاد [illegible]

متوجه شدند کفش از پا بدر کرده با می‌بش پوشیدند میان عبد النافع پرسیدند فرمودند فقیر را با لباس فقیرانه یکی [illegible]

در خدمت ایشان کافیه و لب و ارشاد خوانده و پاره شرف نیز بندگی شیخ محی الدین سلمه بوری قدس سره
پاره لب و ارشاد و پاره عباب خوانده بخدمت حضرت شیخ محمد ده عالم سلمه بوری پاره کافیه خوانده
شیخ فاتح سلمه الله تعالی و در خدمت ایشان یک دو بحث شرح ملا خوانده و پاره ارشاد تکرار کرده خدمت میر
سلمه الله تعالی و در خدمت ایشان پاره کافیه و ارشاد و شرح ملا خوانده حضرت بندگی نور محمد بوری سلمه الله تعالی از اول
یک دو بحث کافیه خوانده خدمت بندگی میان شیخ محی الدین عبد الشکور سلمه الله تعالی و در خدمت ایشان شرح ملا از اول
خدمت میان شیخ عبد الغفور عبد الشکور و در خدمت ایشان چند بحث شرح عبد الله یزدی خدمت بندگی میان شیخ حبیب بتدریج
در خدمت ایشان شرح ملا قریب دو سه جزء حاشیه ملا زاده خطائی تحصیل نموده خدمت میان جمال کرمی و در خدمت
حسامی تا مبحث امر قراءت کرده بعد خدمت مولانا محمد لاهوری و در خدمت ایشان فارسی چهبت تا آخر و ابا عطاء
در خدمت میر سید عبد العزیز پلنوی قدس سره چند بحث شرح هدایه حکمت بسماع کرده و در خدمت میر سید عبد العزیز قدس سره
قطبی خوانده و در خدمت میان شمس نور سلمه الله تعالی شرح ملا از بحث بیع و حاشیه کافیه با شرح میان الهداد و
و قصیده برده و پاره اداب صغری و بقیه حسامی و مختصر با حاشیه و شرح وقایه و هدایه و تلویح و توضیح خدمت میان شیخ
سلمه الله تعالی و ابقاه و در خدمت ایشان قطبی با حاشیه میر و شرح عقاید و مطول با حاشیه میر و شرح مواقف و مقدمات ابو
و غدی و تفسیر بیضاوی و مشکات و شرح جغمینی و سوجر طب و اجازت احادیث از صحیح بخاری و مصابیح و مشکوة
از حضرت شیخ نور الحق و له قدوة المحدثین اسوة العارفین حضرت شیخ عبد الحق الدهلوی البخاری یافته چنانچه و سنطاعا
بر اجازت در حدیث حضرت شاه ولی الله قدس سره ثبت ارقام ساخته مرقوم می شود و از شیخ الاوحد الافضل جامع الکمالات الالوهیه
المتوجه الی الله المولی الاعظم الشیخ ولی خلیفه قدوة المتاخرین الشیخ طیب بن معین الدین مسیی الجاره بسین ایل
و حفظها لهیداة السلسلة الشریفة مع انی لست باهلها و کان الاعتذار الی احری و الیق من الاجازة لکن لما کان

واجبا علی وکان اخری بهذا الطریق مما اوحی الی الشیوخ اجبت مسؤله واجبرت رفع احد شانه ان یزودنی به والکتاب
کما اجاز لی الشیخ الالقی الاعظم الشیخ نور الحق بن شیخ عبد الحق بن سیف الدین الدهلوی البخاری سقاه ماء کرمه والماء الغیر
المقصر الی الله الوحید المذنب بین الناس محمد رشید بن الشیخ المصطفی البلقوری موطنا والعثمانی نسبا والحنفی اداه والله ولی
والقلندری والسطاری مشربا والراجو من الشیخ الاوحد ان لا ینسانی من صالح دعائه بعد الموت فقد صلاحا وکان ذلک
فی ذی قعده ست ستین والف من الهجرة النبویة المصطفی وقلب الطلب ارجو کیان یتیسر بعضی حلیها رسیده چنانچه از شرط فیض
مرقوم ساخته بعینه مرقوم می شود که فقیر را رسیده است رسانیدن کیدست بدیاود یگر هیچ
علی التعاقب بالنظر تقین فی المجلسة ووضع الراس علی الارض مع اطراف الیدین الی قدام بعد
ابهامی الرجلین والیصال احد الرجلین الی الاذن ثم الاخری کذلک وقد یوضع الراس علی الرکبة مع اخذ ابهامی الرجلین
بالیدین وقد یوضع الکفان علی الرکبتین یوضع القدمین علی مسبحی الابهامین مع وضع الیدین علی الرکبتین بحیث
باطنهما اعلی مع اخذ ابهامی الرجلین من خلف یوضع احد الرجلین علی الرقبة مع اطالة
الرجل الاخری یوضع الرجلین علی الرقبة بریک بای استاده شدن وبای دیگر بران بچیدن بود ت
بالاکردن یکی بدیگری بچیده یوضع عقب احد الرجلین تحت الخصیتین والاخری فوقهما بیایم
بست چهارم ماه ربیع الثانی سنه یکهزار هفتاد و دو ذکر اثبات بای بنارس بود چهار روز قرموده شد شاید خوانده شود
شیخ بیاری برسیدند لفظ عربی هم می فهمید فرمودند روزی فقیر اسم ذات را پرسید نفهمید شاید عربی نمیدانست یکفتم نام
که بالای ازان نامی نباشد یکفت ما و شما همین یک نام داریم و زنان آمده دعوت کردند یکفتم شما تجوز می کنید یکفت
نمی کوئیم یکفتم منع چرا نمی کنید یکفت اینها بعبودیت میکنند بلکه بتعظیم ست که در مذهب آنها حسن رواج یافته میان شیخ
حسین
جس او میه فهم او اشتباهی شود و او کور شود و حقیقت کور شدن خود می کفت که من از بچه خانه یخ کراس کرفته می خوردم

متوجه بنارس گشتند و فرمودند قاعده فقیر است که بعد نماز فجر میرود بسبب رفاقت میان شیخ محمد ارشد توقف و امامت نماز

بمیان محمد ولید مقرر فرمودند بتاریخ بست و ششم ماه شوال سنه یکهزار و هفتاد و چهار وقت عشا بود که صاحب جمعیت

بمش نواب رفتند حضرت پیر دستگیر فرمودند در فقر آسانی نیست که قید پوشش پارچه قیمتی و ماندگاهی لک کاهی مهیا

باید داشت میان شیخ اسمعیل گفتند حضرت دیوان جیو کار نمی فرمایند حضرت پیر دستگیر فرمودند که حضرت سبحانی

شیخ محمد افضل همه کارهای خود می کردند تا که چراغ حجره خود را دست میگیرد و کتاب از حجره خود می آورد و فقیر خود

از دست خود راست نموده درست می بندد و کتاب از حجره می آرد و آب از برای وضو خود می گیرد فرمودند تا کار بدست

می توان کرد بدیگری گفتن خوب نیست در صحبت یار شاطر باید نه بار خاطر بتاریخ دوازدهم ماه ذی قعده سنه یکهزار

هفتاد و چهار حضرت پیر دستگیر فرمودند تخت پوش رو بن آرید برای خواب چون آورده شد بران کودری فرش کرده

تخت پوش ترک بود کودری فرش کرد که فقیر از نشود بتاریخ بست و دوم ماه رجب سنه یکهزار هفتاد و دو میان

شیر محمد کوت در کلود هشتند پرسیدند سند این از کجا دارید لباس فقیران از کدری و جامه رنگین و غیره ای سند نیست

کمر بند مکار از قدیم طریقه فقیران ست اگر مشغول می بودند از این خود را جمع کرده اند کسی میخوابیدند و غلطیده بجوف حفت

خواب کم می کردند و پرچه رنگین بدانکه فرصت نشستن و استعداد نو ساختن کم می یافتند این سیلی در کلود انداختن الحال ابداع

نمی گفت شاه پیر محمد لکهنو سیلی در کلود دارند و مریدان هم فرمودند ایشان هم فقیرانه زمانه اند و مریدان خوب می کنند

که اقتداء متابعت پیر می کنند بتاریخ سیم ماه رمضان سنه یکهزار هفتاد و چهار حضرت پیر دستگیر فرمودند که کودری

که بندان زخم سوزن که در کودری میشود آن مقدار زخم ناحق در جسم آن کسی بدبرد و تحمل کند بتاریخ بست و یکم ماه ذی قعده

سنه یکهزار هفتاد و چهار فرمودند قدما کفش و پیراهن و جامه میشوازی بی تکلفانه و غریبانه می پوشیدند و در بن زمانه جامه

و تو رک ملازمت استاد شد میان عطاء احمد گفتن که سلاح بستن سنت ست حضرت پیر دستگیر فرمودند وقت حرب

نه در کوچه و بازار بازگفتند اگر کسی دشنام دهد از غیرت انتقام خواهد آن وقت سلاح خورده فرموده نه فصل
باید که انتقام از خاصی نکنند فرموده بواسطه این نسبت بر شما شیخ فتح الله بخانه میان شیخ محمد رفته گفته شیخ
در کرکش بسته می باشند تاریخ یافته علم جهاد ثانی سنه یکهزار هفتاد و چهار پایتاب از آب و حنوالله
باید شست هر چند موافق قوی آب آن طاهر است اما تقوی نشستن را میخواهد تاریخ سنی ام
هفتاد و پنج در جواب آنها مجلس شادی میان شیخ نیس پیغام کردند که گودری پوشیده با اهل و با نشستن میان
در مجلس سرود نشستن چوش نمی آید قطب الاقطاب در پارچه ورنگ احتیاط کل بود تاریخ مست
سنه یکهزار هفتاد و پنج برای رنگ پشو فرموده نه رنگ گل ارمنی و رنگ مغیلان که در ان لباس مشابهت جوکیان
رنگ فستقی خوب است تاریخ نجم ماه شعبان سنه یکهزار هشتاد و یک شیخ بهاء الدین استفسار از خانه کرد
بطرف چپ می باشد که از ما نمی بندی میکوینده می پوشند حضرت پیر دستگیر فرموده نه فقیر در نماز همین طور دست می
دو رساله کفن میت چنین نوشته که اول بدست چپ چنده بالای آن بطرف دست راست وضع متقدمین همچنین بوده
همین میپوشند دست راست را بر دست چپ شرفی هم هست شنبم ماه مذکور حضرت پیر دستگیر فرمودند
سفید پوشیده بوده نه طلبیده با حقر از دست مبارک خود پوشانیدند تاریخ دوازدهم ماه رجب سنه
هفتاد و پنج حضرت پیر دستگیر بخیاط فرمودند جامه پوشیدن که بر شتها نا ناب آب داده در رجب و خنه شود نوشته
تاریخ هفدهم ماه رمضان سنه یکهزار هفتاد و شش گودری حضرت پیر دستگیر از دریا میان بنگاله
بار چیانی شما آلوده اند تاریخ سیزدهم ماه شعبان سنه یکهزار و هشتاد میر سید قیام الدین حضرت پیر دستگیر
دیدند که یک بندی از پشم خرگوش بسته بودند فرمودند فقیر اکنبل پوشی از ان اختیار می کنند که خود او در لباس
جانوران است در آرند و از غربت و سکنت یاد آرند اما استعمال پشم خرگوش که مکار کرد است این

بیست و سیم ذی حجه سنه یکهزار و هفتاد و هفت حاجی جلال گفتند در باغهای شاهجهان آباد سیب را از بوی می یابند
با آنکه شاخ یکی می شکافند و دران شاخ دیگر درمی آرند میوه خوب می شود فرمودند در کودری که در یک هوا بر یک رنگ
درمی آرند آن هم خوب می نماید چون درخت بود اشاره بآن کند که سالک شاخ هوای خود را باره کرده و دران شاخ اطاعت
مولی و هربی درمی آرد و از آن میوه لذیذ و نافع بجهم می رساند

بتاریخ ششم ربیع الثانی سنه یکهزار و هفتاد و هشت مطابق
محی الدین و شیخ بیاری گفتند که در سرای شاهزاده پسر اعظم حضرت پیر دستگیر فرمودند علی اداء شیخ بوده و میدهند نباید
گرفت که اینجا صاحب سلسله چشتی اند و بر این آنان اشاره خلافت دادن باشد و هر کسی را این خلافت می دهند و بر
زیر می پوشند و بالا قبا را و این سه را ادب میدانند لهذا نمی دهند

بتاریخ پنجم ماه شوال سنه یکهزار و هفتاد و شش
حضرت پیر دستگیر فرمودند این بزرگان خرقه و بر این میدهند محض برای تبعیه می دهند و لباس صلحا یاد داده از صلاح باشد
و پوشنده را شرم می آید از انکه در لباس صالحان عمل می نماید از خواجه بایزید بسطامی شنیدم خرقه تبرک طلبیده خواجه فرمود جزوی
اگر جرم خود را از تن جدا کرده بپوشانم چه سود کار دیگر است و بر عمل است

بتاریخ دهم ماه صفر سنه یکهزار و هفتاد و شش
بوندار برآورده پوشیده فرمودند فقیر را جامه بوندی خوش می آید چرا که بوندی پوشیدن اگر خوش نمی بود حضرت
محبوب خود را نمی پوشانید و در ترکیب آدمی که احسن تقویم است بوده نمی شد لهذا این بر این به فقیر میان شیخ نسبی داده بودند

بتاریخ نهم جمادی الاول سنه یکهزار و هفتاد و پنج حضرت پیر دستگیر فرمودند که در این ایام فقیر شامل میبوند که سابق عزت
کودری کم می بود الحال زیاده شد و لباس فقرا چنان باید که در ان نزدیک اهل عزت ظاهر کم باشد و مردم اهل ظاهر بسیار
بسیار می پوشند شرم می آید که داخل این جماعه کردد

بتاریخ سیم ماه شعبان سنه یکهزار و هفتاد و هشت حضرت پیر دستگیر
بیان عبد الهادی پسر شیخ محمود فرمودند که هر دو کناره فوطه برابر آویزند تا در نماز پیرو دو برابر و در سجود شریک شوند
یکی دراز و دیگری کوتاه وضع او باشان ست خوب نیست و شیخ بیاری فرمودند که شیخ ناصر خطیب کویند که دستار کوتاه

هرگاه حق سبحانه تعالی بر امر و کوان افریده دستار طلبی بدیشان قطب الاقطاب و لباس معنی آن
موصوف بآن معنی بوده و مرتب آنست تفصیل لباس دهی بر اشاره و رموز هر قوم ساخته بر اگر مسترشدین
همین معنی دارند و حق آن لباس بجا آرند انه ولی التوفیق و قطب الاقطاب باحتیاط تمام وضو نماز و معمول بوده
تا یا نمی آب دریا نمی فرمود اگر بضرورت می نمود اعاده نماز نمی کرد بآن آب وضو نمود و می فرمود
سنه یکهزار بیست و دو حضرت پیر دستگیر فرمودند تا آب دریا میسر می آید تیمم و ضو باب چاه نمی کنند اما بر بدان وضو
آب دریا منع از آب چاه نمی کردند درین هم متابعت سنت باشد که روزی از زبان مبارک حضرت پیر دستگیر شنیده شد که هر چه
صلی الله علیه و آله وسلم کار مشکل را بر خود می گرفت بتیسیر تجویز آسانتر می فرمود
حضرت پیر دستگیر فرمودند که در دریه وضو باب چاه میسر می آید که از زیارت آن خاطر جمع میشود و نماز را اعاده کرده نمی
بتاریخ دهم جمادی الاول سنه یکهزار بیست و نه حضرت پیر دستگیر وضو شروع نموده آب از چاه معلوم کرده تجدید فرمودند
تاخیر شد فرمودند آب یا جواب شتاب آرید از بی وضو بودن طبیعت بی ذوق میشود تقوی بسیار مشکل است تا کرا آب رود
تیمم نمودند انتهی معمول قطب الاقطاب چنان بود تا کرا وضو فرمایند تیمم می نمودند
ان تیمم الی ان یبلغ الماء یتوضؤ و روی عن ذی النون المصری انه کان علی شط النیل فتیمم فقال رب ماء و کبی الموت قبل
التوضؤ کان النبی صلی الله علیه و آله وسلم تیمم مع القدرة علی الماء قبل مضی ساعة از مفتاح الجنان از اقوال حضرای مظهر
بدو چیز توان کشت بآب بخاک پس تو بهر دو طهارت کن تا چون قیامت بتو آنش دوزخ بهر دو توان کشت
فصل ثانی باب الامان الحرص
ان النبی صلی الله علیه و آله وسلم کان یهریق الماء فیتیمم مالک آب فاقول یا رسول
ان الماء منک قریب یقول ما یدریني لعلی لا ابلغه
بود که آنحضرت که می بینی آب یعنی بول میکرد و پس تیمم کرد پس
وضو باید پس گفتم مرا یا رسول الله آب نزدیک است یعنی آنقدر دور نیست که بآن تیمم توان کرد می گفت آنحضرت

که دوی بر تارک سر نهاده فرمودند ان راه بجز راه کشتی مستر شدن سری خالص است که ارشاد علامت

مقصود است از انکه اب کشتی بسهولت بر سر گذارند و علامت تصور محافظت در جان خود چنان کنند که نگاه

محل دران نباشد بتاریخ سیزدهم ماه مذکور حضرت پیر دستگیر از میان بیگان فرمودند که شما اب وضو قطره

باید که شما بمن وضو فقیر وضو کرده کرم نمائید و ریوزی قسمت خورید گفتند بلی فرمودند فقیر تا حال نخورده است

صحابه در هر کار مراقب حال پیغامبر صلی الله علیه وآله وسلم متابعت می کردند چهارده ماه مذکور از میان بیگان

که گاه برای افروختن آتش جهت گرم کردن اب وضو از کجا می آرید از چهیر طویله فرمودند از فقیر اجازت گرفته بودید تا حال

گرم کرده شما وضو نخواهید کرد بار دیگر بار دیگر از طویله بگیرید اگر می خواهید که گرم گفید خود بریده از جنگل بیارید

بتاریخ پنجم جمادی الاول سنه یکهزار و یکصد و شصت و شش حضرت پیر دستگیر فرمودند چون رنگ اب دریا متغیر شده وضو ازان نگیرد

امام شافعی در مسئله بس بخاطر می آید وضو اب تازه کرده باحتیاط اب دریا گیرد و جیم نیز فهم کند تا حتی الامکان عمل بر جمیع مذاهب

یاد رجای باز ید پور سکونت نماید که انجا اب ان حوض میسر آید اما بعضی ساخته باشند ازان جهم وضو نتوانید کرد

بتاریخ ششم شعبان سنه یکهزار و یکصد و شصت و شش حضرت پیر دستگیر فرمودند که جبرئیل علیه السلام مرا برای مسواک چنان تاکید نموده که

که دندان بی شکسته نشوند و فصل ثالث مسواک ان رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم قال ما جاءنی جبرئیل

قط الا امرنی بالسواک لقد خشیت ان اخرج مقدم فمی بارو گویند این آمد که از شاخ درخت مسواک بباید نمود اما در وقتیکه

که ازین گرم در دندان می افتد بتاریخ سیزدهم جمادی الاول سنه یکهزار و یکصد و شصت و شش حضرت دستگیر بجای تشریف

این احقر هیزم تیار کرده خواست که بر سر گیرد که میان محمد کامل گفتند یک بیکاری بیارید که بردارد حضرت فرمودند

نام بیکاری گرفته از انی که باین پیر چیزی گرفته شود فقیر وضو نخواهد کرد که نام وجه حرام در میان آمد هر چند ذات خود حرام

چنانچه یکی از امام مالک پرسید خنزیر بحری حرام است گفتند حرام هر چند صید بحر مطلق حلال بر مذهب امام ما سبب ذکر الفقیر

حرام فرمودند بتاریخ سیم ماه جمادی الثانی سنه یکهزار هفتاد و چهار حضرت پیر دستگیر بحضرت شیخ محمد [illegible]
فرمودند شیخ اکبر می نویسند بزرگی را بپیغمبر خدا صلی الله علیه و آله وسلم بخواب فرمود که استعانه بغیر در وضو مکن
گاه خاطر غسلوا از غسل ست نه اغسال خلاف و زیادتی نباشد و بعضی بزرگان خبر را دخیل کرده اند حضرت شیخ بایشان هم گاهی
باستعانت غیر وضو نموده اند شاید نیتی کرده باشند که بدان جایز باشد باز محبت و رابطه از اعضو خود دانند و وضو
نمودن از خود بر کتبی می باید و استعانت بغیر آن برکتی نمی ماند مرتب اخفر از زبان فیض ترجمان حضرت پیر دستگیر شنیده
که در مرض موت قطب الاقطاب برای خدمت وضو آب کرده استاده و آن حضرت بطرز مستوکه استعانه در وضو نمیشود
تلقی کردند فقیر در دل خطره آورد که در حدیث است انت و مالک را سمک از نور باطن بران خطره مطلع شده فرمودند
هات ید و دست دراز کردند فقیر سعادت وضو یافت تاریخ دوازدهم ماه رمضان سنه یکهزار هفتاد و هفت حضرت
پیر دستگیر موضع بکهر پایور تشریف فرمودند این حقیر آب برای وضو آورد فرمودند آب از چاه ست گفتم می فرمودند
موضع ازان وضو نمازی که کرده شود اعاده باید کرد و فقیر همان عمل را معتبر داند که هر چار مذهب درست باشد چنانچه وضو
در بعضی مذهب صوم در سفر ممنوع ست و سفر را همین حد گفته اند که شب باز نه آید بیتوقت نماید فقیر روزه را هم قضا خواهد نمود
محمد وی حضرت شیخ محمد حمید بسیار سبو آب از دریا طلبیده حواله حقیر برای وضو حضرت پیر دستگیر نمودند
تاریخ هشتم ماه ربیع الثانی سنه یکهزار هفتاد و شش یکی پرسید آب تالاب پرشده بمنش از جریان پاک ست اما میل نفوس
تاجریان معامله پاک نمایند اما میل فتوی بطاهر دهند تا انکه نجاست زمین ان یا یقین کنند ازین که متقیان وضو با
چاه نکنند و متقیان از اطاهر گویند تا یقین نجاست سابق تاریخ بست پنجم ماه ذی قعده سنه یکهزار هفتاد و شش
حضرت پیر دستگیر فرمودند بخاطر می آید که هر روز نماز فجر بغسل ادا کند ازان روز این احقر پیش از صبح آب می آورد و آنحضرت
هر روز بغسل نماز فجر ادا می فرمودند بتاریخ یازدهم ماه ربیع الثانی سنه یکهزار هفتاد و شش بخاطر این فقیر رسید که

در این سفر ما حضرت پیر دستگیر از آب سرد وضو نمی نمایند ما هم در اقتدا به ایشان آب گرم نمی فرمایند کرده شود

پیر دستگیر از راه میرانی وضو نمودند فقیر سعادت حاصل ساخت — بتاریخ دهم ماه شعبان پیر دستگیر

باین تقریر فرمودند جزمه و بسوزانید در پاشته بیاریم قاسم گفتند جزمه بیاریم فرمودند نخستا اول اعتیاد

بعده این اعتیاد را که نفوس بسیار بکار مشکل است که بعضی متقیان در صحت نماز جماعه دیگر پوشیده میروند تا مکس از بجا

بر جماعه نماز می گزیدند میان شیخ محمد ماه در بیماری خود بجماعه نماز نمی کنند میوارده وضو می کنند حاجی جلال پرسیدند از این

بر جماعه اعتقاد و جای آن معلوم نیست چه کنند فرمودند مطابق قول امام اعظم بحری نموده جائی بشوید و بخاطر فقیر

اخص و معمول حضرت پیر دستگیر چنان بود که کفش بسته و چادر بر بدن بستن فرموده و طاقی بر سر داشته بجائی در

می روند بعد وضو جامه و پایجامه و دستار پوشیده نماز می نمودند اغلب که عمل قطب الاقطاب را نمی نمودند و بسیار

می کردند و قطب الاقطاب در غسل یا مسح هم می فرمود و اکثر بار مسح نمی نمود بلکه بر طریق مخالف هم می کرد و عمل پیر دستگیر

همین بود — بتاریخ بستم محرم سنه یکهزار و یکصد و دو حضرت پیر دستگیر

که می باید که مسح پا و غسلش جمع دارد لازم نیست مسح بر طرزی که مخالف می گویند یعنی از سر انگشت جمع کشیدن تا ساق بلکه

آرید یعنی غسل یا اورا آید در تمام رجل دست نباشد چه یارا اگر کسی بی انگشت دست نماند بشوید و خواهد که تمام شسته نماید

چه رجل جائی متخلخله دارد که انجا دست رسانیدن لازم است بخلاف اعضای دیگر فاما قسمی که مخالف میگویند از آنجا

چه حق سبحانه تعالی غایتش بیان کرده تا کجا شستن و معلوم است و در میان مسح الی الکعبین اصلا مناسبتی نیست نه بسوی آن

بلکه مناسب او الی الساق بوده پس معلوم شد که مسح تمام پا باید تا الی الکعبین درست آید بچاره عرضداشت بر تقدیر

عطف از جلگم بر شکم بر شکم می شود و بدخول باهی کرده و بعد از آن که مدخول باشد چنانچه در آن است مسح بعض راس

بر این قیاس جواز رجل هم باید که بعض را مسح نماید عنایت شد تخصیص نیست رجل است که ساق و رو داخل است

کف بیاشامد که تمامی مغزش از هم بگسلد و بمیرد و بعد از چهل روز کلوخ از کف خود بیرون آرد

ماه رجب سنه یکهزار و دویست و حضرت پیر دستگیر بعد از نماز چاشت قضای حاجت فرمودند و بعد از فراغت

نوازه وضو مسح بکنی وقت عصر وضو کرده نماز ادا نمودند بتاریخ سیزدهم ماه شوال سنه یکهزار و بیست و شش

برای وضو برخاستند و سبو چون آب بسیار کم بود یکی گفت که بیا وضو کنند فرمودند قادر نیستم که بیایم یا فرمودند

برکت کفایت پیدا کند چنانکه بعد وضو یک خوراک آب باقی ماند بستم رمضان سنه یکهزار و بیست و سه حضرت پیر

فرمودند فقیر در تجدید وضو نقض طهارت کرده وضو برای فریضه می کند وضو بر وضو نفل باشد و فریضه بفریضه نخواهد ادا

بتاریخ دهم ماه شوال سنه یکهزار و بیست و شش حضرت پیر دستگیر برای وضو و استنجا برخاستند و در راه سبو

افتاده دیدند از میان محمد کامل پرسیدند چه ایخانداخته اند گفتند مردم بصحت خانه هم میروند فرمودند تا نجاست نجس

نجس نشود هرگاه نجس شد بکار صحت خانه هم نیاید و اینکه می گویند بسبودن دست طلاقخوری یا غیره نجس شود مذهب

اتقنی بتاریخ بیست و ششم ربیع الثانی سنه یکهزار و بیست و شش فقیر خون بیداری می شود و وضو جدید می کند و دو رکعت نماز ادا

و فرمودند که در مسجد خواب نباید بشریت است شاید احتلام شود فقیر هم در مسجد خواب نمی کند که چون بیدار گردد بی وضو

بتاریخ نوزدهم ماه شعبان سنه یکهزار و بیست و چهار فرمودند که اگر در نماز غسل واجب شود باید وضو

آب بران روان کرده شد و بموجب حکم امام میر سید قیام الدین کشتند بتاریخ دوازدهم ماه رجب سنه یکهزار و بیست و

باید که همواره در تکبیر اول نزدیک حربی خود متوجه باشد اگر مقتدی تکبیر اول فوت شد می میت و استندی در مردم

چنانچه ظاهر شود از قضیه معاویه که ابلیس لعین را از خواب بیدار کرد و وقت نماز شب فهمیدن شد چون آن را در

و نماز شب معلوم کردند پرسیدند که کار تو خلل در نماز شب راست گفت چرا ترا بیدار کردی تو همان که بای چپی حضرت کردی

و نماز فجر از پیغمبر خدا صلی الله علیه و آله وسلم و جمیع صحابه فوت شد او گفت من خلل در نماز ناقصان نکنم و کاملان را

لذت عبادت باقی ست ایشان نپسندیدند بعد گفتگوی بسیار اعتراف کرده کر خلل در کام فضل منو کردم چه اگر کبیر اول

قوت سندی تو مضبوط داشتی و ثواب صد چند عبادت یافتی بتاریخ چهارم شوال سنه یکهزار یکصد و هشتاد و نهش فرمودند که

در مسجد سخن نگویند از دین بوی بد خواهد آمد و دهن بد بوی خواهد گشت بتاریخ سیم جمادی الاول سنه یکهزار

یکصد و چهار شنج بهاری پرسیدند که بر موزه مسح کرده شود فرمودند درست ست اما متقیان اکتفا به مسح نکنند فقیه گاهی در ضعف

بوقت خصوص مسح میکند لیکن باز در خاطر می آید موزه را آورده می شوید بتاریخ چهارم ماه شوال سنه یکهزار یکصد و

حاجی جلال پرسیدند که نماز ما در حرم بسی دیده ادا نموده ایم بازنمایم بر دستیکه فرمودند که هر گاه شما می دانید که زیاده اکتفا مسح نکنند

بس وضو ایشان نشد نماز را باز ادا باید نمود انتهی بتاریخ غره ماه رمضان سنه یکهزار یکصد و چهار قطب الاقطاب

احتیاط کلی بود که صفحهای نماز شوئیده نماز بران میفرمودند و بارچه نوار نیز کاهی شوئیده می پوشیدند چنانچه از کیچ پشمینه

تائیدات مرقوم می شود از ان واضح میگردد بتاریخ یازدهم ماه ذی قعده سنه یکهزار یکصد و پنج بوی یاران آورده

حضرت بر دستگیر فرمودند بشوئند شوئیده شد چون آورده میان حاضرین در صحن خانه برای خشک کردن داشتند فرمودند الطائع

چرا انجا برای خشک نمودن داشتید شاید جای نجاست نشود و احتیاط می رفت فقیر عرض نمود که شخصی یک صف بر اسپ خود

نصب نموده آورد و بعرق اسپ آلوده نگشته باشد فرمودند که عرق اسپ پاک ست رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم

بران سوار شده اند اگر آلوده هم شده چه شد بتاریخ سیم ذی حجه سنه یکهزار یکصد و چهار فرمودند صفهائیکه در مسجد

فرش نمودند نشسته آرید که نابی شبهه پاک شود هر چند ساخته مسلمان ست اما احتیاط در بن بقعه به جمیع حال بهتر ست

بتاریخ دهم ذی قعده سنه یکهزار یکصد و نه حسب الامر حضرت بر دستگیر این احقر سیتل پائی نوار زرد یاشسته آورده

در مسجد فرش نمود انتهی و عمل قطب الاقطاب اکثر همین بود که بعد شوئیدن صفهای نو بران نماز می فرمودند در کیچ پشمینه

اگر جا مرقوم ست مرتب دو سه جا تائید آورده بتاریخ دوم شعبان سنه یکهزار یکصد و چهار کسی جا نیز دوخته آورده

فرمود مذاین راشنوانیده بیاید تا پوشیده شود باب پنجم در بیان آنکه از مقتضای طبیعت بشر حضرت رسالت

که مذ آمده بود فرمود مذ که شستن باید که روز جمعه پوشیده شود حقیقت شستن آورد اختصاص قطب الاقطاب

او امی فرمود مذ چنانچه از کیفیت نماز مذکور شد بعضی ملفوظ دیگر از حضرت مرقوم می شود از این رموز و اشارات فایده

نیز از این طریق توفیق رفیق و بیدگرد او امی صلوة کرده که جامع آن قاضی محمد موده اند خطر که مذ باب پنجم شود

سنه یکهزار و هفتاد و چهار فرمان شد در نماز که دست راست بر دست چپ می گذارند بحقیقتی که قبض میکنند دست چپ را

بر ای این است که از نکشت زود چهار انگشت دیگر قبض کنند و بر روایت دیگر این است که از حضر و انگشت نر خلقه کنند و مه انگشت

در میان گذارند بحضر روش از دست چپ قبض کنند چه جانب یسار خانه شیطانی است و خانه راست خانه رحمانی است بنابرین

که موجب وساوس است بندگی گذاشتن راست چنانچه حکمت به تثلیث در وضو شیخ ذکر کرده که شستن هر مرتبه برای منتفی

چه عالم سه اند عالم شهادت و عالم مثال و عالم غیب پس از هر سه عالم تنزیه می خواهد فرمان شد چنین بگفته و در خاطر فقیر

در رکوع و سجود که اول مرتبه تسبیح است از عالم شهادت و مرتبه ثانی تنزیه است از عالم مثال و مرتبه ثالث سبحانی یا کی

نیز عنایت شد که هر چند بنده بحکم داد وجهت سوی قبله متوجه دلی چون در صورت تعین نمود ار می شود بنابرین سته نموده

که وقت شروع در نماز انی وجهت وجهی للذی فطر السموات والارض حنیفا و ما انا من المشرکین باید خواند یعنی می متوجه

وجه خود را آن ذاتی را که پیدا کرد آسمان و زمین را یعنی ظهور او هر طرف می بینم آسمان و زمین هر جانب پس متوجه می

محض از روی اطاعت نه از جهت تعین که حق سبحانه تعالی محیط جمیع جوانب است فرمان شد از اینجا معلوم می شود که مذهب امام اعظم

به از مذهب امام شافعی است به امام اعظم توجیه وقت ابتدا نمودن میگویند و امام شافعی بعد تحریمه می باید که پیش از تحریمه باشد

این بر تک صوری شود و علی هذا تحریمه که مصلی میگوید الله اکبر یعنی بزرگ است بکمال بزرگی از آنکه مقید باشد بچیزی

رکوع و سجود لهذا چون در سجود میرود در مرتبه نهایت تخصص است میگوید سبحان ربی الاعلی یعنی خدای تعالی بزرگتر است

و باید دانست که انتهای صلوٰة دال است بر آن که حق تعالیٰ بطرف ما بین لسان او و قابل با آنکه بر تر پیش هر یک آن هر دو مفهوم گشت

بعضی هر یک معلوم

تاریخ بست ششم ذی حجه سنه یکهزار هفتاد و هفت از عوارف پرسیدند که صلوٰة چون الله اکبر گوید

ملایکه بدل او نظر کنند اگر در دل بزرگی و عزت غیر الله را می یابند او را دروغی میگویند و از دل او دور می شوند و اگر نمی یابند

و همه بروی تاریک می شود و اگر در آن وقت بر دل او غیر ذات خدا بزرگ نباشد ملایکه تصدیق او کنند و از دل او دور شوند

که بران کشف پیدا شود و هذا در تحریر دست بگوش رسانیده الله اکبر گویند تا ایما بر نفی ما سوی و اعتراف بکبریائی الله باشد

تاریخ بست ششم رمضان سنه یکهزار هفتاد و هفت بوقت عشا هفت اذان هفت کس گفتند تاریخ دوم محرم سنه یکهزار

هفتاد و هفت نماز فجر ادا نموده بودند باز بسبب شبهه وقت اذان گویانیده سنت و فرض ادا فرمودند تاریخ

پانزدهم شوال سنه یکهزار هفتاد و هفت حضرت پیر دستگیر فرمودند نماز عبادت صوری است جامع جمیع عبادت باید که در صلوٰة

ملاحظه آن بنده کند از همه اعضا عبادت آید کار سر و چشم و بینی و دست و پا در رکوع و سجود ظاهر است و گوش را ان دخل نداده

لهذا باید که قراءة چنان بخواند که خود بشنود اگرچه بهتر آنست باشد تا گوش بکار خود بوده محروم نماند تاریخ پانزدهم ذی حجه سنه یکهزار

هفتاد و هفت بیان جهر فرمودند میان فریضه مغرب و سنت فصل با فروختن چراغ و غیره شغل نکنند و معمول بر دستگیر چنان بود

بعد دو رکعت سنت مغرب ادا نموده دعا می خواستند و ادعیه می خواندند و در فرایض دیگر دعا خواندن سنت دانی فرمودند

تاریخ بست یکم ذی قعده سنه یکهزار هفتاد و هفت یکی پرسید که سبعات عشر را که از سوره الناس خوانند عکس ترتیب

قرائتی می شود فرمودند که بهر دو طریق میخوانند از زیر و بالا هر دو را در هر کاری اشاراتی است در اول به ترقیات منازل به تنزلات

لیکن معمول متقدمین اول است تاریخ بیست هفتم حضرت پیر دستگیر فرمودند چون در نماز بایستد داند که صلوٰة ابد رسید

و همچنین چون بر رکوع رود خیال نشیند از رکعوا نماید و در سجود اسجدوا تصور همین طور نماز می کند که صلوٰة حقیقی همین است

نوزدهم ماه مذکور باین حقیر فرمودند در نماز ملاحظه نموده باشند که هفت اعضا از سر دو دست و دو زانو و دو پا در سجود باشند

چون این در حق نزدیک عبادت نباشد در میت مطیب بگاه فرگشتند کار باطنی فقرا چون ملاحظه است و ظاهری بعالم

پنجم دهم سنه باین تقریر فرمودند در سجده اول زانو پیش نهند بعده هر دو دست برابر دو گوش بعده هر دو

دست پیش از استوجه قبله دارند و در برداشتن عکس ترتیب نخاوند نگاه دارند — بتاریخ بیست و چهارم جمادی الاخر سنه یکهزار

حضرت پیر دستگیر فرمودند در تمام نماز نقش الله مصور می شود که قیام مصلی صورت الف است و رکوع لام و سجود

نوزدهم ماه شوال سنه یکهزار و پنجاه و سه میان بنده و فرقی الله تعالی دو رساله العشق یا حقایق الف میان

الف میانه حرف مدست در از و ظاهر کرده گویند فرمودند الف اشاره بذات که در اصل ساکن بی ضغطه و خفی بود

ظهور لام که اشاره بعالم است متحرک شد و این اشاره تنزل از وحدت بکثرت است چنانچه از کنت کنزا مخفیا فاحببت

ان اعرف فخلقت الخلق می توان فهمید — چهاردهم جمادی الاخر سنه یکهزار و پنجاه و سه حضرت پیر دستگیر فرمودند

در رکوع دستها را راست باید نهاد که می باید حتی الامکان جمیع ارکان نماز از سر تا پا اعضا باید و قیام از دست مقصود نیست

مگر در رکوع اگر کج دارند قیام درست نشود باز فرمودند صورت نماز صوفی الله باید که ملاحظه نموده غافل نشود که چون

الف در رکوع لام و در قومه الف بعده لام و سجود حاست — چهاردهم ماه صفر سنه یکهزار و پنجاه و شش حضرت

فرمودند سالک مسلک مستقیم را باید که بر خصت و سهولیت مایل نباشد بلکه بعزیمت و شدت کار کند — در طریقت هر

پنج سالک ابد خیر است — صراط مستقیم ای فرزند کسی گمراه نیست پس در مذهب حنفی باشند در آن تیسیر بسیار است

چون عفو از نجاست مغلظه قدر درم و غیره و بر مذهب شافعی زوال نجاست هر چند قلیل از اله آن واجب باحتیاط

شافعی عمل کند چنانکه منافی حنفی نباشد و اگر نباشد در تیسیر شافعی نشیند حنفی عامل شود که شافعی خارج غیر السبیلین

و نزد حنفی نجس شاید از هر جا که باشد چون در موضع محکوم بتطهیر سد نقض طهارت پس باحتیاط بر مذهب حنفی غیر منافی مذهب شافعی

عامل باشند و مس ذکر موافق شافعی ناقض داند که احتیاط در این است — بتاریخ بیست و ششم ربیع الثانی سنه یکهزار و پنجاه و سه

حضرت پیروستگیر فرمودند وجه اختیار الله در تکبیره الاحرام بردیگر اسماء الله صحابه مجاهدان وقت محاربه کفار بدین تکبیر
خصوصا حضرت شاه مرتضی علی کرم الله وجهه وقت قتل کافر الله اکبر می گفتند پس مصلی در نماز چهار با اداء خود الفضل
می کند چون یک تکبیر تمام می کند گویا یک عدد می کند سنه تاریخ بست سیوم ربیع الاول سنه یکهزار هیفتاد و شش حضرت
پیروستگیر فرمودند که شخصی وصیت کرده بود که بر جنازه من کسی امام شود که کاهی از دو تکبیر اولی با امام کرده باشد و
امام بقراءت سوره فاتحه مشغول نشده باشد چون تخفیف نموده شد بادشاه وقت چنین بوده فرمود سبحان الله چنین بادشاهان چنین
الحال مردان و سالکان چنین باشند سنه تاریخ چهار دهم ماه شوال سنه یکهزار هیفتاد و چار این بنده از کاهی در جماعت فوت
حضرت پیروستگیر فرمودند سبحان الله در زمانه ماضی اگر مردی تکبیر تحریمه با او نرسیدی تا سه روز ماتم داری میکرد و از شرمندگی
بر روی نمی یافت و مردم برای تعزیت وی می آمدند و در این زمانه تمام نماز فوت می شود و تاسف و غم نمی شود
من مشایخ بلخ فاتحه افتتاح فجعل یبکی و یتضرب راسه علی جدار المسجد فقیل له فی ذلک فقال انی اغتم لاجل الاسلام لانه لو مات
انسی وکان له ابن فقیه لکان یعزی ثلثة الاف رجل والان قد فاتنی بکبرة الافتتاح فلم یعزنی الا ثلثة نفر
سنه تاریخ دهم رجب سنه یکهزار هیفتاد و شش شیخ بهاری از غلطیدن بعد نماز سنه فجر پرسیدند فرمودند که از حضرت عایشه مروی است
که رسول صلی الله علیه وآله وسلم بعد سنه می غلطیدند سند این در کتب احادیث است اما در کتب فقه نیست
اذا صلی رکعتین الفجر یقرء فی الاول قل یا ایها الکافرون والثانیة قل هو الله احد ویقول هو جالس اللهم رب جبرئیل
ومیکائیل واسرافیل ومحمد النبی صلی الله علیه وآله وسلم اعوذ بک من النار ثلث مرات ثم یضطجع علی شقه الایمن
سنه تاریخ بست نهم رمضان سنه یکهزار هیفتاد و پنج حضرت پیروستگیر فرمودند یکی از اصحاب از خدمت رسول خدا پرسید که ای
قوم ست که تا خفت نموده رود و بسیار غنیمت بدست آرد فرمود جماعتی که پیش از فجر بیدار شوند بخانه خود وضو نموده و کاه
کرده به مسجد رسیده جماعة دریابند از بن تا خفت به غنیمتها اجر یابند سنه تاریخ بست دوم ربیع الاول سنه یکهزار هیفتاد و

حضرت پیروی کسی فرموده شاید که نماز پس امام باشد که لیاقت امامت دارد و اگر نه راست چپ است

بخاطر فقیر می رسد که تا بر تقدیر صحت امام استحقاق او آسان باشد

یک سجده بجوارکان نماز است سجده دوم کفارت قیام که در آن بعث از انتفاع و تعظیم بوده است

کفشهدن هم یک سجده بکنیم سجده اول اشاره بآن است که اصل او می خاک است و دوم اشاره باینکه باید راجع بخاک

که سمع الله لمن حمده کلام امام از کلام الهی دانند پس بعد از آن محل شنیدن حق خطاب عبید باشد لهذا سجده

چون رکوع برزخ بود میان قیام و سجود بعد آن قیام مسنون شد که از انتفاع خالص سجود رسد و بمرتبه انخفاض آید

پای را استاده دارند که تا پای از کار خود که قیام است خالی نباشد اگرچه با اعضا شریک سجود است و بعد سجود اول دست

بر انو نهاده پا بر در سجده دوم بر زمین نهند تا دو سجده از هوا نیاید چه اگر بر زمین نباشد از دست همین یک سجود دارد

تا متوجه قبله باشد و سجده لازم نیاید نیز فرموده اند وجه اینکه هر که خود را بدست خود کشد از جنت محروم شود

حق سبحانه تعالی بجبوهٔ مظهر صفاة و ذات خود کرده اند چنانچه جنت نیز مظهر است پس باین مجال مجانست او را

بجنت کرامت کرده چون بوحدت از اله جبوهٔ می خواهد گویا از بن عطایا ابا می کند و در باد هش نوحی ابا محروم

شرح او را در ذکر کیفیت نماز فی صلوة النخعی بزرگی را پرسیدند چون است که در نماز رکوع کمی و سجود

کف رکوع در نماز دعوی بندگی است از بنده و سجود برهان دعوی چون سجود بمنزله گواه باشد باید که دو باشد

که جامع آن شیخ محی الدین عرف شیخ گوش بسا کس بینداری اند از زبان در ربار خود را اند شیخ وجه دو سجده فرموده که

انسان مظهر کل است و هیچ چیز بس یک برای کلست و یک برای ذات کند و بخاطر فقیر می رسد که یک برای قیام و یک برای

که هم قیام است پیر کاه در قیام یک نوده تکبیر عطف است بنابران سجده را حکم شده که لابد ذات توست که با خاک

پس یک برای قیام تام و یک برای هم قیام که رکوع باشد لهذا در میان هر دو فصل از جلسه واقع شده تا دلالت

که یک برای قیام ست یک برای رکوع بعد از سجده قیام تمام و سجده و رکوع از قعود که قیام نصف وجود ست

بتاریخ سیم ماه صفر سنه یکهزار و هشتاد و یکی از فرمان شیخ سلطان بخدمت حضرت به اسکه از طرف دهلی آمده بود رسیده و در باب آنکه شیعه چه می فرمایند فرمودند فقیر نمیداند و بعضی حرام و بعضی مستحب می داند از فقیر چه میخواهی این

بتاریخ سیم ماه جمادی الاول سنه یکهزار و هشتاد و دو ملک فتح الله پرسیدند که اوای وتر در آخر شب بهتر یا متصل فریضه عشا فرمودند از آنرا اعتماد نیست و احیاء لیل باید بهتر که در آخر او اکنند فقیر چون اعتماد ندارد اول شب متصل عشا اوای کند انشاء الله در خاطر خواهد ماند که حال قطب الاقطاب در مقدمه طول امل بر این حدیث بوده باشد

و فصل اولی در باب طول امل و حرص عن ابی

ان النبی صلی الله علیه و آله و سلم عرز عودا بین یدیه و آخر الی جنبه و اخر ابعد فقال اتدرون ما هذا الانسان و هذا الامل قال و هذا الامل فیبما هو علی الامل فلحقه الاجل دون الامل

حضرت علیه و آله الصلوة و السلام بخلانیده چوبی بنش خود و چوب دیگر بر پهلوی آن چوب اول و چوب دیگر ابعد از ان پس گفت حضرت علیه و آله السلام یاد دهی یابید چیست این جماعه عرض نمودند که خدا و رسول خدا او اعلم تر اند فرمودند حضرت چوب اول که خلانیده ام مثال مرکب ست که متصل ست بادمی می بینم از او چوب که خلانیده ام دور تر ست امید آدمی ست که دور دراز رفته ست پس در می گیرد و خوض میکند آدمی امل او میخواهد که برسد بآن و در یابد آنرا پس ناگاه در رسید و در یافت او را مرگ پیش از انکه برسد امید را ترجمه حدیث دیگر که در ان متصل ست مروی ست

گفت عبد الله بن عمر که گذشت رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم بر یاد من با یاد خود تطیین و اصلاح دیوار و در می نمود پس گذشت بر من و من همچنان می کردم پس فرمود حضرت علیه و آله السلام

بیرون آمدن از دنیا و کندن شتاب زده تر ست از ین که اصلاح دیوار می کنی انتهی

بتاریخ هشتم ماه جمادی الاول سنه یکهزار و هشتاد و پنج فرمودند باستماع نمه در سمع الله لمن حمده بجهت آنکه ضمیر متصل شنیده منفصل شود تردد بعضی نمازخانه شود و قیاس بخاطر آمد که لا یسوغ المنفصل الا لتعذر المتصل از وجوه تعذر ست بودن مرجع خلاف ظاهر و مرجع ظاهر پس به منفصل

استعمال خلاف آن بدان نسبت نماند و فهم مراد و ایمان بدان نزدیک ضعیف و بدان تعلق قوی

خواند و شود آنچه مشابه قرآن باشد چهارده بیست و سیم شعبان سنه یکهزار هفتاد و شش میان شیخ ولی پرسید

فرمودند بروایتی دو رکعت شما مشایخ اید چند رکعت بکنید فقیر آن کار کند که آسان باشد بطبیعت دران بی ذوق نشود

کردند بعد و طعام آمد خورده باز وضو کرده نماز عشاء ادا فرمودند میان نیکا گفتند شاید بوسواس خلل باز وضو کرده

کار فقیر چه داند ایشان را کاهلی نمیباشد چون بعد وضو کاری سواء فریضه مستحب کرده شود وضو محض برای فرض نباید

تعظیم طعام وغیره شود منصور حلاج چهل سال نماز بغسل ادا کرده بتاریخ سیزدهم بیست و سیم شعبان سنه یکهزار هفتاد و پنج میان

فرمودند که وضو جوانان نکنید نماز پیرانه بعضی را اول تعجیل بهتر و در ثانی تاخیر خوشتر بتاریخ دوم ذی حجه سنه یکهزار

حضرت برد ستگیر بخانه قاضی محمد حسین تشریف برده بودند وضو جدید نموده دو گانه ادا کردند و فرمودند که وقت خواب

تعقد می دهد چون بیدار می شود یک عقد گشاده می شود و چون وضو می نماید عقد دوم و چون دو گانه می کند عقد سیم گشاده

دار قاضی فرمودند که انجا خوش مسجد است نماز ظهر ادا باید نمود و در راه بر اسپ سوار نماز نفی الزوال ادا فرمودند

بتاریخ چهارم ماه شوال سنه یکهزار هفتاد و شش حضرت برد ستگیر فرمودند که در رکعت نماز بقرأت خواند در اول الحمد

و در ثانیه قل هو الله احد یکبار مرتبه بعد تناول طعام بگذارد انفی المعمول حضرت برد ستگیر همچنین بود

ماه ربیع الثانی سنه یکهزار هفتاد و شش حاجی جلال پرسیدند تحیة الوضو بعد از وقت پس از خشک شدن اعضا که فرمودند

که جیوه اعتماد نیست لیکن وقت آن بقدر نیم گهری که میسر آید ادا کند باز پرسیدند چون در مسجد در آید تحیه الوضو

یا تحیة المسجد فرمودند نزد امام شافعی واجب بر دو اند فقیر هر دو می کند بتاریخ غره بیست و یکم ماه

محمد شریف پرسیدند که در درس ما چه آیه الکرسی تا کجا بخواند فرمودند آیه الکرسی تا کجا بخوانند عظیم است در ای نابینا

تلاوت کنند از بر تا خاله دون می خوانند از ملفوظ قطب الاقطاب کے جامع آن قاضی محمد بوده اند غفر الله

بست دوم رجب سنه یکهزار هفتاد و چهار حضرت پیر دستگیر فرمودند که شیخ اکبر وجه تعین جهت کعبه در نماز گفته اند که صلی اجهت

اما اختیار جهت کعبه را خوب وجه بخاطر رسیده باید که در نماز از ارکان خمسه مسلمانی جمع شوند در تشهد کلمه توحید و باسباب

ثلثه صوم ست و صرف بعضی از نعم الهی که جوارح ست و در مرضیات الهی بوجهی از وجوه بس برای استعمال بر حج که روی

کعبه ست توجه بسمت خاص کعبه فرض شد باز فرمودند در نماز که عبادت جامع ست باید که جمیع اعضا مشغول باشند در اشتغال

شمرده دقیقه تردد ست اگر بمشغول اند ارکان بقیام در رکوع و سجود و لامسه بقیه جارحه بدانسان صلابت موضع کتابل

سجده باشد و باصره بنگاه موضع سجود و گویند از اولیا اصحاب بنهم اند که بشاره ادراک اشیا کنند پس دقیقه انهماک

در نماز باشد و بعضی در عبادت هم لذت یابند بتاریخ هشتم ماه رمضان سنه یکهزار هفتاد و چهار

مقبول و الحاشیخ غلام معین الدین یحیی برسیدند در هر نماز بار بهر دو قدم برابر دهند و در وقت جواب

تمام بار بر پای چپ چرا دهند فرمودند مصلی از ابتدای دو کانه شوق و توجه بجانب مرقد منوره حضرت غوث الثقلین باشد

ساعت بساعت زیاده می شود و تا تمام دو کانه شوق بمرتبه غایت رسیده این مضطرب رفتار بسمت آن دیار کرده آید

روان میشود بر طبق لطیفه مخصوصه بالتفاتی که واقع ست در ایاک نعبد چنانچه در کتب معانی مفصل ست معلوم میکنند حکم رفتار

زیاده از زیاده قدم نیست در عین شوق بصورت رونده گان شده پای راست بر چپ نهاده می ماند چنانچه در تشبیه کردن مقلوب

بعاشق تودیع محبوب خود کعبه بجانه عاشق قدمد صفحه یوم الوداع تودیع مرتحل بتاریخ دهم رمضان سنه یکهزار

یکهزار هفتاد و چهار حضرت پیر دستگیر فرمودند وجه توقف صلوة و سجده تا ارتفاع آفتاب بقدر رمح آن ست که از محاذات

قامت سایه مرتفع شود و احتمال سجده آفتاب نماند برسیده اند که بر کعت رابعه مقتدی شود و در ادای ما فات منهم

کند یا زفرمودند در شفعه اخیره کند که آن در حق قرائت حکم شفعه اولی دارد بتاریخ بست و هشتم ماه ذی قعده سنه

یکهزار هفتاد و چهار حضرت پیر دستگیر فرمودند میان خواجه عبد اللطیف از تقصیر رسیده اند که در لا صلوة الا بحضور القلب

به میگویند گفتند که درست است از انکه در نماز از ارکان مفروضه و واجبات و سنن و مستحبات بسیار از این
شروع شده و این صورت نمیسر آید بخلاف باقی عبادات از صوم و حج و زکوة که در آن ارکان کم جمع می شود
و به اجابت میرسد

بتاریخ سیم ماه ربیع الثانی سنه یکهزار و پنجاه فرمودند در جواب سوال سائل که
سبق خود التماس نموده بودند که کثرت سبق بسیارست وقت جواب هم میسر نمی آید فرمودند که قبل از وقت
بتاریخ دوم ماه مزبور سنه یکهزار و پنجاه و پنج فرمودند که چون آب آید محتاج سوال مسواک نمی شود
که شنیده ام مسواک بر گوش سید استند فرمودند آری بلکه صحابه چون قلم کاتبه بر گوش می داشتند و وقت فرصت
مسواک می کردند سبب شیخ بخاری پرسیدند که رسول خدا آنچنان میکردند فرمودند که این روایت نظر نیامده
مواظبت مسواک می کردند و در این باب بسیار تاکید فرمودند و فرموده اند بعضی سنت تقریری باشد یعنی آنرا در
و در این تعرض شده که وجه غسل جمعه فرمودند متفق شدند آن زمان پست و فضاء مسجد کم بوده و بوشش خرد و صوف
بدان عرق میکرده و بوی تعفن جرک بدن بهم میرسانیده پس غسل که موجب دفع جرک بدن باشد سنت شد و بار گفتند
بیهوده گفتن گناه است کفاره آن سبحان الله و الحمد لله الی آخره یا آیه سبحان ربک رب العزة عما یصفون و سلام علی
و الحمد لله رب العالمین

بتاریخ دهم ماه جمادی الاول سنه یکهزار و پنجاه و پنج شیخ عبد الواحد بر سیدند که در نماز
در آورده اگر تحیة الوضو میسر نیاید بجای آن خواندن کلمه تمجید چهار بار کفایت کند جواب دادند آنچه در جواب سائل
قطب الاقطاب قدس سره فرمودند که این قدر دانند که ثواب آن بسیارست دران وقت این روایت که بخاطر نبود
در جلد اول احیاء العلماء مرقوم ساخته بودند بنظر نیامده باشد والا چگونه می فرمودند آن روایت بعینها ایضاً از
از حضرت شاه تاج جیو سی قدس سره قال المخدوم المحدث جلال الملة والدین البخاری اگر صوفی وضو سازد و دران وقت
مکروه باشد بگوید سبحان الله و الحمد لله و لا اله الا الله و الله اکبر و لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم تواند کان

دار عهده تنکرا نه بدر آید همچنین در آن وقت در مسجد در آید نیز گوید این قدر دانم که اذان آن عبارت است

بتاریخ بست و یکم ماه رمضان سنه یکهزار و یکصد و هفتاد و هفت بوقت نماز عشا ذان جمعه هیئت کس نیافت اذان گفتند بعد از ان

نماز عشا و نماز تراویح ادا کردند بتاریخ سیزدهم شعبان سنه یکهزار و یکصد و هفتاد و چهار جناب خطاب مآبی ملا ان کرده فرمودند

که میرمی گفتند که در حویلی سنگ می افتد باید دید حاجی گفتند من هم رفته بودم میرزا ابراهیم گفتند اذان بگویند وقت نماز

اذان گفته نشد فرمودند می گفتید که از اذان شیطان بگریزد و اذان چنانچه در وقت فرایض برای ادا گویند

برای قضا گفتن آمده و برای جوابش دیگر هم آمده جایز است در راه نوشته در جنگل و جهیل راه گم شده بشیخ اسمعیل گفتند

که اذان بگویند یکی پیش آمد گفت همان طرف بروید چون رفته شد راه پیدا گشت بست و پنجم رمضان روز جمعه

سنه یکهزار و یکصد و هفتاد و هفت بوقت نماز عشا اذان هیئت کس نگفتند و بعد نماز عشا تراویح ادا کردند بتاریخ چهارم

ماه شعبان سنه یکهزار و یکصد و هشت بوقت عشا هیئت اذان گفته شد بتاریخ غره ماه رمضان سنه یکهزار و یکصد و نه

وقت فجر بعد اذان وضو جدید کرده دو گانه ادا نموده باز بمدرون تشریف برده سنت ادا کرده باز بیرون

نماز فجر ادا کرده مشغول گشتند نوزدهم ماه رجب سنه یکهزار و یکصد و هفتاد و شش حضرت پیر دستگیر بعد نماز مغرب در

سنت ادا نموده دعا می خواندند و در هر چهار فرض بعد فرض دعا خواسته سنت ادا می نمودند همچنین طور مسلم بود

بتاریخ بیست و دوم ماه جمادی الاخر سنه یکهزار و یکصد و هفتاد و پنج حضرت پیر دستگیر فرمودند جوان انسان جامع و مظهر

مراتب الهی و بشری هست باید که در او عینیت مثل تشعشع و غیره که مشتمل بر حکایت از اله و ملک و بشر باشد بلسان بیان

لما بلغ صلی الله علیه و آله وسلم مع جبرئیل سدرة المنتهی قال له لم یبق احد بالمجاورة عن هذا الموضع

فاشار جبرئیل اذا بلغت الی ما شاء الله فسلم علیه تعالی فقال صلی الله علیه و آله وسلم بعد التحیات لله والصلوات والطیبات

قال تعالی السلام علیک ایها النبی و رحمة الله و برکاته فقال صلی الله علیه و آله وسلم تشریفا لامته السلام علینا و علی

عباد الله الصالحين فقال جبرئيل واهل السموات اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له واشهد

عبده ورسوله بتاريخ هشتم ماه محرم سنه يكهزار ويكصد وشش حضرت برد ستكير فرمودند كه سخن سوالي

ازين بسته كه اسماء حروف مقطعات خداي تعالي بر حبيب خود صلي الله عليه وآله وسلم نازل نموده وعلي آله الطاهرين

باكسي كه مخاطب آن نبوده باز فرمودند كه شخصي نزد امام اعظم ابوحنيفه كوفي رضي الله عنه آمده گفت كه ايا باد و واو است يا

حضرت امام اعظم فرمود كه باد و واو است آن شخص گفت كه بركت دهد خداي تعالي در لاد و لا فرمود حضار از اصحاب امام

استفسار نمودند كه سوال و جواب معلوم نگشت حضرت امام اعظم فرمود كه سوال از التحيات بود كه ايا باد و واو كه تشهد

حضرت ابن مسعود يا يا يك واو كه تشهد ابو موسي اشعري است در جواب گفته شد كه باد و واو كه تشهد حضرت ابن مسعود است

بعد ازان آن شخص گفت كه بركت دهد در انبوه زيتون كه نه شرقيه و نه غربيه يعني بر خداي تعالي را عطا كند از

و نظر بر قرب احتمال آمده كه هر گاه در واو تشهد تفصيل مذكور نگشته كه كدام جا د و واو و كجا يك واو بنابران در

كه تشهد حضرت ابن مسعود التحيات لله والصلوة و يك واو در والطيبات و تشهد ابو موسي اشعري يا يك واو است

التحيات لله والصلوة السلام عليك ايها النبي الي آخره پس يك واو در والصلوة محض است و درين مقام واو

و بعد ازان در عبارات باكمه شهادت مذهب ابن مسعود و ابو موسي اشعري موافق سنت و تائيد و تفصيل از قولي ابو

والصلوة مسعودي بعبارتيها مرقوم مي نمايد ازان واضح شود

باب حضر الذهب وبكلي عن اعرابي

علي ابي حنيفه رحمه الله فقال ابواد ام بواو ذين قال رح بواو ذين فقال الاعرابي بارك الله فيك كما في لاد و لا تو

فتحير الحضار به وسالوه عن ذلك فقال ان هذا سالني عن التقرير بواو ذين التشهد ابن مسعود ام بواو كتشهد ابو موسي الاشعري

فقال بارك الله فيك كما بارك في شجرة مباركة زيتونة لا شرقية ولا غربية انتهى

وقرات تشهد خواندن بقول عامي رح الله واجب است و بر قول شافعي رح فريضه است و در خواندن قرات تشهد

رضی الله تعالی عنهم اجمعین را اختلاف است و هیچ قولی از اقاویل ایشان ضایع نیست هر قولی را تعالی اختیار کرده و قرأة التشهد ابن عمر رضی الله تعالی عنه را مالک اختیار کرده است و قرأة تشهد عبد الله عباس را رضی الله تعالی عنهما شافعی اختیار کرده است و قرأة ابو موسی الاشعری را رضی الله تعالی عنه اهل شام اختیار کرده و قرأة تشهد ابن مسعود را رضی الله تعالی عنه علماء ما اختیار کرده و قرأة تشهد ابو موسی الاشعری و عبد الله مسعود را رضی الله عنه باد او خوانند باد او خوانند و قرأة تشهد امیر المؤمنین عمر را جنین خوانند التحیات لله الصلوة الطیبات التاهیات المبارکات البرکات السلام علیک الی آخره و این قول امام مالک گرفته است و قرأة تشهد عبد الله عباس را رضی الله تعالی عنهما همچنین که التحیات لله الصلوة الطیبات التاهیات المبارکات اما لفظ زاکیات در روی مذکور این قول را شافعی گرفته است و قرأة تشهد ابو موسی الاشعری جنین خوانند که التحیات لله والصلوة تا منتهاء دیگر جنین میخوانند که ما می خوانیم و این قول را اهل شام گرفته اند و قرأة تشهد عبد الله مسعود رضی الله عنه جنین خوانند که ما می خوانیم و این قول را علماء ما گرفته اند رحمهم الله حفظ ج گفته است که هیچ قرأة تشهد معتبر تر از قرأة تشهد عبد الله مسعود رضی الله عنه است و ابو موسی الاشعری نیست دلیل بر انکه علی مرتبی بر رسول الله صلی الله علیه و آله وسلم را در خواب دید گفت یا رسول الله در خواندن قرأة تشهد مجرا اختلاف بسیار است کدام قول گیریم رسول علیه الاسلام فرمود که قرأة تشهد عبد الله مسعود رضی الله عنه گرفته است امام اعظم ابو حنیفه رح در مسجد نشسته بود سایل اندر آمد و سوال کرد که بواد او بواد این امام اعظم ابو حنیفه رح فرمود که بواد این سایل گفت بارک الله منک کما بارک فی لاولا چون آن سایل بیرون رفت اصحاب ابو حنیفه که حاضر بودند از امام اعظم ابو حنیفه رح سوال کردند که ای امام مسلمانان ما را ازین سوال سایل معلوم نشد و از خواب شما امام ابو حنیفه فرمود وحی سوال کرد که قرأة تشهد با یک واو است یا بدو واو من جواب گفتم با دو واو وحی بر من در حال گفت که خداوند عزوجل بر عمر تو برکت کناد چنانکه بر درخت زیتون قول تعالی من شجرة مبارکة زیتونة لا شرقیة ولا غربیة امام اعظم رح گفته است که ما قرأة تشهد را از استاد من حماد رح گرفته ایم و حماد رح گفته مرا استاد من ابراهیم نخعی رح قرأة تشهد با دو واو تعلیم کرده است

وابراهیم گفت مرا استاد من علقمه تشهد باد داد و تعلیم کرد و علقمه گفت مرا استاد من عبد الله مسعود رضی الله عنه
رسول علیه السلام دست مرا بکف خود گرفت و تشهد باد داد و تعلیم کرد چنانکه کسی سوره از قرآن و امروز ما
و تا خیر نکرده انگاه دست مرا کرفت و کف بکف چنانکه در قرآن یکم و زیاده نکرده و در تشهد نیز یکم و زیاده نشاید
و بعضی در خاطر آرند که از وی داد مرا و رحمة الله و برکاته ست و بعضی تشهد رحمة الله و برکاته در حین
نکرد بر قعود و دران دو داد و رحمة الله و برکاته در هر تشهد ست بتاریخ بست و چهارم ماه جمادی الاول سنه

حاجی جلال از حضرت پیر دستگیر استفسار نمودند که در تشهد و رحمة الله و برکاته یا رحمة الله و برکاته ست فرمودند که
میان بنکا عرض نمودند که مخدومی میان محمد ارشد رحمة الله و برکاته فرمودند حضرت پیر دستگیر بزبان مبارک راندند که بالای آن
نخوانده باشید همین طور ابتدای کلام پرسیده باشند والا در تشهد هر دو جا داد ست در واقعه نظم کلام داد عاطر در
و برکاته می خواید که رسول الله صلی الله علیه و آله وسلم چون بمعراج تشریف بردند التحیات تا بطیبات فرمودند حق تعالی گفت السلام علیک
ایها النبی و رحمة الله و برکاته داد تحیه عطف بر السلام باید حضرت شیخ عبد الحق دهلوی قدس سره مراد به تحیات
می دارند بصلوة عبادات بدنیه و طیبات عبادات مالیه قاعده ست که چون کسی بحضرت ملوک رسد اول سلام
بس از ان خدمت کنند و تذلل نماید بعد از ان تحفه لایق مستحق لطف و عنایت ایشان کرده و شیخ محی الدین نووی گفت جمع معرف
و ملک و بقاء عظمت و جبایت آمده و لفظ جمع آورده زیرا که مر ملوک را از عرب و عجم تحیات بوده و مخصوص که تعظیم و تکریم کنند
اصحاب ایشان و ان بس فرمود تحیات همه مر خدا راست و بر دیگران از عاریتی نیست خدای راست ملک بی انباز
یعنی بعاریت داده ست و نیز مراد به تحیات اقسام تعظیم دارند و بصلوة نمازهای فرض و نفل و طیبات کلمات طیبه و اعمال طیبه

از ملفوظ قطب الاقطاب که جامع آن شیخ محی الدین اند حضرت پیر دستگیر فرمودند در حقیقت آن ست که تارک نماز خصوص فریضه
که عذاب خواهد شد از جهت آنکه اعیان ثابته این نماز موصوف و خیره آمده فریاد خواهند کرد که تو ما را بعمل می آوردی

اینکه کرده برای چه و برای که و کافران که معذب خواهند شد از چیست آنکه بیت آماده بت خانه خواهد کرد از این پرسید ابا کفته

بمعبود خود ساخته بگفته که بس عذاب اینها نه برای خود بتاریخ چهاردهم ماه ربیع الثانی سنه یکهزار چهصد و چهار

بمن در مسجد سنه اداء می کرد حضرت پیر دستگیر فرمودند رهبر منیت یکسو گشید هر که در راه نماز می کند خود را ولد نه کند یکبار

شیخ بیاری پرسیدند تا کجا مرور منع ست فرمودند تا انجا که نظر مصلی رسد چون موضع سجود را نگرد شنبه ماه جمادی الاول

سنه یکهزار چهصد و پنج میان برخورد ارمیان سنه و فریضه آب خورد حضرت پیر دستگیر فرمودند اعاده سنه کنید از عالم

لو صلی رکعتی الفجر او الاربع قبل الظهر فاشتغل بالبیع و الشراء و الاکل و الشرب یعید السنة اما یاکل بقدر و شربه فقد

پیر دهم سنه از شیخ عبد الواحد پرسیدند روایتی نادر در اورادوده اگر تحیة الوضو نیاید بجای آن خواندن کلمه تحمید چهار بار کفایت

جواب داد ندانم قدر دانم که ثواب آن بسیار بتاریخ هفتم جمادی الاخر سنه یکهزار چهصد و پنج شنبه بیاری از سنه قبل فرضیه عصر

پرسیدند حضرت فرمودند شیخ عبد الحق مینویسند که در کتب فقه بیت اما در حدیث یافته نمی شود لیکن اکثر ده نمی شود از این

کثیر هم کاهی میکنند و کاهی نه شیخ بیاری کفتند یکی از میان یونس خان پرسیدند ما را از خواندن چه حاصل شد کفتند قلة نوافل

فرمودند آری حدیث ست علیکم بدین العجائز یعنی عاجزان بعضی فرموده در شدان عامل باشند و عقل خود را دخیل نکرده اند عالمان

ملاحظه نفرموده میان فریضه و واجب و سنت موکده نوافل نموده تکاسل کنند پانزدهم جمادی الاخر سنه یکهزار چهصد و چهار

شیخ بیاری پرسیدند صلوة الحاجت نفل ست فرمودند سوای فریضه را نفل کویند اما نه بعضی از که حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم

مواظبت نموده اند جهة امتیاز سنت نامند و بعضی نوافل نام مخصوص در بیت ذکر آن کنند باز فرمودند در حدیث کرسنه فجر

در خانه او اکرده به مسجد آید و فریضه عشا کرده از مسجد برآید و نوافل در خانه کند تا خانه بهره از عبادت روز روزی و شبی باشد

و خانه هم و عا نماید شانزدهم رمضان سنه یکهزار چهصد و چهار شیخ مبارک محی الدین پرسیدند که تراویح چهار کانه

چرا ادا نشود فرمودند فقیر کاهی نیت رکعت یک سلام کرده ست شیخ اکبر مینویسد سالک را باید که بهره روایت عمل نماید

کز معلوم نیست عمل مقبول بر کدام روایت ست بتاریخ یازدهم رمضان سنه یکهزار و بیست و سه هجری

یک شب حضرت در تراویح بعد چهار رکعت سلام گفتند اما بعد هر دو گانه فرمودند چگونه بود فرمودند یک

فقرا را باید که عمل بر هر روایت نمایند چنانچه گاهی دوازده رکعت گاهی بیست رکعت خوانده سلام گفتند فرمودند در اصل

سلام گفتن درست است اگر چه بیست نماز باشد و چون تمام بیست عدد رکعات کند مقتدی را آن عدد گفتن ضرور نیست

کافی ست لو صلی التراویح بتسلیمة واحدة الا ان قعد فی کل رکعتین فالاصح انه یجزیه ان یکون

اولی بالجواز سندة المحافظة باستدامة تحریمة الی اخره لو صلی التراویح کلها بتسلیمة

ان قعد فی کل رکعتین یجوز عن الکل وان لم یقعد فی کل رکعتین وقعد فی اخره ففی الاستحسان علی القول الصحیح یجزیه عن تسلیمة واحدة

فی السراج الوهاج وهکذا فی فتاوی قاضی خان غره ماه ربیع الاول سنه یکهزار و بیست و شش حضرت بیرد ستگیر فرمودند

چون مسجد بیم کاه بود متصل مسجد در خانقاه نماز گذارده شد قضا باید یافت که لا صلوة لجار المسجد الا فی المسجد مسجد یاهو گفتند

در خیر مسجد هم خصوصیت ست از انکه مراد صلوة کامل ست فرمودند فقرا را با رخصت چه کار حضرت امام اعظم نماز سی سال را قضا کردند

چون دانستند که خلال انگشتان باید از بالا می کردند مسنون از زیر بود فقیر را اگر یکی مستحبات فوت می شود نماز را اعاده نیست

باز می گفتند گویند امام اعظم هر شب پانصد رکعت نماز می کردند و خلق گفتند که هزار رکعت می کردند که باطن مخالف ظاهر نباشد

باز دوم می گفتند تمام شب بیدار می باشند نشنیده لازم کردند که تمام شب بیدار باشند و بوضو و مغرب فجر ادا می کردند

فقرا امام را اعلماء ظاهر می گفتند و منصور حلاج در هر روز و شب هزار رکعت نماز می کرد و بوضو غسل نماز اداکردی و در

نفل هم پانصد رکعت کرده بود و از انجا که تعهد فوت می شود قضا می کنند فقیر هم بار رکعت تهجد اول باین میکند باز در خانه اعاده میکند

شخصی که بکفر کاری شروع کند باید که تا او منع نکند از کار باز نه آید بتاریخ شش ماه ربیع یکهزار و بیست و

حضرت بیرد ستگیر فرمودند از برکت نماز گناهان صغایر بین الصلوتین عفو شوند بتاریخ دهم ماه شوال سنه یکهزار و بیست و

حضرت پیر دستگیر قصر در سفر نماز چهار گانه می کرد و بر منزل نیت نکرده و اداء این مسافت را اعلی آنکه خود را
مستقل سفر و اقامت ندانند و هیچ عزم نکنند و او سط تا آنکه بیرون آبادانی و اول یک منزل و نیت جایی معین کار عوام است
و جماعه باشند که چهار ده نماز دو گانه کنند که در خیال آنها مهلت اقامت پانزده روز در این عالم نگنجد که هر دم واپسین دانسته
عازم مقام اولین باشند باشارت امیل الانام الشیخ محی الدین العربی قدس سره و قال بعضهم سقط القصر و الصلوة
عن العارفین اذا سافروا انتهی و فقیر بحمد الله روایت عمل مسفر یابند که نیات اعمال انسان آسان دانند بعضی که در این خیر تمام
می نمایند مرتب احقر از استادی مولوی حضرت شیخ جمیل قدس سره استماع نموده که قصر در سفر را قطب الاقطاب می فرمودند
که این چنین حکام می شود که قصد دو می متعلق به سیر ثلث ایام شود که عبادت فقیها جنس واقع است که من قصد سیر ثلثة ایام فقرا
امید جهات یکساعت نسبت که قصد بان متعلق نمایند تا ثلثة ایام نرسد بر بن تقدیر قصر لازم نمی آید و الله اعلم بالصلوب
ولا بد للمسافر من قصد للمسافة والا لا یزال یقصر ابدا و لاطاف للدنیا جمیعها و لا یزال علی حکم المسافر
حتی ینوی الاقامة فی بلدة او قریة خمس عشر یوما او اکثر کذا فی الهدایة

بتاریخ بست یکم ربیع الاول سنه یکهزار یکصد و پنج از حضرت پیر دستگیر در نماز عصر سهو واقع شد سلام بسمت قبله کعبه مکرمه کردند
و از زبان مبارک هم شنیده بود که از حاشیه شیخ الاسلام معلوم میشود که مختار همین است بتاریخ بیستم ماه
شوال سنه یکهزار یکصد و پنج میان ماهر و برخاسته روانه مسجد شدند فرمودند اول قدم را نهید و در برآمدن اول
چپ بیرون نهید این مقدمه یاد دارید فقیر را مشکل بود در آمدن و برآمدن از در حجره که در مسجد است باز بخاطر آمد که در حج
از مسجد است و در دست مکرر شنیده به نماز هم دست چپ که زیر سر را اول نهادن نقدم بر یمین است لهذا هر دو دست هم
بند کرده یکبار نهاده شود بتاریخ بست و هشتم ماه مزبور سنه یکهزار یکصد و پنج شبی بازی برسیدند نزدیک
و یکبار نماز درست می شود فرمودند آری باز برسیدند چهار رکعة تصلوة الحاجت بعض از فرقه عناکذا زده می شود فرمودند

وقت آن بعد فریضه بیست و دو کاز صلوات از نماز قضاء عمری برسیده که در جریده مکتوبه هر گاه جهت احتیاط

بهتر که پیش از فریضه کنند و تغییر مخصوص میکنند بیستم ماه مزبور قضاء دو رکعت از یقضاء و پنج حضرت پیروستگیر

چنان است که هر دو پای برابر باشند پس دست نشوند و قرأة و تسبیحات چنان کوید که مسموع نشود تا گوش نزدیک

گرسنگی نیز قضاء و نماز مطلوب است میرسید فیام الدین پرسیده رسول خدا رفع یزین ما کجا کرده بود و نیز معتقد فقیر است

که آن رحمة للعالمین برای سعة للمومنین در باب شرعیات بمقتضای اوقات از مرویات عمل کرده پس چنانچه

وبشافعی تا دو تن روایت رسیده و همچنین در تسمیه و تامین بحنفی روایت نیز رسیده و بشافعی جهر از زین ثابت در

ستفرق امتی علی ثلاث و سبعین فرقة واقعه شده پس استقبال اختیار شد که در صدر اول مقتضای اوقات بهر دو عمل

متفرق نمیشدند بعده بسبب طولانی زمانه از حضرت علیه السلام بعدم علم و اختلاف رای و عمل باجتهاد و اختلاف

نفرقه مذاهب و اختلافات شد از این سبب که بعضی قرآن را حرف و صوت گویند و بعضی محض کلام نفسی و همچنین در سنت

که بعضی انکار آن کنند که بی جهته و بی چون و چگون چگونه دیده شود و بعضی دانند و گویند قادر بر حق و لطیف مطلق چیز

خواهد خود را نماید بیستم ماه رمضان سنه یکهزار یقضاء و شش حضرت پیروستگیر فرمودند در طریقه بعضی

که بعد دو تر هر دو دست بر داشته آیه الکرسی خوانند اگر چه بظاهر این عمل بصورت یک نشستن است اما مناجات

متضمن دال است و مناسب مقام است میان شیخ نیس گفتند که در نماز متصل هر دو گاه دعا خواستن خوش نمی آید گویا

بر هر عبادتی اجری خواستن باشد فرمودند خواستن را وسیله باید و عبادت بهترین وسیله عبد معبود است

بتاریخ بیستم ماه شعبان سنه یکهزار یقضاء و پنج از حضرت پیروستگیر کسی پرسید که اگر اعتماد بر بیداری آخر شب

تاخیر و ترک کند فرمودند بی جنس بوشته اند اما چون درک صفر و اجل غیر معلوم پس تعجیل بهتر می فرمودند

ان الله و ترحب الوتر است صلوة دو رکعت بعد وتر پس ادای دو گانه چاشت که از دن بیست گذارد

تواند یک رکعت بنشیند و ترشود فرمودند که یکی از امامیه از فقیر پرسید بر قول امام اعظم عمل کنید و بر قول امام جعفر صادق
چرا نمی کنید گفته شد بتواتر و ضبط قول امام اعظم معلوم شده نه قول امام جعفر صادق علیه الصلوة والسلام انتهی از مرقات
حضرت مولوی محمد جمیل قدس سره بعد تمامی نماز دوگانه نشسته ادای نماز فرمودند که چون مجدد ما در حق عبادت بجا آورده
و قیام بر آن نموده از قیام بقعود آمده تا انتظار نجز عبد بعبادت معبود نشود بتاریخ بیست و یکم ماه مذکور
بمقام دوچ میان ماهرو در مسجد بخواب دیده فرمودند که شما را تاکید حفظ سوره یس کرده شما اوقات بخواب
و طرق آن را اهم میدانید که بعد آن دعای ورد وی خوانید و بعد مرده در گور متوجه قبله خواهید و نماز نفل کم نکنید باید که
اگر در شب نفل میسر نیاید قضای آن در روز کنید اگرچه قضا بفتوای علما محمود می بعد ابن سبب اما بحسب علل اهل قبور
شامل و جایز در پیراده و نوافل و فریب شیطانی نخورید که فلان وظیفه از این خوبتر است هر وظیفه را که شروع کردید
بتاریخ نوزدهم صفر سنه یکهزار و پنجاه حضرت پیر دستگیر نماز عصر نموده نشسته بودند که در این دیر گذشت که نماز اول
بسیار گذشته بشبهه وقت باز ادا باید نمود در این محذوری حضرت شیخ محمد حمید آمدند چون ایشان نماز نخوانده بودند
امر بامامت نمودند و فرمودند که فقیر یک مرتبه امامت نموده باز چه نماید نماز عصر ادا فرمودند میان محمد اصیف عرض نمودند
که وظیفه را باز خواند یا همان کافی است فرمودند که این مقتضای کاهلی است باز بخوانید بتاریخ یازدهم محرم سنه یکهزار
و پنجاه و شش فرمودند که سالک را باید که در هر وظیفه که شروع کند تا دوم آخر در آن فتور ننماید و دست بگوش رسانده
گوش را خبردار سازید و قراءة چنان خوانید که گوش باستماع شریک نماز باشد بتاریخ چهاردهم شوال سنه یکهزار و پنجاه و شش
شیخ حاجی جلال پرسیدند که نماز پس نشسته ادا کرده شد قضا نماید فرمودند که هر گاه شما می دانید که اکثفاء مسح بالخف
بس مقصود درست نشد و نماز بغیر وضو بگوزد درست شود قضا نماید بتاریخ بیست و ششم جمادی الاول پرسیده شد که مسح
بر موزه جایز است فرمودند آری اما متقیان بر آن اکتفا نکنند فقیر هم بوقت ضعف مسح میکند لیکن باز در خاطر حق آید

روزه بدارد روزه می شوند انتهی امر تب احقر العباد بتقلید که نماز تراویح و قضا قطب الاقطاب بیست روزه کاهی نیم روزه

ادا فرموده اند و نوافل نموده اند و عمل بر دستگیر قدس سره الخطیر نزهین دیده بتاریخ غره ربیع الاول سنه

بیان ماهر و فرموده اند از شما کسی فوت می شود قضا می کنید فقیر جهار رکعت تهجد اول تا پنج شب میکنید باز بر خاسته

شخصی که بگفته کسی کار شروع کند باید که تا او منع نکند باز نه آید بتاریخ سیم ماه رجب سنه یکهزار و یکصد و هفتاد و هفت

شب نامه لیلة الرغایب بود یاد نه آمد امروز قضا نموده شد بتاریخ بیست و ششم ماه رمضان سنه یکهزار و یکصد و هفتاد و هفت

شیخ غلام علی پرسیدند که امشب شب قدر است فرمودند که در شب قدر صد رکعت نماز می کنند و بوقت عصر فرمودند

تحقیق علامت شب قدر معلوم می شود فرمودند که شب تحقیق شب قدر بوده است بتاریخ بیست و دوم

ماه رمضان سنه یکهزار و یکصد و هشتاد و شش میان سلیم خان از دره کانه تحیة الوضو وقت فجر رسید فرمودند که بانگ

بلالیان نگوشید و اینکه می گویند که پیغمبر خدا بعد طلوع فجر نکرده اند از ان ست که فجر دوم پیش از طلوع کرده دوگانه

و کسی حرام میگوید منافق حلال دارند و حقی نکرده می گویند فرمودند وقت افطار دال و غیره از پیش فقیر بردارند قسمت

کرده نشتاب شود فی باب التطوع من الفصل الاول عن ابی هریرة قال قال رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم لبلال

عند صلوة الفجر یا بلال حدثنی بارجی عمل عملته فی الاسلام فانی سمعت دف نعلیک بین یدی فی الجنة قال ما عملت

ارجی عندی انی لم اتطهر طهورا فی ساعة من لیل او نهار الا صلیت بذلک الطهور ما کتب لی ان اصلی متفق علیه

فی باب الطهارة من الفصل الاول عن عقبة بن عامر قال قال رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم ما من مسلم یتوضأ فیحسن وضوءه

ثم یقوم فیصلی رکعتین مقبلا علیهما بقلبه وجهه الا وجبت له الجنة عن عثمان رضی الله عنه انه توضأ فافرغ علی

ثلاثا ثم تمضمض واستنشق ثم غسل وجهه ثلاثا ثم غسل یده الیمنی فی المرفق ثلاثا ثم غسل یده الیسری فی المرفق ثلاثا

ثم غسل رجله الیمنی ثلاثا ثم الیسری ثلاثا ثم قال رایت رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم توضأ نحو وضوئی هذا ثم صلی

لایحیت نفسه فیها انتهی عنصر له ما تقدم من وجه از جهت شرح و این حدیث دلالت دارد
بر استحباب نماز بعد وضو اگر فرض نگذرد باسنت رابطه نیز کفایت است و
این نماز تحیة الوضوء یا شکر وضو چیزی نیست مطلق نماز را نیت کند و تا در آمدن مسجد
نیت تحیة المسجد بکند زیرا که بمعنی تعظیم و سلام دادن است پس تحیة الوضوء معنی ندارد
اما مسجد بلاحظه عظمت و بشاهده روحانیت وی اگر قصد تعظیم کند و بر وی سلام دهد
جای آن دارد و نماز اصل مقصود ازان است و وصف فرع و طفیل وی و وضو برای
نماز است و نماز برای وضو نیست پس شکر وضو نماز مناسب نباشد کذا قال الفرع
از شرح او راد و در ذکر بیدار شدن و مسواک نمودن فی المحیط من الآداب ان یصلی
بعد الفراغ من الوضوء فی ترغیب الصلوة تحیة وضو اگر در خانه نگذارده باشد چون در مسجد
در آید دو رکعت تحیة مسجد بگذارد و از هر دو تحیة رفع شود از برجندی شرح مختصر الوقایه فی باب
اوقات الصلوة ذکر فی مناقب ابی حنیفة انه کان یصلی رکعتی تحیة المسجد بعد طلوع الفجر انتهی
ازین در خاطر مرتب میگذرد که شاید حضرت امام اعظم تحیة وضو در خانه نگذارده باشند
و در مسجد آمده به نیت قصر دو تحیة دو رکعت نماز نموده باشند یا موافق نوشته حضرت شیخ
تحیة وضو چیزی نباشد بر تحیة مسجد که دو رکعت بعد وضو باید نمود اکتفا فرموده باشند یا راد
تحیة الوضو قطب الاقطاب دیده باشند حاصل انکه بر جواز نفل بعد طلوع فجر موافق روایة
دیده باشند قطب الاقطاب امر نمودند والله اعلم بالصواب مرتب از لقمات
استماع نموده که قطب الاقطاب از ابتدای وضو تا انتهاء دو گانه سخن نمی فرمودند

از پیر دستگیر خود استماع داده که کاکا خان پسر جعفر خان وزیر در آنجا بوده و خود بر مسند مخصوص
نشسته می کردند آمدند که استاده گشت منتظر آنکه سلام علیک فرمایند فرموده معانقه خواهند فرمود
چون تعاهد و قطب الاقطاب چنین بود که در میان و حضور سخن نمیفرمایند و حرکت نمی نمایند
متوجه بطرف او نگشته بخاطر جمع در وضو بوده بعد ازان دو گانه نموده بعد آن سلام داده
بوی فرموده تاریخ سیوم ذی قعده سنه یکهزار هفتاد و پنج شیخ بیاری طرف آنجا
می جستند فرمودند صوفی اگر می خواهد که نماز بوقت استجاب کند آوندی پر از آب در زیر
خود دارد این فقیر کم بهمین نیت بسته است و باین تقریر فرمودند که وضو در حجره بسازید خواست
مسجد بحجره رود فرمودند بی ضرورة به مسجد نشده رفتن بی ادبی ست از خانقاه رفته بیارید
بتاریخ پانزدهم ذی قعده سنه یکهزار هفتاد و پنج حضرت پیر دستگیر فرمودند هر وقت مصلی تر کرانیدن
و گسترانیدن تکلیف ست پرچه از بوریای کهنه بوده باشد بهتر گفتند که شسته بیارید و بهتر بوریای
کلان اندازید تا افتاده باشد بلکه بهتر که کهنه گفتند که الصدق علی الارض علی ما اظهر
افضل بتاریخ بستم ذی حجه سنه یکهزار هفتاد و پنج میان ماهر و یاسر اف و صوفی گرد
فرمودند هر چیزرا در قیامت حساب ست که رسول علیه و آله الصلوة والسلام فرموده بار چهارم در مضمضه
و استنشاق ظلم ست فرمودند در وقت شنیدن اذان خوردن و آشامیدن مکروه ست
تا اگر لقمه در دهن باشد آنرا هم نخاید و فرمودند باید که جانب راست ایستند رعیا اللیمین علی الیسار
بستم ربیع الثانی سنه یکهزار هفتاد و چار حضرت پیر دستگیر فرمودند بعد اذان تاخیر نماز
بجا هلی گناه و با انتظار کردن جماعة مباح تاریخ بستم جمادی الاولی سنه یکهزار هفتاد و چار

فرداهم

حضرت بردستگیر فرمودند اگر فاتحه بلسان الله می خواند ایاک نعبد و ایاک نستعین چه بمعنا
اگر بلسان عبدست پس نماز چگونه شود که الحمد لله رب العالمین بنگر نعت شود و قرات نماز چون
بلسان الله و متعلم میخواند و بلاحظه داعی و مدعو با قضای نفس باشد

از ملفوظات قطب الاقطاب

که جامع آن قاضی محمد سود و د غفر الله له اند بتاریخ غره جمادی الثانی سنه یکهزار هفتاد و چهار
که شیخ اکبر قدس سره فرمودند و حکما با الله بهم اشیا را نفع می دانند و عارفان و تر در واقع
نفع ست می فرمایند که من شفع می کویم ذات درین داخل نیست ذات و تر ست

نسخه البصاص

صحيح البياض

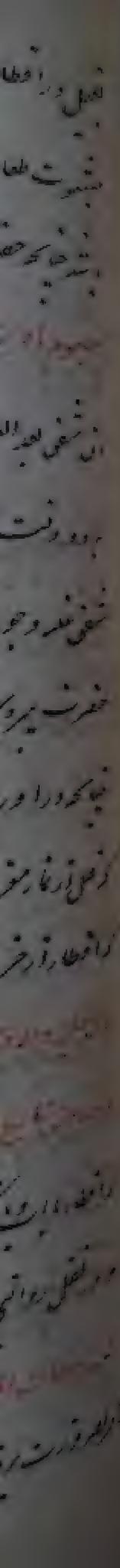

نیستند و آنچه رفت تا سفان نباید کرد و ملک کرد و خیر مستقل باید که گوشه دهن جود و بری هم از دهن
باغ بدران ایشان بقدر داده اند و دست کرد خیر و نوبح کرده اند [illegible]

خاتون پیرزال که به مسایه می ماند که به می نمود حاجی گفت که پسران بیمار است
گریه اش بهر همین است فرمودند که شب گریه خواهد بود بیمان بنگاه فرمودند که دو شبر بنی و ملک نگه رسانده
[illegible] سایلی به مسان شیخ بنگاه فرمودند
بخیری بدهند و امدن سایل سعادت خود دانند از آن روزی که اندرون وفات یا فتند چیزی بدون نبشته
از آن بهر سایل چیزی باقی می ماند مجدد م را دامسه اند [illegible] بار چیز قطع کنایه
بود اند فرمودند مسان بنگاه یک سبلوی باشد و راجوت این بدهند مسان التماس کردند که در مبلغ خرات ست
فرمودند از مبلغ خرات اند هند بعده از نبال و نا نبدند از بعضی اعزه استماع نموده که بنگاه
متصل دروازه سرباز ار بود کسی خوست که همن بنگاه بالاخانه وقالی نماید این مقدمه بسمع قطب الاقطاب
فرمودند که بنگاه را بدهم نمایند تا کسی را خطره همن نمودن جای غیر همی نباشد و نبر شنیده که چون قطب الاقطاب
در دل معلوم کردند توکل نموده به نشسته و علایق را قطع کلی نماید از اندرون استفسار فرمودند که حق شما
بر ذمه من ست و در قلب چنین قرار یافته که فقط توکل اختیار نمایند و نچه خدا از فتوح فرستد مرا فرستند
بهر همن قطب الاقطاب تا چین حیات بدون اجازت حرف نمی فرمودند اکثر در کار سکنت طلب از انجا
می نمودند و بر قرار خود عمل مسفر می فرمودند بعد وفات از بهرون حرف فقرا مسفر می فرمودند و قطب الاقطاب از
اوایل میلان طبیعت بطرف بوسبه و ملک و نوکری نداشت و نموخست از اهل و نیاز نموانست از اهل
دنیا از تمام خطوط می نمودند بر استفسار بجوشی هر مسفر می فرمودند و بعضا می هم رضا نمی نمودند و چنانچه

تا بدانست از کنج رشیدی مرقوم مسبوق از ان واضح میگردد

فرمود و ذقعیجان

و هیچ کسی که بر فضائل الهی و مناسبه الاعلی العبد رزقها واقف نباشد و بوفور عنایات ربانی و روشنای بصیرت کفایت کفایش

مطمئن خاطر شود

می فرماید که هر که اعتماد بر حق خود می کند او را کافی است یعنی او کردانم کرد و کارهای او

با عنایت حق عبدی بی اکراه بحر خود معترف شده لاحول ولا قوة الا بالله و نسبت کار و بار بر کرم کارساز حقیقی

سعی کنم

من یتق الله یجعل له مخرجا و یرزقه من حیث لا یحتسب و من یتوکل علی فهو حسبه ان الله بالغ امره

قد جعل الله لکل شیء قدرا و اول کی بفضل گفت که ایام جوانی است چه متوکل شده نشسته ابد یعنی معاش خود کرد

بگمان پرسیده شد که نوکری کرباید کرد و گفت اسر گفته سداد از کجا میخورد و گفت او از نوکری بادشاهی گفته

شده بادشاه اخراجات کجا میخورد و گفت بادشاه را خالصات و مال داده است گفته شد هر گاه و بنده و بخشنده

خدا است پس از خدا خواستن و اعتماد بر رزاقی کردن بهتر که از همه عینی و بنده احوال و دانیدن احتیاج بمال

و منال بر حال واداشتن است و یکی گفت که روزینه برای اخراجات از جایی مقرر خواهند گفت از روزینه مقرر

هر چند خاوند مقدر نیست مار گفت دولت چرانی خواهند گفت از انکه نمیخواهد و خواسته او البته

بوقوع اید و ممکن نباشد که ناخواسته بوجود گراید

حضرت پیر و مرشد گیر فرمودند نواز خان با فقیر گفتند اگر با پادشاه رجوعی بران فراغ خاطر متعلقان

مقرر کرده شود گفته شد زیاده از صد روپیه بومیه نخواهند داد و فراغ خاطر میسر نیست گفت هر چند اسباب و نباشد

و فقر بیشتر و فتور فقیر بسبب حامه قابل شود و مرگ و نباد از انست و پریشانی گمان بسیار شود

فقیر تلمذانی بمجرد نسبت حضرت پیر و مرشد گیر عرض کرده بود که اگر حضرت و نباخوب می بود و ملک را بادشاه بخشد

حضرت می گرفتند فرمودند فقیر خوب و زشت نمیگوید اما اینقدر و انه هر چه تعلق نگیرد اصحاب پشیز

فقیر بیادر نمود مذکر هر کار دشیر را در زاده ماه بانو سام را زاده ماه بانو بقصر آورده بود

[illegible] یک دو بوسه خود میخواهد برای فرزندان اگر رضی باشد از پادشاه وقت عرض نموده بفرستد در جواب این شعر را نوشته

[illegible] فرزند بنده است خدا را تو عم مخور ان کسی بود از که خداوند پرورست و گفته شده که اولاد و عیال نعمت

[illegible] اولاد فرزندان مقبول و طالع مشکنجه در قسمت او شان است موافق انصیب خود خواهد برسید و اگر چنین نیست پس فقیر چی

[illegible] خود برای چه ضایع نماید میان شاه امجد گفتند درست است اگر بلباس فقیر از بکدری تحمل و چه معاش نماید فرمود فقیر نمیداند که

[illegible] هرگز این لباس را به تکدری رسوا کند و با مضطرب و دربدری بزبان حال شکایت کریم و دارا فضال نماید بنابرین او بزرگ

[illegible] نشیر نماید او می را باید که بر خوان الهی شوق بود و مشغول باشد و اگر چنین و صلیت استقامت و گوشه نشینی بسیر نه

[illegible] چو چو شهباز و رای شکار کند اگر بچنگال آمد بهتر و اگر نه بهزار بهتر که شهبازی مستمر استقامت نشود و نه چون شکان سگ لگی

[illegible] گذار میان شاه امجد گفتند حضرت و یکوان جیو صاحب را بروای غیر نمانده بفرزندان بسه تاکید کنند که بفقیر نه حضرت

[illegible] شود فرمودند محمد حسید هم از دو نیا نفرت کرده است میخواهد که به نشیند

یک خط سفارش بنام ملا صبا و الی بین خواست فرمودند فقیر لشکر بادشاهی خطا نمی نویسد و گفت برای

[illegible] نویسند نچه برای باشد عبادت فرایض و نوافل است باز گفت فلان کس رفیق بخشی بادشاهی است باو نویسند

فقیر و نیا دار را احمق سیدند و رفیق او را احمق تر فقیر میخواهد که با نها شناسی نشود و در رساله فتح باب آشنایی است

حضرت پیر و دستگیر فرمودند اهل دنیا میخواهد که بیک دو ملاقات فقیر را

[illegible] شناسد محال است که فقیر را غیر فقیر شناسد شخصی بدده التماس نمود که

یک سفارش مطلوب است فرمودند جای بادشاه و مردم لشکر بادشاهی فقیر خط نمی نویسد معاف دارید

میان بیرند ز استفسار نمودند که ماه بانو که است فرمود و مفرده ما بادشاه

در اینجا آمده بود و بفقیر خطاب نوشته بود و فقیر جواب نوشت که بر نسار مقرر بدیار شاه نمی نویسیم هر قدر که اینجا نمانده کوشش

محمد وی میان حمید کرفعه بدست محمد وی زاده مقبول و اینها میان علما

مبین الدین متضمن اینکه برای مرزا اسحاق نواب اعتقاد خان مفاوض ارتقام فرمایند فرستاده بود نزد حضرت پیر دستگیر

تا بوقت عشا ابدیده بودند

در تقریر بیان فرمان حکیم کرخدای تعالی متحیر و رسیان نبوت و حکمت

کرد اختیار نمود کرحسب رفیق کرده کرنباره دیگر بدون اختیار نبوت داده و در اختیار معلوم نموده کرمرجع اختیار

حکمت است فرمودند فقیر هم وقتی کرد رخدمت حضرت سبحان است ستاده علامی نمود برای تعلیم سرفت حضرت سبحان

استفسار میفرمودند خواهر خواندیا نخواندم و کرای استفسار تعلیم فرمودند نمیخواندم و فقیر گاهی در کشاده زیر فرت

مبادا برای فقیر در بکشایند و بیرون نشسته می ماند تا خود فتحیاب نمیفرمودند داخل میگشت

بتاریخ پانزدهم

سنه یکهزار و هفتاد و دو کل سیاه و بیمار بداران فرخی ساخته شود کرا کثر زیر پای ما طلبه مانده است سبحان اب تا

شهاب الدین ملک العلما رحلت کردند کرقبر ما جای ماندن تعلیم طلبه کند

چهارم ماه رمضان المبارک سنه

یکهزار و هفتاد و تغیر میفرمودند کرو را بام فقیر و خدمت ملا شمس نمیخواندند کرفقیر مهر نمی نمود و علاوه خطا نمی فرمودند چون بسیار

خلل بنظر امد سیزدهم اختیار نمود تا از ین بلا نجات یافت و در مجالس قطب الاقطاب او کرحاضر می بودند و در جلوان در

بعضی احیان میگشت چنانچه تا سنات از کنج رشیدی مرقوم میشود

اخر روز سیان برخورد و امده قدمبوس کردند فرمودند کرا ین وقت ملاقات معتبر نیست کرد قت تعظیم ملائکه است

کرمجمع ملائکه بهمی رسیدند فقرا بتعظیم انها مشغول اند بدیگری نپردازند هر کرامده ملاقات میکرد باو همین می فرمودند

بتاریخ شانزدهم ماه رمضان سنه یکهزار و هفتاد و شش اب دفو خواستند سیان بنگاب گرفته رو برو استاده

شده اند فرمودند فقیر را دفع دنیا دان خوش نمی اید و خلاف انها بهتر بعد سیان بنگا مقبال را نشسته فرمودند

قضارا کاهی نظر جلال بسیاهی بر برگ افتد حضرت رسالت پناه باید کند بطرف حساب ما راست نشیند و قطب الاقطاب
او و به اکثر بیشتر دگونی حسب فرموده پروردگار رحمن و رسول علیه السلام می نمودند و تعویذ ترتب لرزه گاهی و
گاهی و عاجز مقرر مودند و از مردم دعوتی خوش نمی بودند و سخن ایشان هم نمی نمودند و موافق شریعت نمودن امری
فرمودند و از کسانی که موکل مانع و خشنود خوش نبودند چنانچه از کیج رسیدی و انچه از نشانات و غیره و ترتب احقر
شده مرقوم داشته میباید از آن واضح خواهد گشت بتاریخ بست شیوم ماه ربیع الاول سنه یکهزار هفتاد و
دو هفت حضرت پیروستگیر فرمودند که فقیر او و به کروان سیاه و انه با شهاب اصحبتر تبر غب مخور و که ترغیب آن دیده
دو بت است و از مرض آن موقوف بحض اراده و شفا می ماند بتاریخ چهار دهم جمادالاخر سنه یکهزار
هفتاد و دو بست خارش بدن حضرت پیروستگیر و رشهاب اصحبته کوتی نیز دران اصحبه بان روزه افطار مفرموده
بتاریخ بست ششم ماه جمادالاول سنه یکهزار هفتاد و هفت برای علاج دردچشم حضرت پیروستگیر بر
ابرهم رجای دوا گفته حضرت فرمودند که کسی دوا بیار نموده می اورد و میخورد و خودی سازد بتاریخ پانزدهم
ماه شوال سنه یکهزار هفتاد و چهار چشم سبان غلام معین الدین دردی نمود حضرت پیروستگیر فرمودند که دوعن خام
دنگر خورده اند عوض نمودند که خورده ام فرمود باز بخورید اگر کاهی چشم حضرت پیروستگیر دردمند خود شما دان
بخورده اند حضرت پیروستگیر هم بردو چشم خود تناول میفرمودند بتاریخ هفتم شوال سنه یکهزار هفتاد و چهار
هجری التماس اون قصه کرده مطابق رود و تاریخ فرمودند

من اصحبتم تسع عشر و تسع عشر و عشرین کان

نهار من اکل دوا و دواء اجتنبوا الجامة یوم الجمعة و السبت و یوم الاحد فاصحبتم الثلثین و یوم الثلث و اجتنبوا

یعنی هفته روز از بعد فاتحه الیوم الذی اصحبته ایوب فی البلاء و تاسده بجزام و ابرص لا فی یوم الاربعاء و لیلته ازاله بعد

فرمودند اگر تقدیری یک سبلوی شهد با آب دوشیده در بکور دهن کفایت از قضا کند بتاریخ بیست و دویم ماه
ربیع الاول سنه یکهزار و هفتاد و شش تقریبی حدیث جبة السودا را کل داود را خوانده فرمودند یکی هر دو مرض بود
اخرش تمام علیه شد و بهبود یافت شد یکی گفت چرا دو انگی گفت مرض بجز دو را رسیده است حضرت فرمودند
فبه شفاء للناس رسول خدا بشارت داده جبة السودا الخ پس این هر دو را یکجا کرده فرمودند آن مومن معتقد
عاقل شد از جهت باطن شفا بصفای باطن ظاهر یافت فقیر را در روز دوشنبه بوم عموم حدیث نظر کرده فرمودند
تناول کرده شفا یافت و میان شیخ محمود استفسار از دو در سر فرمودند گفته شد که فرصت آزاد و دیه بر سبه نوشته
حلوا کلوخی گفته اند که خارق عادت تعجب گفتند که تبارکی بود جبة السودا ابراهیم کرم جبه جای عجب کرم
حضفی و فاعل تحقیقی خدمت اگر خواهد که گردم بسته در اکرم از بعضی بزرگان شنیده که چون ملازم
بسیار گشت قطب الاقطاب فرمودند که چه جای تعجب است که شما را اعتقاد بر حکما هست و مرا اعتقاد بر نبی بنابر
بتاریخ بستم ماه صفر یکهزار و هفتاد و چار شخصی آمد تصویر تب لرزه طلب نمود نوشته عنایت کردند باز شخصی
دیگر آمده طلبید فرمودند وقتی که تب لرزه بیاید دعا فقره تب لرزه بگویند که باز نیاید میان شیخ بیماری عرض
کردند که حضرت سلامت بابو خان و کالو خان را بسیار از تب لرزه بود همین که نوشته بیرد شکر نمودند صحت
کلی شد فرمودند الحمد لله خوب که به تب لرزه مرقوم فرمودند این عبارت هوالقادر را القا برای تب لرزه
بدنش یکبار در دو دو اگر نه بعذاب گور قاضی رشوتی گرفتار خواهی شد خبر شرط است خبر شرط است حرزه محمد ریشه
نمودن ان رقعه بعزیزی مرقوم ساخته بعبارت مرقوم میشود نقابت پناه و نجابت دستگاه اخلاص
از جانب فقیر نوشته صاحب تب لرزه را بدهند که تا پیش از وقت آمدن تب لرزه به چند روز وقت آمدن تب
به بیند و اسلام و حضرت به بر دو گیرد هم و عاد و تصویر و رساده تب لرزه بنویسند و ارقام می نمودند بتاریخ

جاده هم ماه صفر سنه یکهزار هفتاد و چهار فقیر را از رکوش بود و گاه آوازی از وی شنیده می شد روزی
روزی حضرت میان فرمودند همین رکوش نگاه دارید بعد چندی پرسیدند که آواز رکوش چونست گفتند آواز
نیست فرمودند همین نگاه دارید شنیدند گفتند آواز بر طرف شود یا نشود اما ابرای فرستهای دیگر حل است
حضرت از مهربانان خدا پرسیدند نزدیک دوسه روز هشتم حضرت میان فرمودند تعویذ هست اما کی شاید قبول
می کند فرمودند هم حضرت خود هم فرمودند کی قبول می کند طریق حضرت میان بود گاه گاهی تعویذ
خواستی میدادند و فقیر هم بخواهش میداد و شافی خدا را میدانست فرمودند بدین علامی رقمه بود و بدو فاتحه
خوانده و میده شد بتاریخ بست و ششم ماه صفر سنه یکهزار هفتاد و شش یکی تعویذ بنام خواست فرمودند
مرض بعارضه پیدا شده سهت خواهد رفت ادا نخواهد کرد فرمودند یا غفور بخوانند رفع خواهد شد
نویسنده که حضرت قدوه الکبری برای دفع تب یا غفور صد مرتبه خوانده می دمیدند و جا اعتبار خواهند شود
این هم بخاطر می اید که تب برای کفارت ذنوب است هر گاه هم غفور خوانده شود و مقتضای آن بظهور آید
را اضطراب بکفر نباشد بتاریخ سیزدهم محرم الحرام سنه یکهزار هفتاد و چهار فرمودند میان شیخ محمد نافع گفته بودند
را جهت مرض ایشان هفتاد و هزار مرتبه شیخ عبد النافع بخواند یک جلسه در یک مجلس نخوانده بخواند حق سبحانه تعالی
شفا دهد میان شیخ حامد فرمودند تا که بخواند که لفظ درست نباشد بتاریخ بست یکم ماه رجب المرجب سنه یکهزار
هفتاد و هفت بعد عصر جمعه یکی تعویذ خواست فرمودند درین وقت تعویذی نویسند در شب جمعه نیز
بتاریخ هفدهم ربیع الاول سنه یکهزار هفتاد و شش چند بار در بستگان ملکون باین حضرت دادند که بسبب گرفت
درد نشین خوانده دست کرده بندند گویند چون ان رشته را در گلوی فرزندان بندند بهره از حیات باید و از آفات
علت مرگ فرزندان باید مرد رخت بتاریخ هجدهم رجب المرجب یکهزار هفتاد و دو در حضرت از این جهان

عن النبی صلی الله علیه و آله و سلم قال من عاد مریضا لم یحضر اجله فقال عنده سبع مرات اسال الله العظیم رب العرش العظیم
یشفیک الا عافاه الله من ذالک المرض بتاریخ بست و دوم ماه شوال سنه یکهزار و هفتاد و دو شیخ حاجی جمال
گفتند که شیخ عبد الکریم دوائی خورند گفتند توکل در مرض خوب است و دوا هم مامور که حضرت سرور فرموده حاجی عشق
است بی سوال و در بهشت رود مذکر در مرض و بلا توکل کند و توصل بدوا و تعویذ نخورند بتاریخ هشتم ماه شعبان
سنه یکهزار و هفتاد و دو شخصی برای دمبلاب در دروازه اور دوازدست او گرفته خوانده و سبحه تسبیح سلمان
خود بخشیده رفتند بتاریخ سیم ماه جمادالاول سنه یکهزار و هفتاد و نه وقت عشا بر سر تسبیحهای افتاده
حضرت پیر دستگیر از آنجا فارغ شده تشریف آوردند که در آنجا بخوانند مذکر معروض ساخته و بخلوت
حضرت هم یک حشت افتاد و حضرت پیر دستگیر یک کلوخ گرفته چیزی خوانده از این طرف گردانیدند
بار نیاید بتاریخ چهارم ذیقعده سنه یکهزار و هفتاد و پنج فرمودند خوش نمی آید که مردم دعوی فقر
کنند و باز بر خدا بحکم نمایند گران کن این نکن باید که همه خواست بحق گذارند هر چه بهر وقت و بهر که از هر که
و بستانند باز فرمود که فقیر را مشکل پیش آمده گر کسان تصدیع بدهند برای مطالب رفع هموم نوشته
استعانه و برآمد کار خواهند و متوکل کار خود و غیره را بحق سپرده استعانه با هیچ کس در حق خود و غیره تجویز
نمی کنند و مشکل تر آنکه در نماز در رفع کفش بمشورت که خوانده شود و ایاک نستعین نقدیم ایاک نستعین حصر استعانه
در حق است پس ما استعانه بغیر این کلمه خواندن در رفع باشد اگر چه در رفع نوت و در رسم این حصر است اما فنوت
خواندن بوجه معین ضرور نیست فقیر را از رده قبول خلق کاری نیست اما انبیا خود مشرک شوند و بشانت
خود و بگیرند اگر فتار کنند چنانچه بیان در قصاص فرمودند ابی نا سنگهای جماد مخلوق تواضع این گونه
را تراشیده بمعبود ساخته شریک نوکر دانیده اند نبیا و ان خوش می کنند و بر بان می نشانند

تا تمام مردم هجوم محل اوقات و اشغال نشود فقیر امروز از هجوم مردم تنگ شد هر چند میگوید که از نماز مغرب تا اشراق
بیچ هم محل نشود ولی تمام مردم هجوم می کنند لابد اندرون رفته شد بتاریخ چهارده هم ماه مزبور سنه یکهزار
هفتاد و هفت در سبق حافظ امان الله ذکر اسحار الهی مذکور فرمود مذکر هر سهم را بمعانی و خوبست تا شنیده اما بعضی
و خوبست از ارزیکان ظاهر نساخته میباد ابو البقی بغلبه هوای نفس خاصه هم در نهاد از او سیله به هوای خود
دوران حضرت او باشد و نفهمند و پیغمبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم خاصه همه همسایه نیست اما از میان از او سیله از
دفع ظلم ظلمه نساخت تا از ابو جهل و دیگر کفار فجار از او بسیار کشیده و دعوت چه بسی نخواهد اما الحال هر که دعوه بخواند
او فقیر نیست و در فقیر این چنین چیزها بسیار شنیده و زبون است بتاریخ سیزدهم ماه شعبان سنه یکهزار هفتاد
و چهار فرمودند فقیر از زبان عبد الحکیم به مهران سعدون شد که برای چاکر غضنفر خان دعوه بخواند و نام خدا را در چنین چیزها
از مد فقیر از این چیزها رضا مند نیست از بعضی ثقات استماع نموده عزیزی موکل تابع و هست برای ارادت
بخش قطب الاقطاب امد فرموده که موکل را در نماز تا قبول نمایم وی را در نموده ارمان رسیده گشت و روزی
حضرت پیر دستگیر بباغ تشریف برده اند و دران امام اسماک ماران بغایت بود و طالب علمی سعدون ساخت
و اگر بارش کرده باعث رفاه خلایق شده و از زبان پیر دستگیر برامد که بحکم رحیم مطلق ابر کرم بارد و هیچ مشکل
ما عمی نگذشته که باران بغایت بارش نمود و چون پیر دستگیر از انجا بخانه امد مذکور اندرون برای تناول طعام
رفته قطب الاقطاب در انجا تشریف اورده این مقدمه را بسمع نفرموده و گفت این چه مقدمه است
که این نموده اید حکیم مطلق موافق حکمت بنماید و صلحت همه دران باشد تا مرد م را دخل دران مناسب
نیست ره الدار ما نکبا انشار عمر ما و انشار خوبها و مقدمه عمده طبیعت سید مختار علیه الصلوة و السلام
نمودن باید گوشه بتاریخ بانزدهم ماه مذکور سنه یکهزار هفتاد و چهار شیخ صفاء الدین شاگرد

بادشاه زاده محمد معظم بجهت عدم اطلاع نمودکه بادشاه زاده یکی از معتقدان است یک استخاره برای احوال او
التماس نموده است که فرماید فرمودند که فقیر چنین چیزهائی را اندکسی قابل استخاره است بتاریخ دوم
سوال سنه یکهزار هفتاد و چهار خدای تعالی بموسی وحی کرد که چون کار خود را دیگری خواهی دانی که عاصی شدی از
راحت خود و برمحنت دیگری اختیاری از نیست که فقیر استخاره و امداد از ارواح بزرگان میکند که برای کار تکلیف
روح بزرگان میاندازد فرمودند فقیر در شب قدر زیاده بر هفتاد و بیداری بکمال اعتماد و انکه بهر چون بیه جائی
سوالی بیه جگائی بتاریخ چهارم سیم ربیع الثانی سنه یکهزار هفتاد و دو مذکور شد که میان بهگو در قصد صدارت
بهگویند که میان شیخ محمد ماه ضامن شوند خلاصه فرمودند که میان شیخ محمد ماه در سلسله چشتیه خدمان دارد
ممنوع است سران بهر دلان خود منع فرموده اند بتاریخ هفتم ماه شعبان المعظم سنه یکهزار هفتاد و چهار
میان شیخ معین الدین ذکر ضامنی کسی کردند فرمودند که علی نواب شاه نواز خان شیخ خلیل الرحمان در قصد
حضرت میان شیخ محمد افضل میان شیخ محمود و میان شیخ محمد ماه و فقیر را برای استخلاص ایشان فرستاد و خود
و میان شیخ محمود در قصبه تور رجای مختصر با شاه نواز خان نشسته خان از ایشان از اقوال حکما پرسیدند فقیر اشارت
بمیان شیخ محمود کرد و گفت ایشان حکمت خوانده اند باز خان گفت که ما از شما می پرسیم گفتم در زمان قدما حکمای
مبعوث نبوده اند انها از خود از راه عقل بعضی چیزها گفته اند چون زمان شریف نبوی را رسیده انچه مطابق وحی افتاده
بجا مانده و انچه مخالف بوده مردود و باطل گردیده پرسیدند ایشان هم گفته اند همچنین است بعد
فقیر گفت میان خلیل الرحمان را بطلبید تا بالی قصد حاضر کنند و در وقت خان گفتند میان جیو ضامن میشوند فقیر
برخواسته دست ایشان گرفته بخانه اورده
این مقدمه را بهران سبب اورده ما کسی را بسبب
کرفس قطب الاقطاب برای خلاصی ان کس شایسته ضامنی را بدیلک کرخوب تامل نماید عدم رضا ضامن

گردد که باوجود حکم حضرت سبحان به قطب الاقطاب اذواق بعضا منفی نفرمودند پس چه احتمال است که برای منعدم
دیگر فرماید هرگاه سب پیران علیهم الرضوان بدیگری منعدم لک روا داشته پس خود چگونه خواهد بود قطب الاقطاب
در عبادات و عادات رعایت طریقه نبوی بسیار مرعی میداشتند و احتیاط تمام منظور بود و در عبادت
بین در کل دلبس نمودند و در پس موزه و پای جوس نیز مراعاة نمودند چنانچه تا بیانات از کجا رسیده
و ملفوظات و مکرر نمایند از ان واضح خواهد شد بتاریخ روز دوازدهم شعبان المعظم سنه یکهزار هفتاد و چار
بوقت عشا زن مالی بدروازه هیزم جمع کرده بسب هولی می سوخت بحاجی جلال گفتند که منع رفع کنید حسب الامر
بجا اورد بتاریخ بیستوم ماه صفر سنه یکهزار هفتاد و چار ان البته بحسب الناس فی کل شئی حتی الشغل و
الرجل پس ناممکن باشد بنا من را مرعی دارد و در مجلسی میان شیخ محمد ماه نشسته بودند سب در رود و
زنار جانب حب مضع طعام کرده شده بشیخ صریح گفتند باشاره نقلی نمودند که در روبشی همان شد
بگفته سب بخورد و بزبان نگاه نکرد و همان در یافته گفت جانب است و روا دارم گفتم همان حال فقیر است
در خواب بر پهلوی راست متوجه قبله میخوابد اگر احیانا بر پهلوی چپ شود و بر عادت بنا من انسان پای راست
بر پای راست می گذارد بتاریخ بیستوم ماه صفر سنه یکهزار هفتاد و چار موزه دوز طلبیده فرمودند موزه ای
فرنگ سرخ است خوش نمی اید مشابه موزه فرعون باشد اگر ساده شود بهتر که مطابق هدیه بحضرت جلیله السلام شود
موزه دوز برد که ساده رنگ از مشایخ است و رنگ سرخ از فرعون از بن خوش نیاید ده بتاریخ بیست و سیم
سنه یکهزار هفتاد و دو حضرت پیر دستگیر باین حقیر فرمودند که اول پا پوش پای راست بپوشند چون
نعلین اول پای چپ چون در اید پای راست پیش اید بتاریخ دوم ماه شعبان المعظم سنه یکهزار هفتاد
و پنج پای پوش کسی رفتن بود و هر چند تفحص نمودند نیافتند بیخ پیاری عرض نمود و ذکر حاجی جلال پای پوش خود

نگاه داشته بسجود روی آورند فرمودند بگویند پاموش خود را پیش خود نگاه باید داشت و اگر از پوست بیفتد که بجهت سر و دنگاه داشته نیفتد و بتاریخ یازدهم رمضان المبارک سنه یکهزار و هفتاد و هفت بود که عصر شنبه پوست فروش بکیفیت پاموش زرد اورد و حضرت سپردستگاه پوشیده دست او نموده و از مابقی او را مرخص فرمودند بتاریخ هیجدهم و بقدسیه یکهزار و هفتاد و هفت فقیر در الهاباد در مجلس نواب بهادر خان رفت چون از نگی پاموش انجانب بطرف خانجهان بهادر نهاد و اشاره کردند گفت که این پاموش از محل دارد شده است حضرت پوشند آنحال بخاطر می آید که پای پوس محلی پوشند و از پوشد از تفاقات شنیده که اکثر قطب الاقطاب پاموش پشمی دارد زردی پوشیده اند و حضرت سپردستگاه اکثر پشمی دارد لباست میفرمودند استفسار نموده فرموده اگر فقیر در نیابش نماید بدستور قطب الاقطاب پوشد اما مکرر بطور نگه می دارند و پای پوش قطب الاقطاب که در حجره شریف بطریق تبرک نگاه داشته اند پشمی دارد است و در آخر که حضرت سپردستگاه لبست پاموش فرمودند چوبدار است و نزد مرتبا حضور موجود است قطب الاقطاب چند اشعار و عبارات دیگر هم قلمی فرموده مقابل در رو دیوار نوشته می چسپانیدند و اشعار اقبالیه رو سیاه اند و در اصلاح نشر نفس میورزند نمی فرمودند چنانچه از تائیدات کم رشیدی معلوم میشود از ان واضح خواهد شد بتاریخ هیجدهم رجب المرجب سنه یکهزار و هفتاد و دو طرفه حضرت سپردستگاه بود که در رو دیوار مقابل برکاه چند بست و چند سطر نوشته می چسپانیدند سبب این بود که چسپانیدن پرسیدند فرمودند خط بادشاه زاده محمد معظم اسلامه تعالی میخواهد نفس نگین دهی این بود که گل علی اسد فهو سبه و بده بخاطر امده که کلمات چند مناسب این نوشته در پیش رو دارد و تا یاد و داشته باشد چون برای کار منوش میشود در مبدء و فراغ این تصدیع باید و این سبب خواهند کرد که بزرگ شیراز و رهای بر زبانهای ما و در خوشبان گفتند و این سبب تا دو رهای

کوهی الیشتر

که می نشیند نوشته بر دیوار روبروی خود داشتند فرزند بنا است خدا را تو غم مخور ان نیستی که بنده خدا
بنده چه وری کسی دشمن من نیست منم دشمن خویش ای دای من دوست من دوست من دشمن خویش موحی
بعب دیگران چون بعیب خود رسی کوری دران تکیه بر دیوار کردم بر سر من خاک ریخت خاک
باد بر سر کوتکه بر غیری کند و این عبارت نبر بسم الله الرحمن الرحیم ان الله بالناس لرؤف الرحیم هوالی
من شغله فیه عن عیوب الناس فمن کان مع الله علی مراد الله فیه وفی خلقه لم یبق علیه شئی مما یحدث فی
العالم وما من دابة فی الارض الا علی الله رزقها ومن یتوکل علی الله فهو حسبه ان الله بالغ امره وقد جعل الله
لکل شئی قدرا فعلی الله توکلوا ایها المؤمنین والسلام نمبقر محمد رشید

سیزدهم جمادالاول سنه یکهزار هفتاد و چهار

کسی عصای مبارک را مشرق رو بر دوش چوبی که در روی دیوار خلا نبوده بودند نگاه داشته روی عصا بطرف
قبله کرده نگاه داشتند و این طریقه مسره حضرت انسان است که اکثر شما مثل اب سبوی وغیره که نگاه میدارند
قبله رو میگذارند چنانچه که یاران هم همین طرین معتاد ند لجاعة عارف که خاش دیر روی باشد
بل بین خدای سو سوی باشد پیرهن دوسنار و عصا و نعلین هر چیز بحکم او چواوی باشد بلوز گیج
رسیدی بتاریخ پنجم رجب سنه یکهزار هفتاد و دو میان شیخ عبدالرشید رو رجاست معین است
گفتند حجامت خون گرفتن را میگویند و این که متعارف است این را قصد و اصلاح میگویند شایخ برای این روزها
مقرر کرده اند فقیر در هفته هر روز که میسری اید همان روز فقیر منجامد مرتب احقر بتقاضا نموده که قطب الاقطاب
از قرین استفسار فرموده اند که کدام روز مردم اصلاح نمی نمایند و انرا در این باب خوب نمیدانند وی
نوشته فرموده اند همان روز اصلاح سر من نماید سر کرا حاجتی دارد می بیش اید یک تکه اند قطب الاقطاب نماید

مجرب است اگر حاجتش روا نشود و معلوم میشود که در هر قبول ان حضرت تبرزی نمود و در جانماز ان گنج رشیدی و ملفوظ
که جامع ان قانعی محمد بود و در غضارت لاندر و اقع میشود از ملفوظ قاضی محمد بود و در تاریخ چهارم ماه
سنه یکهزار هفتاد و چهار مکرر و سه و یک نکته مذکور در زیر اقرار نهاده شد مقبول ان همه نکشت نقریب مذکر نکته
این بود که روزی چند اوراق از این ملفوظ از طاقی که بران داشته بود گم شد هر چند که بران طاق جست
نیافت نشست حاصل شد بعد از دو سه روز دیگر در خاطر گذشت که بسم الله گفته نام حضرت شیخ گفته بر
هر گاه ملفوظ از ایشان است نگاهبانی او هم بر ایشان در یک نکته مذکور شده پس خاموش کرده در جانماز
که ان اجزا پیش از ین بود وی جست و نمی یافت چون مذکور شد سیوم نام حضرت شیخ گرفته در راه اکرم
نگریسته می بینم که بر همان طاق ان اوراق افتاده اند شکر الهی بجا اورده و پریشانی خاطر را بسبب ان از دست
کرد تاریخ ششوم محرم سنه یکهزار هفتاد و پنج بهوبدن فقیر یک نکته مذکور را ورق گردانده گفت
شخصی انگشتری او در فهم بود مذکور کرده بافت حضرت پیر دستگیر از دست او ان نکته را گرفته
ابتی حضرت سرور دستگیر قدس الله سره الخطیر برای حوایج و مهمات نکته مذکور قطب الاقطاب نموده اند و بعد
الحاح ان مذکور فرموده اند و متوسلان سلسله رسیده مذکور نکته نمایند و مقصود بر سند چنانچه شایع و مشتهر است
یکمرتبه اوراق گنج رشیدی که بدست خط سبحان شاه ملتانی است در چاه مسجد قطب الاقطاب افتاده و جمیع
نقل ان نگشته بود در تعب احقر را طبیعت دست داده و اضطراب بغایت رسید که بسبب این ضعف
که اوراق را بیجا و در چاه افتاده و رسیده نمی افتاد و همین نسخه است و منقول نگشته و هرگز عقل بحکم نمیشود
که از اب تر و ضایع نگشته باشند بنابر اضطراب مذکر یک نکته قطب الاقطاب نموده استمداد نمودم
ایشان کرد و بعد دو سه روز بسبب پاکی چاه ادم و ان فرد و امد که صاف نماید در یک کوب جا

سوادی بود اما بسیار کج که احتمال نداشت که هیچ کس از آن اوراق واقف گردد چون نگاه کرد خود را در آن اندیشه
آن اوراق بدستش آمد او را در وقت مرتب داد و هیچ سبب آن باوراق نرسید و در وقت تنگدستی نمود و تنگدستی بجا بود و
دانست که این همه تصرف قطب الاقطاب است و سیدی بزرگ این تکلیف کرده است برای او بزرگی برای تنگدستی رفته بود و در تنگدستی
نیامده چون پاس مطلق دست داد محزون برگشت سید چون حزن او بدید بوی گفت که نظر تنگدستی قطب الاقطاب ما
بهمن کرد و تنگدستی نمود از گشت چون جانور شکاری را آبطر فرش پرانید تا از آن گرفت ابر خوش و خورد شد بر گاه آن ابر بشکاف
برفت و در شکار تا سید میشد تنگدستی نموده مقصود بر سید و سبب قطب الاقطاب بیرون آمد سادات این گشت که از
نژاد ایشان مردم برادر میرسند چنانچه متوسلان سلسله عالیه رسیده بان یک تنگدست او از نسبت ایشان از یکتوب
قطب الاقطاب که بسید مرقوم شد بعبارت مرقوم میشود واران واضح شود

ای برخوردار سعادت مند و

کامگار شاد جمعه مشتاق حضور تو که محمد رشید نام دارد و با جماعه همراهان بتاریخ بیست و شش رجب داخل هری شد
که بتجارت کرده از مشرق روانه شده است شد انشاء الله تعالی فردا که شنبه باشد مطلوب خود رسیده شد و امید وار
گردد فت حاجت بگوید الهی بوقت پاک بران سیادت حاجت روا کردان فرمان حاجت برزبان راند و در دل
دارد البته حاجت او روا کرده و من بنده محمد وال محمد هم والسلام

شیخ نجم الدین معروف کرخی جامه ابوالبرکات شمس الحق رشید نگارش یافت شمس الحق محمد رشید موصول باد و محمد
مسطور است سادات بسیار شاد موصول باد و اسداد محمد رشید محمد رشید اسداد شمس الحق اسداد ابوالبرکات
اسداد بگفتوب سعادت تخش برزاد گان این مشتاق سید ماری و روبرو سانجن و گجرو و گراوی ابر همه برزسانند

سلطان ارقاضی گفتند و نام حضرت پیر دستگیر کرفصد اگر بادشاه طلب نماید بیاید قاضی گفت که بادشاه جهان که
حاجی محمد سعید خان را با بلاغ دو هزار روپیه برای طلب فرستاده بود و اخرش موافق مجلس الفقیر علی باب الامیر
عامل فرمود و شرایف نبرد و بلاغ هم نگرفته مرتب احقر استماع کرد شاه جهان بیک حکم نام مرزا اکرم خان
متضمن اینکه قطب الاقطاب را روانه منصوب نمایند و اگر نیایند معرفی نشوند و یک خط بقطب الاقطاب متضمن
طلب رسید قطب الاقطاب بعد استفسار مرزا اکرم خان فرمودند که اگر همارا حکم است که مرا نویسند پس استفسار
چرا نمایند بر طور یکه دانند و اگر اعتبار بر ما نمیدهند نمیرویم و بعضی بقطب الاقطاب گفته که برای خود نیز نصب
می برند برای فرزندان و اقربای خوب است ان حضرت فرمودند که رزق را بیان می نمایم یکی شرعی آنچه
مقدر است مبدل نمیشود وما من دابة فی الارض الا علی الله رزقها کافی است وافی و
دوم عقلی اگر فرزندان طالع مند مدخوب معیشت بدست خواهند آورد و اگر طالع نیست پس انچه سعی
برای چه کرد هیچ فایده نخواهد شد و بحضرت پیر سید جعفر قدس سره کسی گفت که پسر شما برای وزارت میرود و شما
اینرا نمیخواهید فرمودند که پسر ماست هرگز نخواهد رفت معلوم میشود که فلان بر بادشاه خواهد آمد بعد شش ماه چنان
شد

بعد ازان این احقر العباد کتابتی که از صدر صوبه آورده شیخ عبد النبی نام که بقلمکاری و لنبعی نوشته بود در
دوران بازسندی در خدمت حضرت مندرج بود بنظر مبارک در آورد و با وجود شیخ کمال الدین که یکی از منتسبان
داشته ارادت مند نیز در خدمت رسانید کستاخی نموده و دو کلمه شفارش التماس برای شیخ کمال الدین نیز
عبد النبی مذکور کرد و فرمان شد که در نوشتن بدولت منت سبقت نمی کنند و اگر ایشان می کوشیده فقیری نوشت و
معلوم شد که ارتباط ایشان بهم این قدر است که بمن دعا نوشته اند شما هم در کتابتی خود دعا خواهید

نوشت بتاریخ یازدهم ماه جمادالثانی سنه الف و دربان و دو کس از سادات ترکش بغل امده و مژده آمدن
عرض کردند اکرد دکلمه میرزا ابراهیم برای نوکری ایشان عنایت کنند کاسباب میکرد و هم قلیان صاحب بود و
کاغذ اورد و شخصی گفت سبقه خان هم رود سفر رحمت فرمایند فرمودند رودش نمیرسد که اکر اورد
ان کسی خود بنویسد در جواب ان نوشته میشود خود مجوز انمعنی نمی کرد و این را فرموده و کتابت ابراهیم
را نوشته بسادات دادند در حضت کردند بار مشغول تصحیح نسخه شدند بتاریخ نوزدهم هم در
بکهزار هفتاد و پنج شخصی رعایان و به خود را بخدمت حضرت اورده عرض کرد کرانها با فلان خرجت دارد فرمودند
محمد حسین بفرستند که توجه فرمایند عنایت شد من بعد قاضی کفته بخواهم فرستاد بر کاه اینقدر رسیده اند که
بکنند و قدم بر ناحق نیست سفارش کسی پیش انسان کردن در سعی تهمت حمایت بر عایت نسبتن جایز
قاضی مرا بهمین مضمون نوشته اند من بسنه نکاه داشته ام برای او نه بر دنه نوشته بود و جواب ان نوشته
فرستادند که عریان از بر دو طرف رقعات من نوشته اند ظاهرا در خاطر انشان کذشته که من طرفدار
کسی میکنم خواسته باشد عنایت شد قاضی را خیلی تکلیف است او قضا کردن سخت ترین کار است در زمان
سابق که حرا القرن بود و مدعی علیه محض نسبت اظهار حق داشتند و هر یکی همت بران می کماشتند که حق یکی
در دست دیکری باشد کسی که قاضی شدی کفتند که مدعو علیه میکن بس در این عصر که سراپا غرض مردمان
بر علم است و بر یک موافق دعای خود میخواهد که سخن همین بر دو حرام باشد با حلال باید سنه قاضی شدن بسیار
مشکل مرتب احضر بسیار کرده او بده بقاضی بلده جونپور و تعمیر عمارت از قلم سفارش نمیفرمودند
بتاریخ بست یکم ماه و جمعه بست یکهزار هفتاد و دو ذکر از جواب کتابت سفر خان چرا حضرت نفرمودند
کرانشان در کتابت باشکوه داخل کرده بودند فقر جواب کتابت شکوه نمی نویسد بشبها کاوجان

بشنود و خاموشی بهتر بیاکه هر چه بیشتر گفته فراموشی بهتر جامع ان قاضی محمد مهدی مغفرله از بانج
چهارم ماه جمادی الثانی سنه یکهزار هفتاد و چهار در بین میان دو چوبه بری اردی اورده عرض نمودند که اگر
بوسیله حضرت فرزند مستطاب ایشان شده کار فقیر بهتر است فرمان شد کار فقیر بهتر است که چون بران و قانون گویان
فرزند بجا گمان کنایم سر به که صحا کنایند و بر گزنامه فقیر نخواهند گزینه کی من و بین نیست امانت بین خواهد
دانست از گنج رشیدی بتاریخ پانزدهم ماه رجب المرجب سنه یکهزار هفتاد و دو حضرت پیر و مرشد
میان پیر محمد فرمودند که طریقه فقیر است کاری ندارد که شروع نمایم انصرام پیر سانم و قتیکه انصرام نپیرسد خلل در طریقه
می شود و کاران حواصلا نمایند و سر انجام نمیرسند ناقص می گذارند بتاریخ پانزدهم ماه جمادی الثانی سنه یکهزار
هفتاد و دو شب فرمودند میان را بوقت صبح طیار کنند که برای زیارت بروند رفته شود کسی گفت که پالکی
طیار شده است فرمودند که سواری پالکی بفقیر خوش نمی اید که واعظ جامه و نباوار کرده سواری اسپ
بهتر است اگر میان محمد رشید خواهند و پالکی سوار شوند بتاریخ شانزدهم ماه مزبور سنه یکهزار هفتاد و
دو بعد فرمودند سوار نشدن پالکی دو دولی خالی از تکلف نخواهد بود که سواری بر کردن اوی غیر
از صد چرا که سواری بر پالکی دو دولی درست بودی انسرور در عرجه گفت که پدر من ضعیف است
نمتواند بر مرکب حسک نشست قبول نمیکرد و چیزی از طرفا و بلوکری می فرمود و این را اگر کسی گوید که پالکی
دو دولی در مدینه منوره رواج نداشت بخاطران سرور نیاید معقول نیست که علم اولین و اخرین بر وشد
است انسرور را بوده و سند ان که سواری بر کردن مخصوص بر وست معلوم میشود
شاید که جماعه چون بر کردن سوار شوند جواب دادند که در حکم مرده اند و بودن مشایخ در حکم مرده
فقیر در جمیع بر سنه بیشی و بیده گزاشته وقت مقطع شده نشسته بودند اجمالا اگر کسی بر وزجای

بر سبب سواری شده نزد عنان بدست دیگر سیاه و مذبر طرف راست اسپ رود و با دیگری بر دو میرفت و این
اسپ که اصل بر ابه درست است و بر باکی و دلاوری نزاد قران بسم اشارتی برین ظاهر میشود که برای سواری
و رکاب مخلوق اند و مخصوص اند یکی بر سیده صاحب کجا میروند فرمودند بر گاه دیر مذ فقیر قصد خود را ظاهر
و ماندن مستقل ندارد و همه بار قصد کرده نشده اند چون جای میرود و نماز مسافران می کند فرمودند

دوست میداره فقیر او را دوری یابد پرسید خدا را کجا معلوم میشود فرمودند قل ان کنتم تحبون الله فاتبعونی یحببکم الله محبت خدا مرتب بر متابعت پیغمبر خدا می کند خدا است افزود
فقیر را دوست داشته که فرمود و الفقر فخری و مناجات میکرد و اللهم احینی مسکینا و امتنی مسکینا و احشرنی
فی زمرة المساکین برگاه جنین است بر کرا بنیند در کاری قصد متابعت پیغمبر می کند و اند خدای او را دوست
میدارد شانزدهم ماه رمضان المبارک سنه یکهزار و هفتاد و هفت بر اسپ حیا رحاسه سوار شده بمغرب
عزم نجابه بسیان شیخ مبارک محی الدین تشریف فرمودند نهم دوازدهم جمادی الثانی سنه یکهزار و هفتاد و نه
یکی گفت بلال غلام حضرت بسیار بادیانت است فرمودند فقر کاهی از وجمع و خرج نگرفته حد بشی نظر آمد
مقتضی انکه هر کرا با مخلوق محاسبه فرو گذارد و فردا از محاسبه حالق خلاصی یابد بتاریخ غره
جمادی الثانی سنه یکهزار و هفتاد و یک بعد نماز مغرب حضرت پیر دستگیر بیان بنگاه فرمودند بنگاه را در
شیرینی بیارند شب ماه است فاتحه خوانده نماز عشا ادا فرمودند قطب الاقطاب سر مصحف نهی فرمودند
و در مجالسی اگر صدری نشسته در رعایت صغار بسیار نمودند مرتب اهل حسنت مرعی فرمودند تا حدی
در انعام فرو نگذاشته و اشیای ان بر سید بوسیده می گرفتند از در س علم کلام و منطق خوش نمودند
از کجا ریشه ی قطب الاقطاب بعبارت مرقوم میشود از ان واضح میگردد + از کنج ریشه ی

شنوم ربع الثانی سنه یکهزار هفتاد و چهار میان شیخ بهلول عرض نمودند که نواب و شیخ عبدالقادس
این بارس میخواهند که محضر را انجا فرستند حضرت پیر دستگیر فرمودند که انجا برای خواهند فرستاد فقیر بمحضر
ی نواب و حضرت پیر دستگیر چون گمان اخلاص داشتند سبب تقیید مردم بر محاضر مغفرت نمودند اخراج قطب
رقاب در بساب منع و تعرض کردیدران وقت تا دمال الهی هر نمغفرت نمودند و تفصیل تعرض نواب
رو با حضرت پیر دستگیر مرقوم خواهد گشت انشاء الله تعالی بتاریخ نهم ربیع الثانی سنه یکهزار هفتاد و پنج
رصف نعال نشسته فرمودند سالک را باید که در وصف نعال نسبت با خود را در حضن بوده ترقی باز
نماید شیخ در وصف مسند نشستند آمتوجه نعال نشستان شده سعی در ترتیب و مهد در ترقی انسان
باشد لیکن چون این فقیر را در محال قبل نشستن در مسند میشود نیست می کند که متوجه و منظر و ناظر انسان
باشد تا سبب تنعیم بر خیر و میان مسعود طالب علم فرمودند شما همت کمر را کشاده دارید که ایما بغراغت
رحلت است و کمر بستن اشارت باقامت و بخیه خدمت است بتاریخ هفتم جمادی الاخر سنه
یکهزار هفتاد و دو فرمودند در مجلس رفتن فایده هم هست یکی انکه در تصدیع و تکلی جانک کسری نفس میبرد
دویم انکه اگر در مجلس اگر تکلی میرود ترسم الهی باشد از برکت صحبت همه مجتمعان را بهره درست
بتاریخ غره جمادی الثانی سنه یکهزار هفتاد و شش مخدومی میان محمد حمید التماس کرده بودند که رضائی بلباده
استحضرت پوشند فرمودند تا میکه فرزندان خواهند پوشید خواهم پوشید بتاریخ شانزدهم
جمادی الثانی سنه یکهزار هفتاد و پنج فرمودند در خاندان سه در دو در قیاس قیاست زاده جانب همه
دو انعام فقرا آسان شود که بشب گرفته تمام زاده بود و در چپ روی زاده جانب همان گشته آنرا
فرزندان آسان شود چون بلاغت و براعت و رعایت مناسب مقام بهت طرفه چشم میرباید

وزیر انعام کار مصنف و نظام مجلس است اگر منت از خود و بداند مصنف گردد بتاریخ هفتم ماه مبارک
سنه یکهزار و هفتاد و هجت شخصی کروبی بنده فرستاد و بوسیده گرفتند نوروز سیم رمضان المبارک سنه
دو و بشتی مسواک چوبی کوزه اند بوسیده گرفتند مرتب احقر پیر دستگیر خود را دیده که نذر گرفتن متعلقات
الا قطاب میفرمودند در خاطر چنین می آید بر گاه اولیا الله حق را سپاسند و دیگران محض وسیله از بنده فرستاد
حق را بهر تعظیم بوسیده میگیرند بتاریخ سیوم ماه جمادی الاخر سنه یکهزار و هشتاد و یک میان حبیب الله
خواهش کرد بنده گر نسخه عنده ی با حاشیه بر شروع کنند فرمودند یک مدت است که بقدر تعلم منطق اشتغال
نمیکنند و این عنده ی و حاشیه محض منطق است و اغلب خوش نمی آید که منطق بشتغال نماید بهر حال نمیخواند
نمود بتاریخ دوازدهم ماه مذکور سنه یکهزار و هفتاد و چهار بوقت عصر
شخصی قاسم نام بخدمت آمد حضرت پیر دستگیر کتاب جام جهان نما از دست او گرفته مطالعه
میکردند که او عرض کرد حضرت سلامت قصد دارم که از حضرت نبرگا بخواهم حضرت پیر دستگیر فرمودند
که فقیر این را نخوانده است و میان علم خطابق را قدرت فهمیدن ندارد و باز پسند نکرده و درین جزو که از کتابت
گفت که از علم منطق چیزی خوجی فرمودند در کتابت کسی علم منطق نخوانده و نه شنده من اگر اینها نخواند
بنهان نخواند و در گفتش نگاه نمیشد این را برای دنیا نخواند که دنیا را از علم درین چه طور حاصل کند
مگر درین علم یک علم کلام را بعضی می خواند
بتاریخ دوازدهم ماه جمادی الثانی سنه یکهزار و هفتاد و چهار از زبان مبارک جاری شد که درین روزها طبیعت
چنان بهم گشته است صبح یا شام در نشستن یکدم و دو دم تفحص باعث نمیکنم همین شرم موافق می آید و بس
بسبب همان صبح نور الدین بنده تمام شب موافق شرع نمود و چون دو شب می خواند مواجب نمود

دو اثیر کی چشم تعطیل کمیفیه مقرر گشته فرمودند که من از بهر کتابان بیشمارم شیخ محمد نسب عرض کرد که
یقین است که چون عبث است باعث کتابان ست بعد ازان فرمودند در حاشیه مدکه مرگ در پیش دارد
اگر کسی فتوحات خواند الا خیر در بن ذکر او در چشم اند کسی گفت اگر حضرت این وارد نمایند البته شفا
فرمودند که ما اهل اسلام بسم اعتماد بر وارد کردن و یقین کردانیدن که این وارد البته نفع خواهد کرد و نمال بر
ما می رود سر وان این راه دو امیکنند و اعتماد بران نمی نمایند و میدانند که مورث شما البته ست در وقت
کرخواهد تاثیر نگاهدارد و الا خیر

ملا سعد الدین از خدمت پیر دستگیر سکیفته که چون ایام
نماز بجماعت قطب الاقطاب برای شروع شرح مواقف نمودم فرمودند که حضرت امام محی گفته که علمای
کلام زمادوف در اخر عمر و به همچنین کلام اشتغال مناسب ندارد و دران فایده نیست عرض نمودم که
خود شبهه نیست که از چهل شتی علم شی خوب است فرمودند پوشیده راهم شما نمیدانید چرا نمیخوانید بعد از ان
حضرت پیر دستگیر فرمودند که شما چرا ابرام نمودید مدایه را اگر میخواندید بهتر می بود و حضرت پیر دستگیر
در بن کتب منطق نمیفرمودند و اگر گاهی حسب تقاضای بعضی دریس منطق شروع میکشت تقریبا سبعی رو
نمودند بنان منطق بشخصی شروع نمودند و بعد گشته روزی میفرمودند که در بن بنان منطق کم
خورد و کتاب علم منطق ست سیر اجیر میسازد اگر کسی شرح مطالعه شروع نماید شاید شرح حرمین شریفین میکرد
و قطب الاقطاب رحمهای جنان بودی که جز اینها سیر نمیفرمودند و لفظ فوالی الصغار انشاء الله تعالی بسیار میشنیدم
و طبیعت قطب الاقطاب در اینولیکه میر سید باوجود عدم اشتغال بنقش و نگار اگر دیباچه تا سیر نمودند معلوم
نمیشود اگر چیزی تعرض در و تناول ان نمی فرمودند در سفر بسرحت تمام مسافت می بردند نقل مکان نمی نمودند
و در قول و فعل ایشان رمزی و اشارتی در خاطر خطور نمیبود و ناحق کسی که لفظ کون و وی و حی را هم رعایت

میکفت و تعبیه نزدیکان و دور بر امور نزکور خاطر سپرده شت تا حدی در جشمه نهادن موافق عوام در جوار
و غیر کوست را اعتبار نمیفرمود و بر اندرون رویس را تاکید نمیمود و از بنای خانه کلی خوش می بود و خوشی را
نمی نمود و در سم قبله داری رعایت میفرمود و تادیب مردان طالب فقر و ابتهاج و عبادت میخواه
و طلبه علم خصوص اطفال شیخ بوده و الیسیار متحوست برای سعادت حدست طلب میفرمود و ملک برای
خوشی خاطر ایشان از دست مبارک خود تعیین وقت خدمت هر کس نوبت بنوبت خود را قرار میداد
و تصید و برین معنی نموده و تا سنوات بر مضامین از کنج رشیدی و ملفوظ و مکر فطب الاقطاب و نقل
و مستحفظ خاص مرقوم ساخته ازان واضح خواهد کشت بتاریخ هفتم ماه شوال سنه یکهزار هفتاد و چهار
روغن چراغ مسجد نبی آمد فرمودند در خانه رسول خدا صلی الله علیه وسلم کاهی تا چهل روز روغن میسر نمیآمد
برای عبادت شب روشنی ماه و ستاره کافی و برای مواجهه و مراقبات روزانه نور آفتاب عالم و تما
است بتاریخ چهارم ماه صفر سنه یکهزار هفتاد و چهار بعد
ساعتی خطاب شیخ غلام محی الدین عرض کرد و مذکر تعیین خود و گفت مدتی گفتند که حضرت دیوان چون
از حضرت سیر شیخپوره نمایند برای سواری هم از انجا طلبیده اند لیکن بتقریبی خلل پیدا شده از نجهت
برای سواری نرسیده همین تقریب دیو انجیو ترود و خاطر اندازد ازان زمان مبارک تر شیخ شد بر گاه که
همراهی با قرار داده اند حد سان ما بخرم بگویند مدار که حضرت شیخ عظمت الله تعالی ایمین این
درویش بست بر گاه که قرار داده متوجه شدن بطرفی خطور نکند هرگز با بخرم نمیفرمایند که فرد ا با لیس فرد ا
خواهد شد اری چون مردان خدا و مرخود را پسین می پندارند حکونه اینده بعین حکم فرمایند همین معنی
به چیست خود خواجه کائنات صلوات الله علیه وسلم اشاره فرموده اند بقول بشی ای فاعل

ذالک عذاالذان بشناد البته بعضی بود و گریزاری و در پس بنداری علم خود پیش گذشت حق فانی شماری و جمع جوانات
دیکنات خود بحق سپاری و در گلهران اشاره بهمین ست و تمکین نکوی و در مرتبه تسلیم جوی بزگاری خود آن
باحق سپرد از دو عالم بی نمک دلی بوی برد و انگه پیش حق خودی اظهار کرد و دیده و دوست خود را خود
کرد بتاریخ پنجم ماه صفر المظفر سنه یکهزار و هشتاد و بوقت عصر بیان اصف گفته بیان چیست از این پنجه نماند
کاینوقت بخواند فرمودند چون اینوقت می ایدون نماز و ظیفه میخواهد و از دیگر چیزها طبعت بیذوق می شود و بیان
اصف گفته صباح بگویم حضرت فرمودند من صباح و فردا نگویم لاتقولن لشیء انی فاعل ذالک غدا الا ان یشاء
الله تعالی اگر شما دانسته نگوئید فقیر اعتماد بر زندگانی ندارد و بتاریخ نوزدهم ماه شعبان المعظم سنه یکهزار
هشتاد و چار فقیر اگرچه بعالم دنیا دی میماند لیکن اگر واماند مردم پسند نمایند چنانچه در شادی گذشته خدای فاطمی
محمود در دست بود و نقاش کوتهی مانجز النفس سکیر و نقل گزیده گفت این شاخ اگر چنین همیود خوب می نمود و نقاش
نخستین تجویز می نمود و گفت که حضرت خوب گفته گفته شد که عیب جوی تو گفته ملک برای خوشی خاطر
گفته شد و برین فرمودند که یکی صورت کبکی نقش نموده نزد حضرت شیخ محی الدین عربی قدس الله سره آورده و عرض
بسته فرمود که بعد بگو باور از کرده و نقاش گفت زهی مطلع که برای امتحان بگو و از کرده بودم بتاریخ
چهاردهم ماه صفر سنه یکهزار هفتاد و نه از کتابی اگر بی طلب چیزی کسی بیارد و رو نماند بکرد که قبوض ست و اگر از
دعا و تعویز چیزی نذر بیارد و بکرد و خود و هم بخورد بتاریخ پنجم شعبان سنه یکهزار هفتاد و چار فرمودند
که سالک راه سیرد و بس نمی نگرد فقیر هم چون در راه سیرد و از یاران پس مانده بیذوق میشود بواسطه همین کسی را امر
بنگرد و ان را بیشتر متوجه پس تر سگرد و در ان سالک می باید که پیشتر متوجه باشد بتاریخ پنجم ماه صفر سنه یکهزار
هفتاد و چار شیخ ماهرو فرمودند شما بمراه می بودید گفتند اگر چه حکم کنند فقیر حکم می کند شاید که منع کنند چه اگر حکم کنند

شما بگیند تعذر شود بشیخ ماهر و پرسید مذکر فرمود امیر و مذ فرمود و مذ سب حالا است فرمود اچرا زاید فقیر تا براسپ سوار شود
روان نمی شود و نمیگوید که خواهیم فقیر گفت خدا علیم است که چرشتو و یکی گفت که فرمود اپشتره بگند مذ فرمود و مذ میر برای زیبا
روان است که امتیاز الف خاران نمیگذارد و گه گه بیاره مگذارند فقیر را بچیزی الفت نباشد روز شنبه متوجه شیخ یوسف
شد مذ برای فاتحه روز بازار میان شیخ ناصر که غره ماه ربیع الاول بود بتاریخ دوم ماه و لبعد سنه یکهزار و هفتاد و
و شش فرمود مذ گفتن فقیر که گون دوده ی خانی از اشارتی نیست که اول اشاره بطور دوکرست دوم بطول
و دوحت بتاریخ هفدهم ماه رمضان المبارک سنه یکهزار و هفتاد و دو فرمود مذ عینک گای که هم حسب طبیعت
حضرت شیخ ملاحظه نموده می شد هم ملاحظه طبیعت حضرت میان نموده نمی شد هم بتاریخ نوزدهم و بقیه
سنه یکهزار و هفتاد و چار فرمود مذ کری در خت بهل برای ساختن اندرون محل طلبیده بود و زنی گفته که اگری این درخت
نحس است باین سبب در اندرون و سواس نمیماند خوب باشد در جای نشستن فقیر نکار خواهد آمد بتاریخ بیست چهارم
سنه یکهزار و هفتاد و پنج در بن اشتیر ابراهیم آمده قدمبوس نموده و عانواب بعرض رسانیدند فرمودند دعا فقیر هم
برسانید میر پرسید مذ تا حال چوبهای بر دیوار مسجد نشانده اند فرمودند چند چوب نیم در باغ مقرر کرده ایم
که بریده بیارند کسی گفت چوب نیم را در عمارت نحس میباشند فرمودند که نحس برای اغنیا است نه بفقرا چیزی که غنیا
نحس میدانند بفقرا نه و نیز در حجره فقیر هم چوب از نیم سب چون مرخصت شدند باز بحبتن حدیث مشغول شدند
فرمودند که بصحبت دنیا دار انبقدر وقت ضایع و خلل در میان اند میان محمد مسعود گفته که دیوار تمام از
خشت می بود خوب و مستحکم می شد فرمودند دیوار کل از حیث ما محکم تر است و چوب که خشت بر خشت
نهاده اند و فقر گردیوار خشت می بینند خیال میکنند که خشت بر خشت ساجد است از آن سبب گل را اطراف خشت
نباشد و اثر اصلا و جز دیگر است کی که خانه فقرا بچوب کورست کرزیر کل دار دو دانه ی بر انمود از خشت و اینک

دیگر

دیگر آنکه مشابه بدن است که در آن همه استخوان نیست بلکه بسیار گوشت و کم استخوان همچو کل وحشت بسیم
کل است که فرق جز بمتن با نش ندارد بتاریخ چهاردهم محرم الحرام سنه یکهزار هفتاد و چهار ذکر اورون سنگها از
بنارس بود فرمودند بقصد تکوبند که از عمارت سنگین راضی نیست هر که او دوق بعمارت سنگین دارد از و بگویید
بتاریخ نوزدهم در شهر شعبان المعظم سنه یکهزار هفتاد و پنج بر جمیع معمار اعتراض فرمودند که کار ناتمام بقصد خوش می آید
و عوض دیوار زیاده بهتر خواهد کرد بگوید مثل ذعون و شداد که بقصد فقیر کی رضا نیست که خشتی سنود و کلی بهتر است
که از عمر ما زیاد و خواهد ماند و زود بپرده کرد و چیزی عوض نبود و در عمارت صاحب چیز که داده است از کرامات صاحب
می ماند فرمودند که کرامات بیچ فائده نیست هر چند زود و بقیه بهتر بتاریخ دهم جمادی الاول سنه یکهزار هفتاد و شش
فرمودند عمارتی که زیاده از احتیاج می سازند از ابرو دش انکس در روز جزای پسند و فقرا عمارت راضی ساز
که کسی ساخته مسدهد و اینجا هم که عمارت متقدمین است اغنیا ساخته داده اند بتاریخ ماه رمضان المبارک
سنه یکهزار هفتاد و چهار ذکر کنند بدن عمارت عمیق بود فرمودند از حماقت می کنند که موضع بلند و فنار استحکم می سازند
زمود و اینه بقا نمیماند و بوسطه دیگران نمیماند نهایت حماقت است بشاید با نها خوش نماید
بتاریخ بست و نهم ماه محرم الحرام سنه یکهزار هفتاد و چهار فرمودند طرف اب بالی سر و پس نباید گذشت اگر چیزی دیگری
بهوش رسد خشت و چوب بسر او کفته بران نهند فقیر گاهی مسواک خود می کرد و عادت است که در شب گاهی باد می
زند و بهر او مدی در میاید از ناشر زبر پیدا میکند و انکه او نوشته پاک کرد بتاریخ بستوم ماه دی سنه یکهزار
هفتاد و نه تقریب کره داون میان شیخ جمال الدین بود فرمودند که قدری قبیل نذر و پیه باید داد و نا چیز با تصدیم
نمود میان شیخ عبد الجلیل امدند فرمودند که چیزی بدعت خواهند نمود که باتفاق امده اند نظر چیزی مقرر کرده اند
بتاریخ بست و سیوم ماه جمادی الاخر سنه یکهزار هفتاد و هشت میان نکاد میان امدند فرمودند که بسیار خوب است

نمایان چهل چهل رکعت خواند و باشد بتاریخ بست پنجم ماه مذکور سنه یکهزار و هفتاد و چهار سال مادر و فرزند هر دو

گرد آگرد سنت مرتب و قول جماعت قضا شود بعد فرض قضا و ادا نماید یا فرمود در چهره ای که سنت قضا است مرتب

قضا نماید گره از لب و یکپاس مانده بنداشته بود و اگر احتیاج غسل شود و تقاضا نماید که چنین خطره چرا از شب و یکپاس

نمود مذکر احتیاج غسل چرا گفت بعد از ان فرمود مذکر وقت برسیدن طالب علم و بگرست و وقت در دوشنی و یکپاس

سبان ماهر و پرسیدند که حضرت نفس پاک بی نمک میخواهد فرمود مذکر در جنگل فیض کوره بود که کسی نمی بیند

کر نفس مغرور نشود و در راحت جان نماید که کسی مذکر تنزه و چاق باشد کر ساک تنزه و چاق میباشد

قطب الاقطاب کر بالفعل شیخ نور نوبت خوب خدمت ارقام فرمود مذکر شب چهارشنبه بست

شیخ ارشد عرف شیخ اچهل بیاید در فرق سیح غلام رسول شود مذکر شب پنجشنبه سیح نور در شب جمعه سیح شمس الدین محمود

شیخ بطور محمود شب شنبه سیح انور شیخ الصفت و شیخ یوسف و ابو المعالی بر وفت کر طلب نمود و شود هر جا بیاید

اگر کسی از مذکور بن را عذری پیش آمده دفع ناقه کنند قطب الاقطاب و ب تمام رعایت میفرمود و تا هوی

که بادرازه در بکنور مردم نمی نمود و مذکر در رعایت اشاره معاملات نمیفرمود مذکر تکذیب نمی میکردند و در کار و نیاز

می فرمود مذکر و این کار بدی انگاشته و در حمام شریف بروی خوش می کنند و در چهل کر عشقی جوش می بود و فرزندان

در کار دنیا محبوب و مرضی بود و از دیدن زنان خوش نمود مذکر اما روی چهل را سبد مذکر از تعلق خاطر بود می

و تمام شب در عبادت میگذرانند کر بست راحت نمود و با لطف الله بر زبان مبارک میرانده و از عمل کنعان خوش

و برای خواص صلوات و بعضی فرمودند و با جمعه فرمودند شریعت بوده و صحبت صلوات بعادت و بست و برای خواص

افشان بخاری امیر شریعت بوده بتاریخ بست چهارم جمادی الثانی سنه یکهزار و هفتاد و پنج فرمود مذکر محمود و حاضر

صلوات می باید کر بجا با بست راحت یاد کرده و بحضور انبیا فرمود مذکر پیغمبر ما صلی الله علیه وسلم بحضور کسی یاد کرد

مردم گمان برند که فقیر آمدن اینها خوب نیست ولی الواقعه دلتنگ میشود و ازین است که بگمانه کسی کم میرود و تا این
رسم کم میشود و در رحیم جمعیت دفعت کسی نمیشود بتاریخ دوازدهم جمادی الثانی سنه یکهزار و هفتاد و نه
فرمودند چون بشنای فقیر با کسی دعوی خصوصت در پیش می شود و میخواهد ان چیز بگیرد و رسد که مظلوم بود و بجا از ظالم
بازمظلوم بودن است بتاریخ سلخ ماه جمادی الاول سنه یکهزار و هشتاد و یک شب ماه دیده نشد فرمودند
بنجمین استفسار نموده اند که در روز چه قدر بود و بجهت استفسار همرون ساختند که تمام روز بود گفتند که عجب ماه دیده
نشد فرمودند چه عجب پیشوا ایشان در روغنی است در ماه گذشته بتاریخ بست هم بست همانی است که ماه دیده
نشود فردا دیده خواهند شد گفته پنجم اعتبار نباید نمود استماع نموده که رحیم زمانه وارد که در سایه می
برای او زمست می باید و قطب الاقطاب اورکه در ایام بارش که باد دست متصرف می گشت از راه مصلحت استفتاء
بعمل نمود که امشب بارش باران خواهد گشت اگر او میگفت که خواهد شد بیان بنگاه میفرمودند که صفها مسجد را
بعد نماز عشا بگیرند و گفت که رحیم بالیقین بارش حکم می نماید فرمان بارش انشب نمی شد اگر وی میگفت که در
شب بارش هر گز نخواهد شد بیان بنگاه امر میفرمودند که در ین شب باران رحمت خواهد بارید که رحیم میگوید هر گز
باران نخواهد بارید صفها را برخواهید داشت انشب باران سرشیخ میگشت حضرت پیر دستگیر سر گرات مرات بزبان
دربار فرموده که یک مرتبه اتفاق پنجمین بود که امروز تمام روز در روی هست و ابر نبود و ماه دیده نشد بر گفته ایشان
عمل اعتقاد نباید نمود و در بیعت مستقیم باید بود بتاریخ سیوم ماه شعبان سنه یکهزار و هفتاد و چار شخصی گفت
که برابر ایم ولایات گفتند و پند فرمودند که فقیر در کار دنیا کم و فعل نماید و اعتیاد که با فقرا اخلاص نماید بهر همین در
کار دنیا و فعل نمی نماید کسی گفت که پیر بدر بار سیر و پند فرمودند که زود برود که فعل برود بتاریخ ماه مذکور فرمودند
که بعضی کار دنیا که سعی از اجانب میباشند و فقیر کار دو سعی از ابد میباشد بتاریخ چهاردهم ماه رجب المرجب سنه

بگیرد از هفتاد و چهار پرسید ذکر میان و جواب کی خواهد رفت کسی نگفت بعد شب برات فرمودند کار دنیا چنین باید کرد و امور نشد فرمودند ماه بشد بماه ابتدع ما امسال نشود سال دیگر بر چنین که دران تاجر شود بهتر شود در کار دین نقصه و تعجیل باید نمود که هر چند زود تر شود بهتر شود که عمر وفا نکند از استحقاق اجر محروم ماند اگر کار دنیا نشود از ثواب و صواب سلامتی حاجی جلال گفتند که مرزا بخشی عرض کردند که حمام طیار شده است اگر صاحب هر بانی فرمودند تشریف فرمایند بهتر فرمودند فقیر یک دو بار حمام رفته باشد ماری در فرید آباد دیده یکبار بخاطر سپرده لیکن میان نیامده ماه دیگر بنا کردن گاهی حمام رفت ایرد فرمودند بخانه شیطان و میگویند که چون شیطان رانده شده از حق تعالی خانه طلبیده حکم شد که خانه تو حمام دشمن تو بازار و بگروفت که ضایع کند لهذا فقیر از موجه موی بهتر نمی چسپیده و از سفر اض فقیر بنماید تا زیاده وقت ضایع نشود بتاریخ دهم ماه و بجمعه یکهزار هفتاد و نه میان بنگاه عرض کردند که اب در باسبوجه چندا در وه بیشتر و غلامان محمد محفوظ و شیخ مرتضی می برند اعراض فرمودند که برای وضو فقیر دو سبو بیارید خوب نیست که زنان اندر وقت وارند و اب بیارند لفقیر امتناع بست و بدن روی زنان و حسن ایار و موافق ان اسب جمیل و سبک رفتار سبیدی دارند از بن خوش بود و اند اما تعلق خاطر مبارک بانسان نبوده مرتبا خبر از حضرت مولوی محمد جمیل قدس سره استماع نموده که بوقت سفر شیر خان نامی فعلی حسنی را برای ملازمت قطب نه قطاب اورده چون حاجی جلال خواستند که از ان نمایند از زبان قطب فرمودند که برادران چه سبب از حص کما سب العزایم اند کی توقف نمایند بعد توقف فعل ایرا ان گفتند بعد از نماز مغرب قطب از قطاب چنان مشغول در نوافل گشتند که باوان طفلان نیامده و متوجه ان مقفل نگشته در خاطر نا خطره که باوجود توقف در نماز فرایض و توجه بحال طفلان حسنی در نوافل چنان مشغول گشتند که طرفرش صلی نموده مجرد خطره متوجه شده فرمودند که فقرا را بالخصوص توجه و تعلق تمام باید بر گاه حق تعالی و ان تجلی نمایند بران توجه

در دل خود و عامل مباشد هر طریقه می خواهد بران مباد و سوای خالق متوجه بسوی دیگری می شود و فضل
تعالی را اگر مبرگا در ربود بسیار میخواست و بوی منع فرموده بود که بخانه مغل ایرانی نخواهی رفت و وی بخانه مغلی
رفته بود و گر آنحضرت بخانه وی تشریف برند چون اقربای وی استفسار فرمودند که واقعی بود معروض ساخت
قطب الاقطاب ملول گشته بجای اقامت در بلدن بنارس تشریف برند چون او از انجا امد بگیرش در وی بیدا گشت
ناگزیر از قطب الاقطاب گفتن از مدعا جان بجان آفرین سپرد بتاریخ بست و پنجم ماه صفر سنه یکهزار
هشتاد و چار بعد نماز فجر تشریف بسمت بنارس بردند چون این فقیر بعد تشریف بردن رسید با سفر خود و هر
چند معارفت بی اذن نتوانست کرد بعد از ان جا جهز بسم روانه شد بعد پنج گهڑی شب گذشته در سرای کوار رفت
بخدمت سی سه حضرت فرمودند تصدیع نمودید باز بروند که در خاطر می ایدکه از بخارا مراجعت کرده خوب شد که شما امدید حال
میخواهد که میان شیخ نیکن را دیده بیائید یک نیم بهر گذشته اندکی خواب کردند شاید چهار گهڑی باشد در ان بیدار شده
بیدار شده اند گفتند دو بهر شب مانده بر خواسته وضو جدید کرده نماز تهجد و دیگر نوافل ادا کرده فرمودند
به مقدار شب ما نصف است عرض نمود چهار پنج گهڑی بیرون امده ستاره قطب و دیگر ستاره قطب نمودند از ان
طرف و انطرف بگردیدند فرمودند ای کردیدن از چیست در هر ساعت که از ینجا فعلی واقع میشود و اگر نیک باشد
بر چار الصد از نیکی دهد و چار الصد از بیکی دهد دعای را محروم از ان بگذارد و اگر بد واقع شود از شامت ایجا
گهڑی گریبان زند و فقیر در مسجد اگرچه نمیتواند در جا سجده کند اما انطرف انطرف شده و طائف بخواند که برکات
اسماء الله تعالی بر جا رسد و دیگر غالبا جواب و کالی را هم باین وضع دور میکنند باز فرمودند اس سرمی گریبان صبح
اذب است و کذب اگر در نیمه شب تا خیر افتاب در دریا افتد از محاذات دریا بسمان نمودار شود که سعر خدا
صلی الله علیه و آله وسلم فرمود چون افتاب غارب میشود بدرگاه حق سبحانه تعالی مناجات کنند و از جانب سجود

زیر عرض خواهد مجاز شده همین کند بار حکم شود که از موضع طلوع خود طالع شود چون حکم شود که از موضع
طلوع کنی در توبه بسته شود و قیامت قائم گردد و حکم محکوم بعقل یک چیزی میگوید و در عقل کار خانه الهی قرار
ندارد دلی در خیل مخنث است استماع نمود که قدوه اولیا حضرت شاه عبدالقدوس قلندر قدس سره
بعد عطا خلافت و اجازت و علم قلندریه بقطب فرمودند که در خانواده ما رسم است که بعد تکمیل و خلافت
کیمیا یعنی ساختن از تعلیم نمایند چنانچه ما هم مکرر تبه طلا را از ترکیب ساخته ام قطب الاقطاب عرض نمود که تعلیم را
علم یقین و حصول عناول است از قول حضرت مراعین الیقین کرده و برای عناول توجه حضرت در حق خود
کاد کلافی و سیاه نمایند است که بیان نفرمایند حضرت شاه عرض قطب الاقطاب را استماع نموده سکوت
فرمودند نیز احقر از پیر خود شنیده که سید عامل مرد اگر مخان بسبب مطالعه بزار رویپه لاکلام و حسابی بخدمت
قطب الاقطاب برای خلاصی و پیش مرد اتشریف برده فرمودند ضافت من بزار رویپه نمایند تواب
با راس العین قبول نموده انگاه قطب الاقطاب فرمودن سید را ارید حکم بجا اورده خلاص نمود روزی قطب
الاقطاب بسیر کذری تشریف می برودند چون نزد یک قلعه رسیده اند مقبدی ما شنا چیوتره کوتوالی زانوی
گفت کرا خلاص نموده رد بر قطب الاقطاب بمجرد استماع سخن وی نشسته در قلعه نزد نواب عصر خانه بود
نواب برخواسته رفته بود بعد استماع قدوم از اندرون بردن امد قطب الاقطاب برای محبوس فرموده بود که
وقت خلاص نمود از مجاز خصت شده در مسجد قلعه نماز بجماعت ادا نموده بعد ازان بر زبان مبارک راند
شبیه بود که این حرکت شیطانی باشد و الحمد لله که بسبب یافتن جماعت رحمانی معلوم گشت چون ابر اول
تشنع بود و دران وقت جماعت در انجا نبود سخن تصرف قطب الاقطاب بود که جماعت بسر انجا شد
سکندری که در اثنای قطب الاقطاب و خشته و عامل نواب نه بود سخن بر زبان مبارک راند که عامل

داخل خزانه نمود و سبب این تعهد گشت یکسال ماند بعد تقدیم مقام قطب الاقطاب را رحمه الله تشریف بخش نواب
بروند فرمود و مبلغ هزار روپیه برای ما طلب نمایند همان وقت طلبیدن حاضر ساختند فرمودند که مطلوب
بلغ رضاص است نواب گفت بروند فرمودند این را ببرید و سکندری را دهید نواب حسب الارشاد ورده
خلاص نموده و مبلغ را داخل خزانه خود نمود از سقاط اسقاط نموده و که سبب بضاعه قبل نمود حسب حکم قاضی محمد
محبوس شده بعد شش ماه نزد کرشنهو گشت قاضی خواسته که حکم بقتل نمایند نزد که قطب الاقطاب بقاضی فرمود
بروند که مقدمه قصاص را بی حکم و اطلاع من نخواهند فرمود روز جمعه بعد از نماز حسب اطلاع قاضی قطب الاقطاب
و علماء فضلاء و مشایخ نشسته قاضی عرض نمود و ند که نزد کرشنهو گشت محض حکم باقی مانده می نماز قطب الاقطاب
فرمودند که در قتل عمد که نهایت رب است احتیاط تمام باید نمود از شنهو که حاضر وقت بودند پرسان فرمود
که نماز جمعه را نمودید گفتند و فلان مسجد و آدم معتمد برا داده که بخصوص نموده اند انجا رسیده اند کاذب
برآمدند چون از انجا مارکشیه قطب الاقطاب بقاضی فرمود که شنهو را استعتر بنا بید نمود که مارک نماز در
کوا خران مسجد را خلاص کنانند برخواسته

بتاریخ شش ماه شوال سنه یکهزار هفتاد و چهار مکرر در پسته واقعه بر جماعت سادات کرام واقع شده
بود که از استماع ان رهرو اب بشود ظاهرا کسان جاگیردار جونپور را گفت شخصی بر وی تافته بود و ند دار شاه
راه بر وجه سادات شکربان غارت کران برخاسته کار تا بجای رسیده که فرزندان و اهل سادات عظام را
اسیر ساخته و تا شهر ازلی نا موسی کشیده اورده و ند و کس را از اهل خانه سیدان رخصی ساخته عوض خانه از
بیان ان روسیاه و سینه چاک است استغفر الله العظیم اگر کرده سادات امره در سینه نا امجاد گریه تا شه پیدا
کرده اگرچه در روز غارت جنگ کاهی و لشکری و بندوی میان شیخ محمد ماه بسیار تلاش و کاوشها کرده

کس را خوشحال نکنانید ولی از انجماعت کس از کوچکان انشان ظاهر نشد نذ بنابران خیلی اضطراب و پشیمانی بود
و انگیز حضرت مخدوم و قبله گاه همیشه نذر و نیاز میدادند و ذکر شما محمد رسول الله صلی الله علیه و آله وسلم حرف و خواهیش نمود
عذر علاجی میفرمودند آخر مطلب سادات این شد که درین وقت پیش نواب باید رفت شاید از تلاش و جستجو
انشان اطفال پیدا شوند برای خاطر داشت حضرت و قبله گاه بلشکر تشریف فرمودند آخر شب هر قدری که نذ بیدار
لشکر بود انبار از موده بزرگان که نشست و باقی را هم حکم نمود که بگذارند فاما ان کودکان پیدا نشدند
نواب هم کمال ندامت و پشیمانی و عذر ظاهر کرد و که بعد از چند سالها از من کفر واقع شد که مطلق مرا اطلاع نبود و
اختیار من بوقوع نیامده بعد از فراغ بخانه تشریف فرمودند قطب الاقطاب انجا از کنج
رشیدی باقته و از بعضی ثقات واغوه مرتب استماع نموده ارقام ساخته از کنج رشیدی بتاریخ بست
سیوم ماه رجب سنه یکهزار و هفتاد و شش نماز فجر و عشا حضرت پیر دستگیر یک رکعت او افزوده بودند که چرا
مسجد کل شب هیچ کس روشن نمود و خود نخوردند روشن گشت بجهت ادای فرض و در کعبه سنه بیرون مسجد تشریف اوردند
فرمودند که چراغ عجب کرد بتاریخ دویم ذی الحجه سنه یکهزار و هفتاد و هفت بر حوزه در افتاب نوافل میگذارند
این حقیر ملاحظه کرده کنج نموده عرض کرد و بود باز گشتند فرمودند اضباح نیست دست کج رسانید انجا سر
پنان یاقت کوبا از اب تر کرده اند و جای دیگر چنان کرده بودکه استاون و شوار بود بتاریخ بست شیوم
شعبان سنه یکهزار و هفتاد و سه بتقریب سالگره مخدوم زاده سبحان علامه میین الدین بحمی طعام فاتحه حضرت
خواجه معین الدین قدس الله سره کشته بود مردم بسیار جمع شدند ملا رکن الدین بعرض رسانیدند که طعام قلیل و مردم
کثیر فرمودند که بسم الله کفگیر بر سید برآرید همه کس خواهد رسید حسب الحکم او رودند هر کس رسید
بتاریخ چهارم رمضان سنه یکهزار و هفتاد و سه بوقت عصر سان پنج جولن دور رو بهر جه نگری او رده

دیگری از آن برای سبان غلام معین الدین و سبان غلام قطب الدین نگاه داشتند بفقیر خطره گذشت که خود و فرزند
حاضر نشدند بفقیر عنایت فرمایند بعجز و خطره باحقر عطا فرمودند بتاریخ دهم رمضان سنه یکهزار
هفتاد و شش طفل جوهر خانه زادی برای وسیدن اورد حکم بفقیر فرمودند بموجب حکم بر خود تصور صورت
حضرت پیر دستگیر نموده بعنت مرتبه سوره فاتحه اول آخر درود خوانده دمیده لیکن خطره روی نمود که
چرا باید خواند بر سیدن نتوانست باز آن کودک را بتاریخ بست و دوم ماه شوال سنه مذبوره اورده
حضرت پیر دستگیر بفقیر فرمودند که سوره فاتحه خوانده اول آخر درود و بسم الله اورد بتاریخ
دهم شوال سنه یکهزار هفتاد و شش بوقت عشا از خانه بادلی محمد بسر خود متوجه خانه مبارک گشت
دلی محمد از این احقر گفت که از حضرت پیر دستگیر دراشر متی خواهند و نامند همین که احقر بآستانه رسید یک صحنک
شیرینی از اندرون بفقیر فرستادند بتاریخ هفتم محرم سنه یکهزار هفتاد و شش بفقیر فرمودند بجهت
مزدوری تا بگذرد که امروز بجای سبان محمد حسین نیار کرده و بدهد جهت امده عرض نمود که اندرون صحن
شما نیست که مزدوری نسبت فرمودند که شما طیار نگاه دارید خدا تعالی مزدوری خواهد رسانید سبان سکندر
گرد بر خود اورده فرمودند اندرون بفرستند که مزدوری از این بدهند بتاریخ نوزدهم شهر
ربیع الثانی سنه یکهزار هفتاد و دو بوقت عصر شخص بر کنول اورد و بکمک پیر دیگر کس عنایت فرمودند خانچه
بنده کس تناول نمودند خطره شد که خود بخورد بعد ازان در خطره گذشت که اگر نخورد و نگاه بدارد
شاید بعضو دیگر خطره بدهد و دیگر مرحمت کرده گفتند این را نگاه دارید بتاریخ ششم ربیع الثانی
سنه یکهزار هفتاد و پنج بوقت ظهر حضرت پیر دستگیر پیرهن باین حقیر و ازار پارچه پاره کرده عنایت
کرده گفتند که این پارچه و پیرهن بپوشند گذاشته الی بوقت پیرهن درست گذاشته و پارچه

که باقی مانده نیز آورد حضرت پیر دستگیر فرمودند در حجره نگاه دارید بکار خواهد آمد چون هر نگاه داشت بعد نماز عشا در دالان بخاطر رسید که مردم خانه گفته بودند که از حضرت پیر دستگیر التماس کرده این پارچه که تبرک ست خواهند آورد حضرت پیر دستگیر بعد ادای صلوة الحاجة نام این حجره گرفته پرسیدند که ما بقی ان پارچه کجا داشتند شما بگیرید قدم بوسیده گرفت بتاریخ دوم ذیحجه سنه یکهزار هفتاد و چار تقریبا فرمودند که پریشب می آمدم از آبهار راه بودند دو ایام برسات بهر منزل که میرسیدم مردم میگفتند که امروز باریده ست بر مردم رفقای در راه باش نمی بود از حضرت پیر سبب مدارای استماع نموده که در ان سفر همراه قطب الاقطاب بودم اگر گاهی باران در راه میگشت بر قطب الاقطاب نمیشد بتاریخ دوازدهم جمادی الاخر سنه یکهزار هفتاد و هفت کاوری پرشاد داری در محمد آباد بنارس بحضور مردم دست دانموده از غیب خیری طلب نمود فقیر هم رفت بحضور فقیر را دست مرتبه دست دانموده هیچ نداده فقیر گفت وقت دیگر میان شیخ محمد ماه رفته بودند نگشته کلاب از غیب طلب نموده مقسوم بر مردم کرد از بعضی اغره استماع نموده که حضرت شاه پیر محمد استفسار نمودند که بحضور ما مردم از غیب بهر شش می آید بحضور حضرت نداده تبسم نموده فرمودند که انها که قران صحیح میخوانند شبها ان ازان قوم می گریزد و چنانچه پسران غیب حضرت دیوان خواجه حافظ علیه الرحمة سیپارها نهاده بودند که هر کس ازان قوم که قران خوانند بتاریخ بست ششم سنه یکهزار هفتاد و نه حضرت پیر دستگیر بناغ محمد حسین تشریف برده در انجا دریس نموده بعد فراغ دریس عرض نمودند که ساک رودی طیار ست برخواسته وضو جدید نموده بنجا بان حجره تشریف اورده طعام تناول فرموده بنجا تشریف برده نماز ظهر ادا نمودند بعد ادای نماز دوگانه نشسته بان حجره که شما خواهید ماند دار سجده بنجا تشریف برده بدست میان بیگا بگرد سبه دست نموده فرمودند که قوت چنانچه حجره گرفته قدمبوسی نموده بخانه آمد مردم خانه متحیر شدند دیگشتن ان قبله حقیقت اظهار نمودند بوشش درست

می‌آید و نشست هر کرد و شکر و مهمانی بجا آورد از بعضی از حاضران استماع نمود و فکر کردن روز پنجشنبه
سبان شاه ملتانی بود و آخر نیم روز به را حلقه یعنی از دوچه خود مرخص نموده طعام طیار ساختند چون قلب الاقطاب
روپیه عطا نموده سبان شاه ملتانی روپیه گرفته بخانه رفته گفتند که نیم روپیه را حلقه یعنی فلانی نمایند و نیم روپیه
را خرچ نمایند بتاریخ شانزدهم ماه صفر سنه یکهزار هفتاد و شش انگشتری حضرت پیر دستگیر گم شده و بر
یاران جهت نیافتنش خود و دست مبارک بسم الله گفته اند جستند یافته جستند بتاریخ هفدهم ماه
سنه یکهزار هفتاد و شش مکتوبات حضرت شاه حسام الحق قدس سره مطالعه میفرمودند فقیر را خطره شد که اگر دعا
نقل کنند بهتر و خطره فرمودند نقل این بگیرند چنانچه گرفت و شکر الهی بجا آورد بتاریخ شانزدهم ماه
سنه یکهزار هفتاد و چار حضرت پیر دستگیر بطرف این حقیر دیده فرمودند که او بدست پر نمائید حقیر از اندرون دو
لبلبیده آب کشیدن از چاه گرفت هر چند تا بش آفتاب چنان بود که ایستادن آنجا مشکل بود و حقیر با بت رعایت
از آب هیچ تکلیف معلوم نمی‌کشت و در ظاهر فقیر تر مینمود و در باطن هر کس که بود و بود بعد پر نمودن با نت بخود
آمده نشست بتاریخ بیست و چهارم ماه سنه یکهزار هفتاد و چار میان شیخ محی الدین کلان که از مدت مدید اشتیاق
قدوم حضرت پیر دستگیر بودند گفتند که میان شکر پاره جهوسی باید بست که اول تصرف شما بمن دهند
گاز گرمی آمدیم در سر جهوسی فرود آمدیم کسی گفت که در بازار شکر پاره میفروشند خواهش خوردن
داریم و زیاده از پنج سکه که چهار پنج کس همراه بودند خرچ ایشان بود نبود و شکر پاره مطلبیده چون صبح
زنی گشتیم گرسنه و فکرمند که چه خورده خواهد شد که دربن از خانه میان دوروپیه دکهورو ساتو رسیده
بفراخ خاطر بجونپور رسیدیم تاریخ دوم ماه سنه یکهزار هفتاد و چار ذکر تحقیق قاتل میان شیخ عجب الله
و میان شیخ غلام محی الدین بود فرمودند که تحقیق این مشکل اگر چنانچه حضرت شیخ فرید گنج شکر قدس سره کرده بود

کرد و کس دعوی زمین در داشته فیصل نشد حضرت کنج شکر بران زمین رفته پرسید مذکر زمین گفت کرمی علی کر
فلان کس را از زمان مرحوم انوقت قبول نمودند در ین وقت مارفه از مفوضان نام قاتل گویا تا هم مردم
انوقت اعتبار نکنند و قسمت بسحر نمایند بتاریخ بست سلوم سنه یکهزار هفتاد و چار وقت عشا حضرت
پیر دستگیر فرمودند که بوقت فراغت ورد را عود بخواند تمام شب در ین خطره بود و کریم ابه خواند باید
نام بسم الله بر زبان مبارک براند وقت صبح چون رسید فرمودند در مقام خوف عود بخواند و در مقام
عفو و کرم بسم الله بخواند بتاریخ سیلوم ربیع الثانی
سنه یکهزار هفتاد و چار حضرت پیر دستگیر فرمودند روزی فقیر در خدمت میان شیخ افضل نشسته بود ظاهر میان
محمد حسن خواهر زاده میان شیخ افضل برای کاری قرض می خواسته شخصی گراز و قرض طلبیده بود و نزد او میگفت گر اگر
میان شیخ افضل فرمایند من بدهم ایشان آمده در خدمت میان گفته حضرت میان فرمودند شما گر قرض
میگیرید از کجا خواهید داد فقیر در خدمت میان عرض کرد که حضرت فرمایند که بدهد بر خدا می گیرند خدا خواهد داد میان
مسکت ماندند فقیر گفت که برو ند میان اون دادند ایشان صد روپیه قرض گرفتند اتفاقا بعد از شش روز
پیر سه نفت اله در خدمت میان صد روپیه ستاد ند که ادای ان قرض شد بتاریخ
بست سلوم صفر یکهزار هفتاد و چار بطبیت سری فقیر کرد ام رد بردی حضرت پیر دستگیر می نشسته اید بجانب
خیر بند و پس پشت حضرت پیر دستگیر را اشارت نمود کر بنشیند بر چند کر نشست اما خوش نبوده در دل گذشت
اگر ترتیبی کرده شود که از بجانب خواستن بشود و باز بجای خود مشابده حضرت پیر دستگیر نماید بجرد خطره فرمودند
که از مجره دوات کلان بیارید فقیر بر خواستن برای دوات اوردن رفت دوات اورده بر جای خود
که از ان مشابده حضرت پیر دستگیر مسکت نشست بتاریخ ششم سنه یکهزار هفتاد و پنج شب عرض حضرت

لزوم با ورقه

مخدوم شیخ معروف بخارا شیخ نظام الدین ملکی بود حضرت ببرد ستگیر فرمودند که در مجلس بودند رفت نبود
نشسته هیچ خبر خواسید و رد که کدام کس حاضر مجلس بودند اما نخانه شده خواسید رفت عرض نمود که جانجا
برچند خواست که در مجلس بغیر رفتن خانه رود اما بدان طرف خانه متوجه گشته چون بخانه رسید در واقع
کار ضروری بود که جماعه منتظر بودند بتاریخ نوزدهم شعبان سنه یکهزار هفتاد تاریخ وفات عمده حضرت
ببرد ستگیر برای دیدن عمارة تشریف برده استاده شدند واین حقیر خشت می آورد و در نظر خطره گشت
که این توده خشت را برده بگذارد و بحجره خطره فرمودند که بگذارد بدو نمایند خشت اینجا آورد الفاتحه
بتاریخ شانزدهم شوال سنه یکهزار هفتاد شش حضرت ببرد ستگیر باین حقیر فرمودند که صفای سبالو که در مسجد
فرش نموده بودند الحال فرش نماید خدمتیکار خواهد فرستاده و اپرسید سبالو محل صف کدام جای نماز
ارسال نمود عجب نیست که همان تاریخ ارسال نموده باشد الله اعلم غره رمضان سنه یکهزار هفتاد دوقت
عشا این حقیر حاضر شد فرمودند که شما از خانه چیز خورده نیامده اید همین جا بخورید در واقع در خانه طعام بود
از مذرون طلبیده خوانیدند الفاتحه بتاریخ چهاردهم جمادی الاخر سنه یکهزار هشتاد بعد نماز عصر حضرت ببرد
ستگیر بطرف حقیر نگاه کرده فرمودند که در کتابی دیده شد که شخصی در بیابان میرفت عربی را نشسته
دید از ان راه پرسید عرب در غصه آمد این شخص را خطره شد که توشه که همراه دارد و پیش او نمی نهد و او
سخت غصه اش بهمین باشد مانی همش عرب نهاد و غضبش زیاده شد که و گفت و اگر بکشیم تمام این زمین طلا شود
بحر گفش ان عرب طلا کشت فرمودند که حضرت ابراهیم جای نماز ترش دیده سبلان طبعت تناول ان کشت
چون پیشتر تشریف برده مردی را دیده نشسته و کرد اگرد و رهگذران بر ان شخص مجتمع و بوی از او شنیده
ابراهیم بر و سلام گفته وی جواب خطره خود یافت استفسار نمود الفاتحه بتاریخ بست پنجم ربیع

الاول سنه یکهزار و هفتاد و پنج حضرت پیر دستگیر برای عیادت میر خان تشریف برد و در جلال خان برای
حضرت الیاس نمود که طیار سازد و منع فرمود و در برای طیاری سپک بزعرض کرد منع فرمودند چون جلال خان
شنید بنای او رد و جلال خان خوست که جلو کرفته سوار کناند سپ دولکد چنان زد که بیهوش کشت در دم
بر جکر بن سبه حضرت پیر دستکیر دست مبارک بر جکر جلال خان رسانده چیزی خواندند بهوش آمد چشم
کشاد و جواب بحضرت پیر دستکیر داد و مکیفت که بحر دساس دست پیر دستکیر در دجکر رفت
منه تاریخ بفهم رجب سنه یکهزار و هفتاد و پنج برای سبان شیخ عبد الجلیل خلف الصدق حضرت مولانا شمس قدس
سره بان طلب نمودند بحر و طلب دو دهولی برکت تحول نفس و چند سپاری با مصالح شیخی اورد و فرمودند
این را از اندرون درست ساخته آرید لاغر بتاریخ هفدهم رمضان سنه یکهزار و هفتاد و پنج بوقت ظهر کن
کی از مریدان مزده مسواک مذکر ارسال نموده بردم مقسوم کشت حضرت پیر دستکیر برای استنجا تشریف برد و
سبان شیخ سپاری از فقر کفت مذکر مسواک دیکر هم مانده باشد چون حضرت پیر دستکیر از انجا تشریف
اورد و مذ شیخ سپاری فرمودند که شما مسواک مستعمل فقر بکیرید خانچه ایشان کرفتند الله تاریخ بازدهم
شوال سنه یکهزار و هفتاد و شش حضرت پیر دستکیر با من حقیر فرمودند که کلاه در و پاک از در باشو ما بنده
بارید و مزدوری از سبان بنکا کرفته برید چون فقیر همیشه ارکاه در خود و شو ما بنده می در و مزدوری از انجا
نمی برد و با بن اعتماد رفت پشما و مذ است کشیده کرا کر بموجب پیر دستکیر عمل نموده مزدوری بکرفت از کاه فقر
دیکر شو ما بنده می برد و الله اعلم بعضی ثقات استماع نموده که حضرت شاه دوست محمد برادر زاده و جانشین
حضرت ملا خواجه لاهوری می کفتند که بدست من حضرت ملا خواجه سر سبز عصا و کتابت ارسال داشته
بودند قطب الاقطاب اندرون محل شریف و شسته فقیر عصار امتصل دیوار خانقاه داشته نشست بعد

از قطب دوران ایام گذری صبح و شام تشریف ببرد و قاضی محمد حسین آمده عرض نمود و مذکر سیر گذری حضرت قطب الاقطاب فرمود و مذکر شما شب تماکو بکار ید من هم سیر یکباره م چند مدت بر خیوان گذشت بعد مدتی تشریف شب بارش آب و هوا خوب بود قاضی را خواهش شب تماکو بعایت شد چون حضر خود در گرده بود و مذکر حضرت بکار طلبیده و ساعتی گشته عرض صبح قطب الاقطاب بگذری تشریف برد و مذ این خبر بسمع قاضی رسید قاضی آمده عرض نمود که تشریف گذری معلوم شد فرمود و مذکر شما در شب عهد را فراموش نموده عمل شب تماکو انعقاد نمود و مذ من جرایه رفع عهد سیر گذری در روز افشا کنم نیز در شب استعمال نموده و کرد روزی ذکر کرامات بود و تبسم نموده قطب الاقطاب فرمود کرامت ما از این چه بالاتر است کرامت بعنی طلبه علم مسخر ما اند و نیز مرتب شنیده باشد که بعض تکلفها که با طفلان بسیار میفرمود و اما در دل انها عظمت و هیبت قطب الاقطاب چنان بود که بی پرسش از حضرت سخن بر زبان نمی راند مذ مودب و مهذب نشسته می ماند مذ استماع نموده که نواب عصمت خان والده قدوة النحرير قطب الاقطاب اورده که بعض از کتب معقولات مقرر کرده و هر برای انیمنی عرض نمود قطب الاقطاب فرمود کر معقولات در طبع سلیم به تعلیم و تعلم می اید نواب از این امر استبعاد نمود و اتفاقا قاضی محمد محسن محفل حاضر بود مذ نواب مسئله از علم معقول استفسار نمود قاضی مستعد جواب گشت قاضی غلام محمد و محمد رضی قاضیان کر همراه نواب بود مذ از قاضی مذاکره نمود مذ اخر قاضی چنان رفع شباب نمود کر ساکت و صامت ماند مذ قطب الاقطاب الاقطاب بطرف نواب متوجه گشته فرمود مذ گفته بود م کر معقولات بغرض تعلیم و تعلم می اید قاضی حرفی در علم معقولات تا این وقت بخوانده نواب چون این مشاهده نمود بی ذکر سبق بسر حضرت گشته رفت پرسش از بیرون دستگیر خود شنیده قطب الاقطاب تفرجی بلده جهاده تشریف برده بود مذ حضرت بر سید جهاده استه عا نمود مذ چون قطب الاقطاب به ایشان تشریف برده طعام نه تکلما بخوران عرض نمود ان ما نیز روزه

خورد و نشکین نخواهم یافت بخانه تشریف آورده و در آن حجره خورد مرتب افتاد بعضی اعزه استماع یافته از قطب
الاقطاب بشیخ پور تشریف برده بود مردم انجا را تکلیف در طعام بسیار بود و خواهش تمام داشتند
که قطب الاقطاب تناول نمایند قطب الاقطاب روزی از اعزه انجا فرمودند که امروز از فجر تا عشا هر کس که
تبسم امید چیزی طعام آرد و بعد فرایض و اجاب دست بوکه بکدام دو که سوای اکل طعام شغل کار دیگر نه نماید
کس سب کس از صبح تا عشا اقسام اقسام طعام می خوردند قطب الاقطاب از فجر تا عشا در اکل مشغول بود
بعد نماز عشا دو رکعت نماز خود تمام شب ادا نموده فرمودند که علاج معجم طعام نمودم الحمد لله
از پسر دستگیر خود شنیده که کلمن بصر چهار دو بوری دو به نجدست قطب الاقطاب آورده گذرانده و عرض
نمود که در چهار دو در یکیک تناول فرمایند فردا ان بصر از تناول موری استعفا نمود قطب الاقطاب فرمود
که روی روز اورد به چهار دو بوری را جمع کرده تمام خوردم و بیماری از بین نمودم رنگ روغن بصر زرد
گشت اسیبی و ضرری بدن قطب الاقطاب و هیچ نرسید الحمد لله از بعضی اعزه استماع نموده که قطب
الاقطاب در حجره تشریف می برند و بار تشریف آورند همچنان سه چهار مرتبه گشت و مکرر استفسار از
آمدن مردم شیخپور فرمودند مردم شیخپور از پرسیدن قطب الاقطاب بطور تردد خاطر معلوم نمودند که قبل
بشیخپور گشته چون آدم از انجا رسید معلوم شد که افواج نواب بسبب ضامنی محاصره بموضع شیخپور نموده بود
شیخ پور نموده بود و هیچ باقی نمانده بود از توجه بزرگان یکایک رفت و خبر گرفتن و محاصره را بمان وقت
سبکدست کرده و طبیعت قطب الاقطاب را مردد انجا دیده بودند و در فتن بمانوقت نصرت نمودند که تسکین طبیعت
قطب الاقطاب گشته بود قطب الاقطاب بحضرت شاه حسین ارقام فرمودند که جزمحه و شرده شیخپور
تا کی گیرد طریقه خود را گذاشته بحضرت بیشت رضوان الله علیهم ضمانتی فرمودند و بنما نند دیگر

رسیده حضرت پیر دستگیر پرسید مذکر امام آمده عرض نمودند که سیان محمد حمید حاضر است حضرت
شیخ محمد حمید و امامت حضرت شیخ محمد را شادی نمودند سیانسیخ پیاری از آن گفته سیانسیخ ابوالعلی بر تخت
کرفریب پلنگ حضرت پیر دستگیر بود و مصلا کشتر انیدند حضرت پیر دستگیر بر تخت آمده نماز جماعت ادا نمودند
چون الحمد حضرت شیخ محمد حمید تمام نمودند حضرت پیر دستگیر امین فرمودند بعده دو رکعت سنت خود ادا
برداشته دعا نمود و بر کنک آمده غلطیدن و لطیفه تخ کنج وقت مغرب یا ستار یا الله خواندند که شنیده همه دیگر
بعد ادای نماز مغرب از میان نیکا حقیقت از پیر دستگیر پرسیدند سیان مذکور چنانکه گفته که تاریخ بست هفتم
یا هشتم رجب المرجب در قدم حب متصل شالیک الله ظاهر شده و شده و روآن تب لرزه بجدی که از
خانقا بقوت یا نمیتوانستند تا مسجد روند بر کهنوله نشانده بمسجد برند نماز ها جماعته در مسجد ادا میکردند
دویم غلبه درد بجدی شد که تمام شب بیهوش بودند و افاقت امد انوقت نماز عشا بوقت صبح ادا کردند
و درم تا زانو رسید و هیچ نمانده بود که همین روز وصال بودن زهر باد شده بود و اخرش وقت گشت قاضی
محمد ماه قاضی صوبه اوده شبه کلاب گذرانیدند و خوشبوی بر رو بمال استعمال نموده و کل چنبلی و سمان
و شمس الدین محمد یک نوع خوشبوی فرستاده بودند نگاه میداشتند چون اذان نماز عشا گفت
برای استنجا طلبیده طلبیده استنجا نمودند مخدومی حضرت شیخ محمد ارشد اباندا فتند بر اصابع باد دادند
مسح کردند باری از بقیه اب مسح سر و باب جدید نمودند بعده فراغ از فریضه و سنت عشا بر کنک
غلطیده بشیخ پنج کنج وقت که یا غفار یا الله خواندند بعده دو ساعته حضرت شیخ محمد حمید نوشته
اورده تا چهار ساعته تناول کردند سیان شیخ علام معین الدین بان اورده خواندند او کال البنان بعد
فرمودند اب طلبیده وضو اب باران بود اورده غرغره کرده تا دوم اب نوشیدند بر کنک غلطیده وقت

چند بار بیدار شدند هر بار او ندکل الوده برای تیمم طلب داشته تیمم کرده بخواب میرفتند تعجب پرسیدند
که به قدر شب خواهد بود محضر عرض نمود که یک پهر بموجب حکم مخدومی شیخ محمد رشد جهو یکی جای ضرور در
شب کرده اب حاضر کردند از حاجت فارغ شده تیمم کرده غلطیدند و بالا پوش بر رو کرفتند بعد
از ساعتی اواز ذکر صلوة العشق شنیده می شد که غلطیده ادامی کردند و سعادت خدمت را همه کس
بخواستند که نمایند اما خدمتی که حضرت شیخ محمد رشد بمیو وندو دیکر را مجال امداخلت نبشد تمام شب
بیدار نشسته پروانه وار در خدمت بمیو وندو اکر بغلبه خواب نشسته می شد مرتب اغاز نغمات استماع
نموده که حضرت شاه یسین فرمودند که مرا شبه بود که قطب الاقطاب امامت حضور بحضرت شیخ محمد حمید
و امامت مسجد بحضرت پیر دستکیر مقرر نمودند بیاد بستی که حضرت شیخ محمد حمید کلان بودند در مسجد
قائم مقام خودی نمودند و امام حضور حضرت پیر دستکیر از مدارش تقید تمام بر صلوه کلی و صوم بیداشتند
و حضرت شیخ محمد حمید نوکر پیما نموده بودند شاید که انقدر تقید نبوده باشد چون قریب وفات قطب
الاقطاب وفات حضرت شیخ محمد حمید ان خطره رفع شد که قطب الاقطاب را اشعار بران بود
که حضرت شیخ محمد حمید بر اه ما امد و حضرت پیر دستکیر را تفویض مسجد و خانقاه و ارشاد و خلایق مقرر
فرمودند در خاطر مرتب احقر خطور مینماید که الشیخ فی قومه کالنبی امته چنانچه نمای
خلافت سرور انبیا علیه السلام بر سی سال کشت وفات حضرت پیر دستکیر بعد وفات قطب
قطب بر سی سال شد انتهی الکلامه + + + مارنج هفدهم شعبان از کنج رشدی سنه یکهزار بشتاد و
دو سه اسجاد وضو کرده نماز بجماعت مدستور سابق کرده غلطیدند و طبقه میخواندند بعده بر سیدند
افتاب برامده عرض کرده شد که برامد شاید زیر بالا پوش نماز اشراق هم ادا کردند بعده علیحده و

حاشیه: ذکر غلطیدن قطب الاقطاب و ادای نماز و دعا و ذکر بعد از نماز

بیک وحجام وعبدالرحیم را او روند نبض دید گفت خوبست بتی کساده رو بند چنبی سایده برسیم الود
بستند تاکید برای خوردن کرده رفتند گفتند هرچه مرغوب طبیعت باشد بخورند دوغ اگر مرغوب باشد
بخورند وقت چاشت وال سونگ وخبرات باحتکه تناول فرمودند تمام روز بر روی بالاپوش
میدشتند ومیفرمودند چون می گشایم دهن خشک میشود و نماز فریضه وضو جدید میکردند ونوافل میخوردند
بعد ظهر بعد تناول بقدار تجویز حکیم کردند وهرکه بعیادت می آمد تواضع او می کردند چون او هم تواضع کرد
ازتخفف تصدیع می گفتند الحمدلله در حفظ مراتب تقصر نمیشود حکیم اول اخر روز آمده زخم را کشاده
پشی مرهم بسته برفتند بعد نماز مغرب حضرت شیخ محمد حمید شوربا اورده دو سه چمچه تناول کردند شیخ
محمد ارشد وحضرت شیخ محمد لحمید ومیان شیخ غلام معین الدین عرض کردند که دو چمچه دیگر هم تناول فرمایند
فرمودند که شکر گوید امروز زیاده خورده شد انیقدر حق الناظرین نمانده ودعا خواندند بیان نیکا گفتند
که شب بتی روزی فاتحه کرده بیاریدچنانچه اورده فاتحه خوانده قسمت نمودند الغایه بتاریخ سیزدهم
شعبان سنه یکهزار بشتاد وسه روز جمعه همان حالت روز مره بود وبرای نماز جمعه حضرت برآمده
بجامع تشریف بردند نماز ادا کرده با غیر مردم در خدمت ان حضرت آمدند حضرت ظهر نموده بر مسند علیه خود
ومشغول وظایف شده بالاپوش بر روی کشیدند ومردمان که بعیادت آمده بودند انها را تواضع
رخصت فرمودند عذر کردند که اگر بالاپوش از روی جدا کرده میشود خشکی دهن غلبه می کند بعد نماز
مغرب بحضرت پیر دستگیر بحضرت محمد ارشد وشیخ محمد حمید علیهم السلام فرمودند که اوشان قبول کرده اند
شمار نه بگویند طاقت اندکی نسبت کسی بود معلوم نشد الغایه بتاریخ نوزدهم شعبان سنه یکهزار
بشتاد وسه بوقت چاشت ارمومن پرسیدند مردم دوران آمده اند جانشین میان غلام معین الدین

شاب در سن

شتاب درست بکنیمد و لداری ایشان لازم دانید و تخم گل لاله وغیره دران بریزند و تاکید بسیار نمودند
بتاریخ بستم شعبان سنه یکهزار هشتاد و سه قاضی غلام رسول از جای آمده ملازمت نمودند حضرت
پیر دستگیر استفسار نمودند که کار غریبان شد قاضی التماس نمودند که شد فرمودند الحمد لله خوب شد و تمام
آزار از ابتدا بقاضی گفته رخصت نمودند الغایه بتاریخ بست یکم شعبان روز دوشنبه سنه یکهزار هشتاد
و دست بعد نماز عصر شوربا آورده خوردند فرمودند بین العصر و مغرب نمیخورم حکیم آمده پشتی مرحمت الوده بستند و حال
این روز موافق حال سابق بود الغایه بتاریخ بست دوم شعبان سنه یکهزار هشتاد و سه بوقت عصر بنوعی خفه
عبیس بد فتح خان نماز کرده حاضر آورده تناول کرده پرسیدند کیست عرض کرده فتح خان شوربا آورده
یک دو چمچه تناول کرده و باقی مانده بمیان شیخ پیاری و فتح خان وغیره حاضران عنایت کردند
فتح خان از سر دستگی که ارشد است که هرچه مردم میگویند که حضرت دیوان جیو قبل ازین مرض فرمودند
شنیده و که مدت سه ماه از حیات باقی است در روز جمعه انتقال ازین عالم است حضرت شیخ محمد ارشد
فرمودند شنیده نشد ظاهرا از تاکید فرمودند که شتابی در تهیه اشتاب شادی کنخدای میان غلام معین الدین
کنند و نشیمن ایشان را زود و طیار کنند مردم تحسین می کنند بوقت تهجد حوکی جای ضرور درست کرده نشستند اما
فضله هیچ مدفع نشد از انکه در مرض عذا کم شده بود و که یکنوبت دو سه چمچه کاهی بیوت میخوردند
ایضا بتاریخ بست سوم شعبان سنه یکهزار هشتاد و سه بوقت چاشت پرسیدند که کدام تاریخ است
عرض کردند بست سوم فرمودند یکروزیه نذر حضرت خواجه قطب الدین شاید ازل حواله میان نیکا کنند که
کنایه از فقر است بشود روز بار محذوم است شیخ نور محمد رسانند ازین چیزی که فقرا شریک فاتحه
نمایند الغایه بتاریخ بست چهارم شعبان سنه یکهزار هشتاد و سه بعد نماز فجر میان نیکا کمر و پیه نذر حضرت